

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ МІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ МІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ЛЮ МЕЙХУАНЬ

УДК 005. 73: 378.4: (510) (043.5)

ДИСЕРТАЦІЯ

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТІВ
КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»
Галузь знань «Освіта/Педагогіка»

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Лю Мейхуань
(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

DocuSigned by:
Мейхуань Лю
F234AA32955B414...
12/19/2023

DocuSigned by:

Науковий керівник: Кравченко Ганна Юріївна, доктор педагогічних наук,
доцент

*Дисертація є ідентичною іншим примірникам дисертації
Голова спеціалізованої вченої ради ДФ 64.055. _____
д.е.н., професор _____*

Харків – 2023

АНОТАЦІЯ

Лю Мейхуань. Управління формуванням духовної культури майбутніх учителів у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки. – Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця Міністерства освіти і науки України, Харків, 2023.

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми управління формуванням духовної культури майбутніх учителів у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

Актуальність дослідження детермінована потребами суспільства Китайської Народної Республіки у духовному відродженні та зміцненні морально духовного та культурного виховання підростаючого покоління. Актуалізується значущість проблеми об'єктивною потребою суспільства КНР у вищому рівні розвитку духовної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва, яка формується на єдності духовних цінностей, інтелектуальних здібностей, моральних та технологічних компонентів духовної культури, реальним станом підготовки патріотичного настрою майбутніх фахівців музичного мистецтва, орієнтованим на виховання духовної культури та функціональної готовності випускників університетів до професійної діяльності на території Китаю та України.

За моніторингом освітнього процесу управління формування духовної культури майбутніх учителів у закладі вищої освіти Китаю, визначено, що управління формуванням духовної культури майбутніх учителів у закладах освіти усіх рівнів, вимагає особливої уваги духовній культурі національної складової світової культури, де особливу увагу приділяють естетичному вихованню, через художню культуру та їх структурних компонентів, котрі відіграють важливу роль у процесі управління формуванням духовної культури

майбутніх учителів у закладі вищої освіти КНР.

Формування духовної культури майбутніх учителів відбувається через розвиток гуманітарного напрямку освіти, засвоєння передового досвіду, у надбанні теорії та практики освіти, які є флагманами науки музичного мистецтва. А також через предмети естетичного виховання, що позитивно впливає на інноваційне формування духовної культури студентів. Подана характеристика розуміння категорії «професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва» довела, що вона повинна включати в себе наявність здатності майбутніх вчителів до усвідомлення й здійснення оцінки власної професійної діяльності, застосування надбаних музичних знань у своїй майбутній професійній діяльності; наявність «soft skills» в педагогічній музичній практиці. Пам'ятаючи та розуміючи принципи формування та розвитку професійної компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва в університетах КНР, визначено такі їх складові: фундаментальні, професійні, методичні, інноваційні. У ході дослідження доведено, що важливу роль відіграє принцип інтеграції в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

У другому розділі дисертації науково обґрунтовано організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва: наявність інтеграційних зав'язків та інноваційного освітнього середовища, завдяки чому відбувається спрямування особистості студента на його професійну музичну самореалізацію; наявність навчально-методичних умінь викладання та професійно-музичних навичок у викладачів, що забезпечують як розвиток професійних музичних компетентностей студентів, так і духовний розвиток; мотивації студентів до навчальної діяльності та розвиток їх пізнавальної активності; забезпечення якості освітнього процесу.

Розроблено структурно-функціональну модель управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань), теоретично

обґрунтованню її змісту, інструментарій визначення її ефективності. З'ясовано, що зазначена модель повинна складатися з концептуально-цільового, змістового, організаційно-структурного, процесуально-технологічного та результативно-корекційного блоків.

Концептуально-цільовий блок розкриває соціальну обумовленість проблеми, яка формується через її мету – формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО та містить наукові концепції, закономірності, закони та принципи управління. Змістовий блок зосереджує увагу на складових духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва: «духовні цінності», «духовна культура», «естетична освіта», «естетичне виховання», «художня освіта» та інструментарій визначення ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Організаційно-структурний блок розглядає суб'єкти (учасники освітнього процесу в ЗВО КНР) та управління (процес формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО КНР); визначає організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО КНР.

Процесуально-технологічний блок розкриває технологію управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва (ФДК ВММ ЗВО) у ЗВО КНР.

Розглядаючи питання управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, встановлено, що найбільш ефективним механізмом оцінювання є освітній моніторинг. Реалізація освітнього моніторингу передбачає організацію постійного спостереження (оцінку, вивчення) за об'єктом.

У дисертаційному дослідженні доведено думку, що освітній процес має значимий вплив на зворотній зв'язок, який можна досягнути завдяки проведенню постійного моніторингу, тому перевірку визначення ефективності моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів

музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань) доцільно реалізовувати через застосування відповідного інструментарію: факторно-критеріальної субмоделі оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва КНР (провінція Сичуань); факторно-критеріальної субмоделі оцінки рівня сформованості духовної культури студента - майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань); факторно-критеріальної субмоделі визначення результативності діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань). Інструментарій розроблено на основі кваліметричного підходу.

Робочу гіпотезу побудованої моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань) підтверджують дані, відображені протягом чотирьох етапів експериментальної перевірки, яка тривала з 2019 по 2022 рік, при цьому доведено ефективність форм і методів формування духовної культури у майбутніх вчителів і технології його використання, де викладачам відводиться важлива роль пропаганди творчої традиційної культури китайської нації, заохочення до зацікавленості духовною культурою у розвитку східної та західної цивілізацій.

Аналіз отриманих даних довів, що показник професійної діяльності викладачів кафедри образотворчого та музичного мистецтва у напрямі формування духовної культури у студентів за чотири роки збільшився на 0,05 одиниць, або на 5 %, показник рівня освітньої діяльності студентів збільшився на 0,08 одиниць, або на 8 %. Загальний показник рівня результативності діяльності кафедр у формуванні духовної культури студентів університету за зазначеними напрямками збільшився на 0,13, або на 13 %. Це свідчить про те, що діяльність кафедри музичного та образотворчого мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва закладі вищої

освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінції Сичуань) спрямовувалася на результат.

Результати дисертаційного дослідження, які описані в основному положенні, було експериментально апробовано, перевірено та впроваджено в освітній процес Сичуаньського коледжу мистецтв і наук КНР (протокол засідання від 2023.05.23). Експеримент довів актуальність робочої гіпотез щодо визначення основних організаційно-педагогічних умов та структурних елементів процесу управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва, підтвердив ефективність створення на цій основі структурно-функціональної моделі, що забезпечило оптимальний рівень управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва Сичуаньського університету мистецтв і науки Китайської Народної Республіки (протокол засідання від 2023.05.23, довідка № 20230510). Використання комплексу субмоделей, показало позитивні результати його впровадження, що засвідчує підвищення результативності діяльності кафедри музичного та образотворчого мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва. Розроблений інструментарій визначення ефективності впровадження структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва та технологію її застосування було впроваджено й планується надалі використовувати в освітньому процесі Комунального закладу освіти «Харківська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 109» Харківської міської ради Харківської області (Довідка № 171 від 05.07.2023).

Ключові слова: культура, духовна культура, освіта художньої культури, естетичне виховання, цілі естетичної освіти, музична освіта, музично-педагогічної діяльності викладача музичного мистецтва, професійна компетентність студента майбутнього вчителя музичного мистецтва; професійна компетентність викладача музичного мистецтва, моніторинг, кваліметрична субмодель, управління формуванням духовної культури.

ABSTRACT

Liu Meihuan Management of formation of spiritual culture of future teachers at institution of higher education (on the example of universities of the People's Republic of China). – Qualifying scientific research should be treated as a manuscript.

The thesis for obtaining a Doctor of Philosophy degree (Ph.D.) in specialty 011 – Educational, Pedagogical Sciences (Education Sciences). – Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ministry of Education and Science of Ukraine. – Kharkiv, 2023

The dissertation is a theoretical and experimental study of the problem of managing the formation of the spiritual culture of future teachers in a higher education institution (on the example of the universities of the People's Republic of China).

The relevance of the research is determined by the needs of the society of the People's Republic of China in spiritual revival and strengthening of the moral, spiritual, and cultural education of the younger generation. The importance of the problem is actualized by the objective need of the PRC society for a higher level of development of the spiritual culture of future specialists in musical art, which is based on the unity of the spiritual, intellectual, moral, and technological components of spiritual culture. The actual state of training of future specialists in musical art focused on the formation of spiritual culture and functional readiness of Chinese university graduates for professional activity.

According to the results of the analysis and generalization of the state of management of the formation of the spiritual culture of future teachers in the institution of higher education, on the example of the universities of the People's Republic of China, we determine that the issue of management of the formation of the spiritual culture of future teachers in the institution of higher education is insufficiently grounded in theory. Our research focuses on the definition of the concepts of "spiritual culture," "artistic culture education," and "aesthetic education"

and their structural components, which play an essential role in the process of managing the formation of the spiritual culture of future teachers in the institution of higher education of the People's Republic of China.

The study and analysis of the pedagogical heritage of theorists and practitioners of education makes it possible to understand the humanistic basis of spiritual culture in the context of forming the value attitude of future music teachers to art, which affects the formation of their spiritual culture. Also much impact is traced through the disciplines within the course of aesthetic education, which has a positive effect on the innovative formation of students' spiritual culture. The presented characteristic of the understanding of the category of "professional competence of the future teacher of musical art" proved that it should include the presence of the ability of future teachers to fulfil and evaluate their professional activity, the application of the acquired musical knowledge in their future professional activities, the presence of "soft skills" in pedagogical music practice. Remembering and understanding the principles of formation and development of professional competence of future teachers of musical art in the universities of the People's Republic of China, the following components are defined: fundamental, professional, methodological, and innovative. The research proved that the principle of integration plays a vital role in training future music teachers.

In the second chapter of the dissertation, the organizational and pedagogical conditions for managing the formation of spiritual culture among future music teachers are scientifically substantiated: the presence of integration obligations and an innovative educational environment, due to the presence of which the student's personality is directed towards their professional self-realization; availability of academic and methodological skills and professional and musical skills of teachers, which ensure both the development of professional competences and the spiritual development of students; motivation of students for educational activities and growth of their cognitive activity; ensuring the quality of the educational process.

A structural-functional model for managing the formation of spiritual culture among future teachers of musical art has been developed (on the example of

universities of the People's Republic of China, Sichuan Province); its content, tools, and definition of its effectiveness have been theoretically substantiated. This model should consist of conceptual-goal-oriented, substantive, organizational-structural, procedural-technological, and result-correction blocks.

The conceptual-objective block reveals the social conditioning of the problem, which is formed due to its purpose - the formation of the spiritual culture of future teachers of musical art in higher education institutions. It contains scientific concepts, regularities, laws, and principles of management. The content block focuses attention on the components of the spiritual culture of future music teachers: "spiritual values," "spiritual culture," "aesthetic education," "aesthetic education," "art education," and tools for determining the effectiveness of managing the formation of the spiritual culture of future music teachers of musical art.

The organizational and structural block examines the subjects (participants of the educational process in higher education institutions of the People's Republic of China) and management (the process of forming the spiritual culture of future music teachers in higher education institutions of the People's Republic of China) determines the organizational and pedagogical conditions for managing the formation of the spiritual culture of future teachers of musical art in higher education institutions of the People's Republic of China.

The process-technological block reveals the technology of managing the formation of the spiritual culture of future teachers of musical art in higher education institutions (FDK VMM of higher education institutions of the People's Republic of China).

The result-corrective block provides for the analysis of the effectiveness of the teachers of the departments about the FDK of the VMM of the higher education institutions and the construction of a corrective trajectory of a systemic and individual approach to the formation of spiritual culture in future teachers of musical art.

Considering the issue of managing the formation of the spiritual culture of future music teachers, it was established that the most effective evaluation mechanism is

educational monitoring. Implementing educational monitoring involves the organization of constant observation (evaluation, study) of the object.

The dissertation proved that feedback is essential in the educational process, which can be achieved through constant monitoring. Therefore, it is advisable to verify the effectiveness of the management model for the formation of spiritual culture among future music teachers (on the example of the universities of the People's Republic of China, Sichuan province) through the use of appropriate tools: the factor-criterion submodel of the evaluation of the professional activity of a teacher of a higher education institution regarding the formation of the spiritual culture of future music teachers; the factor-criterion submodel of the assessment of the level of formation of the spiritual culture of a student — a future music teacher in a higher education institution of the People's Republic of China (Sichuan province); of the factor-criterion submodel of determining the effectiveness of the department of fine and musical arts in the formation of the spiritual culture of future teachers of musical arts in the institution of higher education of the People's Republic of China (Sichuan province). The toolkit was developed based on a qualitative approach.

Data collected at four stages of experimental testing, which lasted from 2019 to 2022, testify to the management model's effectiveness for forming spiritual culture in future music teachers (on the example of universities of the People's Republic of China, Sichuan Province).

The analysis of the obtained data proved that the indicator of working with the teachers of the department in the direction of the formation of spiritual culture among students increased by 0.05 units, or by 5%, the indicator of the level of educational activity of students increased by 0.08 units, or by 8%. The general indicator of the level of effectiveness of departments in forming the spiritual culture of university students in the specified areas increased by 0.13, or by 13%. This shows that the activities of the Department of Music and Visual Arts in the formation of the spiritual culture of future teachers of musical art in a higher education institution (on the example of the universities of the People's Republic of China) were aimed at the result.

The dissertation research results, described in the central provision, were experimentally tested, verified, and implemented in the educational process of the Sichuan College of Arts and Sciences of the People's Republic of China (minutes of the meeting dated 2023.05.23). The experiment proved the relevance of the working hypotheses to determine the main organizational and pedagogical conditions and structural elements of the process of managing the formation of spiritual culture in future teachers of musical art, confirmed the effectiveness of creating a structural and functional model on this basis, which ensured the optimal level of management of the formation of spiritual culture in future teachers of musical art Sichuan University of Arts and Science of the People's Republic of China (minutes of the meeting dated 2023.05.23, reference No. 20230510). The use of a set of submodels has shown positive results in its implementation, which indicates an increase in the Department of Music and Fine Arts's effectiveness in forming the spiritual culture of future teachers of musical art. The developed tools for determining the effectiveness of implementing the structural and functional model for managing the formation of spiritual culture among future teachers of musical art and the technology of its application have been introduced. They are planned to be used in the future in the educational process of the Municipal Educational Institution "Kharkiv Specialized School of I-III degrees No. 109" of the Kharkiv City Council of the Kharkiv region (Certificate No. 171 dated 05.07.2023).

Keywords: culture, spiritual culture, artistic culture education, aesthetic education, goals of aesthetic education, music education, music-pedagogical activity of a music teacher, professional competence of a student of a future music teacher; professional competence of a music teacher, monitoring, qualitative submodel, management of the formation of spiritual culture.

Список зарахованих публікацій за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. Формування духовних цінностей та духовної культури в університетах Китаю: теоретичні аспекти. Науковий

журнал. *Інноваційна педагогіка*. ПУ Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2020. №. 24. Т. 1. С. 209-216. (0,65 ум.-друк. арк. / 0,33 ум.-друк. арк.)

URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2020/24/part_1/42.pdf

2. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. Особливості формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики в закладах вищої освіти Китаю. *Адаптивне управління: теорія і практика. Педагогіка*. 2021. Т. 11. №21. С. 17. (0,50 ум.-друк. арк. / 0,25 ум.-друк. арк.) URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/376/327>.

3. Liu Meihuan, Kravchenko Hanna. Peculiarities of the model of formation of spiritual culture in future music teachers (on the example of universities in the people's republic of China, Sichuan province). *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2023. В. 1. № 51. С.180-188. (0,81 ум.-друк. арк. / 0,41 ум.-друк. арк.) URL: <https://drive.google.com/file/d/15f84t8fKYUeyWuM-llD9GrljnT9Eg3CP/view>.

4. Лю Мейхуань Педагогічні умови формування духовної культури майбутніх учителів музики в закладах вищої освіти Китайської народної республіки. *Педагогічні науки: теорія та практика*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 4. В. 40. Ч. I. С. 219-224. (0,33 ум.-друк. арк.). URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/2698/2569>

Статті у періодичному науковому виданні держави, яка входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу (Республіка Польща)

1. Лю Мейхуань. Інтегрований підхід до реалізації завдань естетичного виховання майбутніх учителів музики у вищій школі КНР. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобицьк: Гельветика, 2021. В. 46. Т. 2. С. 143-147. (0,37 ум.-друк. арк.). URL: http://www.apfn-journal.in.ua/archive/46_2021/part_2/23.pdf

2. Лю Мейхуань. Формування та становлення музичної культури у закладах вищої освіти Китаю. *Актуальні питання гуманітарних наук*.

97%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%20%C2%AB%D0%9A%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%86%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97%20%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%C2%BB%2C%202020.pdf

4. Liu Meihuan. Inheritance of national culture in music education majors in Chinese universities-take piano teaching activities as an example. The 2nd International scientific and practical conference. Science, innovations and education: problems and prospects, september 15-17, 2021. CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2021. С. 149-156. (0,34 ум.-друк. арк.). URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2021/09/SCIENCE-INNOVATIONS-AND-EDUCATION-PROBLEMS-AND-PROSPECTS-15-17.09.2021.pdf>

5. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. Особливості професійної компетентності вчителя музичного мистецтва. *Мережа шкіл новаторства України: розвиток професійної компетентності керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників у контексті реалізації післядипломної освіти* : електрон. зб. тез I Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. з міжнар. участю. Полтава – Київ, 19 листопада 2021 р. С. 104-107. (0,1 ум.-друк. арк. / 0,05 ум.-друк. арк.). URL: https://drive.google.com/file/d/1ATqHcf3lSicpbt_qFWtJLCR_r0ji_0mg/view

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	17
ВСТУП	18
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	26
1.1. Теоретичні аспекти формування духовних цінностей та духовної культури	26
1.2. Особливості формування духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва в закладі вищої освіти	39
1.3. Принцип інтеграції в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в університетах Китайської Народної Республіки (провінція Сичуань)	49
Висновки до розділу 1	63
РОЗДІЛ 2. МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА (НА ПРИКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТІВ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)	66
2.1. Організаційно-педагогічні умови формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва	66
2.2. Структурно-функціональна модель управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань)	87
2.3. Інструментарій визначення ефективності впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної	116

Республіки, провінція Сичуань)

Висновки до розділу 2	132
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА (НА ПРИКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТІВ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)	137
3.1. Експериментальна перевірка моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва	137
3.2. Оцінка та узагальнення впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва	150
3.3. Методичні рекомендації щодо застосування моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва	163
Висновки до розділу 3	174
ВИСНОВКИ	177
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	183
ДОДАТКИ	208

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ДК — духовна культура

ДК ВММ ЗВО — духовна культура вчителів музичного мистецтва у ЗВО

КНР — Китайська Народна Республіка

ЗВО КНР — заклад вищої освіти Китайської Народної Республіки

ФДК МУММ ЗВО — формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО

ФКМ — факторно-критеріальна модель

ВСТУП

Актуальність дослідження. Особливої уваги та першочергового значення підготовки кваліфікованих кадрів таких, як фахівців закладів вищої освіти у суспільстві Китайської народної республіки набуває першочергового значення в умовах культурного та духовного розвитку.

Майбутні педагоги повинні набувати таких якостей, як толерантність, загальнолюдська, правова, політична, морально-етична культура, професійна компетентність та майстерність, володіння культурою спілкування, знання основ державного законодавства, здатність приймати обґрунтовані рішення, брати відповідальність за них. Потому людина розглядаються, як найвища цінність суспільства, культури [113].

Визначенню сутності категорії “культура”, її структури, механізмів відтворення та розповсюдження займаються у своїх дослідженнях такі вчені, як: У. Беккет, Є. Маркарян, А. Гуревич, М. Каган, А. Кребер, К. Клакхон, А.Радкліфа та ін.

Враховуючи потребу духовного відродження КНР та зміцнення моральності підрастаючого покоління, заклади вищої освіти покликані забезпечити наповнення всіх ланок освітнього процесу змістом, який би допомагав викладачам виховувати найкращі духовні якості, формувати громадянські чесноти: працьовитість, пошану до старших. Це спонукає студентів університетів КНР бути нині і в подальшому корисними своєму народові.

Викладачі університетів виконують важливе завдання розвитку духовної культури у студентів. Їх професійна компетентність передбачає наявність високого ступеня культурної обізнаності.

Проблема формування компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва, яка виступає як здатність особистості та вбирає в себе результати навчання, виховання та розвитку в закладах педагогічної освіти: знання, уміння,

особистісні якості, необхідні для виконання професійної діяльності відповідно до суспільних вимог та ціннісних орієнтирів актуальна і сьогодні [106].

Ідеї духовно-морального виховання у своїх дослідженнях розвивали Г.Ващенко, О. Духнович, В. Зінківський, С. Миропольський, І. Огієнко, С.Рачинський, С. Русова, С. Сірополко, Я. Чепіга, П. Юркевич. Духовно-моральне виховання молоді в історії розвитку української педагогіки досліджували В. Ворожбіт, М. Євтуха, В. Жуковський, Т. Ільїна, І. Курляк, Д.Чернілевський, Ю. Щербяк, Г. Шевченко та інші.

Рівень сформованості фахової компетентності характеризує ступінь підготовленості вчителя музичного мистецтва до музично-освітньої роботи в школі, виступає передумовою ефективності його педагогічної діяльності, яке є складною непевною динамічною системою, що передбачає вдосконалення і розвиток професійно значущих особистісних якостей, постійне зростання, фундаментальність і ґрунтовність знань, інтеграцію, і головне – сприяє якісному перетворенню учителем свого внутрішнього світу, що призводить до принципово внутрішнього стану фахівця, його способу життєтворчості та життєдіяльності, пов'язані з процесами поглибленням і розширенням міжнародних контактів, глобалізації, забезпечуються впровадженням гуманістичних пріоритетів з опорою на національні засади розвитку освіти, актуалізацією підходів до навчання, дотриманням принципу культурної відповідності навчання, досягненням оптимального балансу між пізнавальною, оцінювальною, творчою сферами навчальної діяльності [92, 93].

Категорії «компетентність учителя» приділено значну увагу такими вченими-педагогами, як О. Бігич, О. Мармаза, О. Овчарук, Р. Рогожнікова, О. Савченко, В. Стрельников та ін., науковцями у сфері виховання та навички комунікації - С. Макаренко, Л. Петровська. Частково поняття «компетентність» висвітлювалось у працях вчених, які досліджували це питання духовної підготовки майбутнього учителя. Важливості розгляду сутності педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва приділяли вчені Е. Абдулін, Л.Арчажнікова, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, естетично-

культурній темі – М.Віленський, В. Мішеченко, Л.Нечипоренко, Р.Тельчарова, О. Мудрик; особливості індивідуальної підготовки - Л. Василенко, І. Артем'єва, Н. Згурська, В. Садова, І. Мостова, Л.Гарбузенко, О. Щербініна, виховання ціннісних орієнтирів - В. Волкова, В. Дряпіка, Н. Свещинська. Однак питання управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музики розглядалося здебільшого опосередковано.

У КНР «духовна культура» визначається як «освіта художньої культури», також відома як «естетичне виховання» (освіта, головним завданням якої є виховання естетичних здібностей, естетичних настроїв та інтересу до мистецтва. Музика та мистецтво – це естетичне виховання [20].

Незважаючи на те, що в освітній політиці нашої країни пріоритетними визначалися такі напрямки, як: естетичне, моральне, інтелектуальне та фізичне виховання, це питання не було достатньо обґрунтоване у китайських монографіях та навчальних матеріалах з педагогіки.

Своєчасність і доцільність дослідження цієї проблеми також зумовлена необхідністю розв'язання неузгодженостей між:

- значимим рівнем розробленості теорії духовно-естетичного виховання, новітніх концепцій, які орієнтовані на індивідуальний підхід в навчанні та вихованні, збагачують концептуальні основи реалізації професійно-особистісного підходу в процесі формування духовної культури у студентів у закладах вищої освіти КНР;

- сучасною тенденцією створення духовного освітнього середовища закладу вищої освіти КНР і сьогоdnішньою спрямуванням на дотримання інтересів управління формуванням духовної культури як у межах закладу вищої освіти КНР в цілому, так і на рівні кафедр;

- об'єктивною потребою суспільства КНР у вищому рівні розвитку духовної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва, що має за основу поєднання чинників як духовних, так інтелектуальних, моральних і технологічних компонентів духовної культури, і реальним станом підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва, орієнтованим на формування

духовної культури та функціональної готовності випускників університетів КНР до професійної діяльності.

Виявлені неузгодженості й науково-практичні потреби вирішення назрілих питань, актуальність тематики, теоретична і практична значущість описаної і дослідженої проблеми та вивчення недосконалості розвитку зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: «Управління формуванням духовної культури майбутніх учителів у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки)».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано в межах комплексної теми кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу «Управління формуванням професійних компетентностей майбутніх фахівців в умовах інформаційного полікультурного освітнього простору» (Державний реєстраційний номер 0120U104231, 2020–2023 р.).

Тему дисертації затверджено вченою радою ХНЕУ ім. Семена Кузнеця (протокол № 2 від 21.10.2019 р.).

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні та експериментальній перевірці моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва закладів вищої освіти.

Виходячи з мети, ми поставили такі *завдання* дослідження:

1. Провести теоретичний аналіз наукових досліджень із питання проблеми управління формуванням духовної культури та особливості професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в університетах Китайської Народної Республіки;

2. Визначити та теоретично обґрунтувати організаційно-педагогічні умови формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки);

3. Обґрунтувати структурно-функціональну модель управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної

Республіки) та технологію її застосування.

4. Експериментально перевірити ефективність моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

5. Підготувати методичні рекомендації застосування моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

Об'єкт дослідження — формування духовної культури у майбутніх учителів в закладі вищої освіти.

Предмет дослідження — управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

Відповідно до об'єкта, предмета та мети дослідження було висунуто таку гіпотезу: визначення основних організаційно-педагогічних умов та структурних елементів процесу управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва, створення на цій основі структурно-функціональної моделі забезпечить оптимальний рівень управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в університетах Китайської Народної Республіки, що у свою чергу, буде мати позитивний вплив на вдосконалення професійної підготовки студентів та підвищення рівня сформованості духовної культури в умовах закладу вищої освіти.

Досягнути мети й вирішити поставлені завдання на різних етапах наукового дослідження дало змогу використання таких *методів* дослідження: теоретичні: метод системного аналізу філософської, психолого-педагогічної та методичної літератури для теоретичного узагальнення основних підходів до розв'язання проблеми управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва; метод моделювання як основа для розроблення та впровадження в освітній процес відповідної моделі; метод кваліметрії для

створення факторно-критеріальних субмоделей оцінки рівня сформованості духовної культури студента – майбутнього вчителя музичного мистецтва, оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти та субмоделі визначення результативності діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань);

емпіричні: педагогічний експеримент для перевірки гіпотези дослідження, моніторинг, діагностичні методи (анкетування, тестування, опитування, експертне оцінювання, бесіди), обсерваційні методи (самоспостереження, самооцінка) для визначення рівня сформованості духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва;

математичні та статистичні: кількісний і якісний аналіз даних із використанням методів математичної статистики (методу знаходження середнього арифметичного, факторного аналізу).

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що:

уперше:

створено та теоретично обґрунтовано структурно-функціональну модель управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки);

розроблено інструментарій визначення ефективності впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки);

визначено технологію застосування структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

уточнено:

визначення понять «професійна компетентність студента майбутнього вчителя музичного мистецтва»; «професійна компетентність викладача музичного мистецтва» та поняття інтеграції професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти; зміст структурних компонентів управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти; фактори, критерії та показники формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти;

подальшого розвитку дістали:

організаційно-педагогічні умови формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

Упровадження результатів дослідження. Основні положення і результати дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес Сичуаньського коледжу мистецтв і наук (протокол засідання від 2023.05.23) та Сичуаньського університету мистецтв і науки Китайської Народної Республіки (протокол засідання від 2023.05.23, довідка № 20230510); Комунального закладу освіти «Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 109» Харківської міської ради Харківської області (Довідка № 171 від 05.07.2023).

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що фактичний матеріал і теоретичні висновки дисертаційної роботи, методичні рекомендації щодо впровадження структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти КНР зможуть бути використані педагогами-науковцями, яких цікавлять сучасні підходи щодо музично-педагогічної діяльності викладача музичного мистецтва як орієнтир удосконалення професійної підготовки та формування духовної культури студентів в умовах закладу вищої освіти.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, висновки й

результати доповідалися на міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях і семінарах:

— міжнародних: «Китайська цивілізація: традиції та сучасність» (China, 2020), «Сучасні тенденції та чинники розвитку педагогічної діяльності та психологічні науки»(China, 2021), «Science, innovations and education: problems and prospects» (Токіо, Японія, 2021), II Міжнародний науковий online-форум: «Адаптивні процеси в освіті» (Київ, Харків, Бердянськ, 2023);

— всеукраїнських: I Всеукраїнська міжгалузева літня наукова online-школа з міжнародною участю «Адаптивне управління в освіті: цифрові виклики» (Харків, 2020), Всеукраїнська науково-практична online-конференція «Мережа шкіл новаторства України: розвиток професійної компетентності керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників у контексті реалізації післядипломної освіти» (м. Київ, 2022) «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця» (Харків, 2023).

Публікації. Основні результати дослідження опубліковані в 16 публікаціях (з яких 5 – одноосібні), із них: 4 – статті у вітчизняних фахових наукових виданнях, 3 – статті в періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу (Республіка Польща), 9 – тези доповіді та матеріали наукових конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації – 265 сторінок (11,04 авт. арк.). Дисертація містить 22 таблиці, з них 5 таблиць займають 7 повних сторінок; 6 рисунків з них один займає повну сторінку, список використаних джерел з 235 найменувань – на 25 сторінках; 4 додатки – на 58 сторінках, анотація – 13 сторінок. Обсяг основного тексту дисертації становить 161 сторінку (6,7 авт. арк.). Список використаних джерел містить 235 найменувань, із них 40 джерела іноземного походження.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.1. Теоретичні аспекти формування духовних цінностей та духовної культури

Вивчення й аналіз теоретичного та практичного аспектів у сучасній освіті дає змогу зробити примножити та збагатити основи духовної культури. Така тенденція формування надбань суспільства і оцінка майбутніми викладачами мистецьких галузей належним чином давати оцінку надбань митців та педагогів. Потому цілісне уявлення майбутніх педагогів формується під впливом музики до мистецтва, їх здатності до належної оцінки здобутків мистецтва минулих поколінь, до педагогічної, викладацької та науково-дослідницької діяльності [92, 93].

Кожна країна, де є рушійна сила прогрес формує свої етапи особистості молодого людини громадянина. Таким чином під впливом зовнішніх чинників формування майбутнього фахівця є синтезом наповнюваності духовними цінностями, взятих з історії, підкріпленими документально, через різні джерела.

Дані чинники відображені в етапах формування особистості молодого людини – фахівця. Фундаментальна освіта несе з собою пошуки істини, дослідницький дух, щоб дати відповіді на питання «як і чому», відшукуючи Закони Природи, теоретичні наукові дослідження та глибоко обґрунтованого розвитку фундаментальних наук потребують підтвердження гіпотез прикладними науковими результатами. Значна увага приділяється родинному вихованню згідно вимог суспільства до музично-естетично сформованого покоління. Тенденції сучасної культури вносять корективи до цих вимог. Кожній освіченій людині необхідне знання зі світової культури, під впливом

якого сформується картина духовності суспільства, від якої залежить розвиток економіки, політики і життя людини в соціумі, створюючи міцну основу для формування духовних цінностей та духовної культури [92, 93].

Етапи розвитку, де розглядаються проблеми естетики, гносеології та онтології мистецтва, естетичні феномени, стає концепцією формування духовності людини через пробудження емоційно-почуттєвого стану досліджувалося такими вченими, як: В. Липинський, Г. Моска, У. Парето, О. Тоффлер та ін. Підгрунтя для вивчення психологічних механізмів формування духовних цінностей молодого покоління зацікавило таких вчених, як Е. Помиткін, Є. Бистрицького, І. Сіданіч, І. Бойченка, О. Кислашко, С. Щерба, В. Андрущенко та ін.

Проаналізувавши педагогічні праці теоретиків і практиків освіти уможлиблює розуміння гуманістичної спрямованості підготовки педагогів музичного мистецтва авторка проводить через теоретичний аналіз філософської, психологічної літератури з проблем духовності, особистості, як інтегративну якість особистості, що проявляється у естетичному ставленні до навколишнього світу у моральній поведінці, у потребі самоздійснення, самовдосконалення, наближення до ідеалу, з точки огляду індивідуально спрямованого навчання [92; 47].

Коли життя пропонує кожному численну кількість виборів, самовизначень у найрізноманітніших сферах людської діяльності та у виборі ціннісних орієнтирів, які визначають життєвий шлях особистості, значення духовності особливо зростає. Все більше уваги вимагають не тільки вчених гуманітарних, а й природничих наук, педагогічних працівників, творчої інтелігенції. Грунтується формування духовної культури на певних закономірностях, які органічно пов'язані зі суспільними потребами й умовами виховання. При цьому значних змін у виховній системі зазнають розуміння національних та духовних традицій життя народу, де формуються саме національна свідомість; поняття «національна вітчизна»; зберігаються традиції мови; традиції культури, історії, високої духовності.

Пошуки науковців, які досліджували формування духовної культури та духовних цінностей через формування цілісних основ у науковій праці В. Лаппо, І. Беха, Є. Шиянова. Наукові пошуки із питань музикознавства, психології художньої творчості отримали своє втілення в роботах Б. Асаф'єва, О. Костюка, В. Медушевського, Є. Назайкінського, де в основу концепції впливу різних видів і жанрів музичного мистецтва на етапи сформованості та світогляду цінностей, як наслідок впливу на діяльність через художній образ. Зміст й основні компоненти ціннісних орієнтацій юнацтва знайшли своє відображення в творах та діяльності О. Олексюка, Г. Падалки, Р. Шульги, які наголошують про необхідність організації процесу учіння та значимість музичної освіти. Загалом питанням компетентності та компетенцій освітлене дослідниками і в психолого-педагогічній літературі [92; 93; 170].

Значний внесок у науковість художньої грамотності майбутніх вчителів та викладачів у КНР вніс науковець Ван Чжаньон (2011). Він опублікував статтю, де зосередив увагу спільноти на необхідності грамотності вчителя в літературі, мистецтва, має важливе значення у навчально-виховному процесі [5].

Формуванню ідеї культурно-естетичного само розуміння китайців сприяв Цай Юаньпей (2018), де естетика, котра поєднує ритуал, мистецтво та етику функціональним еквівалентом релігії та Заходу [177]. Правилами для орієнтації у країні є інформаційна грамотність, усна та писемна комунікація, розрізнення стилів життя знанневими компонентами.

Викладачі коледжів та університетів з високим культурним рівнем можуть зрозуміти та правильно пояснити характеристики мистецьких часів, що сприяє правильній інтерпретації мистецтва.

Ши Цзюнь (2007) вважає, що мистецтво, представлене музикою, може підвищити ефективність роботи людей; Чень Юанькуй (2009) у дослідженні вказувала на те, що мистецтво може розвивати у людей розуміння, сприйняття, спостережливість, мислення, творчість та уяву [191].

Завдяки мистецькій практиці, такій, як художня творчість та оцінювання мистецтва, доведено, що вони можуть формувати здорову особистість та

пропагують фізичне та психічне здоров'я людей. Так професор Цзяці Лі у своїй лекції на тему «Культурно-мистецьке культивування та якість людей» зазначив: «Спершу ми повинні знати, що таке музика, а потім обираємо її відповідно до наших правильних наукових та чудових естетичних концепцій та стандартів. Заходьте, подивіться на нашу культуру, дайте людям здорову, найкращу духовну їжу тощо» [180].

Термін «культура» (від лат. *cultura* – оброблення, виховання, освіта, розвиток, шанування) – специфічний спосіб організації та розвитку людської життєдіяльності. Естетична культура характеризується як «здатність особистості до сприймання повноцінного правильного розуміння у мистецтві й дійсності прекрасного будувати своє життя за законами краси, потреба вносити прекрасне в оточуючий людину світ, оберігати красу природи, сформованістю людини естетичних знань, ідеалів, смаків» згідно словника-довідника з педагогіки і психології вищої школи [34].

Німецькі філософи пошуки культури продовжили в сфері «духу», у сфері моральної (Кант), естетичної (Шиллер) [52].

Марксистська концепція культури заснована на принципах історичного матеріалізму, де категорія «культури» постає як специфічна ознака суспільства при цьому висловлює рівень, який досягнуло людство в період історичного розвитку, яке включає в себе певне ставлення людини до природи і суспільства, а також розвиток творчих сил і здібностей особистості [52].

Багатогранне поняття культури об'єднує як предметні результати діяльності людей (машини, технічні споруди, твори мистецтва, норми права й моралі), так і суб'єктивні людські сили та здібності, що реалізуються у процесі творіння, де є професійні навички, рівень інтелекту, розуміння моралі та етики, спілкування особистостей в суспільстві [52].

Духовна культура – специфічна частина соціального явища світу, що впливає на соціально-економічний розвиток населення через досягнення витворів людського духу, здобутки у науці, моралі, мистецтві. [92; 93].

Квінтесенція духовної культури, філософії, естетичне виховання

позитивно впливає, щоб розкрити проблеми краси, істини й добра. Загальною формою культури та всебічно розвиваючою наукою є філософія.

Поняття духовної культури являє собою систему ціннісних надбань діяльності молодого людини та її зміст, її поведінка, охоплює всі галузі від духовної сфери і закінчує соціально-політичними процесами в суспільстві [1].

Духовна культура – унікальний компонент життя суспільства, кожної нації, яка включає в себе пізнавальну (оточуючий світ, внутрішнє середовище), моральну (засноване протягом розвитку суспільства), художню (як творчий вияв народу), правову (засновано на законодавчому рівні) культури [52]. Феномен народу передбачає існування цього цивілізованого народу з оригінальною багатою культурою, репрезентованою відомими іменами мислителів, митців, письменників, учених [12]. Подібний статус культури називають «тотальним соціальним фактором» у культурній антропології. Вплив духовної культури, проблематика вивчення молоддю морально-етичного виховання, соціалізації, формування рис соціального інтелектуального та духовно-творчого потенціалу молодіжної генерації суспільства [29].

Спонукає до об'єднання науки і релігії, стимулює здійснення нових релігійних пошуків у процесі самореалізації та індивідуальної свободи на перший план в житті людини нового типу виходять прагнення до реалізації в суспільстві формування нового типу людини, тому відбувається об'єднання науки та релігії, компіляції західних і східних культурних традицій.

Розробити в методології шляхи вирішення виховання людини, яка б впливала на сфери буття людини, усвідомлювала своє місце в світі.

Духовність є своєрідним випробуванням людини волевиявленням, де в основу сенсу життя поставлена самореалізація особистості та її розвитку.

Виявлення індивідом можливостей суто людського буття у світі, що відбувається в людській екзистенції і передбачає формування духовності особистості, обумовлюється його активністю та проявами турботи про себе, про своє само здійснення, про самореалізацію, і турботою про світ [165]. Найвищою метою стає злагода зі світом та із самим собою. Виникнення турботи про себе і

прагнення до самореалізації, пов'язане в особистості з феноменом відкриття та освоєння сутності буття, що є вже чинником духовного розвитку. Людина у процесі життя повинна досягти єдності своїх сутності та існування, людина повинна відбутися як особистість і реалізувати себе у деяких людських визначеннях, де духовний світ утворює простір для розвитку, який передбачає виявлення того, що людина сама відкриває шлях до себе та набуття духовних орієнтирів. Духовність особистості не обмежується лише її внутрішнім духовним світом, відносимо безпосередньо життєвий шлях та само здійснення. Духовність в уяві, образах, проєкціях власного майбутнього надає людині свободу постійно знімати будь-які соціально-культурні обмеження, щоб виявити свою гуманістичну індивідуальну сутність і здійснювати цілісну особистісну реалізацію. Людина сприяє подоланню успадкованої від природи та набутого життєвого досвіду власної обмеженості [165]. Китайські вчені сьогодення особливу увагу приділяють давньокитайській міфології та дослідженню історії танцювальної культури Китаю, де відслідковують «справжні корені» національного танцювального мистецтва канонічної конфуціанської літератури, де доцільно розкривають історію становлення «Танцю Дракона», який пов'язаний з виникненням та поширенням перших традиційних етнічних танців найвідоміших з-поміж корінного населення.

Танець передусім був і є професійним, навчали в спеціальних школах, де вчителі досконало навчали виконавців танцювальної майстерності. Складний ритуальний сюжет, який супроводжувався співом, танцем, декламацією, музикою, тому танцювальні дійства особливого професіоналізму. Танцювальна техніка була досить складною. У ній поєднувалися легкі пересування зі стрибками та обертами. Це вплинуло на розвиток танцювальної культури. Культура танцю, змагань перейшла від єдиної культури до мультикультури. Авторка робить висновок, що духовна культура – синтез діяльності творчої людини та духовного суспільства, втіленого в літературних, архітектурних та інших пам'ятках людської діяльності [12].

Відомий французький письменник Антуан де СентЕкзюпері визначає

термін духовної культури, як спадок, що є надбанням поколінь у віруваннях, звичаях, знаннях традицій, котрі важко виправдати логічно, але вони підтверджують своє виправдання в самих собі як шлях, котрим вони йдуть, тому що це є спадщина, котра відкриває людині її внутрішню безмежність [104].

Дослідивши різні визначення терміну «духовна культура», авторка відмічає, що «духовна культура» як категорія визначається за ознаками: як зовнішніми на макрорівні, що залежать від політичної ситуації на міжнародному рівні, звідси і зацікавленість та направленість курсу орієнтування урядової політики, особливо в освітянській сфері, релігійній сфері, від національно сформованої принципової поведінки як культурної спадщини на рівні регіонів, з індивідуальними особливостями, так і на макрорівні – залежно від соціальних груп по регіонально-територіальному устрою. [90].

У КНР термін «духовна культура» включає в себе естетичну освіту та виховання і гуманістичне вдосконалення. Проаналізуємо цілі естетичної освіти КНР в різні періоди політичного розвитку держави (табл.1.1).

Таблиця 1.1.

Цілі естетичної освіти у розвитку духовної культури КНР

[узагальнено автором, 2, 224, 223, 211, 212]

Рік	Історичні аспекти політики КНР	Цілі розвитку естетичної освіти
1906	Курс мети освітнього процесу	Зосередженість на зовнішніх факторах – стан фізичного розвитку, та внутрішніх – розвиток розумової діяльності, духовно-моральних цінностей
1912	Центральна асоціація тимчасової освіти	Військово-патріотичне виховання громадян, утилітаризм, громадянська мораль, світогляд, естетична освіта
1915	Орієнтованість освіти	Підтримка морального духу на високому рівні, бойові мистецтва
1931	Національний уряд КНР	Моральне виховання, інтелектуальне виховання, естетичне виховання, фізичне виховання

Продовження таблиці 1.1

Рік	Історичні аспекти політики КНР	Цілі розвитку естетичної освіти
1951	Перша національна конференція про середню освіту (скликана Міністерством освіти КНР)	Інтелектуальне, моральне, фізичне виховання, естетичне виховання
1957	Національна конференція з питань вирішення протиріч суспільства КНР	Моральне виховання через створення художньо-естетичних ситуацій
1986	Звіт сьомої п'ятирічки Національного народного конгресу КНР	Орієнтованість на моральних цінностях, підтримка національних традицій, фізичний розвиток через постійні тренування тіла
1990	Звіт про роботу уряду на III сесії Сьомого національного народного конгресу КНР	Акцент в освіті на моральні цінності, підвищення накового рівня обізнаності в закладах освіти
1999	Національний конгрес з питань освіти «Рішення ЦК КПК КНР та Державної ради про поглиблення реформи освіти та всебічне підвищення якості освіти»	Залучення в освітній процес музичної діяльності для формування високоморальних цінностей
2013	Третя пленарна сесія вісімнадцятого Центрального комітету Комуністичної партії КНР	Приділяється увага освіченому рівню грамотності людям старшого покоління, забезпеченню соціальної підтримки, створення сприятливого середовища для розвитку новаторського духу, практичних навичок
2018	Національна конференція з питань освіти	Постановка нового етапу створення плацдарму для проведення освітніх новаторств у сфері освіти

Суспільство диктує умови для створення підґрунтя духовної культури. І в цьому процесі використовують свідомість народу, через літерату, музику, надбання поколінь; мистецтво формується окремим видом новаторської творчості; створення художнього підґрунтя через поглибленим ознайомленням з історією, життєвими ситуаціями як рушійним двигуном [90].

Визначення поняття «естетичне виховання» синтезовано через різні історичні етапи у літературі науково-методичній стилі. Китайський науковець

Tang Jieying відзначив, що взаємозв'язок таких елементів, як «духовна культура», «естетичне виховання» та «художня освіта», надає ґрунтовно нове бачення цієї категорії через виховний процес з емоційно-творчим відображенням в індивідуума подій, ситуацій, знань, які сприймаються під час розвитку й вчіння людини (табл.1.2).

Таблиця 1.2

Визначення та взаємозв'язок понять «духовна культура», «естетичне виховання» та «художня освіта»

[узагальнено автором 52, 46, 234, 220, 67, 217, 222, 225, 224, 213, 229, 212, 210, 218, 211, 164, 160, 11, 20, 9, 10, 67, 16].

Автор	Позиції та погляди
Шиллер (Німеччина) [52]	Вбачав як наслідок взаємодії принципу чесноти, через яку можна досягти свободи, гармонії
Гегель (Німеччина) [46]	Починаючи від ідеалізму, сприймаючи ідею як першу у світі, через процес «самозростання та розвитку», а також мистецтва, філософії, релігії, науки, соціальних систем можна виховати людину.
Цай Юаньпей (КНР) [234]	Реалізація «естетичного виховання» у духовному та культурному вихованні, сприйняття мистецтва як освіти, культивування знання про створення краси, яке поширюється на суспільство.
Цай Юаньпей (КНР) [234]	Духовні та культурні цінності педагогіки доповнюються естетичним вихованням та інтелектуальним вихованням (Словник освіти, 1930 р.).
Ван Говей (КНР) [220]	Дух розділений на три частини: інтелектуальна сила, почуття і воля. Для цих трьох частин існують ідеали істини, краси та добра; ідеал інтелектуального істинного — це освіта, а освіта поділяється на три частини: інтелектуальне виховання, моральне виховання (тобто воля) та естетичне виховання (тобто емоційне виховання). Повна освіта не обходиться без цих трьох складових (Shu Xincheng, 1961).
Лю Shouqi (КНР) [67]	Естетичне виховання — це освіта дітей та підлітків за допомогою літератури, мистецтва та використання краси природи, реального середовища для формування правильних естетичних поглядів, розвитку мистецьких талантів, проведення морального виховання (Лю Шукі, 1980).
Цінь Хемін (КНР) [67]	Духовна та культурологічна просвітницька діяльність, яка спрямована на систематичне естетичне виховання учнів правильним естетичним ракурсам, щоб підвищити інтерес учнів та вміння виявляти, цінувати та творити красу (Qin Heming, 1985).
Гуанда (КНР) [67]	Формування особистісних естетичні поглядів, уміння цінувати та творити красу через створення освітнього природнього середовища завдяки літературі, мистецтву та природи (Гуан Да, 1986).

Продовження таблиці 1.2

Автор	Позиції та погляди
Ян Еньхуань (КНР) [67]	Відповідно до естетично-психологічних характеристик освіти відбувається впровадження цілеспрямованого естетичного виховання молоді для виховання емоцій тих, хто отримує освіту (1987).
Ян Чанцзян (КНР) [217]	Злиття естетики та педагогіки — це реалізація та застосування естетики в освіті (1988).
Пен Руожі (КНР) [67, 217]	Спрямування учнів на опанування основних знань художньої освіти та суміжних дисциплін (філософія, педагогіка, література, психологія, фізіологія тощо), виховання в учнів здатності відчувати, цінувати та виражати красу, спочатку створювати красу відповідно до правил краси та сприяти фізичній красі (1988).
Бамбук Фенікс (КНР) [67, 222]	Основне завдання освіти — розвиток естетичних здібностей, естетичних настроїв та інтересу до мистецтва (1989).
Лю Чжаодзі (КНР) [67]	Розвивати вміння учнів створювати красу, яке у майбутньому переросте в естетичне хобі (1990 р.).
Чжао Лінглі (КНР) [67, 225]	Навчальна діяльність, яка розвиває естетичне сприйняття, естетичне осмислення, естетичну оцінку та естетичну творчість учнів за допомогою різних красивих речей, а також сприяє естетичному вихованню особистості (1991, 2017).
Ю Чжень (КНР) [67, 224]	Естетичне виховання означає прагнення до всебічного розвитку особистості (1913 р.).
Zeng Fanren (КНР) [213]	Естетична освіта спрямована на виховання людей з емоційною здатністю до естетичного судження, яке формується в об'єктивній реальності через створення образів (2002).
Чжун Шилунь, Лі Тяньдао (КНР) [229]	Естетична освіта в коледжі базується на природній красі, соціальній красі, художній красі, темпераменті та здатності учнів відчувати, цінувати та творити красу (Освіта, 2006).
Центральний комітет КПК[212]	Удосконалити естетичну освіту та естетичні та гуманістичні якості учнів [10].
Генеральний офіс Державної ради (КНР) [210]	Естетичне виховання — це духовне виховання, воно може не тільки підвищити духовну культуру людей, але й вплинути на емоції, смаки, темперамент, розум людини. Естетичне моральне, інтелектуальне виховання та спорт сприяють розвитку особистостей (2015 р.).
Цзя Лінінг, Чжоу Лінцзюнь (КНР) [67, 218]	Естетична освіта в коледжі визначається як використання природної краси, соціальної краси, художньої краси для виховання здатності студентів відчувати красу, цінувати красу, створювати красу, формувати особистісні естетичні погляди.
Міністерство освіти КНР[211]	Залучати учнів до встановлення естетичних концепцій, виховання моральних почуттів, формування відчуття прекрасного та пропагування духу китайської освіти, духовного виховання людей (2019).

Продовження таблиці 1.2

Автор	Позиції та погляди
Сідорова І. С. (Україна) [164]	Модернізація освітнього простору передбачає використання засобів естетичного виховання, що мають вплив на формування професійних знань в умовах навчальної діяльності.
І. Л. Сіданіч (Україна) [160]	Значущість духовно-моральних і культурно-національних цінностей, які слід прищеплювати в процесі формування особистості.
Бех І., Г Ганнусенко Н., Чорна К (Україна) [11]	Моделювання процесу формування моральних і духовних якостей учнів спирається на основні методологічні засади та принципи гуманістичного виховання, які орієнтовані на гуманістичну освіту, розвиток особистості, індивідуалізацію навчання тощо.
Ya M Bugerko (Україна) [20]	Розвиток духовної культури учнів - це процес поглиблення самопізнання, розуміння духовного досвіду, усвідомлення потреби у самовизначенні.
Беземчук Л (Україна-Польща) [9, 10]	Формування національної культури на основі фактів художньої світової чи української культури та аналізу світоглядних, політичних та історичних основ їх розвитку.
Леві Сміт (США) [67]	Викладання художнього мистецтва як гуманітарної дисципліни.
Боришевський М. Й [16]	Формування поєднання ціннісної орієнтації, самосвідомості, ідентичності особистості на основі трансформаційних мікросоціальних, індивідуально-особистісних змін.
Едіт Еріксон (США) [67]	Мистецтво - це діяльність, яка робить історію мистецтва частиною загальної освіти молоді.
Артур Еверленд (США) [67]	Художня освіта повинна бути різноманітною, а мета повинна бути чітко визначеною.
Herb Reed [США] [67]	Вплив природних тенденцій художньої освіти на формування інноваційного естетичного духу та на розвиток гармонійної особистості.
Жан Діас, Марта Баррі Маккенна (США) [67]	Використовувати навчальну діяльність як професійне мистецтво, що включає мистецькі зустрічі, які залишають в учнів яскраві враження, спрямовують їх на духовне зростання та зміни.

Духовна культура повинна охоплювати навчання в закладах вищої освіти та відігравати важливу роль у покращенні естетичного виховання та гуманістичного вдосконалення особистості молоді, залученої в освітній процес. Наприкінці 2015 року Генеральне бюро Державної ради випустило «Думки про всебічне зміцнення та вдосконалення естетичної освіти в школах» [212; 215] та вперше висловило пропозиції щодо побудови освітнього процесу зорієнтованого на естетичний курс. Експериментально, 2015-2016 році курс

естетичне виховання було включено до «Закону про освіту» [141] та стандартів про вищу освіту [142;143; 144; 145; 146]. Законодавчі гарантії естетичної освіти в закладах вищої освіти, особливо в університетах, визначили вимоги щодо її реалізації [63].

Отже, держава КНР надає великого значення розвитку та формуванню духовної культури підростаючого покоління, яка впливає на їх естетичний розвиток та естетичне виховання.

У 2019 році у Міністерстві освіти КНР було зроблено такі висновки стосовно підвищення результативності роботи фахівців естетичного виховання у закладах середньої та вищої освіти Нової генерації, наслідком яких стало переорієнтування на більш детальну увагу естетично-духовно-патріотичному вихованню міжрівневою освітою, які спрямовано на зацікавленість до вивчення наук естетичних та гуманістичних. [212]. Навчальні ресурси, методи викладання у коледжах та університетах забезпечують розвиток духовного та культурного мислення студентів. Це відрізняє їх від рівня освіти в початковій школі та закладах загальної середньої освіти у всіх її аспектах [215]. Художні дисципліни, які сприяють формуванню духовної культури та впливають на естетичну освіту у закладах вищої освіти, в основному включають музику, мистецтво, танець та мистецькі спеціальності. У закладах вищої освіти естетичні теорії покладені в основу естетичної освіти, а основними джерелами є література, мистецтвознавство. Отже, щодо духовної культури викладання, вивчення в коледжах та університетах це розуміння науки як важливої галузі розуміння естетичної освіти, такої, яка визначає природну, соціальну та мистецьку красу для формування нового покоління, удосконалення їх здатності відчувати, цінувати і творити красу, а також культивувати її правильні естетичні концепції, естетичні ідеали втілювати в реальне життя.

Доказом педагогічного рівня професіоналізму, досвіду, є формування моральності, естетичності, духовності підростаючого покоління засобами мистецтва та набуває актуальності у період творчої роботи, повсякденної зайнятості та в позаурочний час, так як розвиває почуття колективізму,

патріотизму в соціумі. Такі заняття дозволяють розвинути не тільки комунікаційні навички, а такі, що стануть у нагоді як у професійній діяльності, так і так звані *soft skills*, тобто робота в команді, спілкування, вміння керувати своїми емоціями, вдало розв'язувати конфлікти [64-66; 117; 160-165].

Уміло організована робота, що має за намір та підґрунтя духовно-етичного та естетичного спрямування, потребує значного навчально-виховного ресурсу, який надає можливості студентству, юнацтву для набуття практичних життєвих навиків та вмінь опануванням художнім мистецтвом, збагаченням духовних знань і високоморальних принципів, створення ново направленої естетичної свідомості, розвитку індивідуальних якостей особистості, які б створювали та розвивали суспільство в патріотичних, моральних, духовних, створюючи плацдарм для наступних поколінь, формуючи поняття нового типу - Людину Культури. Безперечно, виховання, акцентоване на моральні принципи з вивченням музичного мистецтва мотивує творчу самореалізацію майбутніх фахівців. Завдяки зміненій принциповій діяльності, з залученням та примноженням цінностей мистецтва, створює основу для здійснення професійної діяльності з урахуванням вимог естетичної культури суспільства, його духовних ідеалів [67].

Доведено, що дана проблема важлива. Теоретичний аналіз виявив і необхідність поглиблення вивчення духовних цінностей для того, щоб сформувати відповідну духовну культуру студентської молоді в університетах КНР. Одна із складових духовної культури є ефективне естетичне виховання, котре вибирає найбільш оптимальні форми та інструменти морально етичного та духовного спрямування викладачами різних рівнів [52; 67].

Проведене теоретичне дослідження питання формування духовних цінностей та духовної культури в університетах КНР спонукає нас звернути увагу на управління розвитком духовної культури викладачів університетів та на інновації в управлінні формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва.

1.2. Особливості формування професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в закладі вищої освіти

Сьогодення вимагає нових підходів до питання формування духовного розвитку у майбутніх спеціалістів з урахуванням тенденцій культурної національної спадщини. Фахова компетентність являється показником якісної освіти вчителя музичного мистецтва на всіх рівнях освіти, створюючи передумову продуктивної результативної праці. Орієнтація на отримання результату в освіті, де є пошук чи орієнтир на нові форми, методи навчання є напрямком на десятиріччя в освітньому процесі підготовки майбутніх вчителів, митців в освіті.

Останнім часом міцно увійшло до наукового обігу музично-педагогічної теорії та практики споріднені категорії фахової, методичної компетенції, предметними компетенціями музиканта-педагога.

Науковцями та дослідниками ХХ століття у педагогічній діяльності приділяють особливу увагу дослідженню професійної компетентності. Цими дослідниками є О. Бігич, Т. Борової, І. Гришиної, Г. Єльнікової, Н. Лісової [66].

До цієї категорії педагогів-дослідників долучились і праці зарубіжних та вітчизняних вчених О.Ануфрієва, В. Базелюк, Є. Бачинська, С. Дю, Г. Єльнікова, І. Зімня, Г. Кравченко, О. Мармаза, В. Маслов, В. Мельник, В. Олійник, Л. Покроєва, З.Рябова, В. Семиченко, Г. Федоров [66].

Теоретичні засади методичного інструментарію формування музично-педагогічної компетентності досліджували науковці, такі вчені, як А. Козир, Л. Масол, М.Михаськовою, О. Олексюк, Т. Пляченко, А. Растригіною, Р. Савченко [66].

Актуальний стан розвитку мистецької освіти зосереджено на художній освіті молоді. Розвивають художню грамотність студентів, фахівців музичного мистецтва КНР свідчать, що це є дуже важливою рисою для збереження національної єдності у питанні навчання та виховання майбутнього покоління у

народних традицях [24]. Китайський учений Ян Сяо у дослідженні приділяє значну увагу вдосконаленню художньої грамотності вчителів, що трансформується з розуміння походження мистецтва у розуміння походження людської культури, формуючи таким чином «етап історичного розвитку людської культури та культурним проявом китайської цивілізації» [227]. Інші вчені акцентували увагу на важливості художньої грамотності. Лі Цін вважає, що музичне мистецтво може підвищити ефективність роботи людей і може створити новий вимір для сприйняття та реалізації творчої енергії [77]; Лі Чуньпен у своїх роботах прийшла до висновку, що мистецтво надає нових можливостей для розкриття розуміння, сприйняття, спостережливості, мислення, творчості та уяви [78].

Отже, трактування категорії професійної компетентності вчителя музичного мистецтва в мистецькій освіті КНР передбачає, перш за все, розуміння того, що повинно бути закладено в поняття «професійна компетентність учителя музичного мистецтва» та формування відповідних навичок та компетентностей вчителя музичного мистецтва.

У КНР наразі стає все більш актуальним дослідження формування професійної компетентності вчителя музичного мистецтва. Розглянемо результати досліджень учених України та інших закордонних країн.

Уможливорює розуміння базових категорій компетентнісного підходу, дає вивчення та аналіз педагогічних надбань відомих вчених теоретиків та практиків освіти. В документах приділено увагу цьому питанню таких, як новий Закон України «Про вищу освіту», та інших актах нормативно-правове підґрунтя в державних освітніх стандартах, Міжнародної комісії Ради Європи та програмі «DeSeCo» розглянуті питання освіти. Висвітлені у кваліфікаційних характеристиках відповідної спеціальності нормативні вимоги до професійної діяльності. Ці вимоги щоб успішно діяти охоплюють компетентності, пов'язані з навичками базових знань, організаційних способів діяльності, необхідних й достатніх для того, щоб успішно діяти.

В Державних документах України відображено та закріплено поняття

компетентності на законодавчому рівні. Серед основних завдань формування особистості виділяється необхідність набуття компетентності у Національній стратегії розвитку освіти України на 2015-2025 роки. Це поняття поєднує як когнітивну, на основі емоційної, пізнавальної складової сприйняття, й операційно-технологічну, як організаційної, систематизованої, складові, так і мотиваційну, етичну, соціальну [146].

Компетентність – обізнаність, поінформованість, авторитетність; компетенція – коло повноважень певної організації або особи; коло питань, з яких дана особа має певні знання, досвід, повноваження: competent (франц.) – компетентний, правомірний; competens (лат.) – відповідний, здібний; competence (англ.) – здібність (компетенція), згадується у словнику іншомовних слів [44]. Об'єктивна категорія, рівень знань, визнаний суспільством, розроблений стандарт навичок та умінь, ставлень до певної сфери діяльності людини, особистості, як абстрактного носія освітнього процесу – компетентність. Поняття включає в себе наукове пізнання, постійний інтелектуальний моніторинг, професійний саморозвиток та конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг. Поведінкова модель, особисті якості, здатність виконувати завдання, права, обов'язки. Можна зробити висновок, що компетентність – інтегрована характеристика наукових знань, практичних умінь, навичок, інтелектуальних та інноваційних утворень та якостей особистості, при достатній мотивації та на високому рівні професійності психічних процесів, що забезпечує самореалізацію, самовдосконалення педагога в своїй професійній діяльності. Звідси трансформується наступний висновок про професійну компетентність як основну якісну рису майбутнього вчителя, що дає змогу продуктивно розв'язувати навчально-виховний процес, навчально-виховні завдання; єдність теоретичної і практичної готовності вчителя до здійснення педагогічної діяльності [34; 35; 44].

Мета формування професійної компетентності майбутніх учителів полягає – підготувати фахівця з розвиненими музичними здібностями,

педагогічною майстерністю, направлені на досягнення найвищих результатів в естетичному, музичному навчанні.

Підсумовуючи – авторка розуміє значимість професійної компетентності учителя в суспільстві, де спеціаліст освіти повинен відповідати особливостям музично-педагогічної діяльності, специфіки особливості завдань, необхідності залучення художньо-творчих форм у практичній роботі та відповідними методами мистецького навчання.

Л. Масол розробила структура компетентностей, яка поєднує багато компонентів загально мистецької освіти, стати значимим результатом. Науковець умовно поділяє усі компетентності на групи, де до першої групи відносяться загально культурні – особистісні, де виокремлюються художньо-світоглядні, ціннісно орієнтовані, етно-культурні, культуро творчі; функціональні, котрі пов'язані з предметною діяльністю учнів: мистецькі або предметні (образотворчі, театральні, музичні, хореографічні); мета предметні (само регулятивні, інформаційно-пізнавальні, самореалізація, самовиховання, самоосвіта, соціальні та креативні), сформовані у колективній роботі [27; 42; 177].

Л. Масол названі види роботи [79; 177] відносить до основних і вважає їх інтегральними педагогічними явищами, нерозривно пов'язаними з інтегративними інноваційними тенденціями мистецької освіти.

Професіонали – це учителі музичного мистецтва, які у своїй роботі використовують сучасні методики. Стоїть завдання– виховати в учнів здатність, що допоможуть пристосуватися у самостійному житті - розпізнавати, розуміти та створювати музичну красу. Місія – підвищення ефективності впливу національної музики. Учитель музичного мистецтва повинен не лише навчати, але й виховувати інших.

Особистісний розвиток учителя має вирішувати важливу проблему впливу на покращення якості музичної освіти в педагогічній практичній роботі, визначає якість підготовки учнів. Використовують вчителі свою власну методику музичного виховання та емоційного розвитку особистості учня, щоб

максимізувати ефективність естетичного виховання, як критерія, що має важливе значення під час підготовки майбутніх спеціалістів [4].

Розглянемо особливості розуміння понять «професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва» та «професійна компетентність викладача музичного мистецтва» з позицій підготовки студентської молоді в університетах КНР та вплив на формування професійної музичної компетентності студента, його особистості; методів викладання музичного мистецтва; музичну грамотність; гармонічність розвитку та наявність лідерських якостей (табл.1.3).

Подана характеристика розуміння понять «*професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва*» та «*професійна компетентність викладача музичного мистецтва*» надала можливість зробити висновки, що:

— *професійна компетентність студента — майбутнього вчителя естетичного мистецтва* включає в себе прагнення молоді до майбутньої професійної діяльності, наявність здібностей майбутнього вчителя до професійної діяльності, які стосуються здатності використовувати теоретичні знання та технічні музичні навички у педагогічній діяльності; передбачає розвиток здібностей до викладання предметів музичного мистецтва, що забезпечується здійсненням дослідницької та організаційної освітньої музичної діяльності, наявністю комунікативних навичок, знанням сучасних методів викладання предметів музичного мистецтва, сучасних концепцій та передового практичного досвіду.

— *професійна компетентність викладача музичного мистецтва*, орієнтує формування професійної компетентності молоді особи, передбачає наявність музичної освіти; знання теорії та методології викладання предметів музичного мистецтва; знання методів викладання, серед яких наявні методи естетичного виховання та емоційного впливу, що впливають на духовний розвиток студентів, розвивають безліч талантів, серед яких інноваційні здібності та лідерські якості.

Таблиця 1.3

Характеристика понять «професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва» та «професійна компетентність викладача музичного мистецтва» з позицій підготовки студентської молоді в університетах КНР
[узагальнено автором].

<i>Професійна компетентність студента – майбутнього вчителя музичного мистецтва</i>	<i>Професійна компетентність викладача музики, яка впливає на формування професійної компетентності студента</i>
Професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва – професійна здатність студентів до майбутньої професійної діяльності, яка повинна мати власні професійні особливості [84].	Професійна компетентність викладача музичного мистецтва – знання теорії та методології викладання музики (Л. Арчажников, Д. Кабалевський, Г. Падалка, О. Рудницька), виховання творчої особистості майбутніх учителів музики [84].
Професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва – професійні здібності майбутнього вчителя, які в основному стосуються здатності використовувати технічні навички (музичну техніку) у педагогічній діяльності, здатність активно та постійно вдосконалювати необхідні освітні професійні вміння та навички [85].	Професійна компетентність викладача музичного мистецтва – музична освіта, яка задовольняє інтелектуальний розвиток особистості студента, знання методів викладання, серед яких наявні методи, що впливають на серця та розум молодих людей [85].
Професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва – професійна здатність майбутнього вчителя успішно виконувати певні завдання в навчальній та педагогічній діяльності [108].	Професійна компетентність викладача музичного мистецтва передбачає наявність безлічі талантів, всебічну музичну грамотність, що впливають на успішний гармонійний розвиток особистості студента [110].
Професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва – передбачає розвиток здібностей до викладання, здібностей до здійснення дослідницької та організаційної діяльності [114].	Професійна компетентність викладача музичного мистецтва – передбачає наявність лідерських якостей, музичної освіти, яка виявляється не тільки у знанні методичної та технічної складових музики, але й методів, засобів розвитку особистості [116].
Професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва – професіоналізм учителя: мати комунікативні навички; знання сучасних методів, концепцій та передового практичного досвіду [123].	Професійна компетентність викладача музичного мистецтва – формування професійної компетентності у студентів засобами інтеграції в музиці надбань різних культур; використання мультимедійних технологій [129].

Формування професійної компетентності у майбутніх учителів відбувається під дією *музичного мистецтва* в закладах вищої освіти КНР працює команда висококласних професійних викладачів музичного мистецтва, адже це є запорукою успіху у здобутті музичної освіти. Сучасне суспільство КНР диктує свої вимоги до кожного вчителя музики не тільки становлення, а ще і вдосконалення їх професійної діяльності. [7, 10, 23]

Формуючи принципи розбудови професійної компетентності вчителів *музичного мистецтва* в університетах КНР, виникає потреба зробити висновок щодо складових: *базові здібності, професійні здібності, здібності до викладання, інноваційні здібності та лідерські здібності* [7; 10; 23].

Деталізуємо здібності. .

Базові здібності. Фізіологічна здатність, фізична витривалість є основою базових здібностей, яка орієнтується на наявність здорового організму, для всіх видів професійної діяльності вчителів постава тіла є основою. Створюють особливі умови для формування професійних компетентностей у студентів різних спеціальностей ті учителі музики, які мають здорові фізіологічні органи та функції. Здорові органи дихання, розвинені голосові органи повинні мати вчителі. Гнучкі руки – важливі для викладачів фортепіано. А митці танців повинні мати стрункі руки й ноги. Рівень інтелектуального розвитку – здатність до осмислення музики. Вимоги до учителів *музичного мистецтва* – наявність високої культури професійної діяльності, де викладацький професіоналізм став своєрідною соціальною цінністю освітньої діяльності університетів. Якості вчителів музичного мистецтва високо освічених з культурних питань з музичної теорії вимагають відповідних знань головного теоретичних музичних азів, закономірності звучань як струн душі, так і струн інструментів, композиційної тональності, знання щодо вибору форми та організації навчання зі сценічного мистецтва; знання про освіту та викладання - наявність знань й умінь не лише грати, співати, складати музичні твори та креативно творити, а й мати знання, як навчати учнів у школах. Отримання учителями музичного мистецтва знань із загальної педагогіки, психології, музичної педагогіки та

музичної психології, сучасних методик та технологій викладання повинні використовуватись повноцінно на практиці.

Професійні здібності. Основа знань з професії необхідних для життєдіяльності навичок та умінь, застосування їх на практиці покращення естетичного смаку, покращення цього музичного смаку та удосконалення навиків гри на інструменті, здатність поцінувати музичний твір-якість професіоналізму.

Музична мета має основне завдання - змусити учнів відчувати та бачити художній образ пісні, відтвореною вчителем, маючи емоційну складову та технічне досконале розкриття сутності особливості художньо-естетичної основи твору, розвинути уяву, мислення, мовлення, емоційність при виконанні учнем твору, тобто дати творчі навички творити свій твір.

Здатність імпровізувати (імпровізації) - важливий напрям формування компетентності молодого покоління. Процес оволодіння навичками музики котрий використовується на практиці та важливий в повсякденному житті, у позаурочний час та в виховній роботі в гуртках, художній практиці імпровізація є творчим навиком, займає чинне місце у житті студентської молоді – особливість теми оформленою музичним супроводом за допомогою своїх інноваційних духовно-культурних може бути дуже виразним за допомогою слова, музики, жеста.

Розвиток умінь виконувати інструментальну музику є важливим у формуванні професійних компетентностей майбутніх спеціалістів музичного мистецтва. Правильне використання музичних інструментів має важливе значення для виховання у студентів здібностей щодо поглиблення розуміння змісту та думки музики - доведено практикою. Постійна праця з одним або двома клавішними інструментами, такими, як: фортепіано, акордеон та одним або двома етнічними інструментами дозволяє вдосконалити методику викладання інструментальної музики і дати музиці нову душу в творі.

Мати базові знання з теорії музики, знання про композицію пісні повинні учителі музичного мистецтва, оркестровку та змісту діяльності диригенту хору.

Необхідно знати та заглиблюватись в китайську історію, яка тісно пов'язана з розвитком та процвітанням національної народної музики, розвиток китайської та зарубіжної музичної освіти. Для самостійного складання текстів пісень та загальними навичками написання музики вчителі музики повинні спочатку оволодіти певним обсягом теоретичних знань.

Здатність до викладання. В основному педагогічна компетенція відноситься до здібностей, пов'язаних з професією, якими слід володіти студентам-професіоналам для навчання дітей організації музичних позакласних заходів, в заняттях музикою. Авторка вважає і наголошує про необхідність в процесі навчання студентам звертати увагу на експресивну здатність, до якої належать мовні засоби масової інформації, які використовуються вчителями музики в процесі передачі знань та формування навичок. На даний час більшість учителів музичного мистецтва не надто здатна організовувати навчання в класі. Більшість із них використовує традиційні або застарілі методи навчання. Учитель повинен мати сучасні професійні знання, які забезпечують міжпредметні інтеграційні зв'язки, оволодіння якими допомагає вчителю розвивати в учнів естетичні здібності та удосконалювати власні освітні методи навчання та виховання.

Здатність до творчої мистецької діяльності. Новаторська музична освіта змінює статус викладачів. Сучасний китайський підручник із музики поєднує знання музики із знаннями з інших предметів (складання вірша до пісні, прози, живопису). Завдяки такому індивідуально зорієнтованому підходу студенти мають можливість поєднувати власні творчі ідеї з традиційними основами в процесі створення музичних композицій, пісень.

Зміст шкільних підручників музики у КНР пов'язаний із WEB-сайтами. Учні відчують, значимість занять з музики. де уроки музики, які зазвичай навчають співу, раптом стають сповненими таємниць. Відчувається музичний зміст пісні набагато повніше, вглиблюючись у історію пісні, музичного твору та виконання його. Надає багато інформації, пов'язаної з формуванням музичної компетентності у студентів найшвидкісний та молодіжний Інтернет

сьогодні. Музичний інтернет-простір, студентству, дає необмежений простір для творчих взлетів, фантазії, молодь стає активним учасником освітнього процесу.

Лідерські якості. Доктор Джон Бодетт, американський педагог, з великим досвідом викладання в Каліфорнійському технологічному інституті та Університеті штату Каліфорнія, стверджує - музична консерваторія повинна зосереджувати увагу на формуванні і використанні лідерських здібностей не тільки в процесі навчання а і в період виховання вчителів музики («лідерство» Leadership) [230]. Щоб створити міцну та досконалу систему духовної культури КНР при навчанні вчителя музичного мистецтва високого рівня для суспільства є авангардною метою ідеологічної роботи цілого народу.

Отже, які специфічні характеристики «лідерства»?

«Механіка лідерства» авторів Джеймса Кузеса, Баррі Познера, який є класичним підручником з предмету, розкриває два найважливіші моменти лідерства: по-перше, мати лідерські якості повинен мати кожен учитель музики; по-друге, існує «модель лідера» з п'яти практичних основ, які полягають у тому, орієнтація лідерів на майбутнє, лідери повинні мати можливість кидати виклики сьогоденню, вміння сприяти роботі в команді, повинні підтримувати та створювати командний дух орієнтований на спільні цінності. Основа управління учнівським та студентським колективами- це лідерство вчителя. Коли педагог відчуває себе лідером в освітньому середовищі, він вступає у суб'єкт-суб'єктну взаємодію з учнями та студентами, що сприяє ефективності отримання музичної освіти [230].

Авторка визначає складові формування та розвитку професійної компетентності вчителів музичного мистецтва в університетах Китаю, можна стверджувати, що здатність – це стабільна та необхідна професійна якість учителів, розвиток якої відбувається у процесі навчання. Формування професійної компетентності майбутніх педагогів музичного мистецтва полягає в підготовці фахівців, яких характеризує комплекс розвинених музичних здібностей і педагогічних якостей, які були б здатні забезпечити найвищі

результати в музичному навчанні та естетичному вихованні школярів.

Таким чином, проведене теоретичне дослідження питання особливості формування професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в університетах КНР спонукає звернути увагу на дослідження визначення умов музично-педагогічної діяльності викладача музичного мистецтва, як одного з важливих орієнтирів удосконалення професійної підготовки студентів та на інновації в управлінні формуванням професійної компетентності в китайській провінції Сичуань.

1.3. Принцип інтеграції в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в університетах Китайської Народної Республіки (провінція Сичуань)

Звертаючи увагу на централізованість та підпорядкованість системи вищої освіти КНР, авторка розглядає головні ознаки та характеристики філософії школи у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва: організовану діяльність навчально-освітнього процесу; професійну діяльність викладацького складу, його взаємодію на різних рівнях освітньої діяльності; науково-методичне забезпечення навчальних програм, де провідною ідеєю університету є диверсифікація (розвиток функцій організації) та диференціація (відображення наявної духовної культури як сукупності матеріальних і духовних цінностей) [20].

Система вищої освіти КНР та філософія художньої освіти у вищій школі визначають якісний рівень художньої, мистецької й музичної освіти, що передбачає пошук різних шляхів її реалізації та спрямована на духовний розвиток.

Моніторинг та модернізація, спрямовані на розбудову нової інноваційної моделі навчання педагогів вищої мистецько-духовної освіти, де є ціннісний

орієнтир на освіту нової інтегрованої школи.

Розглянемо систему управління університетом мистецтв і науки провінції Сичуань КНР, до складу якого входять музична школа університету Сичуань, консерваторія та коледж мистецтв і наук.

У 1939 році попередником музичної консерваторії провінції Сичуань КНР була заснована «Провінційна експериментальна школа драматичної освіти провінції Сичуань». Провінційна експериментальна школа драматичної освіти провінції Сичуань КНР стала актуальною лише в 1959 році, і однією з шести професійних музичних академій, які мали на той час можливість надавати студентам ступінь бакалавра. Школа має два кампуси Уху і Сіньду, загальна площа більше 1200 акрів, з 26 навчальними відділами та 10 науково-дослідними установами. Мистецька освіта охоплює післядипломну освіту, навчання у коледжах, освіту дорослих та середню художню освіту. У школі навчається понад 16 000 учнів. Це один із 11 незалежних професійних музичних коледжів у країні.

Школа дотримується шкільної філософії «давати якісну мистецьку освіту, розвивати таланти та сприяти процвітанню літератури та мистецтва», дотримується девізу «Духовна краса та інновації», пропагує традиції та звертається до майбутнього, поглиблює реформи та інновації та сприяє впровадженню сучасних ефективних навчальних мистецьких дисциплін.

У 1981 році був заснований коледж (музична школа - відділ консерваторії музики) в провінції Сичуань КНР. Наразі музична школа має 76 викладачів, які працюють без відриву від професійної діяльності. З них налічується професіоналів: 8 професорів та 22 доценти, 34 магістри, 3 лікаря. Коледж має 4 навчально-дослідницькі секції, зокрема з вокальної музики та клас фортепіано, танцю та музичної естетичної теорії, адміністративний офіс.

Викладач-фахівець естетично-музичного виховання спрямовує освітній процес дітей, студентів на розкриття талантів, починаючи з початкового рівня (школа) та продовжує розвиток на більш високому професійному рівні (за 4-річною програмою бакалаврату в коледжі).

Метою навчально-виховного процесу є спрямованість на всебічну, гармонійну, особистісну спеціалізацію спеціалістів вищої категорії із професійними знаннями теоретичних основ музичної освіти, з навиками практики та теорії формування духовної культури та компетентністю пристосування до адаптації у нових реаліях викладацької роботи.

Музичні таланти розвиваються на досвіді європейських, китайських педагогів, де належну увагу при вивченні вокального мистецтва приділяють правильному диханню, звукоутворенню, образно-художньому мисленню, які беруть початок з китайських народних традицій. Китайське музичне мистецтво в поєднанні з природою розглядають як гармонійний фундамент для розвитку особистості, де виділяється музика як важлива рушійна сила у всебічному розвитку особистості. Особливий розділ в музичній культурі Китаю належить музиці, що поєднує ритуальний танок під акомпанемент музичних інструментів, відбувається поєднання гри на інструменті зі співом та танцем, що є важливою частиною ритуалів та свят Китаю [6].

Консерваторія Сичуаньського університету мистецтв і науки КНР - це професійний заклад освіти вузької спеціалізації, який спрямовує виховання в учнів музичних талантів завдяки поєднанню інтеграції та інновацій музичних спеціальностей загальноосвітнього циклу минулого та сучасного підходу розуміння мистецтва. Від її заснування підтримували девіз «Цінувати мораль, ерудицію, прагматизм і красу», де філософія популяризувала духовну культуру, основу на творах минулої епохи та сучасного мистецтва. Згідно цілей та вимог Міністерства освіти КНР, консерваторією підтримується політика узгодженого духовного розвитку, орієнтованої на освітній процес та наукові дослідження; виховання музично-митсецьких талантів, зосереджуючись на якості музичної та мистецької освіти, посилюючи переваги професійного становлення майбутнього фахівця з музичного мистецтва, вибудовуючи освітню траєкторію розвитку духовної культури та духовних цінностей особистості.

Щодо організації навчального процесу за освітніми програмами

навчальних дисциплін, кафедра консерваторії, звертає увагу на наявність викладачів за академічним профілем із музики та танців (майстрів першого кваліфікаційного рівня); викладачів мистецтв та освіти; викладачів музикознавства; професійних майстрів із академічного співу (камерний спів), академічного співу (оперний спів), естрадного співу; викладачів диригентсько-хорового мистецтва (академічне та народне), оперно-симфонічного диригування; викладачів інструментального виконання (за видами); викладачів мистецької практики та арт-педагогіки; викладачів декоративного мистецтва та графіки тощо.

Консерваторія Сичуаньського університету мистецтв і науки КНР налічує 5 спеціальностей бакалаврату музичного мистецтва. Консерваторія поєднує вимоги, орієнтовані на потреби суспільства щодо розвитку творчого покоління з новим рівнем мистецької майстерності на всіх рівнях освіти.

Школа музичного та виконавського мистецтва Університету мистецтв і наук провінції Сичуань КНР, що була заснована у 1976 року, стала навчальною базою з хорошими шкільними умовами та сильними можливостями для вдосконалення прикладних талантів музичного та танцювального мистецтва. Таке навчання спонукає до розвитку та переосмислення нових витків в освітніх процесах. Тут народжуються та удосконалюють свій життєвий творчий шлях вчителі в музиці, відомі танцівники, професійні актори та аматори сцени.

Формування духовної культури, розвиток моралі, інтелекту, фізичної краси; оволодіння основними теоріями, базовими знаннями та базовими навичками музичної та мистецької освіти; володіння духом новаторства, практичними здібностями, освітніми та педагогічними здібностями - це основні цілі підготовки майбутніх спеціалістів-вчителів музичного мистецтва. Головна мета - виховувати кваліфікованих учителів для роботи в початковій школі та в закладах загальної середньої освіти.

Мистецька освіта та усвідомлення соціальної ролі вчителів мистецтва знаходять своє відображення у поширенні та розвитку духовної культури.

Виходячи з вище зазначеного, вважаємо за необхідне звернути увагу на

те, яку важливу роль відіграє принцип інтеграції у формуванні духовної культури в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва КНР.

З іспанської мови в наш вжиток надійшло слово «інтеграція» (Integratio) його основне значення таке: об'єднання будь-яких елементів в одне ціле, а також поєднання та координація дій різних частин цілісної системи; процес взаємозближення і взаємодії окремих структур [37]. Слово «Інтеграція» означає реінтеграцію різних думок або речей у нове ціле. Це процес і результат збереження частин цілого-відносимо до інтеграції Він може бути застосований у різних сферах, таких, як: соціальна, політична та економічна [39].

Г. Спенсер запропонував термін «інтеграція» у «Перших принципах» як відносну концепцію диференціації [15]. Він зазначає, що усе має пройти диференціацію та інтеграцію. На різних етапах розвитку науки взаємозв'язок інтегральних і диференційних тенденцій виявлявся як її іманентна (внутрішня) характеристика. Концепція відносності диференціації та інтеграції з'явилася у багатьох дисциплінах, таких, як: психологія, біологія та соціологія. У біології інтеграція означає, що компоненти організму на всіх рівнях тісно пов'язані між собою за структурою та за функціями, зливаючись у цілісну та єдину систему.

У соціології Е. Дюркгейм (Émile Durkheim) зазначає, що інтеграція - це спільне визнання всіх складових у соціальній спільноті [76].

У філософії інтеграція прагне до єдності та повноти порівняно з деякими частинами. Завдяки уточненню та побудові змісту виявляється зв'язок між спорідненими речами та різними елементами, а потім формується нова інтеграція [106]. Починаючи з цілісного методу навчання, Ж.-М де Кетеле визначає «інтеграцію» як операцію, яка пов'язує різні та розсіяні фактори між собою відповідно до певної мети [116]. З філософської точки зору Хуан Хунвей визначає «інтеграцію» як «побудову та впорядкування ряду пов'язаних частин або елементів у нове єдине ціле, викликане інтеграцією та згуртованістю системної цілісності та ядра системного процесу»[116].

Нове, утворене інтеграцією, повинно бути цілим, а також поєднувати та координувати дії різних частин цілісної системи, здійснювати процес

взаємозближення і взаємодії окремих структур.

Підсумовуючи, ми можемо зазначити, що інтеграція має різні значення в різних галузях, але вони переважно зосереджені на наступних трьох аспектах: інтеграція повинна мати центральне та згуртоване ядро. Процес інтеграції - це процес деконструкції, побудови та упорядкування. Мета інтеграції полягає у формуванні нової форми існування.

На думку американських дослідників, «інтеграція в освіті – це організація процесу пізнання, за якою учні можуть використовувати знання та вміння, отримані в школі, у реальних життєвих ситуаціях» [151].

В освіті прийнято виділяти два основні види інтеграції – вертикальну та горизонтальну. Перша забезпечує цілісність в межах вивчення одного предмета через повторювання поглибленого вивчення тем, які опрацьовані учнями раніше. Друга спрямована на поєднання суміжних тем з різних шкільних предметів [151]. Горизонтальна інтеграція здебільшого базується на лінійному викладі та реалізації міжпредметних зв'язків, а вертикальна – реалізується через концентричне навчання та профілізацію освіти. При цьому в першому випадку мають тісно взаємодіяти вчителі-предметники в рамках інтегрованих уроків (або предметів). У другому випадку міжпредметні зв'язки залишаються загальноосвітніми, а інтеграція відбувається за рахунок багатосторонності процесу предметного навчання [165]. Мультидисциплінарні зв'язки, залучення технологій під заняття, створення інтегрованих курсів ведуть до інтеграції змісту музичної освіти, де реалізуються сутнісні зв'язки між елементами змісту та реальним життям. Перешкоди на шляху інтеграції освітнього процесу, його наповнюваність, його фактологічність – має наслідки негативні та послідовні, які необхідно докорінно змінювати в наступних поколіннях, щоб на високому рівні була духовна культура [165].

Інтегроване навчання (Integrative Learning) як спеціалізований термін рідко вивчається, і немає єдиного визначення цього поняття. Сенс інтегрованого навчання зосереджує увагу на таких аспектах, як: «інтегроване навчання» підкреслює ефективність вивченого змісту в нових ситуаціях та

наголошує на можливості передачі отриманих знань різними способами; «інтегроване навчання» підкреслює загальну підготовку знань, мислення, здібностей та цінностей; «інтегроване навчання» підкреслює зв'язок із повсякденним життям та практичну спрямованість отриманих знань [168].

У першій половині ХХ століття Дж. Дьюї запропонував узяти «досвід» як ядро інтеграції та навчатися на досвіді. Джером Сеймур Брунер (Jerome Seymour Bruner) зазначив, що «структура» є ядром інтеграції. Науковець визначив, що структура це система знань, яка має функцію та внутрішній зв'язок між основними поняттями та принципами дисципліни. Навчання - це лише нескінченне розширення цієї структури, що робить процес навчання систематизованим та спрощеним. Поява навчання ґрунтується на внутрішній мотивації студентів, тому увагу студентів необхідно перенести з теоретичного засвоєння змісту на практичне опрацювання матеріалу. Викладачам необхідно розуміти, що студент є повною соціальною особистістю, тому зміст викладання навчального предмету має йти в ногу з сучасністю [194].

Починаючи з 1990-х років з'являється дедалі більше журнальних статей, що стосуються освіти та навчання, згадується про інтеграцію навчання, однак немає фіксованої чи єдиної точки зору щодо значення понять «інтеграція навчання» та «інтегроване навчання».

М. Барбер (Barber) визначає «інтегроване навчання» як «з'єднання, застосування та синтез інформації з різних контекстів і перспектив, а також застосування нових перспектив у різних ситуаціях» [199].

Чжао Лінлі починає звертати увагу, що «інтегроване навчання» має наступні характеристики:

1. Інтегроване навчання існує як спосіб пізнання та мислення. Інтегроване навчання переслідує адаптивність та мінливість знань до проблемної ситуації.
2. Інтегроване навчання зосереджується на актуальності навчального досвіду учнів.
3. Особи інтегрованого навчання мають автономію [185].

Юй Лісінь згадував: «Інтегроване навчання — це режим навчання, який поєднує процес навчання з ситуацією учня та наявним досвідом» [194].

Ян Пеймін вважає, що практична участь є найкращим способом інтегрованого навчання [196].

Аналіз передумов майбутньої реформи музичної освіти КНР надає можливість чітко визначити, що підготовка вчителів музичного мистецтва в коледжах та університетах КНР має базуватися на формуванні музичної культури та культивуванні естетичного мислення.

Рівень художньої майстерності є початком культивування естетичного мислення, як основи базового музичного навчання, розвитку музичних умінь і формування музичної культури. Майбутні вчителі музичного мистецтва, які будуть працювати в закладах освіти, повинні виходити із розуміння загального пізнання музичної освіти та розуміння значення інтеграції культурологічного мислення, а не просто дотримуватись викладання традиційних технічних прийомів навчання музики [68].

Авторка дійшла висновку, що традиційний підхід викладання музики в закладах вищої освіти в КНР, де рушійна сила - більшість учителів музичного мистецтва, зосереджуються на рівні формування художніх навичок, під час навчання, незалежно від того, чи пояснюють вони студентам основну музичної термінології, чи розкривають ціннісні аспекти музичних творів та стилі музичних композицій. Загалом, більшість викладачів, які закінчили професійні музичні академії, як і раніше, зосереджуються на навчанні художньої та мистецької майстерності. Умовно кажучи, вони приділяють більше уваги навчанню, яке розвиває тільки музичні навички, але часто ігнорують освітні та теоретичні знання, які формують духовну культуру [68].

Існує система навчання, створена китайськими викладачами музики, яка реалізує інтеграцію «навчатися – співати – діяти – емоційно сприймати – мислити – бути відкритими до інновацій», що є не тільки розширенням простого «навчайся – співай – дій», яка дозволяє студентам отримати глибокий культурний досвід та взаємодію в загальному процесі навчання співочої

майстерності, беручи участь у сценічних виступах (не лише спів), а також формуючи рефлексію та раціональний аналіз, генеруючи емоції.

Розглянемо та порівняємо дві освітні програми традиційного та поглибленого вивчення музики, розроблених викладачами музичного мистецтва в університеті провінції Сичуань КНР, для викладання китайського музичного предмета «Суона» (таблиця 1.4).

Таблиця.1.4

**Порівняльна характеристика навчальних програм викладання
музичного предмета «Суона»**

[узагальнено автором]

<i>Традиційна навчальна програма</i>	<i>Програма поглибленого вивчення змісту предмета</i>
Висвітлення викладачами загальної ситуації з музичною культурою в Мейшані, Сичуань.	Практичне закріплення матеріалу. Відвідування студентами округів Данлінг, Мейшань, для закріплення теоретичних основ шляхом спілкування з учнями місцевих класів народної музики Суона для ширшого осмислення історії місцевого мистецтва Суона.
Пояснення кількох особливостей мистецтва суона в районі Данлін Мейшань.	Проведення бесід з місцевими народними артистами для поглибленого вивчення інформації про музичні інструменти, організацію гурту, техніку виконання тощо.
Відтворення місцевого відео з виступом Suona та аналіз техніки виконання.	Поглиблене вивчення традиційних виконавських програм народних майстрів.
Симулювання до вивчення техніки гри на суоні в регіоні.	Спільний виступ студентів з народними митцями та викладачами на різних мистецьких майданчиках та локаціях.
Виступ на сцені, підсумок викладача.	Висловленнями студентами своїх суб'єктивних думок та ідей. Отримання коментаря від народних майстрів. Проведення узагальненого підсумку викладачем.
Практичне закріплення навчання.	Практичне закріплення навчання.

Порівнюючи дві освітні програми, а саме: звичайну традиційну програму та програму поглибленого вивчення музичного предмета, потрібно зазначити,

що остання програма націлена на розширення навчального простору викладання та глибокого занурення у культурний досвід освітнього процесу, що сприяє формуванню духовної культури у студентів.

Ураховуючи результати проведеного опитування викладачів та студентів щодо якості змісту навчальних програм, можна зазначити, що поглиблене вивчення музичних дисциплін продукує інтерес до безпосередньої участі у культурно-мистецькому просторі та піднімає і викладача, і студента на вищий культурний щабель.

Таким чином, поглиблене вивчення музичних предметів спонукає до формування когнітивного мислення, здатності розширити педагогічну діяльність викладачів шляхом розвитку студентської думки щодо реалізації власних ідей та втілення креативних задумів.

У КНР існує концепція формування музичної культури та виховання естетичного мислення. Цю концепцію у своїх працях підтримує китайський науковець Цай Юаньпей та зазначає, що сучасна академічна освіта вчителів музики, де більшість володіє односторонніми предметними навичками вокальної та інструментальної музики, потребує розширення їх всебічного освітнього музично-мистецького кругозору [227]. Науковець стверджує, що «... в школах є навички роботи з одним предметом, такими як оперний класичний спів, вокальна та інструментальна музика. Вимоги до мистецького надбання учнів не чітко прописані. Цей недолік негативно впливає на аналіз і розуміння вчителями музичних творів» [227].

Розглянемо навчальні програми підготовки вчителів музичного мистецтва з наявними інтеграційними зв'язками, що розвивають музичні навички студентів, містять більше естетики, культурних підтекстів та практичного значення для реалізації отриманих знань. Візьмемо як приклад викладання фортепіано на бакалаврському рівні університету мистецтв і наук КНР (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Фрагмент навчальних програми підготовки вчителів музичного мистецтва університету мистецтв і наук КНР з наявними інтеграційними зв'язками

[узагальнено автором]

Викладацький етап	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс
Зміст викладання	Викладач інтерпретує життєві та творчі характеристики композитора; знайомить із творами та їх художніми характеристиками	Викладач демонструє виконання; всебічно інтерпретує ключові моменти виконавських прийомів у роботі; детально розкриває труднощі, які виникають, та ключові моменти музичної професійної діяльності	Після відносно повного засвоєння техніки виконання, викладачі та студенти разом обговорюють деталі, емоційне вираження та формування образу твору	Порівнюють різні твори одного автора; порівнюють версії одного і того ж твору та різних творів
Цілі викладання	Викликати інтерес студентів до навчання, щоб вони зрозуміли загальні характеристики твору та сформуvalи попереднє естетичне сприйняття	Викладач розкриває художні цінності твору, дозволяючи студентам сформувати глибоке сприйняття рівня художньої мови та закласти міцну технічну основу для його подальшого художнього виконання; водночас уникати єдиного механічного методу навчання за допомогою розкриття художніх цінностей	Завдяки естетичному мисленню впродовж навчання студентів формувати перехід від «технічних» навичок до «художнього» мислення та формувати естетичне сприйняття фрагментів та навичок після загального розуміння змісту творів	Розширюють свій мисленнєвий простір, формують всебічне мислення щодо музичних виступів та усвідомлюють сублімацію художнього значення з вивчення художньої мови та художнього образу

На відміну від викладання однієї техніки гри на фортепіано, завдяки такій системі викладачі можуть не тільки дати можливість студентам визначити

ключові та складні моменти у виконанні музичних творів, а також оволодіти більш досконалішими технічними навичками їх виконання, мотивувати їх до розширення професійних знання. Завдяки постійному порівнянню, поясненню, інтерпретації та рефлексії можна реалізувати творчий підхід викладання навчального предмета, що сприятиме формуванню повного естетичного бачення світу. Звичайно, це лише теоретично здійсненна система методів. Якщо викладачі хочуть по-справжньому досягти очікуваних цілей щодо формування духовної культури, їм потрібно приділяти увагу емоційним аспектам, які існують поза реальним життям, щоб впливати на емоційний стан студентів для розкриття та розуміння їх внутрішнього духовного світу.

Естетика музичних творів, розвиток мислення також є невід'ємною і важливою частиною сучасної системи навчання. Щодо практики викладання музики та актуальних вимог, аналізуючи передумови майбутньої реформи музичної освіти КНР, можна чітко побачити, що вчителі музики в китайських коледжах, консерваторіях та університетах мають спиратися на естетичне виховання, естетичне мислення та художню культуру, що є базою для формування духовної культури.

Інтегроване навчання підкреслює зв'язок із повсякденним життям та практичність. Тому у дослідженні і звертаємо увагу на розуміння поняття «естетичне виховання» як основи міждисциплінарної інтеграції професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Музична освіта - це спосіб естетичного виховання, який використовує музику як засіб, а естетику як основу для здійснення естетичного виховання людей. Загальні цілі музично-естетичної освіти та якісної освіти однакові. Вони обидві повинні навчити людей формувати особистісну духовну культуру, що сприятиме їх загальному та гармонійному розвитку.

Між естетичним вихованням та музичним вихованням існує взаємодоповнюючий зв'язок. Зайве говорити, що багато людей упереджено і навіть неправильно розуміють визначення поняття «музика». З одного боку, люди дотримуються вузького визначення поняття «музика» і вважають, що це

чисто технічне виконання музичних творів і простим відчуттям «краси». Тобто ми можемо сприймати лише речі, які важко зрозуміти, відокремити від публіки, які належать до духовної форми вищого рівня пізнання і є недоступними. Звичайно, обидві ці концепції є упередженими: один із способів - розділити взаємозв'язок між музичною освітою та естетичним вихованням, освітою умінь та якісною освітою, а мистецьку освіту розглядати як єдину поверхневу систему освіти, ігноруючи глибинність розуміння та сприйняття. Для уникнення подібних проблем, необхідно усунути стереотипи, переглянути взаємозв'язок між музичною освітою та естетичним вихованням.

В університетах мистецтва КНР розробляються програми, які забезпечують взаємозв'язок музичного та естетичного виховання (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Фрагмент програми навчального курсу «Музична освіта Орфа»

[узагальнено автором]

Форма викладання	Акцент робиться на всебічній музичній освіті, що базується на рівні художньої мови та інтегрує різні художні категорії.
Зміст викладання	Це вже не просто викладання музичних форм, ритму та мелодії, а багаторівнева система освіти, яка підкреслює освіту мислення. Система освіти Орфа зазвичай інтегрує музику, живопис, драматургію, танці та інші види мистецтва у навчальну діяльність.
Мета навчання (мікро)	Використання локалізованих музичних елементів та високоінтерактивних музичних заходів, щоб стимулювати творчі здібності студентів та інтерес до участі; культивувати естетичну свідомість; розвивати здатності емоційно сприймати, реагувати та комунікативну тощо.
Результат	Отримані знання дозволяють студентам розвинути свій емоційний досвід, художні показники та творчі здібності; безпосередня участь у різних професійних музичних заходах, що сприятиме духовному розвитку студента.
Макроціль	У результаті студенти досягають мети формування духовних цінностей.

Підготовка студентів на навчальному курсі «Музичної освіти Орфа» охоплює освітній процес через інтеграцію процесів «сприйняття краси» «красиві емоції» «досвід краси» «розуміння краси» «сублімація краси». Під впливом концепції музичного виховання відбувається розуміння того, що

музична освіта - це мистецтво вивчення мови музики. З іншого боку, у поглядах деяких людей поняття «музика» дорівнює «елегантному мистецтву».

Важливий аспект визначення якості музичної освіти - мистецький.

Якісна мистецька освіта є більш абстрактною: вона підкреслює повний прояв емоцій та уяви, підкреслює свободу волі та звільнення підсвідомості в процесі духовного формування. Якісна музична освіта ніколи не є миттєвою та єдиною. Вона вимагає не лише того, щоб кожен викладач та студент повністю інтегрували свої власні культурні надбання у культурний, життєвий та естетичний досвід тощо, а завдяки постійній індукції, узагальненню, рефлексії та вдосконаленню музичної практики поступово формували унікальне художнє та естетичне мислення.

Слід зазначити, що естетичне виховання не є кінцевою метою якісної музичної освіти. Це не лише зміст навчального предмету, вивчення якого потрібно завершити на певному етапі, а й важливий спосіб та підхід до визначення майбутніх, перспективних етапів музичного навчання, що супроводжує увесь процес музичної освіти та має вплив на формування духовної культури майбутніх учителів.

Авторка пропонує про необхідність інтегрувати музичну освіту, естетичну освіту, культурологічну освіту із сімейною освітою, шкільною освітою та соціальною освітою та розробити персоналізовані навчальні програми відповідно до різних сегментів, щоб кожен студент міг навчатися відповідно до своїх здібностей та отримати те, що йому потрібно та знадобиться у майбутній професійній діяльності. Зміст музичної освіти та естетичного виховання може краще інтегруватися на практиці.

Оскільки інтеграція музичної освіти та естетичного виховання сьогодні в сучасну епоху зростає, це також висуває більш високі вимоги до викладачів коледжів та університетів. Серед яких професійні мистецькі якості викладацької діяльності, розуміння потреб студентів, безперервна професійна освіта, що передбачає постійне вдосконалення музичної грамотності та естетичної культури.

Особливе чинне місце відношення до майстерності вчителів, якісної мистецької освіти та усвідомлення соціальної ролі педагогів музичного мистецтва, займають саме у розвитку мистецтва в Китайській Народній Республіці. Поширення знань, що впливають на духовний розвиток особистості є завданням мистецької освіти в університетах КНР.

Таким чином, саме принцип інтеграції набуває актуального значення в професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва в університетах Китайської Народної Республіки (провінція Сичуань).

Висновки до розділу 1

Отже, вище зазначений аналіз теоретичних піходів дослідження дозволяє зробити висновок про важливість та значимість розуміння духовної основи китайської культури, як з точки зору, еволюції розвитку мистецтва, в широкому розумінні значення цього слова, так і в глибокому значенні, як становлення ціннісного відношення майбутніх педагогів музики до мистецтва.

У науковій літературі КНР термін «духовна культура» узагальнює такі значення, як художня освіта, естетично-етичне виховання, засноване на гуманістичному баченні світу.

Естетичне виховання – складова духовної культури, що ефективно спрямовує та спонукає студентську молодь до цілеспрямованих добірок оптимальних форм та методів, методичних інструментів педагогічної діяльності викладачів естетичного, духовно-етичного, морально-емоційного спрямування, а також створенням духовного простору у вищій школі.

Характеристика понять «професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва» та «викладача музичного мистецтва», який працює в університетах КНР, дає змогу авторці зробити висновки, що:

професійна компетентність студента-майбутнього вчителя музичного

мистецтва об'єднує спроможність студентів до реалізації отриманих знань майбутньої професійної діяльності, яка в основному стосується здатності використовувати творчі музичні здібності, разом з технічними навичками (музичну техніку), у педагогічній діяльності; розвиток компетентностей до викладання навчальних предметів; комунікативні здібності у спілкуванні з оточуючим освітнім середовищем; здатність до здійснення викладацької та дослідницької діяльності, що дозволяє використання знань сучасних методів викладання, сучасних концепцій та передового практичного досвіду;

професійна компетентність викладача музичного мистецтва, яка впливає на формування професійної компетентності студента передбачає наявність музичної освіти; знання теорії та методології викладання музики; знання методів викладання, серед яких наявні методи емоційного впливу, які спрямовані на духовний розвиток студентів, на розвиток їх талантів та лідерських якостей.

Дотримуючись принципів формування та розвитку професійної компетентності вчителів музичного мистецтва в університетах КНР, можна визначити такі їх складові: базові здібності, професійні здібності, здібності до викладання, інноваційні здібності та лідерські здібності.

Встановлено, що важливу роль відіграє принцип інтеграції в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Інтеграція відноситься до формування нового стану існування та розглядається як нове, утворене інтеграцією, що повинно бути цілим. Виходячи з цього в університетах мистецтва КНР розробляються програми, які забезпечують взаємозв'язок музичного та естетичного виховання; культурологічної освіти із сімейною освітою, шкільною освітою та соціальною освітою тощо. Під час освоєння навчального курсу утворюється повноцінний зв'язок між викладачем і студентами; між суб'єктивними та об'єктивними умовами професійної діяльності, що визначає ефективність розробленого навчального плану та якість педагогічної системи музичної освіти.

Отже, рівень музичної майстерності майбутніх учителів музичного

мистецтва є початком культивування естетичного мислення, як основи базового музичного навчання, розвитку музичних умінь і формування музичної культури, що безпосередньо приводить до формування духовної культури у студентів.

Таким чином, проведене теоретичне дослідження формування духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі підготовки спонукає нас звернути увагу на дослідження організаційно-педагогічних умов управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва як одного з важливих орієнтирів удосконалення професійної підготовки студентів в університетах КНР (провінція Сичуань).

Основні положення першого розділу дисертаційної роботи опубліковано в працях автора [67; 87; 92; 94; 95; 96; 98]

Список використаних джерел: [1; 4; 5, 7; 9; 10; 12; 14; 15; 16; 20, 23; 24, 27; 32; 34; 35; 37; 39; 42; 44; 63; 64-66, 74; 75; 76; 77; 78; 79; 84; 85; 106; 108; 110; 114; 116; 117, 123; 129; 141; 142, 143, 144, 145, 146; 151-155; 160-165; 168; 177, 180; 184; 185; 191; 194; 196; 199; 211, 212; 215; 217; 223, 224; 227; 228; 229; 230]

РОЗДІЛ 2

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА (НА ПРИКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТІВ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)

2.1. Організаційно-педагогічні умови формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва

Педагогічні дослідження теорії та методики формування музичної культури вчителів мистецтва потребують сьогодні дотримання педагогічних умов, забезпечення яких, сприятиме позитивному впливу на розвиток духовної культури у майбутніх учителів музики. Останнім часом у наукових роботах автори приділяють увагу дослідженню організаційно-педагогічних умов досліджуваного процесу або явища. Тому і виникає необхідність теоретичного обґрунтування й уточнення понять «педагогічні умови» та «організаційно-педагогічні умови». А в нашому випадку ще й розкриття поняття «організаційно-педагогічні умови формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва».

Наковці приділили достатню увагу питанню розкриттю педагогічних умов у навчальному процесі А. Алексюк, А. Аюрзанайн, Г. Голубова, Р. Гурова, А. Зубко, В. Манько, П. Підкасистий, Б. Чижевський. Питання духовного розвитку та формування естетично-релігійної культури були досліджені в працях таких науковців, як: І. Бех, М. Боришевський, Т. Бутковська, О. Вишневський, М. Євтух, О. Киричук, Д. Максименко, М. Нікандров, Т. Петраков, Д. Чернілевський, Ж. Юзвак. Тісна праця, де є цілеспрямована робота в контексті духовності та сучасної системи вищої освіти було досліджено В. Андрущенко, В. Баранівським, Л. Буєвою, В. Кременем. Категорія сутності поняття умови в області кругозору педагогічної думки

привернула увагу з накової точки зору учених таких, як А. Алексюк, О.Пометун, В.Симоненко.

Безліч трактувань щодо теорії та практики педагогічної працівників та їх роботи присвячено поняттям «умови» та узагальненню «педагогічних умовам» детально.

Трактуються тлумачення поняття «умова» дослідниками-новаторами, починаючи з саме визначення, відображеного у словнику як «обставина, від якої що-небудь залежить» [220]. Необхідність середовища, де виникло це поняття умови складають те середовище, у якому явища виникають, існують і розвиваються. Дослідники під «умовою» розуміють середовище, обстановку, у якій перебувають і без якої не можуть існувати предмети, явища [2].

Категорія «педагогічна умова» визначена певною обставиною, що має прискорювальний, динамічний або гальмівний вплив на еволюцію розвиток педагогічних явищ, процесів, систем, якостей особистості [4, с. 97]. Є.Хриков під «педагогічними умовами» розуміє сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних форм та матеріальних можливостей її здійснення, що забезпечують успішне вирішення поставленого завдання [8]. Обставини, при яких процес учіння, елементи цього навчального процесу проходять в найкращому взаємозв'язку та створюють атмосферу співпраці між викладачем і студентами, несуть наслідком плідну педагогічну практику, організацію навчального процесу, успішну результативність навчання і є саме педагогічними умовами [4].

Науковець Б. Чижевський приділяє організаційно-педагогічним умовам, котрі відображають функціонально-пропорціональну залежність від суттєвих компонентів педагогічного явища та комплексу об'єктів (речей, їх станів, процесів, взаємодій) у різних проявах [4]. А. Зубко провів аналіз і зробив висновок про психолого-педагогічні науково-обґрунтовані умови, що створюються за період навчання фахівців і мають характер взаємозв'язків специфічної цілісності, де педагогічної кадри вищої категорії мають важливий вплив на подальшу плодотворну організацію діяльності. [48].

У своєму дослідженні авторка акцентує щодо вибору організаційно-педагогічних та результату впливу на умови розбіжностей, що створюють ситуацію при якій розкривається необхідність у створенні нового до організації педагогічної діяльності і передбачає рівні формування художньої та мистецької майстерності; розкриття ціннісних аспектів на основі творчого потенціалу та наявності цілісних та цільових компетентностей, створюючи при цьому підґрунтя для нового, не віддаляючись від традицій свого народу. Передумовами здійснення реорганізації музичної освіти у КНР є перепідготовка спеціалістів естетично-музичного виховання, за допомогою висококваліфікованих спеціалістів різних рівнів музичної освіти; розрізненість сучасних тенденцій, що не впливає позитивно на освітній процес, який повинно бути спрямовано на духовний розвиток студентів.

Актуальність вказаних неузгодженостей є роз'яснення самого поняття «педагогічні умови», де акцентується увага на адміністративних функціях менеджменту педагогіки духовної культури, що сприяє якісній підготовці майбутніх педагогів музичного мистецтва та належній та ефективній організації освітнього процесу [69].

Отже, організаційно-педагогічні умови - сукупність факторів, що забезпечують регулювання, взаємодію об'єктів і явищ педагогічного процесу для досягнення поставленої мети, удосконалюють сталі зв'язки між учасниками навчально-виховного процесу через перехід від неприхильності до прихильності, є прагнення, яке стає потребою приязні, дружні стосунки, де у регуляції приймають участь мотиваційні аспекти «треба», «можу», «бажаю» [2, 52].

Організація педагогічного процесу для майбутніх учителів музичного мистецтва у напрямі формування духовної культури передбачає стимулювання освітнього процесу, що має залежність від об'єктивно- суб'єктивних чинників, таких як, індивідуальні особистісні якості молодого покоління, що потребують особистісно-орієнтованого підходу, який сприяє духовному самовиявленню,

духовної самореалізації особистості, індивідуального духовного творчого розвитку.

Враховуючи особливості розвитку духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах ЗВО КНР, які було розкрито у розділі 1., можна визначити такі організаційно-педагогічні умови:

- 1) наявність інтеграційних зав'язків та інноваційного освітнього середовища у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва;
- 2) наявність навчально-методичних умінь та професійно-музичних навичок у викладачів, що забезпечують як розвиток професійних компетентностей, так і духовний розвиток студентів;
- 3) мотивація студентів до навчальної діяльності та розвиток їх пізнавальної активності;
- 4) забезпечення якості освітнього процесу.

Авотрка пропонує засади організаційно-педагогічних умов:

1. *Наявність інтеграційних зав'язків та інноваційного освітнього середовища у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.* Різноманітні освітні реформи «нових вільних мистецтв» і «міждисциплінарних мистецтв», які останнім часом пропагуються в КНР, дозволяють організовувати освітній процес на основі впровадження новітніх професійних курсів та навчальних систем. Навчальний курс «Процес і методика», навчальна програма «Емоційне ставлення», які впроваджено в освітній процес в університетах провінції Сичуань Китайської Народної Республіки, формують у майбутніх учителів музики розуміння музичного рівня освітнього пізнання, сприйняття загальних законів музичної освіти. Під час освоєння навчального курсу утворюється повноцінний зв'язок між викладачем і студентами, між суб'єктивними та об'єктивними умовами професійної діяльності, що визначає ефективність розробленого навчального плану та якість педагогічної системи освіти. [69] Освітньо-пізнавальний рівень майбутніх учителів музичного мистецтва пов'язаний із ефективністю навчання, що передбачає встановлення освітньої комунікації між викладачами та студентами. Практика формування

духовної культури та мислення має бути зосереджена на диверсифікації навчальних матеріалів та розширенні сайтів для навчання, щоб учителі музичного мистецтва могли накопичувати корисні навчальні матеріали. Персональний навчальний сайт освітнього середовища визначає особистісне культурне поле кожного студента, яке сприяє формуванню та розвитку духовних цінностей [69].

Педагог Ван Чжаньон зазначав, що в зв'язку з глобальними змінами, котрі виникли в комунікативних та інформативних середовищах, де є перспектива обміну досягненнями своєї національності та експортуванню кращих освітніх концепцій, це стосується і мистецької галузі, особливо відмічається традиційна фортепіанна школа, де відзначається спадковість у передачі освітніх традицій, спрямованих на формування духовності людини та її розвиток у спільноті [24]. В освітньому процесі закладу вищої освіти КНР цілеспрямовано створюються організаційно-педагогічні умови формування компетентного фахівця. Вони лежать у таких площинах взаємодії суб'єктів освітнього процесу: студент – викладач, студент – студент, студент – студентський колектив, студент – професія [24].

У сучасній освіті саме інновації в музичній освіті розглядаються як диверсифікація її ціннісних тенденцій, що є запорукою підйому від традиційної музичної освіти до естетичної освіти та культурної освіти. Китайський викладач музики Ван Мін зауважував, що головною ціллю сучасних аспектів музичного виховання Китаю є спромога навчити молодь не великій кількості, а значній якості пісням, художніх талантів, дати можливість кожному студенту коледжу покращити свою художню обізнаність та естетичні здібності, а також покращити їхню духовну культурну якість [223]. Можна помітити, що головна інноваційна мета духовного культурного занурення та культивування духовного мислення підростаючого покоління полягає в інновації її цілей та цінностей навчання. Автор помічає, що використання інтерактивних методів педагогічної практики дозволяє студентам мати попереднє сприйняття музики, більш детально зрозуміти мелодію, через внутрішнє розуміння ритму, балансу,

тембру, звучання, інтонації [223]. Всі ці складові трансформуються в основу навчання, як першочергове джерело впливу розвитку художніх та мистецьких навичок. Саме інноваційні методи допомагають студентам опанувати різні способи використання музики (гра, спів, композиція тощо) та формувати професійні компетентності.

Сучасна практика формування духовної культури спрямована на диверсифікацію освітніх матеріалів та оснащення новітніми технологіями навчальних сайтів. Сайт освітнього процесу визначає особливості культурного мистецького та музичного середовища, яке має значення для формування духовної культури студентів у навчальному процесі. Сайти освітніх прикладних програм коледжів та університетів КНР можуть бути в основному зосереджені на освітніх інноваційних платформах, та спрямовані на реалізацію практичної складової змісту предмета навчальної дисципліни, передбачати навчання на базі студії звукозапису, сцен театрів тощо, які складають матеріальну базу коледжів та університетів.

Як приклад наведемо порівняльну характеристику навчальних програм, розроблених викладачами музичного коледжу та університету КНР для навчання студентів музичному мистецтву, які передбачають наявність інтеграційних зв'язків (таблиця 2.1).

Порівняння навчальних програм традиційного навчання та навчання з поглибленим вивченням предмета, наведених у таблиці, показує, що різниця між ними полягає в упровадженні нових ефективних методів та форм навчання, що передбачає використання різних навчальних матеріалів. Як описано в таблиці, викладачі коледжу у своїй професійній діяльності застосовують, переважно аудіо- та відеопрезентації, що вже не є ефективним способом навчання студентів. Викладачі університетів набагато ширше висвітлюють проблему поглибленого вивчення предмета, досягають більшого ефекту, запрошуючи народних митців та створюючи умови навчання на сценах, у класах відео- та звукозаписів тощо. Тільки за наявності відповідного культурного фону та естетичного мислення студентів можна спрямувати

створення відкритої системи викладання, що забезпечує умови формування духовної культури.

Таблиця 2.1

Порівняльна характеристика навчальних програм традиційного навчання та навчання з поглибленим вивченням предмета

[узагальнено автором]

<i>Викладач А — традиційне навчання</i>	<i>Викладач В — поглиблене вивчення</i>
Направлення студентів до попереднього перегляду.	Направлення студентів до попереднього перегляду.
Ознайомлення з основним змістом курсу.	Ознайомлення з основним змістом курсу.
Відтворення навчальних матеріалів (аудіо та відео).	Запрошення народних музикантів як наочного прикладу гри на музичних інструментах
Проведення дискусії, формування думки.	Наочне відтворення змісту кращими студентами.
	Проведення навчальних дискусій, проведення музичних занять на сценах, у класах відео- та звукозаписів тощо.
	Підкреслення думки про необхідність збереження культурної спадщини та естетичної цінності народного мистецтва.

Сучасні підходи до розуміння музики все більше впливають на «розвивальну» систему мистецької освіти. Саме інтеграція освітніх зав'язків, інтеграція цілей освіти, інтеграція освітнього простору, інтеграція тем музичної освіти та інтеграція змісту музичної освіти є складовими компонентами формування духовної культури як викладача, так і студента. Інтегративні процеси висувають більш високі вимоги до культурного й мистецького досвіду викладача. Сучасним учителям музики необхідно не лише запроваджувати інноваційні методи й технології у викладанні навчального предмета на рівні художньої майстерності та естетичного виховання у педагогічній діяльності, але й водночас необхідно мати розуміння існуючої широти та атмосфери культурного досвіду.

2. *Наявність навчально-методичних умінь та професійно-музичних навичок у викладачів, що забезпечують як розвиток професійних*

компетентностей, так і духовний розвиток студентів.

Концептуальні засади професійної підготовки майбутнього вчителя музики в системі вищої педагогічної освіти були розкриті у роботах вчених таких, як Л.Арчажникова, А.Болгарський, А.Козир, Г. Падалка, О.Шевнюк, О. Рудницька, та іншими. Формуванню окремих компетентностей майбутнього вчителя музики присвячені наукові дослідження Н. Мурованої, Є. Проворової, Н. Цюлюпи та інших.

Зміст плану розвитку навчально-виховного процесу вищої освіти музичного мистецтва є необхідним для стабільного генераційного розвитку майбутніх фахівців. Він відіграє важливу роль у процесі отримання практичних навичок студентами у закладах вищої освіти КНР.

Наведемо приклад навчальної програми педагогів музично-естетичного спрямування КНР (табл.2.2).

Зміст плану підготовки майбутніх педагогів регламентується нормативними документами: освітньо-професійною програмою, навчальним планом спеціальності, що знаходять втілення, та відображаються у навчально-методичних матеріалах, які розробляються викладачами кафедр.

До наповненості організаційно-професійної діяльності з боку викладачів музичного мистецтва закладу вищої освіти КНР авторка відносить: мету та завдання; обговорення та створення актуальних навчальних програм; підбір та видання сучасних підручників і посібників; розроблення та втілення навчально-методичних систем із профільних дисциплін, які забезпечують формування духовної культури студентів.

Саме музична освіта та підготовка спеціалістів закладають особливе значення у зміст та процес фахової підготовки студентів музично-педагогічної спеціальності у закладі вищої освіти, де відбувається орієнтир на результат – формування фахової компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва, який прогнозується відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики вчителя музичного мистецтва. Здобуття рівня художньої майстерності є початком культивування естетичного мислення як основи

базового навчання і формування духовної культури. Цей рівень є важливим не лише для навчання студентів музичного мистецтва, а й дуже важливою частиною системи самої духовної освіти. Рівень мистецької майстерності викладача передбачає не лише застосування певного художнього методу, а й його багатоаспектність.

Таблиця 2.2

Навчальна програми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в університеті КНР [узагальнено автором]

Замовлення	Виклик	Перший клас		Другий клас		Третій клас		Четвертий клас		Години роботи			
		НС	другий	НС	НС	НС	НС	НС	НС	усього	ра	ху	вати
		оди	ий	три	Чотири	п'ять	шість	сім	Вісім				
		вивчення	Очікуйте	вивчення	вивчення	вивчення	вивчення	вивчення	вивчення				
		Очікуйте	16 тижнів	Очікуйте	16 тижнів	Очікуйте	10 тижнів	Очікуйте	12 тижнів	10 тижнів			
		Години на тиждень									Вчит	Операція	
1	Вступ до думки Мао Цзедуна	3	3	3	3	2	2	3	3	320	214	106	
2	Філософія	3	3							102	68	34	
3	Політична економія					3	3	2	2	124	84	40	
4	Психологія	2	3							84	68	16	
5	Освіта			3	4					118	84	34	
6	Історія освіти					3	4			94	66	28	
7	Психічне здоров'я					2	2			56	42	14	
8	Фізичне виховання	2	2	2	2					136		136	

Продовження таблиці 2.2

	Виклик	Перший клас		Другий клас		Третій клас		Четвертий клас		Години роботи		
9	Англійська мова	3	3	3	3					204		204
10	Оцінка музики	2	2	2	2					136	102	34
11	Література	2	2	2	2					136	102	34
12	Вступ до спеціальності	2								36	36	
13	Теорія музики	6	7	6	5	4	4	4	4	608	252	356
14	Музичний шедевр			2	2	3	3	3	3	218	134	84
15	Вокал та хор	3	3	3	3	1	1	2	2	276	118	158
16	Інструментальна музика	2	2	2	2	5	5	6	6	408	186	222
17	Метод навчання музиці					3	2			74	28	46
18	Діяльність з пропаганди духовної культури					2	2	3		92		92
19	Стажування музики та співу					2	2	5	5	166		166
20	Стажер освіти			2	2					68		68
Усього годин		30	30	30	30	30	30	28	25	3456	1584	1827

Традиційне китайське викладання музики передбачає зосередження великої кількості вчителів музичного мистецтва на рівні викладання художніх навичок у всій системі навчання, незалежно від того, чи пояснюють вони студентам основну музичну термінологію, оцінюють важливі твори та стилі музики, композиції. Використання різних методів навчання можуть дозволити студентам отримати попереднє сприйняття музики, а також глибше зрозуміти мелодію, ритм, тембр, оркестровку тощо. Поки вони не опанують

технологічного способу використання музики (гру, спів, композиції тощо), їх навчання можна розглядати як навчання на рівні отримання мистецьких навичок.

За статистичними дослідженнями, більшість викладачів, що закінчила професійні музичні академії, зосереджують свою увагу на навчанні техніки опанування навичками мистецтва. Умовно кажучи, вони приділяють більше уваги навчанню студентів та прояву у них музичних навичок, часто ігнорують заняття, що потребує духовного розвитку студента. При цьому важливого значення набувають створення варіативних курсів навчання студентів, що забезпечує доповнення навчальних дисциплін інваріантної складової освітньої програми. Варіативні курси навчальних дисциплін музичного мистецтва розвитку професійних навичок передбачають організацію освітнього процесу в індивідуальній формі навчання, що зумовлює отримання знань та надбання певних музичних вмінь під час вивчення змісту певного курсу. Під час такої системи організації освітнього процесу створюються персоналізовані програми навчання обдарованих студентів. Індивідуальні персоналізовані навчальні програми мають подібну структуру як і робочі навчальні плани, але зміст навчання спрямоване на глибоке вивчення саме особливості музичного предмета та передбачає духовне збагачення студентів. Опанування таким змістом навчальних дисциплін допомагає студентам швидко адаптуватися до професійної діяльності та уникнути проблем у майбутньому після закінчення навчання. Для того, щоб відокремити викладання музичних предметів, потрібно поєднати культурні інфільтрації та розвиток духовного мислення, таким чином, щоб духовна музична культура могла формуватися на кількох рівнях і проникати в систему навчання.

Студенти, які здобули вищу музичну освіту та отримали диплом учителя музичного мистецтва, мають найкращу підготовку з професійної музичної грамотності. Вони розширили свій мистецький кругозір, розвинули свої міжкультурні можливості музичного та духовного розвитку.

Програмні результати навчання за дисципліною «Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі» передбачають сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної духовної культури; уміння аналізувати й інтерпретувати соціальні та духовно культурно-мистецькі явища і процеси; аргументувати власні оцінні судження; уміння використовувати інформаційні технології в професійній діяльності; оволодіння знаннями теорії та методології музичної освіти; опанування методикою викладання музичних дисциплін у початковій та загальноосвітній школі (відповідно до обраної спеціалізації); уміння добирати ефективні й педагогічно доцільні форми та методи роботи з учнями та студентами; уміння формувати навчальний репертуар студента для занять у вокальному, інструментальному, хоровому й оркестровому класах.

3. Мотивація студентів до навчальної діяльності та розвиток їх пізнавальної активності.

Мотиваційне спрямування студентів педагогічних університетів КНР, на практичну підготовку до роботи з учнями закладів загальної середньої освіти, забезпечує ефективність та продуктивність їх професійної діяльності.

Проблематика утворення й функціонування мотивів особистості розглядалась у працях таких дослідників, як: Є. Ільїна, Й. Лінгардт, М.Магомед-Емінов та ін. Питанням дослідження мотивації майбутнього вчителя музичного мистецтва опікувались такі практики, як: О. Бурська, І.Глазунова, І. Грінчук, Н. Жайворонок, Н. Мозгальова та ін. Формуванню мотивів до педагогічного спілкування та педагогічної взаємодії у майбутніх учителів присвячені праці М. Заброцького, О. Пальчика, С. Максименка, А.Матіс та ін.

Аналіз наукової літератури з проблеми мотивації студентів до пізнавальної діяльності дав змогу з'ясувати, що мотивація забезпечує спрямованість і регуляцію активності студента. Мотив як усвідомлена потреба в досягненні бажаних умов і результатів діяльності набуває форми внутрішніх спонукань людини, тобто характеризує внутрішню мотивацію. Зовнішні

спонукання студента до тієї чи іншої форми поведінки в умовах навчального процесу через використання різних стимулів характеризуються як зовнішня мотивація.

Освітні реформи КНР, такі, як: «Реформа нових вільних мистецтв» та «Міждисциплінарна реформа», що збільшують вимоги до майбутніх викладачів музичного мистецтва, викладачів коледжів та університетів і водночас збільшують простір для навчання та духовного мислення, передбачають створення відповідного освітнього середовища.

Спеціальність музиканта (інструменталіст, вокаліст, диригент) зумовлюють специфічні знання та вміння, що набуваються в процесі навчання. Студенти, маючи однакову спеціальність, можуть займатися різними видами професійної діяльності залежно від характеру і місця роботи (оркестрант, викладач, соліст, концертмейстер тощо). Спеціальності відрізняються змістом, а професії - характером праці.

Якщо викладачі музики коледжів та університетів оволодівають лише технікою співу та гри на музичних інструментах, то вони можуть стати чудовими артистами, але не обов'язково кваліфікованими викладачами. Це визначається тим, що, окрім хорошої технічної бази та знання основ предмета, учителі повинні оволодіти принципами педагогіки, теорії базової освіти, теорії естетичного виховання, педагогічної психології, методики викладання, здійснювати викладацьку діяльність.

Дослідження Цзян Хепін розглядають структуру музичної програми [179], зміст, якої повинні розкрити викладачі студентам. Викладачі повинні мати достатній професійний рівень освітнього пізнання, щоб бути спроможними допомогти студентам краще сприйняти загальні закони музичної освіти, а отже, підтримувати повноцінний зв'язок між викладачем та студентами, між суб'єктивними та об'єктивними умовами, що визначають ефективність розробки навчального плану та впливають на якість педагогічної діяльності.

Статус «викладача» музичного мистецтва в коледжах та університетах КНР визначає важливість викладацького навчально-пізнавального рівня, а освітньо-пізнавальний рівень учителів музичного мистецтва пов'язаний з ефективністю навчання комунікації між викладачами та студентами, і в той же час комплексна система навчання мистецтва має дуже важливий когнітивний вплив.

Літературознавець та мистецтвознавець Цзяці Лі виокремив чотири визначення ціннісного виміру естетичного виховання: «Одне твердження полягає в тому, що естетичне виховання є досконалою освітою; інше ж твердження вказує на те, що естетичне виховання стосується цінності та мистецтва; третє полягає в тому, що естетичне виховання є втіленням естетичної теорії; четверте - це переконання, що естетичне виховання є важливою функцією виховання» [180].

Спираючись на теорію естетичного виховання, ми бачимо, що вона базується на визначеннях китайського вченого Цзяці Лі, які зосереджені на когнітивному рівні освіти, за рахунок чого ми можемо визначити рівень музичної освіти [180]. Теорія естетичного виховання бере за основу глибоку культурну спадщину, яка допомагає збагатити естетичне мислення.

Оскільки музична освіта є одним із видів мистецької освіти, то вчителі музичного мистецтва повинні розвивати та накопичувати знання з теорії естетичного виховання та бути мотивованими до цього [180].

Для розширення освітньо-пізнавального рівня дуже важливими є формування духовної культури та наявність естетичного мислення. Культурний досвід впливає на сценічне мистецтво та соціальну практику, які мають особливе значення. Культурний досвід досягається завдяки вивченню основ традиційного шкільного освітнього простору, духовного простору, естетичного простору тощо.

Мотивація формування духовної культури та естетичного мислення займає у педагогічній системі закладів вищої освіти КНР чільне місце. Формування духовної культури та культивування естетичного мислення на

практиці не лише визначають цілі навчання, але й підкреслюють ціннісні інновації (тобто визначення великої кількості цілей та ціннісних орієнтацій із традиційних моделей), і водночас вказують на дві конкретні сфери практики: одна – навчальні матеріали та розширення поля діяльності та навчання, друга – це глибокий досвід та інтерактивний вплив.

При вивченні мотивації студентів до навчальної діяльності виявляється велика кількість потреб професійного розвитку. Мотивація студентів враховує внутрішні та зовнішні чинники, когнітивні та соціальні, що включають у себе як вузько особистісні мотиви (престиж, щастя, уникнення невдачі), так і об'єктивно соціальні мотиви (обов'язок, відповідальність, самовизначення). На сам процес формування мотивації впливають особистісні індивідуальні якості студентів, які змінюються на різних етапах процесу навчання.

Учені класифікують мотивацію вчинків і діяльність людини за такими трьома шкалами: 1) усвідомлення — не усвідомлення; 2) вроджені — набуті; 3) якісні характеристики мотивації (матеріальна, духовна, пізнавальна, естетична та соціальна) [176].

У психології прийнято виділяти мотивацію досягнення, яка складається з двох протилежних тенденцій: мотивації «досягнення успіху» і мотивації «уникнення невдачі». На думку Лю Чан'юй, мотивація «досягнення успіху» передбачає швидке, цілеспрямоване вирішення навчальних завдань, тоді як мотивації «уникнення невдачі» спрямовує особистість до очікування невдач, стривоженості, блокувань, обмежень під час виконання навчальних завдань [99]. Якщо домінують внутрішні (процесуальні) чинники навчально-пізнавальні мотивації, то робота студентами виконується ретельно, а когнітивні компоненти досягнення результатів кінцевої навчальної мети включають у студентів уявлення про послідовність дій, усвідомлення ними проміжних цілей досягнення результату, при цьому у студентів відбувається посилення позитивно-афективних переживань, посилюється інтерес саме до події. Отже, основними факторами навчально-виховної діяльності молоді є мотивація престижності професії своєї самооцінки. Мотивація до підвищення фахової

спрямованості, пов'язаної з професійним розвитком і професійним оцінюванням своєї особистості, відіграють значну роль для генераційної спеціалізованої діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва. Виходячи з цього, провідними орієнтирами історичного періоду стимулюючої сфери майбутніх учителів музики визначено: вивчення, аналіз мотивації студентів, спонукання їх до самоаналізу; виявлення (за допомогою самих студентів) провідних мотивів, які стимулюють їх творчу активність у процесі вчіння за цікавими видами професійної справи; практичне втілення методичного безпосереднього впливу на створення моменту мотивації через ситуацію, пізнання, професіоналізм.

Інтерес студентів до нових дисциплін забезпечує пріоритет та стимул значущості щодо вибору спеціалізації, що активізує їх прагнення до постійного зростання майстерності, особистісних та професійно важливих якостей та стимулює до вдосконалення мистецьких умінь майбутнього вчителя музичного мистецтва.

4. Забезпечення якості освітнього процесу.

Управління якістю освіти на сьогодні є найактуальнішим питанням у закладах вищої освіти. Стимулювання визначення рівня задоволення навчального процесу якості освіти та створення її стандартів, які передбачають побудову відповідної моделі якості освіти.

Концепція освіти в КНР уже безліч років акцентує увагу соціуму та державної політики на якість освіти.

Учений Китаю Лі Хан, аналізуючи процес еволюції наповнюваності духовної культури педагогів музично-естетичного мистецтва, загострює увагу на якісний фактор музичної освіти, зазначаючи, що якість - це трансцендентність та інтеграція знань, навичок і ставлення особистості до музики в суспільстві [75].

Категорія «якість освіти» синтезує, роз'яснює нормативи в правовому полі в музичній освіті, історико-культурних традиціях та теоретико-методологічних принципах розбудови освітньої системи. Рівень якості освіти

визначається результатом конкурентоспроможності освітньої установи, високими досягненнями у навчанні, технологічністю та сучасним рівнем організації освітнього процесу [4;5].

Науковці Національної академії Педагогічних наук України у своїй монографії визначають практичні шляхи впровадження механізмів оцінювання якості вищої освіти [107]. У роботі узагальнено на основі літературних джерел вітчизняних та зарубіжних, систематизовано механізм оцінки рівня знань освіти в умовах цифровізації та глобалізації. У монографії авторами узагальнено стандарти та індикатори для встановлення механізму оцінювання якості вищої освіти; визначено перспективи впровадження університетського рейтингування для оцінювання якості вищої освіти; подано інструменти інтернаціоналізації для оцінювання якості вищої освіти; розкрито засади управління трансформацією забезпечення якості вищої освіти в Україні, формування та оцінювання якості вищої освіти в контексті університетської соціальної відповідальності.

В. Захарченко, В. Луговим, Ю. Рашкевич, Ж. Талановою на основі узагальненого міжнародного та українського досвіду надано методичні рекомендації щодо розроблення освітніх програм у контексті нового Закону України «Про вищу освіту» (трициклова структура вищої освіти, ЄКТС, НРК, компетентності та результати навчання) і документів Європейського простору вищої освіти. Вони ґрунтовно систематизували вимоги до побудови освітнього процесу, надали класифікацію компетентностей, які повинні бути сформовані у студентів, визначили структуру профілю освітньої програми, програмні компетентності та результати навчання; розробили проекти освітніх програм, надали переліки галузей знань та спеціальностей і спеціалізації; визначили стандарти вищої освіти [201].

Категоріальний апарат визначення «моніторингу» в теперішніх динамічних умовах важливий. В його концепцію вписується постійне спостереження за визначеним процесом з ціллю дослідження реальної ситуації

до бажаного результату. Цей процес передбачає планування за можливих динамічних відстежень в часі за певної об'єктивної оцінки [35].

Моніторинг - це повторюване завдання, яке починається на етапі планування проєкту чи програми. Моніторинг дозволяє документувати результати, процеси та досвід і використовувати їх як основу для прийняття управлінських рішень і процесів навчання.

Для моніторингу та перевірки реалізації плану станом на кінець 2016 року існувало 2880 закладів вищої освіти всіх рівнів і типів у КНР, у яких навчалось 36,99 мільйона студентів із загальним рівнем охоплення 42,7%, була створена найбільша у світі система вищої освіти. Система вищої освіти КНР поступово розвивалася, щоб досягти максимального розвитку. Якість вищої освіти є основним рушієм національної конкурентоспроможності, соціального розвитку та добробуту. Забезпечення якості стало одним із найважливіших напрямів реформування політики вищої освіти. У міру розширення можливостей і масштабів вищої освіти в КНР уряд усе більше зосереджується на забезпеченні освітніх стандартів і якості. Опублікований у липні 2010 року план середньо- та довгострокової освітньої реформи та розвитку КНР (2010-2020 рр.) є важливою ознакою. Підвищення якості, а не розширення масштабів стало важливим завданням саме розвитку вищої освіти в КНР.

Надамо характеристику системи забезпечення якості освіти в КНР.

1. Філософія системи забезпечення якості освіти.

Прийняття трьох філософій, еквівалентних міжнародній суті, визначають студентоцентровану освіту, орієнтовану на результат (ОБЕ) і постійне покращення якості (CQI). Він має на меті підвищити підзвітність та автономію вищих закладів освіти у системі забезпечення якості, пояснюючи, що досвід і розвиток студентів є пріоритетом при оцінюванні якості закладу чи програми.

2. Стандарт системи забезпечення якості освіти.

Прийняття стандарту «п'яти рівнів» означає: 1. Рівень «Придатний для навчання»; 2. Рівень «Відповідь на запити громадськості»; 3. Рівень «Учитель

та освітньо-ресурсне забезпечення»; 4. Рівень «Ефективність системи забезпечення якості»; 5. Рівень задоволеності студентів і роботодавців.

Упровадження Стандарту системи забезпечення якості освіти має на меті сприяти всебічному розвитку студентів, збільшенню зайнятості та задоволенню соціальних потреб; приділяти більше уваги результатам навчання студентів, не лише знанням, але й навичкам, здібностям, цінностям та етиці; контролювати, приділяти більше уваги дослідженням випускників і опитуванню ступеня задоволеності роботодавців.

3. Методика та технологія забезпечення якості освіти.

Інноваційний підхід поєднує регулярне оцінювання та регулярний моніторинг якості. Перший – це міжнародно визнаний основний підхід до забезпечення якості, який ґрунтується на професійному судженні, включно з кількома моделями, кількома рівнями та залученням багатьох зацікавлених сторін. Останній базується на кількісному визначенні за допомогою національних платформ даних, є більш об'єктивним і базується на фактичних даних. На основі регулярного моніторингу якості були опубліковані звіти про якість вищої освіти КНР, у тому числі «Національний звіт про якість вищої освіти» (звіт, що охоплює всі загальні заклади вищої освіти), «Національний звіт про якість інженерної освіти» та Національний моніторинг якості бакалаврату, звіт про нещодавно побудовані коледжі та університети, Національний звіт про якість бакалаврського навчання, Національний звіт про якість приватних закладів тощо.

Через відсутність якісної бази моніторингових методик у публічній практиці ЗВО КНР їх ототожнюють із процесом збору студентської інформації «про всяк випадок». Тому поки що рано говорити про комплексне та системне осмислення проблем освітньої діяльності у закладах вищої освіти КНР.

Виявлені під час дослідження невідповідності вимагають використання нових методів упровадження моніторингових методик в освітній процес університету.

У зв'язку з цим в університеті відбувається побудова системи забезпечення якості освітньої діяльності на рівні кафедри, що передбачає якісний підхід до розробки та впровадження методик моніторингу на факультеті музичного мистецтва. Моніторингові дослідження на факультеті музичного мистецтва здійснюються на основі визначення пріоритетів якості освітнього процесу на кафедрах музичної та мистецької освіти: формування навчальних груп музичного мистецтва відповідного профілю; визначення успішності студентів щодо навчання музичного мистецтва; дослідження розвитку духовної культури студентів, професійної діяльності викладачів музичного мистецтва, розвитку педагогічного колективу кафедр музичного мистецтва у напрямі формування духовної культури студентів. Теоретико-методична база розробки якісних методів проектування та впровадження методик моніторингу в освітній процес факультету музичного мистецтва університету передбачає створення міждисциплінарного факультативу «Якісні основи методик моніторингу».

Системи оцінки результатів навчання бакалаврів майбутніх учителів музичного мистецтва можна розділити на підсистеми відповідно до цілей і об'єктів оцінки:

— оцінка індивідуальних освітніх музичних досягнень студентів (стану або динаміки росту) для цілей атестації (підтвердження отримання певного рівня освіти), корекції індивідуальних результатів, переходу на наступний щабель навчання, вибору рівня вивчення окремих навчальних предметів;

— оцінка рівня освітніх досягнень групи, закладу освіти з метою оцінки діяльності викладачів, удосконалення процесу викладання і навчання музичного мистецтва;

— моніторинг освітніх досягнень вибіркової групи студентів з питань управління закладами вищої освіти у масштабі окремих регіонів або країни в цілому з метою оцінки якості навчання і тенденцій розвитку системи музичної освіти та духовної культури.

Потребує від педагогів музичного мистецтва більше уваги приділяти інтеграції, розширенню та поглибленню освітнього когнітивного рівня метод з високим рівнем стандартів комплексного якісного оцінювання [58].

Авторка вважає, що виникла необхідність не лише посилювати значимість впливу теорії на практику, при цьому синтезу направляти змістовність освітнього процесу при взаємодопомозі вчителям в практиці теорії повернення до практичного примінення елементів естетичного виховання у молоді, що передбачає застосування знань стосовного того, чому вони навчилися, підкреслювати єдність знань і практики та застосовувати набуті знання у майбутній професійній діяльності. Сама система музичної освіти в університетах КНР дозволяє студентам набувати культурного досвіду та створювати організаційно-педагогічні умови взаємодії у процесі навчання співочої майстерності, участі у сценічних виступах (не лише спів). Це визнання поєднання теорії і практики. Така якісна освіта висуває високі вимоги до рівня духовної культури, досвіду вчителів музики, особливо важливою ланкою є розуміння, як упровадити концепцію якісної освіти в систему музичної освіти закладів вищої освіти КНР.

Виходячи з вище зазначеного, можна дійти висновку, що у КНР формування духовної культури та культивування естетичного мислення сучасних викладачів музичного мистецтва закладів вищої освіти все ще мають деякі проблеми, такі, як: відсутність єдиної системи підготовки вчителів, відсутність єдиних вимог до змісту музичної освіти та навчально-методичних матеріалів; наявність адміністративних та програмних обмежень; існування психолого-педагогічних бар'єрів та перешкод для спілкування між студентами та викладачами, особливо під час епідемії. Вважаємо, що саме організаційно-педагогічні умови формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва дозволять формувати та розвивати особистісні та професійні якості у кожного студента.

Таким чином, можна дійти висновку, що організаційно-педагогічні умови для підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва це сукупність дій та

взаємодій, які забезпечують внесення прогресивних змін у цілісне функціонування професійної підготовки вчителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти, дають змогу підвищити рівень сформованості духовної культури у студентів.

Що стосується формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, вважаємо за необхідне створити модель управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в КНР, яка дозволить побудувати систему управління процесом формування духовної культури у закладах вищої освіти.

2.2. Структурно-функціональна модель управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань)

Моделювання як метод дослідження широко застосовується у педагогічних дослідженнях. Модель — уявна чи практично створена структура, яка відтворює ту чи іншу частину дійсності у спрощеній (схематизованій чи ідеалізованій) і наочній формі [61]. Модель завжди постає як якась ідеалізація, спрощення дійсності, хоча характер і рівень спрощення дійсності, внесені моделлю, можуть з часом змінюватися. Як продукт творчої уяви модель вносить елемент фантазії, який має бути обмежений фактами, спостереженнями, вимірами [147]. Моделювання як одна з форм пізнання заснована на зближенні понять «відображення» та «інформація», застосовується в педагогічних дослідженнях, насамперед у прогностичних цілях: виявлення логіки, побудови гіпотез і нормативних моделей навчання; експериментального конструювання дидактичних систем та категоріального синтезу при описі результатів навчання [208].

Моделювання виступає у єдності трьох стадій пізнавальної діяльності: вивчення параметрів реальної системи та побудова моделі, дослідження моделі, екстраполяція вивчених властивостей моделі на оригінал [3]. Таке розуміння моделі має змістовний характер на відміну формального висловлювання системи: під моделлю розуміється така уявно чи матеріально реалізована система, яка, відображаючи чи відтворюючи об'єкт дослідження, здатна заміщати його, отже, її вивчення дає нову інформацію про цей об'єкт.

В. Гриньова, вибудовуючи алгоритм процесу формування педагогічної культури, обґрунтовує «науково-методичну систему забезпечення процесу формування педагогічної культури майбутнього вчителя, що включає визначення цілей і мотивів, виховання позитивної діяльності, засобів і умов її організації, а також корекцію дій суб'єктів діяльності та одержаних результатів для реалізації технологічного концепту» [39, с.17].

Виходячи з вище сказаного, ми вважаємо, що створення моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО на основі інтеграції дозволить уявити об'єкт, що реально перебуває в стані процесуального розгортання.

Тому ми вважаємо, що структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва повинна мати чітку структуру, яка складається з концептуально-цільового, змістового, організаційно-структурного, процесуально-технологічного та результативно-корекційного блоків.

Зміст та структуру структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань) показано на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Структурно-функціональна модель управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі

університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань) (складено автором)

Побудова структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань) передбачає можливість відображення принципів внутрішньої організації, певних критеріїв, показників, властивостей та ознак, які впливають на формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва і створюють оптимальні умови щодо розвитку ключових, професійних компетентностей відповідно до індивідуальних запитів і професійних потреб замовників освітніх послуг, роботодавців і ключових стейкхолдерів. Це уможливорює забезпечення цілісності й системності процесу відстеження показників професійного розвитку науково-педагогічних кадрів, своєчасне реагування й прогнозування, ухвалення управлінських рішень щодо функціонування та розвитку системи музичної освіти в умовах закладу вищої освіти.

Кожен із блоків має свою специфіку:

– концептуально-цільовий блок розкриває соціальну обумовленість проблеми, яка формується через її мету – формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО та містить наукові концепції, закономірності, закони та принципи управління;

– змістовий блок зосереджує увагу на складових духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва: «духовні цінності», «духовна культура», «естетична освіта», «естетичне виховання», «художня освіта» та інструментарії визначення ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО;

– організаційно-структурний блок розглядає суб'єкти (учасники освітнього процесу в ЗВО) та управління (процес формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО); визначає

організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО;

– процесуально-технологічний блок розкриває технологію управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО (ФДК ВММ ЗВО);

– результативно-корекційний блок передбачає аналіз результативності діяльності викладачів кафедр щодо ФДК МУММ ЗВО та побудова коригувальної траєкторії системного та індивідуального підходу щодо формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва.

Розглянемо та охарактеризуємо кожен складову (блок) структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань).

Концептуально-цільовий блок.

На даний час у китайській провінції Сичуань музична та художня освіта викладається у Сичуаньській музичній консерваторії, музичній школі Сичуаньського педагогічного університету, художній школі Сичуаньського університету, музичній школі університету Сіхуа, музичній школі університету Ченду, музичній школі Сичуаньського університету легких хімічних технологій, Коледжі школи мистецтв Південно-Західного університету Цзяотун, Університеті мистецтв і науки Сичуань, Школі музики та виконавського мистецтва КНР провінції Сичуань тощо. Коледжі музичного мистецтва, загальноосвітні коледжі та університети музичного мистецтва здійснюють загальну професійну підготовку студентів. Спеціальна підготовка вчителів музичного мистецтва у зазначених закладах відрізняється цілями навчання та методикою підготовки студентів.

Управління мистецькою освітою — це специфіка застосування мистецької освіти в цій галузі управлінських дисциплін, яка розвивається та розкриває закономірності управління мистецькою освітою [223].

Стосовно ідеології, управління мистецькою освітою має характер всебічного перетину мистецтва, освіти, управління тощо, щодо процесу розвитку дисципліни, це продукт інтеграції мистецьких дисциплін та управління освітою.

Управління мистецькою освітою ґрунтується на загальній закономірності принципів управління освітою, належить до відносно самостійної галузі системи управління освітою, в основному вивчає [112]:

- 1) предмет, об'єкт і засіб управління мистецькою освітою, а також самостійні механізми та методи управління;
- 2) обговорення таких питань, як траєкторії їх впливу та тенденції розвитку мистецької освіти;
- 3) теорія та практика мистецтва та мистецької освіти, конкретне впровадження у сфері управління освітою.

Управління художньою освітою має не лише повною мірою виявити свою роль у розвитку людей і суспільства, а й приділити увагу його масштабам, керувати школою, сім'єю, соціальним мистецьким вихованням, що передбачає формування духовної культури у майбутньому.

Треба наголосити, що управління мистецькою освітою полягає в тому, щоб підкреслювати та реалізовувати свої цілі, а також повною мірою використовувати поняття «мистецтво» для здійснення насиченої, різноманітної та творчої діяльності з управління освітою. Тому практичним складником мистецької освіти є менеджмент освіти, від якого залежить досягнення наперед визначених цілей усієї системи, організації та структури, яка безперервно здійснює усвідомлену та планомірну координаційну діяльність.

Управління мистецькою освітою класифікується за ознаками об'єктів управління, а також має широке та вузьке значення. Управління мистецькою освітою в широкому значенні включає три види:

1. управління соціальною мистецькою освітою;
2. управління мистецькою освітою;
3. управління шкільною мистецькою освітою.

Розглянемо мистецьку освіту та управління мистецькою освітою з точки зору макроменеджменту та мікроменеджменту. Мистецька освіта стосується аспекту національного макроменеджменту, а управління шкільною мистецькою освітою більше зосереджується на управлінні викладанням мистецтва у школі; соціальний менеджмент мистецької освіти — це поєднання макро- та мікроменеджменту, частина управління культурою та мистецтвом. Доведено, що різниця між вищевказаними трьома типами в основному пов'язана з рівнем і сферою управління.

У вузькому значенні під поняттям «менеджмент мистецької освіти» розуміють управління шкільною мистецькою освітою, об'єктом управління якого є організація шкільної мистецької освіти, зміст якого включає: цілі, принципи та методи управління шкільною мистецькою освітою. Об'єктами управління є вчителі та учні, директор, а також керівництво навчанням і самі менеджери. Отже, можна помітити, що менеджмент мистецької освіти та мистецька освіта тісно пов'язані між собою, взаємодоповнюють одна одну та взаємозалежні.

Наразі існують суттєві відмінності між характеристиками та вимогами менеджменту мистецької освіти та загальноосвітнього менеджменту.

За сучасного стану освіти у КНР, мистецька освіта в коледжах та університетах є важливим етапом агрегації, трансформації, повернення та генерації різноманітного досвіду мистецької освіти. Зміни у мистецькій освіті мають глибокий вплив на якість майбутнього розвитку освіти КНР та загальний освітній розвиток людей. Управління мистецькою освітою в коледжах та університетах, безсумнівно, забезпечує найефективніші канали для трансформації досвіду, думок та концепцій мистецької освіти, а також спонукає людей підвищувати рівень життя та додає нової життєвої сили.

Порівняно з управлінням мистецькою освітою на етапі базової освіти управління мистецькою освітою в коледжах та університетах має своє особливе значення, яке ґрунтується на історичній основі та практичному значенні.

На сьогоднішній день у КНР більшість проблем мистецької освіти та управління мистецькою освітою на етапі базової освіти досі не було чітко усвідомлено та вирішено. Музична та мистецька освіта в коледжах та університетах є важливим аспектом якісної освіти для всього народу. У провінції Сичуань деяким коледжам та університетам бракує розуміння важливості управління музичною та мистецькою освітою, створення кадрового резерву з питань управління музичним мистецтвом. Розуміння управління мистецькою освітою однобічне.

Досліджуючи питання управління музично-мистецькою освітою, адміністрація університету раніше здійснювала підтримку мистецької освіти, а також відіграла позитивну роль у її розвитку, але через надмірно суворе адміністративне управління значною мірою обмежувала вільний розвиток мистецтва. Крім того, через відсутність інших додаткових методів управління принцип і гнучкість управління мистецькою музичною освітою не були ефективно поєднані, тому управління музичною та художньою освітою завжди розвивалося виключно на адміністративному рівні.

Ефективне управління мистецькою освітою може бути забезпечене лише із застосуванням адекватних методів управління у ЗВО, що включають етапи розробки інноваційної стратегії відповідно до визначеної мети, визначення необхідних джерел і налагодження комунікації із зовнішнім середовищем, яке в комплексі дозволить розв'язати питання конкурентоспроможності закладу за допомогою механізму впровадження[171].

Авторка має нагоду дослідити моніторингом феномен побудови та творення самобутньої вищої мистецької освіти на засадах трудових традицій з ментальними особливостями.

Пізнавальна та наукова діяльність у теоретичній теорії пізнання процесів трансформації пов'язаний із використанням системного підходу. Невід'ємним елементом методу діалектики є принцип системності з різноманітністю та строкатістю розвитку духовного життя, нових критеріїв оцінки явищ та культури мистецтва, у соціумі та в культурній сфері особистісно-орієнтований

акцент під впливом глобалізаційних чинників ринкових відносин формувати нову інфраструктуру мистецької сфери вироблення нової системи навчання майбутніх викладачів музичного мистецтва. Формування духовних цінностей здобувачів вищої освіти як один із пріоритетних напрямів музичного навчання має певні особливості за наявності кількох об'єктивних причин.

Концептуальні підходи, де освіта допомагає знайти та розкрити можливість визначати культурне застосування свого емоційного потенціалу, внутрішніх, неусвідомлених, ірраціональних потреб, щоб у житті знайти своє місце, загальнолюдські цінності на ринку праці при перенасиченні робочої сили виникає проблема загальнолюдських цінностей і об'єкт – людина приймає цей виклик часу. Питання професійного розвитку майбутнього вчителя як педагога вивчає наука акмеологія, яка розглядає закономірності факторів та стимулів продуктивного функціонування системи освітніх закладів та реалізацію творчих потенціалів, учасників освітнього процесу, механізми в єдності суб'єкт-суб'єктного розвитку[5].

Гуманістичний підхід у формуванні духовної культури розглядає орієнтацію мистецтва та освіти, між якими існує тісний взаємозв'язок, який передбачає саме зв'язок між поколіннями та формує відносно завершену систему мистецької освіти. Їхньою метою є сприяння розвитку мистецької освітньої діяльності та поглиблення мистецької освіти. У КНР музична та мистецька освіта в коледжах та університетах можуть не тільки виховувати у студентів здатність відчувати, цінувати та створювати красу, а й формувати правильні естетичні уявлення, виховувати моральні національні почуття та емоції, формувати духовну культуру. Це невід'ємна частина вдосконалення особистості, підвищення естетичної якості, виховання новаторського духу, всебічне сприяння якісній освіті, щоб краще стимулювати уяву та новаторську свідомість, сприяння загальному розвитку та здоровому зростанню учнів [3].

Розглянемо чинники особистісно-діяльнісного підходу.

Робота з арт-менеджменту в коледжах та університетах провінції Сичуань КНР базується на навчальних цілях підготовки обдарованих студентів, об'єднанні викладацьких та навчальних ресурсів усієї вищої школи.

Сучасна база музичної освіти виховує у студентів здатність до образного мислення та спрямовує їх духовний розвиток, приділяє увагу емоційному вихованню та розвитку творчих здібностей студентів, постійно покращує якість музичної та мистецької освіти.

Узагальнюючи основні підходи щодо формування особистісно орієнтованої взаємодії викладачів та студентів під час освітньої діяльності, доцільно звернути увагу на такі три аспекти:

1. розробка музичних і художніх курсів;
2. систематичне управління освітнім процесом «викладач – студент»; «студент – студент»; «викладач – студент – викладач»;
3. створення музично-мистецької атмосфери культури.

Ці три елементи містять багато компонентів, які формують особистісний професійний розвиток студентів (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

**Компоненти,
які формують особистісний професійний розвиток студентів**

[узагальнено автором]

Побудова курсу музичного мистецтва	Загальний курс мистецтва
	Професійний курс музичного мистецтва
	Курс музичного мистецтва
Системне управління	Управління системою музичних курсів
	Практика музичного мистецтва
	Інтеграція ресурсів музичного мистецтва
	«Гнучкий» режим управління музичним мистецтвом
Створення культурної атмосфери музичного мистецтва	«Елегантне мистецтво»
	Музика та культурні заходи

З таблиці видно, що ці три елементи взаємодіють один з одним, і ці взаємозв'язки створюють необхідні умови для мислення та для подальшого уточнення, аналізу та оптимізації музично-мистецької освіти в коледжах та університетах. Тому, на нашу думку, їх необхідно науково скоординувати та спланувати як єдине ціле, щоб моральне, інтелектуальне та естетичне виховання було органічно уніфіковано в усіх ланках освіти, щоб діяльність коледжів, університетів та їх відділів могла бути об'єднаною та скоординованою у напрямі освітньої діяльності щодо професійного розвитку майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Новаторський дух і творчі здібності китайської громадськості часто прямо пропорційні талантам і мистецьким якостям китайської нації. Ціннісні орієнтації коледжів та університетів КНР мають зосереджуватися на навчанні та вихованні людей для досягнення координації та єдності науки і мистецтва. Виходячи з цього, в університеті розроблені навчальні курси, в основу яких покладено особистісно-діяльнісний підхід.

Уведення музичних та художніх курсів у більшості коледжів та університетів провінції Сичуань КНР покращує професійну музичну та мистецьку освіту. На курсах посилюють розвиток музичного мистецтва, звертають увагу на впровадження та інтерпретацію класичного музичного мистецтва, розвивають у студентів емоційну сферу (переживати та сприймати), перш ніж вивчати оригінальне музичне мистецтво, щоб музичне мистецтво справді могло стати органічною частиною життя студентів. Підвищуючи рівень музично-художньої професійної освіти, викладачі сприяють комплексному розвитку загальноосвітньої та професійної освіти, а також упливають на формування духовної культури студентів. Студенти коледжу мають можливість самостійно визначати власну цінність і свідомо брати на себе соціальну відповідальність.

Важливим для формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва є впровадження компетентнісного підходу.

Інтегрований підхід (розглянуто у розділі 1, п.1.3), який передбачає природний і гуманістичний підхід до навчання, створює сприятливу емоційну атмосферу, для розкриття талантів учнів. Стимулюючий, інформаційний характер носять заняття, які відповідають темі, де викладач сприяє впевненості у своїх знаннях і підвищує рейтинги особистості, що спрямовує формування професійної компетентності. На заняттях із залученням програми «Визначення та відбір компетентностей: теоретичні й концептуальні засади» (DeSeCo) та програми Європейської комісії «Ключові компетентності для навчання протягом життя» [143;145], підхід дозволяє застосовувати найрізноманітніші види роботи, де зберігаються принципи комунікативності, новизни, індивідуальності та ситуативності. Вони розглядають компетентність як «здатність реагувати на складні вимоги шляхом використання і мобілізації психологічних ресурсів (зокрема вміння і ставлення) у певному контексті, як комбінацію вмінь, знань, здібностей і ставлень, що має у своєму складі схильність до навчання і набуття практичного досвіду» [143;145].

Рамка кваліфікацій навчання, розроблена Європейською Радою особливо актуальна впродовж життя, також акцентує увагу на дієвих аспектах вияву компетентності і користується наступною дефініцією: «компетенція (competence) означає доведену здатність використовувати знання, навички та особисті, соціальні та/або методологічні уміння в робочих чи навчальних ситуаціях та задля професійного та особистісного розвитку» [142].

Передумовою для вибудови моделі розвитку духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами духовної музики може слугувати освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки фахівця-музиканта. Професійна кваліфікація музики містить перелік знань, умінь і навичок, компетенцій, які сформовано та мають бути розвинені протягом навчання у ЗВО . Стандартом вищої педагогічної освіти з музичного мистецтва передбачено розширення базових необхідних знань з педагогічної дисципліни, психології, нормативно-законодавчих актів, суспільно політичного циклу та базових знань із музичних дисциплін (історико- теоретичні, диригентсько-

хорові, виконавські та методика музичного виховання) для формування фахових музичних знань, умінь та навичок під час лекцій, володіння ораторським мистецтвом, проведення семінарсько-практичних занять, за допомогою інтерактиву, ігор, мозкового штурму, лабораторних робіт та практикумів.

З урахуванням досвіду моделювання педагогічних процесів, професіографічного підходу до аналізу дозволили авторці надати перелік компетенцій, умінь та навичок разом із аналізом відповідної психолого-педагогічної літератури, та проектування особистості музиканта, розробивши модель формування педагогічної культури майбутніх учителів. Ця модель є комплексом взаємопов'язаних компонентів, що сприяють реалізації завдань ефективної професійної підготовки педагога-музиканта.

За результатами аналізу сучасної ситуації управління музично-мистецькою освітою у ЗВО КНР визначено цілі, завдання, план освітньої діяльності та заходи навчання, що передбачає побудову ефективної системи музично-мистецької освіти на кафедрах.

Стратегія управління музичною та мистецькою освітою має бути більш науковою, стандартизованою та скоординованою, адже це не лише всебічна пропаганда музично-мистецької освіти студентів, а і єдиний шлях до органічного духовного розвитку. Є важливим заходом для досягнення мети духовного виховання всебічно розвинених талантів.

Подальшого дослідження потребують динамічні аспекти професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва, пов'язані з трансформацією її компонентів.

Концептуальною основою компетентнісно орієнтованої освіти є реалізація компетентнісного підходу, тобто спрямування навчання на розвиток особистості в результаті формування такої її якості, як компетентність, шляхом розв'язання професійних і соціальних проблем у процесі навчання [2]; на формування і розвиток ключових (базових, фундаментальних) і предметних компетентностей особистості [4].

Базовими поняттями компетентнісного підходу є категорії «компетенція» та «здатність», які пояснюються нижче.

Компетентність – це встановлена вимога, критерій освіти і навчання; з урахуванням суб'єктивної сукупності певних знань у освітній галузі; це важлива, основна характеристика; це сфера повноважень будь-якої організації, установи чи особи; компетентність – це суб'єктивна, актуальна, особистісна характеристика; вона фактично формує якості та досвід особистості [23].

Запропонований формат дослідження використовує поняття «професійна компетентність». Існує загальновідомий погляд на професійну компетентність фахівців музичного мистецтва і зводиться до того, що вона є «всеосяжною».

Це особистісна якість, що виражає здатність самостійно й успішно виконувати завдання музичного виховання дітей на основі «системного зв'язку загальногромадянської, психолого-педагогічної та музично-професійної компетентності» [23].

Вона також трактується як «системність, якісна цілісність, здатність розуміти художньо-образний зміст музичного твору в навколишній дійсності, засвоювати і розуміти основні закономірності, стильові особливості жанру, володіти засобами художньо-виконавського втілення» [25]. Вважаємо, що професійна компетентність учителя музики — це характеристика фахівця, яка поєднує в собі його основні професійні та особистісні якості і готовність до їх реалізації в контексті професійної діяльності.

Аксіологічний підхід — це стратегія особистості на знаннях філософії та педагогіки, системи освіти, де основою є гуманістично орієнтована освіта. Система цінностей є провідною ланкою, об'єднаною з окремими членами, зв'язана з суспільством та забезпечує включення суспільних відносин членів цього процесу. Ядром системо утворювальної програми розвитку діяльності внутрішнього життя особистості є цінності. Виступають цінності особистості основою для вибору суб'єктом засобів та умов діяльності, цілей і визначають її загальну спрямованість. [2; 38, 30].

Аксіологія, як орієнтир індивідуума виступає певним музично-духовним якорем у сучасному швидкоплинному світі. Дозволяє підвищувати методологічну культуру вчителя музики, спрямовувати його діяльність в бік професійного саморозвитку на основі інноваційних рішень, осмислення соціально-активної позиції. Музиканту дають можливість осмислити музико-педагогічну освіту як цінність, котра зберігає на оточуючий світ особистісно-ціннісний погляд людини. Інтегрується в безкінечний саморозвиток музичного мистецтва і людини само розвиваюча система.

Серед університетів провінції Сичуань КНР музична освіта має органічно інтегрувати університетські ресурси, узгоджено та уніфіковано розгортати музичну мистецьку освіту, проводити реформи та інновації в концепціях навчання, змісті навчання, моделях навчання та методах навчання. Такий підхід дозволяє пізнати, що система цінностей у музично-педагогічному процесі дає майбутньому вчителеві музичного мистецтва фундамент.

Тому важливого значення набуває культурологічний підхід.

Звернемося до дефініцій «мистецька освіта». Простежуючи історію мистецької освіти та тенденцію її розвитку, можна побачити, що вона така ж довга й давня, як і історія самого мистецтва. На появу та розвиток шкільної освіти в сучасній КНР значною мірою вплинули західні освітні теорії та практики. Разом із поглибленим розвитком китайських реформ продовжували розвиватися різні теорії мистецької освіти та досвід викладання, які виникли в різні періоди на Заході. Наприклад, думки та теорії «художньої освіти, заснованої на мистецтві як дисципліні», сформовані у 1980-х роках, мають міжнародне значення і водночас значною мірою вплинули на китайську культурну та мистецьку освіту.

У КНР мистецьку освіту можна поділити на вузького впливу та широкого впливу. Мистецька освіта у вузькому розумінні стосується різних видів шкільної мистецької освіти. Проте мистецька освіта в широкому сенсі означає художню освіту, яка може впливати на знання, навички, ідеологію та життєві

емоції людей. Існує два напрями мистецької освіти: «Соціальна громадська мистецька освіта» та «Шкільна художня освіта».

Наведені вище дві різні форми освіти у багатьох аспектах відображають різницю та відмінності між собою. Що стосується об'єктів освіти, то перша стосується школярів, а друга — усіх громадян суспільства.

Мета мистецької діяльності полягає в тому, щоб сприяти всебічному розвитку школярів і виконувати унікальну виховну функцію мистецтва. Тільки таку форму можна назвати мистецькою освітою.

Фактично виховання «пронизує весь процес передачі змісту освіти, різноманітні методи навчання та форми навчальної роботи у закладах вищої освіти». Виховання студентів відбувається насамперед в освітньому процесі. У процесі підготовки майбутніх фахівців необхідно не тільки закласти теоретичну і практичну бази знань, а й виробити певне ставлення до обраної професії. На думку науковця О. Долженко, майже всі напрями виховного впливу здійснюються через змістові та процесуальні характеристики предметів, що викладаються. На її думку, ці предметні блоки добре представлені у фахових навчальних планах, що дає можливість [42]:

- набути морально-естетичного, фізичного, правового, громадянського та економічного виховання (гуманітарний блок);
- здобути психологічну, екологічну освіту (природничі предметні блоки).
- здобути трудову освіту на виробничій практиці та безпосередньо в навчальному процесі.

Тому саме під час навчання в університеті студенти залучаються до активного пошуку світоглядних, етичних, педагогічних і психологічних рішень.

У зв'язку з цим основними способами підвищення ефективності процесу духовно-етичного виховання студентської молоді під час вивчення дисциплін гуманітарного та соціально-економічного циклів мають стати: оптимізація змісту та структури дисциплін гуманітарного та соціально-економічного циклів з метою сприяння підвищенню якості цієї освіти; посилення національно-

патріотичної спрямованості у викладанні зазначених дисциплін; удосконалення методик морально-патріотичного та громадянського виховання студентської молоді.

Одним із пріоритетних напрямків роботи є духовно-моральне виховання, метою якого є формування в учнівської молоді почуття любові та поваги, причетності до історії, готовності до соціально відповідальної діяльності.

Науковці зазначають, що вчитель відіграє вирішальну роль у здійсненні морально-духовного виховання учнівської молоді. Домінуючими компонентами в цьому мають стати особистісні якості вчителя-предметника, його взаємини з учнями та вміння організувати й керувати взаємовідносинами і взаємодією між учнями. Учні будь-якого віку цінують високі моральні якості вчителя (любов до професії, знання предмета та вміння доступно й цікаво викласти навіть найскладніший навчальний матеріал) і обирають його як моральний ідеал. Крім того, викладач повинен висловлювати особисте ставлення до фактів і подій, які він викладає, виявляючи переконаність, симпатію і щирість в їх оцінці. Тоді досягається єдність поглядів, думок, почуттів, переживань та ідеалів педагога та учня.

Система освіти не залишилася осторонь реформ. Є не тільки невирішені проблеми, але й питання, на які немає відповідей. До таких проблем належить насамперед духовно-моральне виховання підростаючого покоління. Ця проблема пов'язана із занепадом духовного здоров'я суспільства. Причиною духовного застою є зміна ідеологічних орієнтирів і виникнення духовного вакууму. Бездуховність, низька моральність, а також невічливість, злочинність, наркоманія, алкоголізм і багато інших проблем нашого часу — усе це здатне знищити людину, суспільство й націю. Під поняттям «духовність» можна розуміти стан людської свідомості, вона знаходить своє вираження в думці, слові та дії.

Духовно-моральне виховання — це направлене на формування моральних норм, правил, моральних мотивів та навичок поведінки через суспільство, сім'ю, навчальний заклад. [42]. Моральне виховання передбачає організований

і цілеспрямований вплив на особистість з метою формування моральної свідомості, розвитку моральних почуттів та вироблення навичок і вмінь моральної поведінки [43].

Акмеологічна особистість розглядається під кутом функціонального стану. Підхід у аксіологічній науці спрямований на усвідомлення вчителем музики всього комплексу проблем професійної діяльності, де відшуковують засоби та інструменти, щоб реалізувати професійне становлення. Головне – це тривала й кропітка праця з пошуками інструментів вдосконалення своєї особистості та професійної діяльності [4]. Таке бачення дозволяє особистості заглиблюватись у самовідчуття, самоспостереження, само оцінювання, самоаналізу, де відзначаються пріоритети цього методу. Цей вибір дає змогу конкретизувати своє професійне кредо та вдосконалити складові професійної підготовки.

По-друге, синергетичний підхід наголошує на відкритих системах, де неупорядкованість, нерівномірність, кривизна у зв'язках. Цей підхід ґрунтується на положеннях [2;3;4]:

- на окремих етапах еволюції існує кілька шляхів розвитку в різних варіаціях розгортання процесів, де є минуле і майбутнє;
- існують не лише прості структури, а й складні, котрі не є звичайною сумою частин, а є варіаціями різних структур
- перебіг лавиноподібних швидких процесів та процесів нелінійного саморозвитку ініціюються як управлінські процеси з урахуванням наслідків діяльності людей .

Синергетичний підхід до освіти може бути схарактеризований як гештальт освіта. Це нелінійна ситуація відкритого діалогу, прямого й зворотного зв'язків. Це ситуація пробудження власних сил і здібностей того, хто навчається, відкриття себе або співпраця із іншими людьми [5]. Завдяки синергетичному підходу до професійної підготовки вчителя музичного мистецтва можна оптимізувати плани, програми, проєкти, рішення, управління освітнім процесом щодо формування духовної культури у закладі вищої освіти,

а отже, і сам по собі він є суттєвим для забезпечення формування духовних цінностей майбутнього вчителя музики.

По-третє, найповнішого розвитку внутрішнього та зовнішнього ресурсів індивідуума, цільове ефективне використання притаманне ресурсному підходу.

По-четверте, новаторсько-конструктивний підхід виявляє, реалізує найвищі показники у формуванні духовної культури вчителів музичного мистецтва. Підвищувати професійний рівень можна завдяки створенню або освоєнню нової практики освіти.

У провінції Сичуань КНР коледжі та університети повинні мати глибоке культурне підґрунтя, для формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва, прагнути створити ряд літературних та художніх характерних брендів та класичних культурних заходів, а також пропагувати атмосферу китайського духу у закладах вищої освіти та будувати й успадковувати китайську культуру.

Один із них — бренд «Elegant Art Enters Campus». Університети провінції Сичуань КНР можуть налагодити співпрацю з Сичуаньським симфонічним оркестром, Сичуаньським національним симфонічним оркестром, Сичуаньським ансамблем пісні і танцю, Сичуаньським культурним центром, Сичуаньським симфонічним оркестром музичної консерваторії, Національним симфонічним оркестром Сичуаньської консерваторії тощо та різними театрами у провінції Сичуань КНР.

Поширюючи знання з гуманітарних наук та мистецтв, коледжі та університети формують естетичні смаки та стилі, створюють високу духовну атмосферу, збагачують досвід студентів.

Інноваційно-дослідницький підхід до формування духовної культури вчителя музичного мистецтва зумовлює застосування новітніх освітніх технологій (навчання, виховання, управління навчально-виховним процесом), формування дослідницької позиції у професійній діяльності. Застосовуючи цей підхід, учитель музичного мистецтва проводить оцінку якості нової розробки, встановлює прогресивність, перевіряє гіпотетичні наслідки цього піходу.

Музично-мистецька освіта в коледжах та університетах КНР має бути орієнтована на ціннісне навчання і виховання молодих людей, єдність науки і мистецтва, що сприяє духовному розвитку студентів.

Фахівець, який здобуває освіту, що базується на формуванні системи глибинних морально-етичних цінностей, є здатним до відродження духовності. Сучасність надає свою оцінку категоріям «культура», «духовність», «цінності». Науковцями підтримується думка про значимість понять і зроблено висновок щодо наповненості сутності як ознак будь-якої цивілізованої нації, без яких вона взагалі не може існувати. Нація, яка нівелює надбаннями свого народу приречена на загибель.

Виходячи із зазначеного вище, авторка розробила модель формування духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва в умовах інноваційного середовища кафедри (табл. 2.4).

Модель характеризується низкою умов, урахування яких забезпечить ефективність її впровадження: наявність емоційно сприятливої атмосфери та відносин співробітництва і співтворчості між викладачами і студентами; створення позитивної емоційної атмосфери, наповненої духовно-виховним мистецьким змістом; формування індивідуального творчого мистецького стилю студента; упровадження інноваційно організаційних форм у поєднанні з освітніми технологіями; виведення на новий рівень професійної компетентності викладачів у галузі мистецької освіти; оновлення матеріально-технічної бази та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

Спроектвана авторська модель формування духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва в умовах інноваційного середовища кафедри в університетах Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань складається з таких блоків:

- цільового (реалізує соціальне замовлення та мету професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва за допомогою духовної освіти);

Таблиця 2.4

**Структура авторської моделі
формування духовної культури майбутнього вчителя музичного
мистецтва в умовах інноваційного середовища кафедр в університетах
Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань
[узагальнено автором]**

<i>Цільовий блок</i>		
Мета: формування духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва		
<i>Теоретико-методологічний блок</i>		
<i>Методологічні підходи:</i> системний підхід, культурологічний; гуманістичний; особистісно-орієнтований; технологічний; суб'єктно діяльнісний; соціально-педагогічний; компетентнісний.	<i>Концептуальні положення:</i> теоретичні положення духовної освіти, формування духовної культури у підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва.	<i>Принципи:</i> науковості, цілісності, інтегративності, інформативності, інноваційності, креативності.
<i>Організаційно-методичний блок</i>		
Змістовний	Діяльнісно-технологічний	Технологічний:\
дисципліни професійного спрямування: «Сольфеджіо та тренування слуху та пам'яті», «Фортепіано», «Основна теорія музики», «Написання пісень», «Гармонії», «Вокал», «Інструментальна музика», «Хор і диригент», «Національна народна музика», «Оцінка іноземних музичних творів», «Історія музики Китаю», «Історія зарубіжної музики», «Художня практика».	опанування відповідних технологій та технік вивчення музичного мистецтва через систему лекційних, практичних, семінарських занять, самостійну та індивідуальну роботу, науково-дослідницьку діяльність, майстер-класи, тренінги, практичні заняття з народними митцями; участь у спільних концертах з викладачами, народними артистами, національними народними колективами тощо.	інтегративні технології, технології інтенсивного навчання; мультимедійні та аудіовізуальні технології, освітні мистецькі ігрові педагогічні технології тощо.
<i>Діагностичний блок</i>		
Оцінювання включає вміння діагностувати музичні здібності, корегувати недоліки музичної освіти та сприяти музичному становленню особистості та її духовному розвитку. Результат: сформованість духовної культури майбутнього викладача музичного мистецтва		

– теоретико-методологічного (ґрунтується на сучасних наукових підходах, концептуальних положеннях та принципах професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва);

– організаційно-методичного (включає етапи реалізації моделі, формування інноваційного середовища як сукупності психолого-педагогічних

та організаційно-методичних умов, науково-методичне забезпечення, предметну специфіку процесу професійної підготовки, форми, методи, інноваційні технології);

– діагностично-результативного (характеризує контролюючу функцію досліджуваного процесу, структурні компоненти, рівні та критерії сформованості професійної готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до мистецько-освітньої діяльності та сформованості духовної культури в умовах кафедри).

На нашу думку, розроблена модель в умовах вищої педагогічної освіти допоможе підготувати для музичних шкіл та університетів компетентного вчителя-професіонала, здатного творчо застосовувати здобуті знання, уміння й навички у галузі мистецької освіти, використовувати у своїй практичній діяльності сучасний зміст, педагогічні прийоми, методи, інноваційні технології; стимулюватиме професійні інтереси і розвиватиме навички рефлексивно-ціннісного ставлення до педагогічної взаємодії з дітьми, які навчаються музиці, розвивати їх духовну культуру.

Таким чином, ураховуючи наукову позицію щодо огляду різних структур компетентностей, які відображають професійну діяльність майбутнього вчителя музичного мистецтва, зазначимо, що в основу процесу моделювання цього феномену покладено структурно-діяльнісну характеристику, яка пов'язана з психологічною структурою діяльності, що визначається як єдність потреб, цілей, мотивів, операцій [25]. При цьому структура професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва містить компоненти мотивації, цінностей, пізнання, творчості та діяльності. Друга позиція, щодо визначення соціокультурної ціннісної структури, пов'язана з видами компетентності майбутнього вчителя музики, які відображають домінуючі види професійної діяльності, а саме: музичну педагогіку, диригування та хоровий спів, музичне виконавство.

Перший блок авторської моделі інноваційного середовища професійної підготовки майбутнього вчителя музики до мистецько-освітньої діяльності в

університетах Китайської Народної Республіки у провінції Сичуань відповідає мотиваційно-ціннісному компоненту професійної компетентності майбутнього вчителя музики, який містить мотиви, потреби, установки та ціннісні орієнтації. При цьому ми розуміємо мотивацію як системне формування особистості, що ставить перед собою цілі, потреби, мотиви, внутрішні спонукання, статус особистості та цінності як мотиваційні цілі з точки зору життєвих орієнтирів і домінуючого змісту [27].

Таким чином, мотиваційно-ціннісна частина досліджуваного нами феномену пов'язана зі ставленням студентів до цінностей, до потреби творчого спілкування та взаємодії з ним, до інструментально-хорових колективів; мотивація пов'язана з музично-педагогічною діяльністю, диригуванням та хоровим співом, музично-виконавською діяльністю.

Іншими словами, цей компонент пов'язаний з ціннісними орієнтаціями, художнім світоглядом, художніми та комунікативними здібностями.

Другий блок моделі відображає когнітивний компонент професійної компетентності та містить сукупність знань, що є теоретичною основою професійної діяльності вчителя музики, яку ми трактуємо як сукупність понять та ідей, що відносяться до музично-педагогічних знань, а також знань з історії, теорії та методики викладання мистецьких дисциплін, з особливим акцентом на музиці.

Це включає знання побудови ефективної комунікації та взаємодії з учнями в процесі виконавської, хорової та інших видів музичної діяльності; знання фундаментальних цінностей музичного мистецтва; знання цінностей професії майбутнього вчителя музики; уміння координувати спільні дії учасників музичних колективів. Таким чином, цей компонент професійної компетентності пов'язаний з інформаційно-пізнавальними здібностями майбутнього вчителя музики.

Третій блок запропонованої моделі відображає творчо-діяльнісний компонент професійної компетентності майбутнього вчителя музики і стосується суб'єктивних умінь, творчої діяльності та особистості, що дає

можливість організувати його діяльність з орієнтацією на реалізацію мотивації, цінностей, знань, компетентності у виконавській, хоровій та інших видах діяльності.

Діагностичний блок включає вміння діагностувати музичні здібності учнів, корегувати недоліки в їх музичному розвитку та сприяти музичному становленню особистості; культурологічні вміння; володіння методикою музично-естетичної роботи з дітьми; навички гри на музичних інструментах та вміння керувати хоровими та вокальними дитячими колективами. Таким чином, це складові фахової компетентності узгоджуються з професійно-педагогічною, функціональною, музично-виконавською компетентностями.

Тому необхідно уточнити, що специфіка мистецьких освітніх компетентностей полягає не в орієнтації на засвоєння кимось поданих «готових знань», а у вивченні «умов, за яких ці знання продукуються»; у переорієнтації професійної освіти з «вхідних» показників (термінологія, зміст, цілі навчання) на параметри «студентоцентрованої освіти», тобто підвищення рівня працевлаштування випускників та формування їхньої професійної культури в музичному мистецтві; з дисциплінарної спрямованості від диференціації до міждисциплінарної інтеграції тощо.

Таким чином, компетентнісна орієнтація мистецької освіти передбачає зміну її результативної основи, тобто у процесі навчання майбутній фахівець музичного мистецтва має набути певних практико-орієнтованих знань та розвинути соціально і професійно важливі якості, володіння якими дозволить йому стати успішним учителем музичного мистецтва зі сформованою духовною культурою.

У рамках реалізації компетентнісного підходу в освіті акцент критеріїв якості освіти зміщується з реалізації змісту освітньої програми на оцінку готовності до музично-педагогічної та диригентської діяльності, хорової, музичної та виконавської діяльності.

Цінності, духовність та естетичні пріоритети сучасного суспільства об'єктивно зумовлюють потребу в компетентних учителях музичного мистецтва

в сучасних закладах освіти, що реалізує дослідження аспектів їх професійної компетентності.

Інформаційно-ознайомчий етап використовується в університетах КНР для студентів початкових курсів або у випускному класі шкіл з профільним навчанням.

Діяльнісно-технологічний етап застосовується в університетах провінції Сичуань для навчання студентів 3-4 курсів.

Творчий етап застосовується для обдарованих студентів як молодших курсів, так і старших курсів. Студентів цих курсів запрошують до практичних занять та участі у музичних конкурсах, концертах, виступах у провінціях разом з народними митцями, викладачами, запрошеними іноземними митцями, музикантами.

Змістовий блок моделі розкриває значення понятійного апарату дослідження складових духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва: духовні цінності, духовна культура, естетична освіта, естетичне виховання, художня освіта. Складові духовної культури, формування духовних цінностей та духовної культури нами детально розкрито у розділі 1, п.1.1.

Управління якістю освіти в закладі вищої освіти на сьогодні є найактуальнішим питанням. Для цього необхідно визначити рівень забезпечення якості освіти у закладі вищої освіти і створити її стандарт, що передбачає побудову відповідної моделі управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Сьогодні в оцінці якості освіти використовується поняття «моніторинг», що стало вже звичним. Загалом моніторинг визначається як постійне спостереження за яким-небудь процесом із метою виявлення його відповідності бажаному результату. Проведення моніторингу передбачає організацію при можливості постійного спостереження (оцінку, вивчення) за об'єктом [50].

Забезпечення якості стало одним із найважливіших напрямів реформування політики вищої освіти. У міру розширення можливостей і масштабів вищої освіти в КНР уряд усе більше зосереджується на забезпеченні

освітніх стандартів і якості. Опублікований у липні 2010 року план середньо- та довгострокової освітньої реформи та розвитку КНР (2010-2020 рр.) є важливою ознакою. Підвищення якості, а не розширення масштабів стало важливим завданням розвитку вищої освіти в нашій країні.

Моніторинг - це повторюване завдання, яке починається на етапі планування проєкту чи програми. Моніторинг дозволяє документувати результати, процеси та досвід і використовувати їх як основу для прийняття управлінських рішень і процесів навчання [50].

Для моніторингу та перевірки ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти ми розробили факторно-критеріальні субмоделі оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва; факторно-критеріальну субмодель оцінки рівня сформованості духовної культури студента майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань); факторно-критеріальну субмодель визначення результативності діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань). Більш детально їх структуру та значення розкриємо у наступному підрозділі п. 2.3.

Розглянемо організаційно-структурний блок, який включає суб'єкт та об'єкт управління.

Суб'єкти управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (ректор, проректори за напрямками діяльності, завідувачі кафедрами, викладачі, загалом усі учасники освітнього процесу в закладі вищої освіти) здійснюють функції управління, що передбачають спільне визначення реалістичної мети (разом із виконавцями) щодо формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва; критеріальне моделювання, визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва; зовнішній

моніторинг результативності формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва, результату за системою «вхід-вихід».

Об'єкт управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО (кафедри з їх підрозділами та самостійні науково-методичні структури) здійснює вхідний контроль результативності формування духовної культури у викладачів та студентів; вивчення освітніх потреб студентів у музичній та мистецькій освіті; коригування змісту освітньої діяльності, методів, засобів навчання; проектування діяльності: створення кваліметричних субмоделей студента, викладача; спільне визначення відповідних критеріїв; самомоніторинг процесу з поточним саморегулюванням і спрямуванням на досягнення мети щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО .

Спільними для них функціями визначено поєднання зусиль для досягнення спільно визначеної реалістичної мети (здійснюється реалізація планів, масових заходів стосовно участі студентів у музичних фестивалях, заходах, проєктах, стажуваннях тощо, при взаємоузгодженні діяльності між адміністрацією та викладачами, адміністрацією та студентами, викладачами та студентами на діалогічній основі) та перспективне регулювання шляхом спільного визначення невикористаних резервів із подальшим включенням у кваліметричні субмоделі для застосування в наступному управлінському циклі.

Управління мистецькою освітою полягає в тому, щоб реалізовувати свої цілі – формування духовної культури, а також повною мірою використовувати поняття «мистецтво», «естетичне виховання», «морально-духовне виховання». Тому практичним складником управління мистецькою освітою є так званий менеджмент художньої освіти, від якого залежить досягнення наперед визначених цілей всієї системи, організації та структури, яка безперервно здійснює усвідомлену та планомірну координаційну діяльність. В управлінні мистецькою освітою відбувається оптимізоване поєднання людських, фінансових та матеріальних факторів, щоб загальна функція управління могла досягти ефекту посилення.

Управління мистецькою освітою класифікується за ознаками об'єктів формування духовної культури, а також має широке та вузьке значення. Управління мистецькою освітою в широкому розумінні включає три види: 1. управління соціальною мистецькою освітою; 2. управління формуванням духовної культури; 3. управління педагогічним та студентським колективами.

У цьому процесі значну роль відіграють організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО: інтеграційні зав'язки та інноваційне освітнє середовище, за наявності яких відбувається спрямування особистості студента на його професійну самореалізацію; наявність навчально-методичних умінь та професійно-музичних навичок у викладачів, що забезпечують як розвиток професійних компетентностей, так і духовний розвиток студентів; мотивація студентів до навчальної діяльності та розвиток їх пізнавальної активності; забезпечення якості освітнього процесу.

Детально їх зміст розкрито у п.2.1 розділу 2.

Процесуально-технологічний блок передбачає впровадження технології управління процесом формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО (ФДК ВММ ЗВО). Сутність технології управління процесом формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО розглядається нами як сукупність методів, засобів та прийомів поетапного використання її компонентів.

Технологія містить спеціальні етапи, способи і засоби реалізації управлінського процесу ФДК МУММ ЗВО, які забезпечують наскрізність мети, взаємоадаптацію суб'єктів управління і сприяють «включенню» механізмів саморозвитку [52;57]. Інструментарієм для спостереження є базові кваліметричні субмоделі діяльності суб'єктів управління музичною та мистецькою освітою, які визначають ефективність формування духовної культури студентів. Ці моделі враховують вектор активності, або пріоритетні напрямки діяльності (пріоритети студентів, які залучені до освітнього процесу). Підсумком є свідоме спрямування управлінських та педагогічних дій на:

заданий результат, представлений у вигляді моделі відповідної діяльності, та на задані пріоритети, що мають вигляд коефіцієнтів вагомості факторів і критеріїв цієї моделі [52;57].

Враховуючи все вищевикладене, ми визначаємо етапи, які включає технологія реалізації моделі: 1. Визначення критеріїв та показників ФДК МУММ ЗВО; 2. Розробка субмоделі ФДК МУММ ЗВО; 3. Діагностика та аналіз стану ФДК МУММ ЗВО; 4. Плануванні та проектування структури та змісту ФДК МУММ ЗВО; 5. Організація процесу ФДК МУММ ЗВО; 6. Оцінка, аналіз рівня ФДК МУММ ЗВО; 7. Регулювання процесу ФДК МУММ ЗВО в умовах кафедри.

Результативно-корекційного блок забезпечує процес аналізу результативності діяльності викладачів кафедр щодо ФДК ВММ ЗВО та побудову коригувальної траєкторії системного та індивідуального підходу щодо формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва. А це передбачає досягнення високого рівня сформованості ДК ВММ ЗВО.

Вища освіта у КНР спрямована на досягнення багатьох цілей, серед яких: формування духовної культури; підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до активної громадської діяльності; побудова майбутньої професійної кар'єри; підтримка особистого духовного (естетичного, культурного) розвитку. Упровадження авторської моделі управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва забезпечить цілісність і неперервність процесу формування професійної готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до мистецько-освітньої діяльності. Отриманий позитивний досвід освітньої діяльності викладачів кафедр музичного мистецтва має ефективний вплив на формування духовної культури студентів.

На нашу думку, розроблена модель в умовах вищої педагогічної освіти допоможе підготувати для музичних шкіл та університетів духовно розвинутого й компетентного вчителя-професіонала, здатного творчо

застосовувати набуті знання, уміння й навички у галузі мистецької освіти, використовувати у своїй практичній діяльності сучасний зміст, педагогічні прийоми, методи, інноваційні технології; стимулюватиме професійні інтереси й розвиватиме навички рефлексивно-ціннісного ставлення до педагогічної взаємодії з дітьми, які навчаються музики.

2.3. Інструментарій визначення ефективності впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань)

Вища освіта спрямована на досягнення багатьох цілей, включаючи підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва до активної громадської діяльності, до їх майбутньої кар'єри, підтримку їх особистого розвитку.

Репрезентативним переліком характеристик, які зазвичай асоціюються з позитивним досвідом сформованості духовної культури в освітньому середовищі, є:

1. Індивідуальні успіхи викладачів та студентів, які визнаються та відзначаються.
2. Відносини та взаємодія характеризуються відкритістю, довірою, повагою та вдячністю.
3. Взаємовідносини викладацького складу колегіальні, спільні та продуктивні.
4. Викладачі мають високий професійний рівень.
- 5 Студенти відчують себе емоційно та фізично захищеними.
6. Помилки студентів під час освітньої музичної діяльності розглядаються як можливості вчитися та зростати, а викладачів — вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію кожного студента. Студенти мають високі академічні

очікування та сподівання на досягнення позитивних результатів, і більшість студентів відповідає цим очікуванням або перевищує їх.

7. Критика, коли вона озвучена, є конструктивною і цілеспрямованою. Усі студенти мають доступ до академічної підтримки та послуг, які можуть бути потрібними задля досягнення успіху.

Отже, духовна культура та академічна освіта тісно пов'язані між собою. Оскільки духовна культура — це динамічна і складна система, то її кредо в освітній галузі полягає в сформованості духовних цінностей з метою підвищення ефективності впливу духовної культури на якість музичної освіти.

Для того, щоб контролювати формування духовної культури студентів на кафедрі, керівнику потрібно мати чітке уявлення про її структуру, компоненти, елементи, характер їх взаємозв'язку, взаємовпливу та взаємодії.

Проаналізована нами наукова (А. Новиков, Л. Калініна, Л. Карамушка, Ж. Серкіс, Г. Тимошко), педагогічна (А. Жуковська, Є. Руднєв, К. Ушаков) література дає змогу зробити висновок про наявність різних педагогічних підходів щодо формування та дослідження духовної культури.

У дослідженнях питань професіоналізму викладачів закладів вищої освіти І. Анненкова, І. Драч, Г. Єльнікова, Т. Борова, Г. Кравченко, Г. Коробович, В.Лунячек, З. Рябова, Т. Сорочан, А. Харківська та ін. теоретично обґрунтовують зміст, критерії оцінювання, інструментарій та технологію моніторингу результативності навчального процесу в системі педагогічного менеджменту. Для здійснення моніторингу ними було розроблено та запропоновано комплекс субмоделей діяльності, які становлять собою певні стандарти і в сукупній реалізації визначають якість результативності роботи закладу вищої освіти у визначених напрямках [4].

Спираючись на результати досягнень науковців, ми у своєму дослідженні розглядаємо питання управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, розробивши відповідний інструментарій для визначення ефективності сформованості.

Для розробки інструментарію для визначення ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва необхідно:

1. Визначити спільну стратегічну мету закладу вищої освіти, декомпонувати її на складові компоненти відповідно до специфіки діяльності кафедр та самостійних методичних підрозділів.

2. Визначити параметри та критерії вимірювання компонентів формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, які закладено у кваліметричну субмодель визначення ефективності сформованості духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

3. Створити відповідні кваліметричні субмоделі, здійснити їх конкретизацію для суб'єктів освітньої діяльності.

4. На основі кваліметричних субмоделей здійснювати педагогічний моніторинг визначення ефективності сформованості духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва за визначеними параметрами та критеріями.

Спираючись на роботи науковців, ми визначили алгоритм створення кваліметричних субмоделей управління формуванням духовної культури, який містить етапи: визначення факторів (напрямів) діяльності через декомпозицію її загальних цілей; визначення критеріїв (складових) діяльності через декомпозивання напрямів діяльності; визначення вагомості кожного фактору (напрямку) та критерію (вимоги) діяльності методом експертної оцінки; визначення стандарту моделі діяльності з наступним унормуванням.

Наслідком реалізації кожного етапу є створення кваліметричних субмоделей ефективності сформованості духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, які є елементами моніторингу визначення ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Основними параметрами під час здійснення моніторингу визначення ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх учителів

музичного мистецтва за допомогою розробленої кваліметричної моделі виокремимо такі складові: особистісні якості вчителя музичного мистецтва; усвідомлення соціальної компетентності; ступінь сформованості загальної музичної компетентності; ступінь професійної компетентності; ефективність професійної діяльності вчителя музичного мистецтва.

Для вимірювання ефективності формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва за визначеними складовими необхідно здійснити наступні дії:

- виділити умови, що необхідні для забезпечення ефективності формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, і визначити якісну характеристику, вагомість та критерії бальної оцінки кожної умови (середньовиважена величина всіх умов складе бальну оцінку ефективності формування організаційної культури);

- декомпонувати освітню (образотворче мистецтво та музичну освіту); естетичну; професійну та соціально-активну складові (виділяючи складові, визначаючи їх характеристики, вагомість та критерії бальної оцінки ефективності складових);

- розроблені таким чином складові формування духовної культури звести у спеціальну таблицю, яка становитиме її (ефективність) кваліметричну модель (за Г. Азгальдовим). Це є засіб (інструментарій) й одночасно напрями формування духовної культури, який розробляє кафедра для себе, виходячи з умов закладу вищої освіти й особливостей діяльності;

- для автоматизації підрахунків отриману таблицю занести в табличний процесор Excel. У відведену графу виставити бальні оцінки наявного на той момент стану ефективності формування духовної культури всіх визначених складових. Отримана середньовиважена бальна оцінка всіх компонентів складе бальну оцінку на момент вимірювання;

- провести моніторингові процедури, які передбачають неодноразове вимірювання ефективності сформованості духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва за визначеним графіком з поточним

регулюванням умов та процесу діяльності для забезпечення заздалегідь визначеного результату (стандарту). Частота вимірів буде залежати від періоду, який потрібен для отримання позитивних змін після регулювання.

Параметри, як і фактори, і критерії, що їх деталізують, були визначені на підставі проведеного аналізу науково-педагогічної літератури та нормативних документів, що регламентують діяльність кафедри.

Критерії відбивають вимоги до формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань), які унормовані на рівні кафедри або його структурного підрозділу.

Розглянемо факторно-критеріальну субмодель оцінки рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Факторно-критеріальна субмодель оцінки рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань) [розроблено автором]

Фактор	К ваг.	Критерії	К ваг.	Оцінка	Результати оцінювання
1. Освіта	0,15	1.1. Вивчення спадщини світової культури: поезії та музики, природи та музики, живопису та музики, театру та музики.	0,15		
		1.2. Усвідомлення національної духовної культури, своєї національної емоційної приналежності і свого глибокого культурного коріння.	0,15		
		1.3. Розвиток естетичної творчості, естетичного сприйняття та естетичного самовираження.	0,15		
		1.4. Розширення та поглиблення якості емоційної сфери.	0,15		
		1.5. Оволодіння системою музично-естетичних цінностей за допомогою розвинутого естетичного почуття й інтелекту, усвідомлення ціннісних аспектів та багатства художньо-образного змісту музичного мистецтва.	0,15		
Вагомість фактору —					
2. Образотворче мистецтво та музична освіта	0,30	2.1. Формування орієнтацій на цінності музичної культури.	0,30		
		2.2. Набуття мистецьких навичок, формування естетичної свідомості.	0,30		
		2.3. Виховання естетичних здібностей до художньо-образного мислення, сприйняття і оцінки музичних явищ.	0,30		

Продовження таблиці 2.5

Фактор	К ваг.	Критерії	К ваг.	Оцінка	Результати оцінювання
		2.4. Сприйняття краси всіх видів та її уявлень, уміння створювати прекрасне.	0,30		
		2.5. Розвиток естетичних смаків, цінностей музичної культури.	0,30		
		2.6. Набуття навички музично-педагогічної, творчої та інструментально-виконавської діяльності.	0,30		
		2.7. Оволодіння знаннями музично-педагогічної діяльності.	0,30		
Вагомість фактору –					
3. Професійна естетична оцінка		3.1. Усвідомлення об'єктивних і стійких критеріїв оцінки і розуміння музичної культури.	0,38		
	0,35	3.2. Визначення ролі суб'єктивних переваг та сучасних орієнтирів на ті музичні жанри, напрямки і стилі, на яких сформувався інтерес до певного пласту музичної культури.	0,38		
		3.3. Об'єктивне ставлення до художньо-образного змісту музичного мистецтва, до його вартісної оцінки.	0,38		
		3.4. Оцінка музичного мистецтва, масової культури (кіно, телебачення, танці).	0,38		
		3.5. Позиціювання образотворчого та музичного мистецтва.	0,38		
Вагомість фактору					
4. Соціальна активність	0,20	4.1. Готовності до творчості.	0,20		
		4.2. Участь у гуртковій діяльності, літературних товариствах, клубах образотворчого мистецтва, товариствах китайської традиційної культури.	0,20		
		4.3. Участь у товариствах технологічної естетики (природне та навчальне освітнє середовище).	0,20		
		4.4. Участь у шоу, гала-концертах, фестивалях із власними творчими напрацюваннями.	0,20		
		4.5. Активна музично-творча діяльність у студентській спільноті університету.	0,20		
Вагомість фактору —					
Загальна оцінка					

У субмоделі оцінки рівня сформованості духовної культури студента майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань) за фактори взято різні рівні умінь, які набуває студент/слухач в освітньому закладі: освіта; образотворче мистецтво та музична освіта; професійна естетична оцінка; соціальна активність.

Зазначені критерії відповідають певним рівням сформованості духовної

культури у студентів. На першому рівні освіта студента передбачає теоретичні знання предмета з образотворчого та музичного мистецтва; оволодіння знаннями музично-педагогічної діяльності; формування орієнтацій на духовні цінності музичної культури; оволодіння навичками музично-педагогічної, творчої та інструментально-виконавської діяльності; участь у гуртковій роботі. Це рівень репродуктивного стану формування духовної культури.

На другому рівні у студентів розвинуто усвідомлення своєї національної емоційної приналежності; відбувається сприйняття студентами краси всіх видів, розвинуто вміння створювати прекрасне; сформовані навички оцінки мистецтва, відбувається оволодіння усвідомленими, об'єктивними і стійкими критеріями оцінки розуміння музичної культури; студенти мають бажання брати активну участь у діяльності товариств китайської традиційної культури. Це евристичний рівень сформованості духовної культури у студентів/слухачів.

На третьому рівні студенти/слухачі спроможні оволодіти системою музично-естетичних цінностей за допомогою розвинутого естетичного почуття; відбувається усвідомлення духовно-ціннісних аспектів художньо-образного змісту музичного мистецтва; визначати способи позиціювання образотворчого та музичного мистецтва, презентації власних творчих напрацювань та музичних досягнень; активна участь у шоу, гала-концертах, фестивалях із власними творчими напрацюваннями; мають активну позицію щодо діяльності у студентській спільноті університету з питань створення умов формування духовної культури. Це творчий рівень використання отриманих знань щодо формування духовної культури.

За критерії взято прояв цих умінь відповідно формування духовної культури.

До інструментів - вимірників або дидактичних засобів відносяться як тестування, так і практичні завдання, проекти, лабораторні роботи тощо. Кожен з них може використовуватися для оцінки рівня засвоєння теоретичних знань та практичних навичок студентів у певній фаховій дисципліні. Важливо мати критерії оцінювання, які відображають рівень фахової підготовки. Це можуть

бути не лише оцінки, а й описові або аналітичні звіти, що розкривають не лише результати, але й сильні та слабкі сторони навчання. Важливо також враховувати, що ці вимірники мають бути об'єктивними та спрямованими на розвиток студентів, а не лише на оцінку їхніх знань. Це дозволяє адаптувати навчальний процес для досягнення найкращих результатів фахової підготовки з питання формування духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань).

Виходячи із вище зазначеного, ми звернено увагу як на особливості професійної діяльності викладачів кафедри образотворчого та музичного мистецтва, так і на її специфіку. Відомо, що викладач є одним із основних учасників освітнього процесу, і від його професійної компетентності залежить результативність формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Розглянемо факторно-критеріальну субмодель оцінювання професійної діяльності викладача образотворчого та музичного мистецтва закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань) (табл. 2.6).

Факторно-критеріальна (кваліметрична) субмодель - це підхід до оцінки діяльності, який визначає ключові фактори, що впливають на діяльність конкретного суб'єкта, та критерії, які відображають зміст цієї діяльності:

Фактор 1. Професійні якості викладача музичного мистецтва проявляються в умінні зрозуміло і доступно викладати і підтримувати зацікавленість аудиторії у предметі; в умінні розробляти дидактичні засоби музичного навчання студентів; орієнтувати студентів на використання музично-мистецького матеріалу в майбутній професійній діяльності; застосовувати творчий підхід до викладання дисциплін музичного мистецтва; проявляти особистий інтерес до свого професійного розвитку та вдосконалення творчої майстерності; сприяти вивченню, розширенню і поглибленню теоретичної бази проектування мультимедіа-технологій.

Таблиця 2.6

Факторно-критеріальна субмодель
оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти
щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного
мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань)
 [розроблено автором]

Фактор	К ваг.	Критерії	К ваг.	Оцінка	Результати оцінювання
1. Професійні якості викладача музичного мистецтва	0,27	1.1. Уміє зрозуміло і доступно викладати і підтримувати зацікавленість аудиторії у предметі.	0,25		
		1.2. Розробляє дидактичні засоби музичного навчання студентів.	0,25		
		1.3. Орієнтує на використання музично-мистецького матеріалу в майбутній професійній діяльності.	0,25		
		1.4. Застосовує творчий підхід до викладання дисциплін музичного мистецтва, проявляє особистий інтерес до свого професійного розвитку та вдосконалення творчої майстерності.	0,25		
		1.5. Сприяє вивченню, розширенню і поглибленню теоретичної бази проектування мультимедіа-технологій.	0,25		
Вагомість фактору —					
2. Розвиток естетичних якостей викладача музичного мистецтва	0,35	2.1. Сприяє оволодінню майбутніми вчителями музики психолого-педагогічними і музично-історичними знаннями, розуміння естетики музичного мистецтва.	0,35		
		2.2. Створює умови для розвитку творчого і критичного мислення студентів у вивченні професійно-музично-мистецьких дисциплін.	0,35		
		2.3. Сприяє розвитку естетичної творчості студента, його самовираженню.	0,35		
		2.4. Проявляє зацікавленість розробками нових музичних та мистецьких програм, які значно розвинули естетичний смак студента, що допоможе йому в майбутній професійній діяльності.	0,35		
		2.5. Дозволяє набути студентам виконавських умінь і навичок.	0,35		
Вагомість фактору —					

Продовження таблиці 2.6

Фактор	К ваг.	Критерії	К ваг.	Оцінка	Результат і оцінювання
3. Розвиток етичної культури		3.1. Пояснення психологічної та методологічної переваги естетики та етичної культури.	0,38		
	0,38	3.2. Розвиток музично-мистецької творчості.	0,38		
		3.3. Правильне розуміння прекрасного у мистецтві й дійсності.	0,38		
		3.4. Прагнення й уміння будувати своє життя за законами краси.	0,38		
		3.5. Виховання поціновувачів мистецтва.	0,38		
	Вагомість фактору —				
Загальна оцінка					
3. Освіта	0,15	1.1. Вивчення спадщини світової культури: поезії та музики, природи та музики, живопису та музики, театру та музики.	0,15		
		1.2. Усвідомлення національної духовної культури, своєї національної емоційної приналежності і свого глибокого культурного коріння.	0,15		
		1.3. Розвиток естетичної творчості, естетичного сприйняття та естетичного самовираження.	0,15		
		1.4. Розширення та поглиблення якості емоційної сфери.	0,15		
		1.5. Оволодіння системою музично-естетичних цінностей за допомогою розвинутого естетичного почуття й інтелекту, усвідомлення ціннісних аспектів та багатства художньо-образного змісту музичного мистецтва.	0,15		
Вагомість фактору —					
2. Образотворче мистецтво та музична освіта	0,30	2.1. Формування орієнтацій на цінності музичної культури.	0,30		
		2.2. Набуття мистецьких навичок, формування естетичної свідомості.	0,30		
		2.3. Виховання естетичних здібностей до художньо-образного мислення, сприйняття і оцінки музичних явищ.	0,30		
		2.4. Сприйняття краси всіх видів та її уявлень, уміння створювати прекрасне.	0,30		
		2.5. Розвиток естетичних смаків, цінностей музичної культури.	0,30		
		2.6. Набуття навички музично-педагогічної, творчої та інструментально-виконавської діяльності.	0,30		
		2.7. Оволодіння знаннями музично-педагогічної діяльності.	0,30		
Вагомість фактору –					

Продовження таблиці 2.6

Фактор	К ваг.	Критерії	К ваг.	Оцінка	Результати оцінювання
3. Професійна естетична оцінка		3.1. Усвідомлення об'єктивних і стійких критеріїв оцінки і розуміння музичної культури.	0,38		
	0,35	3.2. Визначення ролі суб'єктивних переваг та сучасних орієнтирів на ті музичні жанри, напрямки і стилі, на яких сформувався інтерес до певного пласту музичної культури.	0,38		
		3.3. Об'єктивне ставлення до художньо-образного змісту музичного мистецтва, до його вартісної оцінки.	0,38		
		3.4. Оцінка музичного мистецтва, масової культури (кіно, телебачення, танці).	0,38		
		3.5. Позиціювання образотворчого та музичного мистецтва.	0,38		
	Вагомість фактору —				
	Загальна оцінка				

Фактор 2. Розвиток естетичних якостей викладача музичного мистецтва визначається оволодінням майбутніми вчителями музики психолого-педагогічними і музично-історичними знаннями, розуміння естетики музичного мистецтва; створенням умов для розвитку творчого і критичного мислення студентів у вивченні професійно-музично-мистецьких дисциплін; розвитком естетичної творчості студента, його самовираження; набуттям студентам виконавських умінь і навичок тощо.

Фактор 3. Розвиток етичної культури передбачає правильне розуміння прекрасного у мистецтві й дійсності; прагнення й уміння будувати своє життя за законами краси; пояснення психологічної та методологічної переваги естетики та соціальної краси; розвиток мистецької творчості.

Визначення коефіцієнта прояву критеріїв у моделі оцінки професійної діяльності полягає в порівнянні фактично виявленого стану діяльності суб'єкта з встановленими критеріями. Коефіцієнт має вказати на те, наскільки добре або погано суб'єкт відповідає цим критеріям. Він може приймати значення від 0 до 1 з різними проміжними значеннями, що відображають різні рівні відповідності критеріям.: 0; 0,25; 0,5; 0,75; 1,0 (хоча допускаються і проміжні значення). Вагомість критеріїв показує пріоритети (залежно від того, ким визначалися ці показники): 1,00-0,75 балів — високий рівень вияву показника; показник

проявляється завжди та чітко виражений; 0,74-0,50 — показник проявляється часто та достатньо виражений; 0,49-0,25 — показник проявляється нечасто та недостатньо виражений; 0,24-0 — показник не проявляється.

Змінюючи пріоритети, можна змінювати вектор активності суб'єктів діяльності і спрямувати розвиток будь-якого фактора або критерію.

Відповідно до вимог системи вищої освіти кафедри в університетах здійснюють свою діяльність у напрямках навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи. Але кожна кафедра має свою специфіку побудови освітнього процесу. Так кафедра музичного та образотворчого мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань) орієнтована на:

планування, організацію і контроль освітнього процесу з урахуванням напрямів діяльності та завдань формування духовної культури студентів;

кадрове та організаційно-методичне забезпечення роботи кафедр;

створення інформаційної бази та умов кадрового забезпечення роботи з методичними підрозділами університету та спорідненими кафедрами інших закладів вищої освіти як провінції Сичуань КНР, так і країн далекого зарубіжжя у напрямках образотворчого мистецтва та музичної освіти з питань формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва;

застосування творчого підходу до освітнього процесу у формуванні духовної культури, упровадження освітніх інновацій у викладанні навчальних дисциплін із музичного та образотворчого мистецтва, зацікавленість у розробці нових музичних та мистецьких програм підготовки студентів;

отримання результатів освітньої діяльності студентів, що враховують знання із дисциплін загального циклу та з дисциплін образотворчого та музичного циклів, набуття вміння створювати освітні музичні та мистецькі проекти, а також бути соціально активними (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Факторно-критеріальна субмодель
визначення результативності діяльності кафедри образотворчого та
музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів
музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань)
 [розроблено автором]

с	вагомість – m	критерії	вагомість – v	коефіцієнт відповідності – K	значення коефіцієнта відповідності	часткова оцінка критеріїв	часткова оцінка факторів
1. Організація роботи кафедри образотворчого та музичного мистецтва	0,25	1. Перспективне планування роботи кафедри з урахуванням напрямів діяльності та завдань щодо формування духовної культури.	0,25	K1	0,50	0	0,00
		2. Планування, організація і контроль освітнього процесу за напрямами образотворчого мистецтва та музичної освіти з урахуванням завдань формування духовної культури.	0,25	K2	0,65	0	
		3. Інформаційна база та кадрове забезпечення кафедр та методичних підрозділів у напрямах образотворчого мистецтва та музичної освіти.	0,25	K3	0,50	0	
2. Робота з викладачами кафедри образотворчого та музичного мистецтва університету	0,36	4. Диференціація професійно-орієнтованих навчальних дисципліни підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва.	0,20	K4	0,70	0	0,00
		5. Наявність міжпредметних інтеграційних зв'язків у професійно-практичній підготовці студентів, посилення культурної доміанти в освіті.	0,20	K5	0,75	0	
		6. Творчий підхід до освітнього процесу; упровадження інновацій у викладанні навчальних дисциплін; зацікавленість у розробці нових музичних та мистецьких програм.	0,25	K6	0,50	0	
		7. Уміння поєднувати у навчальному процесі традиційні та інформаційно комунікативні технології.	0,30	K7	0,75	0	
		8. Активна співпраця із студентами у напрямі формування духовної культури через відвідування концертів, театральних вистав, художніх та музичних галерей; написання студентами рецензій, художніх відгуків, статей; підготовка творчих проектів.	0,30				

Продовження таблиці 2.7

	вагомість – п	критерії	вагомість – v	коефіцієнт відповідності – К	значення коефіцієнта відповідності	часткова оцінка критеріїв	часткова оцінка факторів
2. Робота викладачами кафедри образотворчого та музичного мистецтва університету	3 та 0,36	4. Диференціація професійно-орієнтованих навчальних дисципліни підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва.	0,20	K4	0,70	0	0,00
		5. Наявність міжпредметних інтеграційних зв'язків у професійно-практичній підготовці студентів, посилення культурної доміанти в освіті.	0,20	K5	0,75	0	
		6. Творчий підхід до освітнього процесу; упровадження інновацій у викладанні навчальних дисциплін; зацікавленість у розробці нових музичних та мистецьких програм.	0,25	K6	0,50	0	
		7. Уміння поєднувати у навчальному процесі традиційні та інформаційно комунікативні технології.	0,30	K7	0,75	0	
		8. Активна співпраця із студентами у напрямі формування духовної культури через відвідування концертів, театральних вистав, художніх та музичних галерей; написання студентами рецензій, художніх відгуків, статей; підготовка творчих проєктів.	0,30				
3. Освітня діяльність студентів	0,39	9. Оволодіння знаннями музично-педагогічної діяльності, навичками творчої та інструментально-виконавської діяльності.	0,25	K9	0,50	0	0,00
		10. Оволодіння об'єктивними і стійкими критеріями оцінки розуміння музичної культури.	0,25	K10	0,35	0	
		11. Результати отриманих знань з дисциплін образотворчого та музичного циклів; набуття вміння створювати освітні музичні та мистецькі проєкти, публічного виконання музичного твору на тематичних концертах тощо.	0,33	K11	1,00	0	
		12. Соціальна активність: активна діяльність у студентській спільноті університету; участь у гуртковій діяльності, літературних та музичних товариствах, клубах образотворчого мистецтва, товариствах китайської традиційної культури; участь у шоу, гала-концертах, фестивалях із власними творчими напрацюваннями.	0,30				
Загальна оцінка	1,00					0,00	

Рухомі, або динамічні, критерії дають можливість гнучко реагувати на змінюючіся обставини, нові вимоги та контекст університетського чи державного рівня.

Надамо характеристику рівнів результативності (табл. 2.8.).

Таблиця 2.8

**Характеристика рівнів результативності
діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у
формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва
(на прикладі університету КНР, провінції Сичуань)**

[розроблено автором]

№ п/п	Рівень розвитку всіх підструктур	Характеристика системи, що включає ряд підструктур, які мають свій власний рівень розвитку	Шкала оцінювання
1.	Високий рівень	<p>Перспективне планування роботи кафедри з урахуванням напрямів діяльності та завдань формування духовної культури.</p> <p>Наявність міжпредметних інтеграційних зв'язків у професійно-практичній підготовці студентів, посилення культурної доміанти в освіті.</p> <p>Активна співпраця із студентами у напрямі формування духовної культури через відвідування концертів, театральних вистав, художніх та музичних галерей; написання студентами рецензій, художніх відгуків, статей; підготовка творчих проєктів.</p> <p>Набуття вміння створювати освітні музичні та мистецькі проєкти, публічного виконання музичного твору на тематичних концертах тощо.</p>	від 0,76 до 1,00
2.	Достатній рівень	<p>Планування, організація і контроль освітнього процесу за напрямами образотворчого мистецтва та музичної освіти з урахуванням завдань формування духовної культури.</p> <p>Диференціація професійно-орієнтованих навчальних дисципліни підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва.</p> <p>Творчий підхід до освітнього процесу; упровадження інновацій у викладанні навчальних дисциплін; зацікавленість у розробці нових музичних та мистецьких програм.</p> <p>Оволодіння об'єктивними і стійкими критеріями оцінки розуміння музичної культури.</p> <p>Соціальна активність студентів: участь у шоу, гала-концертах, фестивалях із власними творчими напрацюваннями.</p>	від 0,65 до 0,75

Продовження таблиці 2.8

№ п/п	Рівень розвитку всіх підструктур	Характеристика системи, що включає ряд підструктур, які мають свій власний рівень розвитку	Шкала оцінювання
3.	Середній рівень	Інформаційна база та кадрове забезпечення роботи кафедр та методичних підрозділів у напрямках образотворчого мистецтва та музичної освіти. Результати отриманих знань студентами з дисциплін образотворчого та музичного циклів. Соціальна активність студентів: активна діяльність у студентській спільноті університету; участь у музичних товариствах, клубах образотворчого мистецтва, товариствах китайської традиційної культури.	від 0,5 до 0,65
4.	Низький рівень	Оволодіння знаннями музично-педагогічної діяльності, навичками творчої та інструментально-виконавської діяльності. Уміння поєднувати у навчальному процесі традиційні та інформаційно-комунікативні технології. Соціальна активність студентів передбачає тільки участь у гуртковій діяльності.	до 0,5

Створення системи оцінки чи визначення рівнів результативності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів. Зазвичай, при такому підході, для оцінки ступеня результативності використовують такі рівні:

Високий рівень: Характеризується успішними показниками за визначеними критеріями та досягненнями, які відповідають або перевищують очікування. На цьому рівні можуть бути досягнуті високі показники якості у всіх напрямках діяльності.

Достатній рівень: Цей рівень означає досягнення задовільних, але не максимальних результатів відповідно до встановлених критеріїв. Рівень може відповідати очікуванням, але з деякими обмеженнями чи недоліками.

Середній рівень: Характеризується середніми показниками результативності. Цей рівень може свідчити про певні проблеми або низький рівень досягнень в певних аспектах діяльності.

Низький рівень: Відображає незадовільні результати діяльності, які не відповідають очікуванням або не досягли мінімально необхідних показників.

Ці рівні допомагають з'ясувати, наскільки ефективно кафедра виконує свої завдання з формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, та сприяють виявленню місць для подальших покращень чи корекцій у навчальному процесі.

Для виявлення проблем у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва кожен учасник освітнього процесу здійснює самомоніторинг та проводить зовнішній моніторинг діяльності за визначеними факторами та критеріями.

Відповідно до отриманої інформації визначається рівень сформованості духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва. За їх результатами виділяються найбільш актуальні проблеми, які не сприяють формуванню духовної культури та потребують нагального їх вирішення.

Отже, використовуючи комплекс факторно-критеріальних субмоделей у закладі вищої освіти, можна визначити проблемні місця в управлінні формуванням духовної культури та резерви кафедри у напрямі формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Висновки до розділу 2

Виконуючи дослідження щодо розробки структурно-функціональної моделі управління формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань) теоретичного обґрунтування її змісту, критеріїв, інструментарію визначення ефективності, нами було з'ясовано, що зазначена модель повинна складатися з концептуально-цільового, змістового, організаційно-структурного, процесуально-технологічного та результативно-корекційного блоків. Кожен із блоків має свою специфіку:

- концептуально-цільовий блок розкриває соціальну обумовленість

проблеми, яка формується через її мету – формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО та містить наукові концепції, закономірності, закони та принципи управління;

– змістовий блок зосереджує увагу на складових духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва: «духовні цінності», «духовна культура», «естетична освіта», «естетичне виховання», «художня освіта» та інструментарії визначення ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО;

– організаційно-структурний блок розглядає суб'єкти (учасники освітнього процесу в ЗВО) та управління (процес формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО); визначає організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО;

– процесуально-технологічний блок розкриває технологію управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО (ФДК ВММ ЗВО);

– результативно-корекційного блок передбачає аналіз результативності діяльності викладачів кафедр щодо ФДК ВММ ЗВО та побудову коригувальної траєкторії системного та індивідуального підходу щодо формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва.

Встановлено, що формування духовної культури стає перевагою, має ефективний вплив на формування якості мистецької освіти, що сприяє професійному зростанню, навчанню та реалізації цілей студентів. Ці характеристики відображають ключові аспекти позитивного досвіду духовної культури в освітньому інноваційному середовищі:

-індивідуальні успіхи: визнання та відзначення досягнень викладачів і студентів створює мотивацію та підтримку для подальшого розвитку.

-відносини та взаємодії: оксамитові стосунки, основані на відкритості, довірі, повазі та вдячності, сприяють позитивній атмосфері та сприяють ефективній співпраці.

-колегіальність: сприяння спільності та продуктивності у викладацькому колективі забезпечує краще використання ресурсів та обмін досвідом.

-професійний рівень викладачів: високий рівень фаховості стимулює якісне навчання та передає студентам необхідні знання.

-забезпечення безпеки: створення емоційно та фізично безпечного середовища сприяє комфортній навчальній атмосфері.

-підтримка помилок як можливості для навчання: розгляд помилок як можливості для вдосконалення навчального процесу та індивідуального росту.

-конструктивна критика: оцінка та критика, що спрямовані на покращення, сприяють професійному зростанню та розвитку.

Ці характеристики вказують на позитивні аспекти культури навчального середовища, які сприяють якійсній освіті, розвитку та взаємному росту студентів та викладачів.

Розглядаючи питання управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, встановлено, що найбільш ефективним механізмом оцінювання є освітній моніторинг. Реалізація освітнього моніторингу передбачає організацію постійного спостереження (оцінку, вивчення) за об'єктом.

Для питання визначення ефективності процесу управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва доцільним є розробка відповідного інструментарію: факторно-критеріальної субмоделі оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва; факторно-критеріальної субмоделі оцінки рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань); факторно-критеріальної субмоделі визначення результативності діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань).

Розробка субмоделей на основі алгоритму створення кваліметричних

моделей діяльності має на меті визначення результативності управління формуванням духовної культури студентів. Створені факторно-критеріальні субмоделі дозволяють враховувати різні аспекти цієї культури і студентського досвіду, такі як особисті успіхи, взаємовідносини, професійний рівень викладачів, емоційне благополуччя студентів та багато іншого. Застосування цих субмоделей в аналізі результативності управління дозволяє прогнозувати майбутні дії та приймати ефективні управлінські рішення. Вони можуть допомогти виявити тенденції, оцінити вплив різних факторів на формування духовної культури студентів і розробляти стратегії для покращення цього процесу.

Організаційно-педагогічні умови є ключовими складовими структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва:

1. Інтеграційні зав'язки та інноваційне освітнє середовище: Наявність таких факторів сприяє спрямуванню особистості студента на професійну самореалізацію. Це може включати інтеграцію різних предметів чи підходів, створення стимулюючого та творчого навчального середовища.

2. Навчально-методичні уміння та професійно-музичні навички викладачів: Це ключовий фактор, що впливає на розвиток професійних компетентностей учнів. Якісні викладачі, які мають відповідні навички, можуть краще сприяти духовному розвитку своїх студентів.

3. Мотивація студентів та пізнавальна активність: Важливо стимулювати студентів до активної навчальної діяльності та розвитку їхнього інтересу до предмету. Це сприяє їхньому більш глибокому розумінню та активній участі в процесі навчання.

4. Забезпечення якості освітнього процесу: Цей аспект охоплює різні аспекти, від матеріально-технічної бази до організаційних процедур, які забезпечують ефективність навчання та викладання.

Ці умови створюють фундамент для ефективного формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва. Розуміння їхньої

важливості дозволяє розробляти стратегії управління та покращувати якість освітнього процесу.

Основні положення першого розділу дисертаційної роботи опубліковано в працях автора [88; 89; 93; 97;]

Список використаних джерел: [2, 3, 4, 5, 8, 23, 24, 25, 27, 35, 39, 42, 43, 50, 52,57, 58, 61, 75, 99, 112, 142, 143, 145, 147, 171, 176, 179, 180, 201, 208, 220, 223].

РОЗДІЛ 3

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА СКЛАДОВИХ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТІВ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)

3.1. Експериментальна перевірка моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва

У попередніх розділах теоретичного дослідження описані організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва та структурно-функціональна модель управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти.

Експериментальна перевірка моделі або методів управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва може бути важливим етапом у дослідженні. Експериментальна перевірка здійснювалася за класичною схемою, яка передбачає три етапи її проведення:

1. Етап підготовки: а) констатація наявного стану управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти; розроблення моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти; вивчення та опис існуючої ситуації для підтвердження організаційно-педагогічних умов управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва.

2. Етап здійснення перевірки (попереднє використання розробленої структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти, факторно-

критеріальної субмоделі визначення результативності діяльності кафедри у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, факторно-критеріальних субмоделей оцінки рівня сформованості духовної культури студента – майбутнього вчителя музичного мистецтва та оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань).

3. Етап опису результатів.

Перші три стадії підготовчого етапу були описані в попередніх розділах, решта буде розкрита у першому і другому підрозділах третього розділу дисертаційного дослідження.

Основною метою здійснення експериментальної перевірки було підтвердження результативності впровадження розробленої моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в освітній процес ЗВО.

Для проведення експериментальної перевірки впровадження структурно-функціональної моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти було розроблено план та визначено структуру (табл. 3.1).

Це досить ретельно спланована експериментальна перевірка ефективності впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва. Первинне вимірювання існуючого стану освітнього процесу - перший етап, який включає збір даних щодо сучасного стану формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва. Запровадження моделі управління - введення моделі управління процесом формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва у навчальний процес закладу вищої освіти із застосуванням розробленого інструментарію.

Таблиця 3.1

**Етапи експериментальної перевірки впровадження моделі
управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів
музичного мистецтва в закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань)**

[розроблено автором]

Етап	Мета етапу	Стадії етапу
I етап Організаційно-підготовчий	Підготовка науково-методичної та емпіричної бази перевірки, вивчення та опис існуючої ситуації, розробка та обґрунтування моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в ЗВО та комплексу субмоделей діяльності	<p>1. Контент-аналіз документів і матеріалів щодо існуючого стану освітнього процесу щодо формування духовної культури у майбутніх учителів музики і суб'єктів освітнього процесу (викладачів, студентів, ін.).</p> <p>2. Теоретичне обґрунтування та розроблення моделі - створення теоретичного підґрунтя для моделі управління формуванням духовної культури. Розробка кваліметричного інструментарію та його формалізація у зручних інструментах, наприклад, Excel, систематизує процес .</p> <p>3. Розроблення програми та плану проведення практичної перевірки: Це стадія, на якій створюється план практичної перевірки моделі. Визначення мети, етапів і плану проведення дослідження є ключовим елементом успішної реалізації експерименту.</p> <p>4. Визначення змінних та методів обробки даних: Тут важливо чітко визначити змінні, які потребують вивчення, та методи обробки отриманих даних. Це допоможе у структуруванні та аналізі результатів дослідження.</p> <p>5. Добір експериментальних матеріалів: Розробка анкет, тестів, опитувальників та інших інструментів дозволить зібрати необхідні дані для проведення дослідження.</p>
II етап Процесуальний	Попереднє використання розробленого комплексу субмоделей діяльності суб'єктів освітнього процесу	<p>6. Вивчення стану сформованості духовної культури у студентів та викладачів відповідних кафедр та структур, які здійснюють підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва шляхом обробки та узагальнення отриманих матеріалів дослідження.</p> <p>7. Вивчення пріоритетних напрямів формування духовної культури у студентів — майбутніх учителів музичного мистецтва для координації роботи шляхом визначення вагомості відповідних субмоделей</p> <p>8. Визначення та аналіз вихідних показників результативності управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва: рівень професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР</p>

Продовження таблиці 3.1

Етап	Мета етапу	Стадії етапу
		(результати фахової підготовки та розвитку професійної компетентності); рівень сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва. 9. Узагальнення, аналіз та інтерпретація отриманих результатів.
		10. Організація контролю за процесом перевірки результативності впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням відповідних субмоделей. 11. Проведення вимірів та коригування моделі (субмоделей) на основі отриманих результатів. 12. Проведення консультацій для керівників та науково-педагогічних працівників як учасників практичного етапу дослідження.
III етап Результативний	Практичне підтвердження результативності впровадження моделі управління процесом формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва	13. Проведення вимірювання за допомогою розробленого інструментарію: Збір даних від учасників експериментальних фокус-груп студентів та викладачів, як результатів опитувань, анкетування, спостережень тощо, здійснених з використанням вашого інструментарію. Визначення результативності впровадження моделі на основі порівняльного аналізу дослідження позитивного впливу використання моделі на формування духовної культури у студентів-майбутніх учителів музичного мистецтва. Аналіз фідбеку та вражень учасників. 14. Підсумкове анкетування на рівнях здійснення освітнього процесу щодо формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва та визначення на цій основі динаміки задоволеності професійним розвитком викладачів та сформованості духовної культури у студентів — майбутніх учителів музичного мистецтва. 15. Наведення висновків та розроблення методичних рекомендацій щодо впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням відповідних субмоделей у практику діяльності ЗВО.

Визначення ефективності впровадження моделі - оцінка ефективності впровадження моделі шляхом застосування факторно-критеріальних субмоделей для оцінки отриманих результатів. Вторинне вимірювання після запровадження - проведення повторного збору даних після впровадження моделі для порівняння з первинними вимірюваннями. Встановлення зв'язків та висновки - аналіз отриманих результатів, встановлення зв'язків між ними та

формулювання висновків про ефективність та результативність запропонованої моделі.

Цей план дозволив систематично оцінити вплив впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва та зробити висновки про її ефективність на основі порівняння досягнутих результатів.

Це дуже ретельний і різноманітний підхід до здійснення експериментальної перевірки впровадження моделі. Давайте розглянемо, які можливості відкриваються кожен з методів. Аналіз документації кафедр - цей метод дозволяє отримати інформацію з попередніх досліджень, статистику, офіційні документи, що стосуються процесу формування духовної культури. Це може дати контекст і загальне уявлення про ситуацію. Опитування, інтерв'ю, анкетування - ці методи дозволяють зібрати думки, враження та досвід учасників освітнього процесу. Вони можуть надати більш конкретні та особисті відгуки про вплив моделі на їхній досвід. Теоретичні загальнонаукові методи - вони дозволяють систематизувати та аналізувати отримані дані, проводити порівняння та узагальнення результатів. Це допомагає зробити об'єктивні висновки на основі отриманих даних. Комбінація цих методів дозволяє отримати різноманітну та комплексну інформацію про вплив моделі управління формуванням духовної культури. Такий підхід дозволяє отримати як кількісні, так і якісні дані, що відображають вплив на різні аспекти освітнього процесу.

Метод Дельфі, брейнштормінгу — для розроблення єдиних, об'єктивних критеріїв вимірювання стану сформованості духовної культури у студентів та викладачів відповідних кафедр та структур, які здійснюють підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва.

Метод експертної оцінки застосовувався для отримання об'єктивних результатів оцінювання. Методи простого середнього арифметичного та частки від цілого — для отримання показників зв'язку між отриманими результатами.

Результати впровадження оброблялись із використанням кваліметричного підходу та застосуванням табличного редактора Excel.

Для успішного експериментального впровадження моделі управління процесом формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва у освітній процес ЗВО потрібно було усвідомити систему змінних, які характеризують досліджуваний об'єкт.

Безпосередньо впливає на досліджуваний об'єкт незалежна змінна як система факторів, дія якої визначається заздалегідь відповідно до програми впровадження. У нашому випадку це структурна модель управління процесом формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва у освітній процес ЗВО, факторно-критеріальні субмоделі визначення рівня професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (результати фахової підготовки та розвитку професійної компетентності); рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва та технологія їх застосування.

Теоретичний огляд різних підходів до збору даних. Залежні та незалежні змінні допомагають виокремити, які параметри впливають на об'єкт дослідження та які є результатом цього впливу. Анкетування, використовуючи різні типи анкет, дає можливість отримати різноманітні відповіді: від вільної форми відповіді до вибору з вже наданих варіантів. Відкриті анкети дозволяють учасникам вільно висловлювати свої думки, що може призвести до більшого розмаїття відповідей та індивідуальних поглядів. Закриті анкети, з іншого боку, можуть дати більш структуровану та легше оброблювану інформацію, оскільки вони мають конкретні варіанти відповідей. Іменні або анонімні анкети впливають на рівень конфіденційності та чесності відповідей. Анонімні анкети можуть сприяти більш відкритим відповідям, оскільки респонденти можуть почувати себе менш обмеженими в вираженні своїх думок без страху наслідків. Ці різні підходи до анкетування можуть надати різноманітні та цінні дані для аналізу впливу моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва.

При побудові анкети авторка враховувала зміст запитань, способи їх формулювання, кількість і порядок викладення.

Тематика опитування передбачала вивчення стану професійної підготовки та наявності духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

З метою визначення рівня готовності до здійснення професійної діяльності за когнітивним критерієм студентам були запропоновані наступні завдання: 1. Розкрити загальний зміст понять «духовність», «мораль» та «культура». 2. Визначити загальний зміст понять «духовне виховання» та «етнокультурний виховний досвід». 3. Охарактеризувати систему освіти, засновану на національній культурі (досвід народної музичної освіти): перерахувати духовні, моральні та національні цінності; розкрити важливість духовно-морального виховання учнів; діагностувати готовність майбутніх учителів музичного мистецтва до духовно-морального виховання учнів на засадах культурологічного підходу, спираючись на практичні критерії, передбачені для ідентифікації учнів). 4. Уміння добирати матеріали, що відповідають духовно-виховній проблематиці учнів на основі власної духовної культури, та застосовувати їх для вирішення навчальних завдань і подальшої педагогічної діяльності.

Отримані дані відображають ступінь підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до культурологічного духовно-морального виховання: низький рівень відзначили 42,86% студентів; середній рівень — 46,86% студентів, достатній рівень — 28,47% студентів; високий рівень — 14,28% студентів групи.

Інструментарієм для визначення ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, рівня професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (результати фахової підготовки та розвитку професійної компетентності); рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного

мистецтва виступали факторно-критеріальні субмоделі, які описані у попередньому розділі наукового дослідження.

Особлива увага при проведенні експериментальної перевірки розробленої моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в ЗВО та впровадження її в систему діяльності в ЗВО КНР приділялася визначенню пріоритетності діяльності кафедр та суб'єктів освітнього процесу. Для цього використовувався метод Дельфі.

Метод Дельфі - це інструмент колективної експертизи, що базується на послідовному опитуванні групи експертів з метою досягнення консенсусу щодо конкретної проблеми або питання. Процедура Дельфі може включати декілька раундів опитувань, де експерти висловлюють свої думки, а результати кожного раунду використовуються для наступних опитувань з метою зближення поглядів та досягнення згоди. У контексті дослідження метод Дельфі може бути корисним для визначення пріоритетів у діяльності кафедр та учасників освітнього процесу у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва. Цей метод дозволяє систематизувати та узгоджувати точки зору експертів, покращуючи якість прийнятих рішень або пропозицій. Використання методу Дельфі дозволяє стабілізувати оцінки експертів, роблячи процес більш об'єктивним та систематичним. Такий підхід може допомогти вам у визначенні пріоритетів у діяльності кафедр і суб'єктів освітнього процесу у контексті формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Використання статистичних методів, таких як просте середнє арифметичне та частка від цілого, може бути корисним для аналізу динаміки в управлінні формуванням духовної культури у студентів-майбутніх учителів музичного мистецтва. Просте середнє арифметичне дозволяє обчислити середній показник результатів або динаміки за певний період часу. Це може стати відмінним способом уявити загальний тренд або середню величину досягнень студентів у процесі формування духовної культури. Частка від цілого може вказати на відсоткові зміни або відношення до загальної кількості або

цілі. Це може бути корисним для порівняння досягнень або змін протягом різних періодів часу. Щодо індексної оцінки, це може бути корисний спосіб агрегувати декілька показників чи даних в один показник. Це дає можливість виразити складний набір даних чи показників через одне числове значення, що полегшує їх аналіз та порівняння. Всі ці методи можуть бути корисними інструментами для оцінки та моніторингу ефективності моделі управління формуванням духовної культури серед студентів музичного мистецтва. Однак важливо також враховувати контекст та специфіку дослідження для правильного інтерпретування цих показників та виведення об'єктивних висновків [104;126].

Індексна оцінка звучить як потужний інструмент для порівняння станів явища за допомогою звітних та базисних даних. Вона дозволяє провести порівняльний аналіз, використовуючи загальний (зведений) індекс для узагальнених величин та індивідуальний для конкретних, неузагальнених показників. За допомогою цього підходу можна ефективно порівняти два стани явища та відстежити зміни від одного етапу до іншого. Звітні дані відображають актуальний стан, що підлягає оцінці, а базисні дані служать основою для порівняння, утворюючи підставу для індексної оцінки. У разі застосування зведеного індексу для узагальнених величин і індивідуального для конкретних показників ви можете здійснити більш комплексне порівняння, використовуючи загальний погляд на всі величини та ураховуючи деталізовану інформацію для окремих аспектів.

Такий підхід може бути корисним для аналізу динаміки та оцінки ефективності моделі управління формуванням духовної культури у студентів-майбутніх учителів музичного мистецтва, оскільки дозволяє здійснювати докладне порівняння між різними показниками та їхніми змінами в часі.

Зіставлення проводили за результатами діяльності університету з 2019 по 2023 навчальні роки. Для зручності системного використання розроблених факторно-критеріальних субмоделей діяльності суб'єктів освітнього процесу та автоматизації й формалізації обчислень результатів вимірювання за допомогою

цих моделей розроблено спеціальну книгу в табличному процесорі Excel. Кваліметрична матриця містить перелік таких об'єктів управління формування духовної культури: викладач, студент, кафедра. У графі «критерії» позначено загальний результат. Відповідна умовна кількість балів (загальний результат) автоматично переносилася в графу «Значення коефіцієнта відповідності» після отримання. У таблиці автоматично обчислювався рівень ефективності управління формуванням духовної культури, який відповідав сумі часткових оцінок результативності діяльності всіх вищезазначених об'єктів і мав значення в межах одиниці (за принципами кваліметрії). На останньому листі книги автоматично будувалися діаграми загальних результатів ефективності управління формуванням духовної кожного об'єкта управління.

Використання окремих листів книги для кожної факторно-критеріальної субмоделі сприяє систематизації та розподілу інформації для зручності аналізу. Розміщення кількості балів для кожного критерію у графі "Значення коефіцієнта відповідності" допомагає в оцінці відповідності кожного критерію відповідним стандартам чи показникам.

Автоматичне перенесення загальної кількості балів у зведену таблицю на передостанньому листі спрощує процес агрегації даних та дозволяє швидше отримати загальний результат або узагальнену оцінку результатів усіх субмоделей. Цей підхід полегшує зіставлення, аналіз та узагальнення даних з кожної субмоделі для подальших досліджень або для прийняття управлінських рішень.

На основі даних складено зведену таблицю — кваліметричну матрицю визначення рівня ефективності управління процесом формування духовної культури студентів майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань) (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Кваліметрична матриця
визначення ефективності управління процесом формування духовної
культури студентів — майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі
вищої освіти КНР (провінція Сичуань)
 [розроблено автором]

№ з/п	Об'єкти управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва	Вагомість	Значення коефіцієнта відповідності	Значення коефіцієнта відповідності
1	Рівень професійної діяльності викладача	0,31	1	
2	Рівень результативності навчального процесу студентів	0,38	1	
3	Рівень діяльності кафедри	0,31	1	
	Усього	1,00		
	Загальна оцінка в частках одиниці	1,00		

Метод івент-аналізу (event - подія Ч. Маклеланд). Івент-аналіз є цікавим інструментом для аналізу подій, використовуваним у соціології та інших галузях. У ньому акцентується на слідкуванні та аналізі подій з метою виявлення тенденцій та закономірностей у розвитку різних сфер діяльності. Неспрямований івент-аналіз застосовується для об'єктивного спостереження за всіма подіями, відображеними у відповідних емпіричних даних. Цей підхід дозволяє порівняти отримані дані з певними нормативами чи очікуваннями, що допомагає встановити відповідності або розбіжності та зробити висновки. Цільовий івент-аналіз, натомість, спрямований на використання певних нормативних моделей або критеріїв для аналізу фактичних даних щодо зареєстрованих подій. Тут основна увага приділяється співставленню фактичних даних з відповідними нормами або моделями, для виявлення відповідності чи розбіжності.

Змішаний підхід до дослідження звучить досить прогресивно. Комбінування неспрямованого накопичення даних з цільовим підходом до

аналізу може дати глибше розуміння та більш точне виявлення закономірностей. Складання банку даних є ключовим етапом, оскільки це забезпечує базовий матеріал для подальшого аналізу. Декомпозиція даних на одиниці аналізу та їх розподіл за відповідними критеріями базових моделей дозволяє структурувати та організувати дані для більш системного підходу до аналізу. Зіставлення зареєстрованих подій з базовими моделями та інтерпретація результатів дають можливість визначити відповідність або розбіжність між фактами та моделями, що в свою чергу допомагає зрозуміти, як ефективно працює система. Використання базових кваліметричних субмоделей для системи сортування та порядкових номерів для кодування даних створює структурований підхід до аналізу, що дозволяє легше організувати та розуміти інформацію. Цей підхід до аналізу дозволяє ретельно дослідити інформацію, виокремити ключові моменти та виявити закономірності, що є важливим для формування об'єктивних висновків та рекомендацій.

Контент-аналіз – це метод, який поєднує якісний та кількісний аналіз інформації, зокрема текстів, документів або записів, для виявлення певних патернів, тенденцій чи фактів, що відображені у цих документах. Основна мета - дізнатися більше про певні явища або процеси через аналіз їх вмісту. Цей метод може використовуватися для аналізу різноманітної документації, включаючи навчальні матеріали, результати навчання, протоколи засідань, кореспонденцію, накази та інші документи. Також, важливо відзначити, що контент-аналіз може охоплювати інтерв'ю, запитання анкет та інші форми отримання інформації. Цей метод дозволяє виявити ключові теми, патерни, аспекти чи відмінності у текстових документах, що забезпечує можливість кращого розуміння вмісту та його соціального контексту. Він може бути дуже корисним у дослідженнях, оскільки дозволяє систематизувати та аналізувати великий обсяг інформації, виявляти закономірності та тренди, що сприяє формулюванню інформованих висновків.

Аналіз подій здійснювався з певним інтервалом часу, а саме: до і після введення управління процесом формування духовної культури майбутніх

учителів музичного мистецтва. Зміна змісту діяльності вказувала на узгодженість зустрічних потоків інформації при наскрізному управлінні. Підтвердженням цього були середньостатистичні результати обробки даних.

Контент-аналіз може бути застосований у різних напрямках для різних цілей:

Виявлення історичних тенденцій та контексту: Аналізуючи текстові документи, можна виявити те, що існувало перед створенням тексту, дослідити його історичний контекст та встановити, які факти відобразилися у тексті.

Аналіз внутрішнього змісту тексту: Можливість розкрити або визначити те, що існує тільки в тексті, без прямого зв'язку з реальними подіями чи явищами.

Прогнозування або оцінка впливу: Визначення можливих наслідків або ефектів впливу тексту на читачів або споживачів цієї інформації.

Ці напрямки можуть допомогти визначити не тільки те, що відображено у тексті, але й імплікації цієї інформації на оточуюче середовище, сприйняття та реакцію аудиторії.

За допомогою контент-аналізу здійснювалася обробка документації кафедр, методичних підрозділів для з'ясування планування подій, заходів у контексті управління формуванням духовної культури студентів закладу вищої освіти.

Івент-аналіз допоміг виокремити та прослідкувати частоту проведення майстер-класів та тренінгів із навчальної дисципліни, яку викладає науково-педагогічний працівник, частоту участі у професійних мистецьких конкурсах, виступів перед громадськістю тощо.

Результативність педагогічної активності викладачів кафедр закладу вищої освіти КНР (провінція Сичуань) вивчалася за матеріалами проведення та участі педагогічного колективу у професійних заходах різного рівня (науково-практичних семінарах, педагогічних майстернях, конференціях, фестивалях, професійних музичних та мистецьких конкурсах тощо), що відображено у статистичних даних.

Дібрано методики для визначення змінних, здійснено теоретичну підготовку щодо проведення експериментального дослідження.

3.2. Оцінка та узагальнення впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва

Перевірка впливу впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва закладів вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань) потребувала введення відповідних змін, які детально були розглянуті в другому розділі підрозділ 2.2.

Із метою дослідження впливу розробленої моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва закладів вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки, провінція Сичуань) на освітню діяльність кафедр, науково-педагогічних працівників, студентів — майбутніх учителів музичного мистецтва був здійснений аналіз за період функціонування з 2019–2020 рр. по 2022–2023 рр.

Отримані результати свідчать про стан професійної діяльності викладачів закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань).

Інструментарієм для замірів виступає розроблена нами факторно-критеріальна (кваліметрична) субмодель професійної діяльності викладачів закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти (розділ 2.3).

У зв'язку з тим, що ми визначили три параметри професійної діяльності викладачів закладу вищої освіти щодо формування духовної культури

майбутніх учителів музичного мистецтва, то й балів присвоюється всього три, кожному — по одному (табл. 3.1).

Таблиця 3.3

**Фрагмент зведеної таблиці визначення пріоритетності
складових професійної діяльності викладачів закладу вищої освіти
щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного
мистецтва**

[розроблено автором]

№	Параметри професійної діяльності	Оцінювання параметрів (у балах) 157 респондентами						Сума балів	Вагомість параметра
		1	2	3	4	5	6		
1	Професійні якості викладача музичного мистецтва	75	80	87	90	100	115	547	0,56
2	Розвиток естетичних якостей	38	36	30	27	25	18	174	0,2
3	Розвиток етичної культури	44	41	40	40	32	24	221	0,22
Σ:		157	157	157	157	157	157	972	1,00

Як бачимо з таблиці 3.3, викладачі у своїй викладацькій діяльності визначають пріоритетними професійні якості викладача музичного мистецтва (вагомість дорівнює 0,56), на другому місці — розвиток етичної культури (вагомість дорівнює 0,22), на третьому місці — розвиток естетичних якостей (вагомість дорівнює 0,2). За формулою підраховується вагомість кожного параметра. Загальна сума балів дорівнює 36 (це значення виводиться як загальна сума балів і по горизонталі, і по вертикалі). Встановлюючи результат визначення кожної часткової суми балів на загально можливу кількість балів, отримуємо значення вагомості кожного параметра. Наприклад, вагомість параметра «Професійні якості викладача музичного мистецтва» розраховується так: $547/972 = 0,56$; «Розвиток естетичних якостей» — $174/972 = 0,2$; «Розвиток етичної культури» — $221/972 = 0,22$; Загальна сума значень вагомості всіх параметрів за правилами кваліметрії становить 1,00 балів.

У ході експериментального дослідження особливого перерозподілу пріоритетів не відбувалося (табл. 3.4 та рис. 3.1).

Як бачимо з таблиці 3.4, наприкінці експериментальної перевірки пріоритет залишається за параметром «Професійні якості викладача музичного мистецтва формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва» (вагомість дорівнює 0,51).

Таблиця 3.4

**Динаміка пріоритетності компонентів
професійної діяльності викладачів закладу вищої освіти щодо
формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва
[розроблено автором]**

№		Початок дослідження	Проміжок дослідження	Кінець дослідження
1	Професійні якості викладача музичного мистецтва	0,56	0,54	0,51
2	Розвиток естетичних якостей	0,20	0,22	0,24
3	Розвиток етичної культури	0,24	0,25	0,25
	Σ	1,00	1,00	1,00

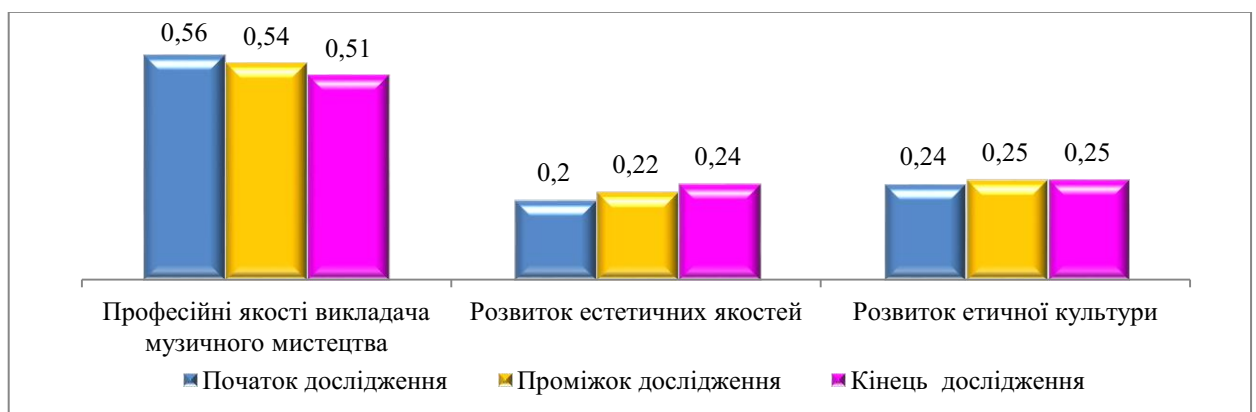

Рис. 3.1. Динаміка пріоритетності компонентів професійної діяльності викладачів закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва (складено автором).

Таким чином, респонденти надають перевагу саме професійним якості викладача музичного мистецтва. А це свідчить про те, що головним компонентом у професійній діяльності визначаються професійні якості викладача кафедри музичного мистецтва.

При проведенні експериментального дослідження за розробленою моделлю управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва закладів вищої освіти пропонувалося певний час (1 раз на рік) проводити спостереження розвитку діяльності викладачів закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва за кваліметричною субмоделлю оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань), при необхідності, здійснювати його коригування. Викладачам кафедр суспільно-гуманітарного спрямування, які брали участь у дослідженні для самоспостереження свого розвитку професійної компетентності в напрямі формування духовної культури, було запропоновано відповідати на запитання анкети, зміст якої повністю відповідає змісту факторно-критеріальної субмоделі.

Заміри проводилися кожен рік. Технологічно це відбувалося таким чином: кожний викладач кафедр отримував анкети, які заповнював у процесі своєї викладацької діяльності та індивідуального плану роботи. Запитання анкети акцентували увагу викладачів на:

професійній якості викладача музичного мистецтва (Чи потрібні теоретичні знання з предмета? Для чого треба володіти методами й формами і як правильно їх використовувати? Чи погоджуєтесь Ви, що потрібні знання й навички володіння інноваційними технологіями як основою формування духовної культури? На якому рівні Ви вмієте коригувати та спрямовувати мовленнєву поведінку студентів у різних комунікативно-мовленнєвих ситуаціях?);

розвиток естетичних якостей (Чи є у Вас бажання розвивати власне естетичне сприйняття змісту музичної освіти? Чи спрямовуєте Ви професійну діяльність на розвиток естетичного самовираження та мистецьких навичок? Чи бачите недоліки у своїй роботі і чи маєте бажання самовдосконалюватися? Чи визначаєте особисто значущі професійні завдання та створюєте траєкторію власної самоосвіти й самовдосконалення?);

розвиток етичної культури (Чи маєте Ви правильне розуміння прекрасного у мистецтві і в житті? Чи маєте Ви прагнення й уміння будувати своє життя за законами краси? Чи здійснюєте професійну діяльність на фундаментальному науковому підґрунті крізь призму поетики й естетики, шляхом теоретичних пошуків на основі застосування відомих процедур і методик різних видів літературознавчої діяльності? Чи можете Ви пояснити студентам переваги естетики та соціальної краси?) Як бачимо, це складові факторно-критеріальної (кваліметричної) субмоделі оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань).

Таким чином, маючи узагальнені дані анкетування викладачів, можна здійснювати прогностичне регулювання діяльності педагогічного колективу кафедр у напрямі розвитку власної духовної культури та формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Для визначення рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань) нами було звернено увагу на освіту, яку здобувають студенти в освітньому закладі, вивчаючи музичне мистецтво.

Оцінювання відбувалося за результатами отриманих студентами умінь практично застосовувати набуті у навчальному процесі знання. Аналізувалася загальна та якісна успішність студентів на початку та наприкінці навчального курсу за отриманими загальними знаннями музичної культури; знаннями з образотворчого мистецтва та музичної освіти; уміннями

здійснювати професійно естетичну оцінку мистецтва; брати активну участь у діяльності товариств китайської традиційної культури та технологічної естетики, мати активну позицію щодо діяльності в студентській спільноті університету.

Найбільш актуальним студенти визначають отримання теоретичних знань з предмета образотворчого та музичного мистецтва; наявність навичок музично-педагогічної, творчої та інструментально-виконавської діяльності; володіння способами позиціонування образотворчого та музичного мистецтва, презентації власних творчих напрацювань та досягнень. Разом із цим у процесі навчання студенти звертають увагу на формування професійної компетентності через формування орієнтацій на цінності музичної культури; усвідомлення своєї національної емоційної приналежності і своє глибоке культурне коріння; уміння створювати прекрасне; розуміння естетичної оцінки, яка надає студентам розуміння різних видів музичної та мистецької культури та адекватного емоційного переживання її краси. Також студенти вважають, щоб стати професіоналами у сфері музичного мистецтва, важливо під час освітньої процесу брати участь у шоу, гала-концертах, фестивалях із власними творчими напрацюваннями, у гуртковій діяльності; в університетській системі управління.

Аналіз вхідного та вихідного діагностування показав, що середнє значення показників сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва з 2019 р. (40,17 %) до 2023 р. (55,46 %) збільшилося на 11,29 %, (табл. 3.5, рис 3.2).

Як уже зазначалося, для визначення позитивної динаміки сформованості духовної культури протягом навчання студентів на кафедрі музичного та образотворчого мистецтва застосовувалася факторно-критеріальна субмодель оцінки рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти.

Таблиця 3.5

**Показники сформованості духовної культури студента —
майбутнього вчителя музичного мистецтва, у %**

[узагальнено автором]

	Курс	роки				
		2019	2020	2021	2022	2023
1.	Студенти музичного мистецтва	40,17	41,8	43,54	45,2	55,46
2.	Студенти образотворчого мистецтва	40,2	42,6	44,3	45,54	48,68
3.	Студенти загальноосвітнього циклу	40,3	42,0	42,87	43,96	45,22
	Середнє значення у %	40,22	42,1	43,57	44,9	49,78

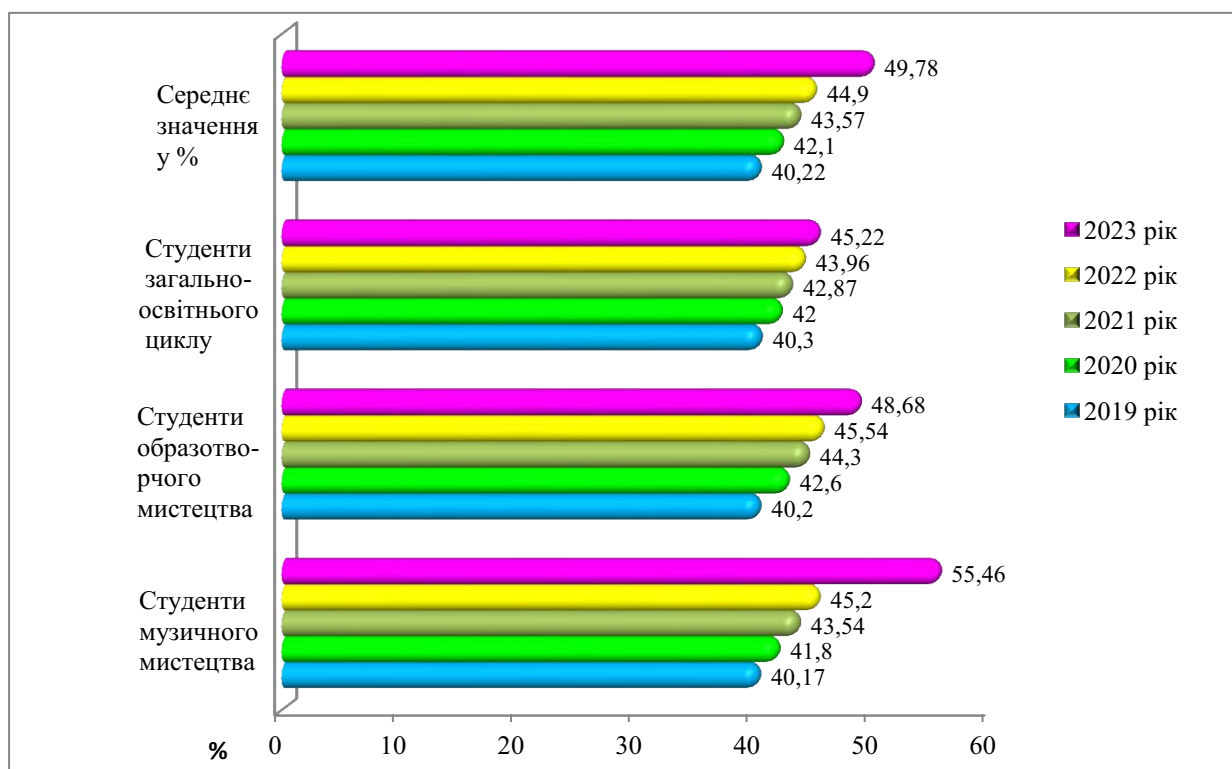

Рис. 3.2. Показники сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва (складено автором)

Середньовиважені показники сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва, урахування яких допомагає викладачам, керівникам кафедр та деканам у вирішенні освітніх завдань щодо опанування змісту навчальних дисципліни загальноосвітнього циклу та

дисциплін фахової професійної музичної та мистецької підготовки за період здійснення експериментальної перевірки авторської моделі наведені у табл. 3.6 та рис 3.3.

Таблиця 3.6

Середньовиважена загальна оцінка сформованості духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва (на початку та наприкінці експериментальної перевірки розробленої субмоделі)

[узагальнено автором]

Результат освітньої діяльності студента/слухача	Роки експериментальної перевірки розробленої моделі				
	2019	2020	2021	2022	2023
Середньовиважена загальна оцінка по кафедрі	0,46	0,5	0,54	0,56	0,58

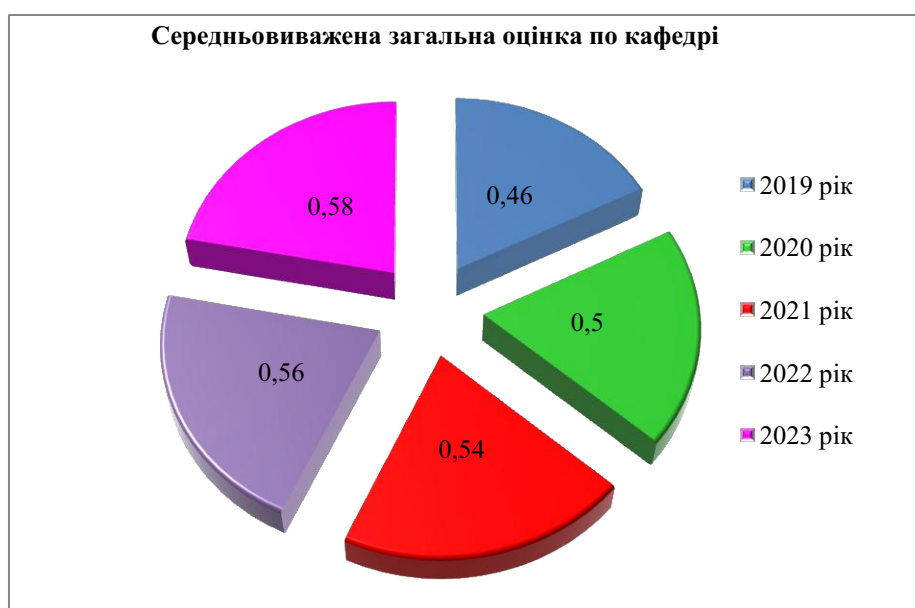

Рис. 3.3. Динаміка показників результативності сформованості духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва (складено автором)

Для поточного регулювання умов практичної підготовки студентів здійснювався аналіз зведених результатів анкетування (табл. 3.7, рис. 3.4).

Таблиця 3.7

**Порівняльна таблиця рівня задоволеності студентів практичною підготовкою на кафедрі в університеті
(на початку та наприкінці експериментальної перевірки моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва)
[узагальнено автором]**

Назва категорії %	Відповіді респондентів:					
	так		частково		ні	
	2019	2020	2021	2022	2022	2023
Студенти музичного мистецтва	59,34	89,77	19,78	9,09	20,88	1,14
Студенти образотворчого мистецтва	73,91	91,07	10,15	7,14	15,94	1,79
Студенти загальноосвітнього циклу	76,5	92,03	13,63	5,80	9,87	2,17
Разом за спеціальностями	69,91	90,46	14,87	7,13	15,22	2,41

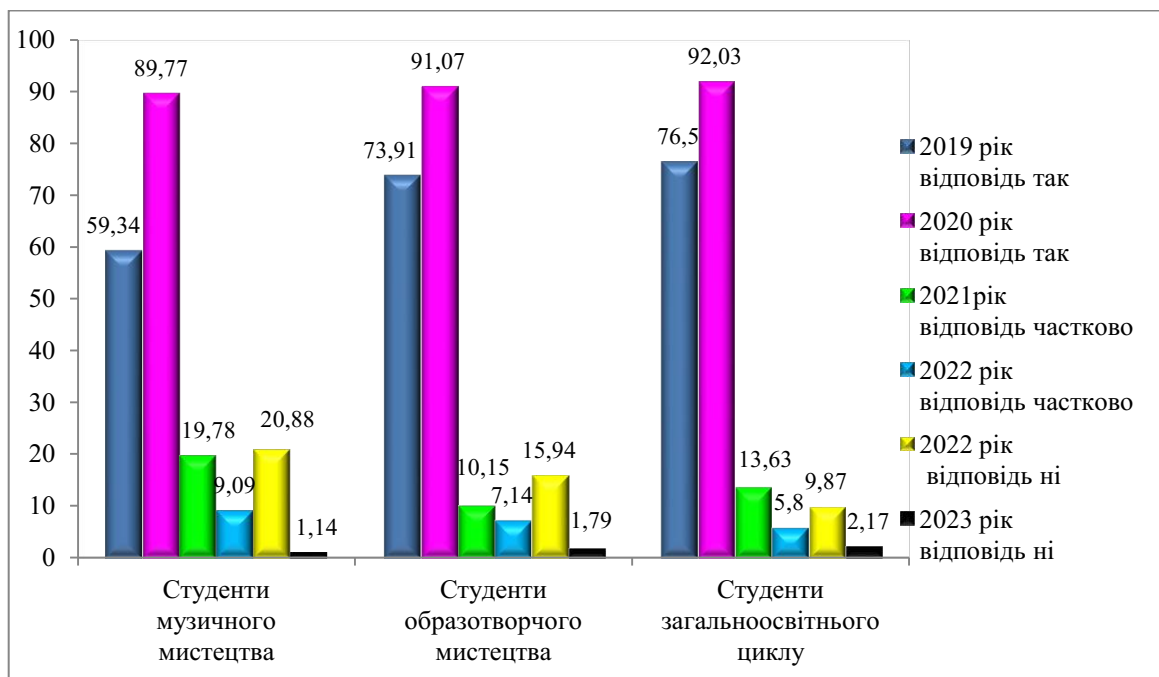

Рис. 3.4. Рівень задоволеності студентів практичною підготовкою на кафедрі в університеті (складено автором)

Як бачимо з таблиці, систематичне управління на кафедрі освітньою діяльністю студентів забезпечило позитивну динаміку сформованості духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва під час навчання (збільшення на 12 % успішності віртуального студента/слухача кафедри). Це вражаючі дані, які свідчать про позитивні тенденції в зміцненні зв'язку між навчальною програмою та очікуваннями студентів. Збільшення рівня задоволеності на понад 20% та одночасне зменшення часткової задоволеності та незадоволеності є чудовим показником успішної реакції кафедр на потреби студентів.

Це свідчить про гнучкість і відповідальність управління, оскільки кафедри враховують не лише академічні потреби, а й враховують вимоги та відгуки студентського оточення. Такий підхід до коригування змісту навчання відображає важливість студентського досвіду та впливу на формування позитивного іміджу кафедр, що може стати стимулом для більшої участі студентів у професійних курсах.

Обов'язковим елементом управління формуванням духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва є діалог керуючої (керівник кафедри, університету) і керованої підсистем (студент, викладач). З цією метою на кафедрах започатковано анкетування студентів щодо рівня задоволення навчанням, зокрема рівнем практичної та професійної музичної підготовки. Отримані дані оброблялися й унаочнювалися.

Щорічно за період експериментальної перевірки розробленої моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти здійснювалося вимірювання показників діяльності кафедри.

Моніторингові дослідження проводилися щорічно на основі розробленої факторно-критеріальної субмоделі визначення результативності діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти, визначається середньовиважений показник (табл. 3.8, рис. 3.5).

Таблиця 3.8

**Динаміка показників рівня результативності діяльності кафедр у
формуванні духовної культури студентів університету
(на початку та наприкінці експериментальної перевірки розробленої
моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів
музичного мистецтва)
[узагальнено автором]**

Фактори	Кафедра музичного мистецтва		Кафедра образотворчого мистецтва		Кафедра суспільно гуманітарних дисциплін		Кафедра природничо-математичної освіти		Кафедра філологічних дисциплін		Середнє значення по ДК	
1. Організація роботи кафедри	0,21	0,23	0,25	0,25	0,23	0,23	0,23	0,25	0,24	0,22	0,23	0,24
2. Робота з викладачами кафедри	0,22	0,28	0,21	0,28	0,21	0,25	0,23	0,27	0,22	0,29	0,22	0,27
3. Освітня діяльність студентів	0,18	0,25	0,15	0,26	0,13	0,2	0,16	0,26	0,15	0,24	0,17	0,25
Усього	1,00		1,00		1,00		1,00		1,00		1,00	

Аналіз таблиці свідчить, що показник роботи з викладачами кафедри за чотири роки збільшився на 0,05 одиниць, або на 5 %, показник рівня освітньої діяльності студентів збільшився на 0,08 одиниць, або на 8 %.

Узагалі показник рівня результативності діяльності кафедр у формуванні духовної культури студентів університету за цими напрямками збільшився на 0,13, або на 13 %. Це свідчить про те, що діяльність кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва спрямовувалася на результат. Дані про динаміку показників рівня діяльності кафедр у формуванні духовної культури студентів університету, графічно відображену, можна побачити на рис. 3.5.

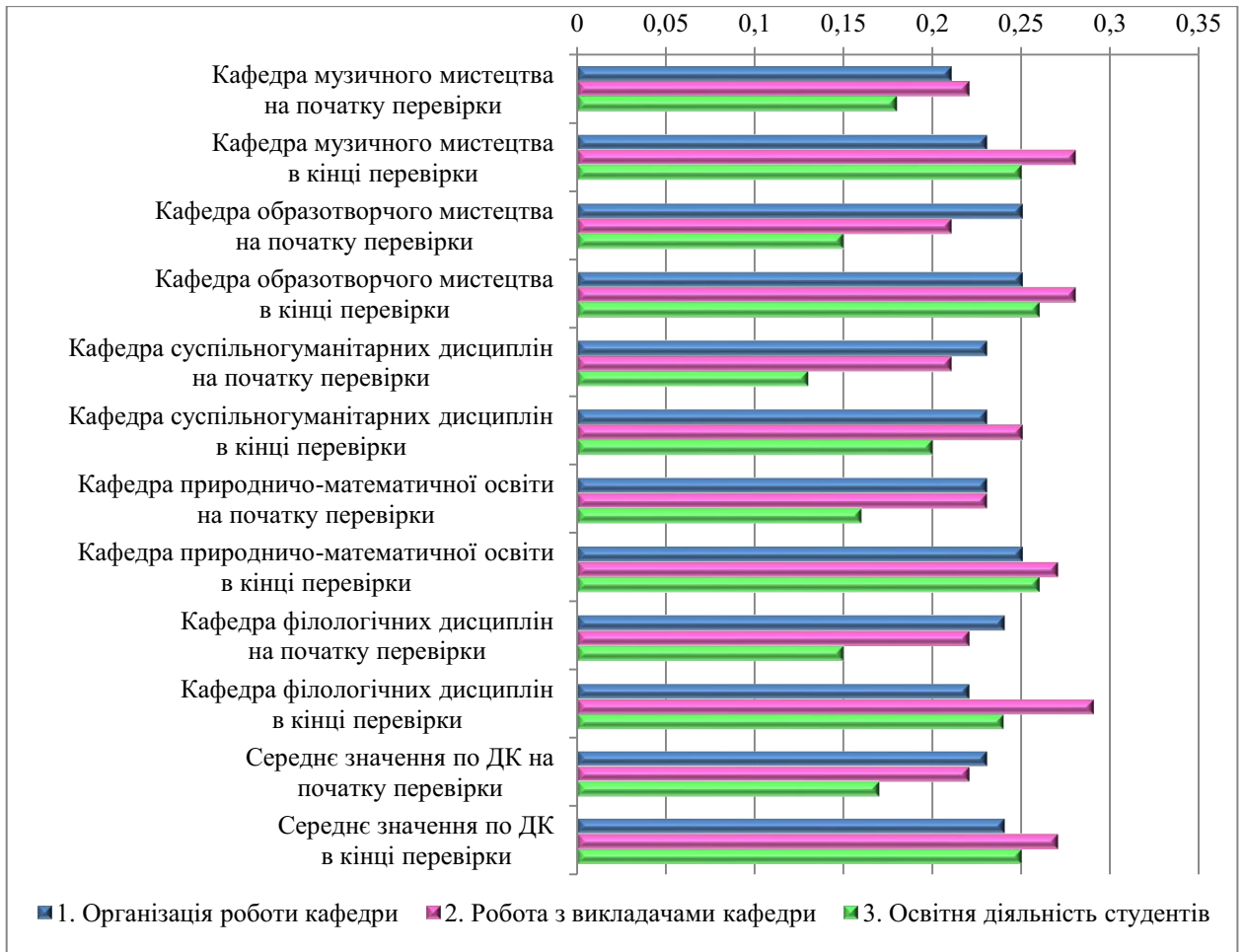

Рис. 3.5. Динаміка показників рівня діяльності кафедр у формуванні духовної культури студентів університету (складено автором)

Інтерпретуючи узагальнені дані, можна спрямувати роботу кафедр у формуванні духовної культури студентів університету, посилюючи пріоритетні сторони її освітньої діяльності. Крім того, отримана інформація дає підставу для поточного регулювання планів роботи кафедр; надає можливість створювати нові освітні навчальні програми, використовуючи диференціацію професійно-орієнтованих навчальних дисциплін підготовки студентів, створює умови застосування міжпредметних інтеграційних зв'язків у професійно-практичній підготовці студентів, що передбачає посилення культурної доміанти в їх освіті. Таке регулювання проводиться двічі. Перший раз при отриманні узагальненої інформації щодо пріоритетів діяльності кафедри

музичного мистецтва та інших кафедр університету. Другий раз при отриманні узагальнених даних з цих питань зазначених кафедр університету КНР (провінція Сичуань).

Отже, використання комплексу субмоделей, що лежать в основі моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва, показало позитивні результати, а узагальнені результати експериментального її впровадження засвідчили підвищення результативності діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, рівня професійної діяльності викладачів закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва та рівня сформованості духовної культури студента – майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань).

Це чудові новини, які свідчать про вплив ефективної стратегії управління на освітній процес. Посилення критеріальності та цілеспрямованості управлінських дій при формуванні духовної культури суттєво впливають на результати.

Здатність субмоделей не лише створювати основу для самоаналізу, а й сприяти узгодженню потреб науково-педагогічних працівників з вимогами кафедри і закладу в цілому є важливим кроком до покращення якості освітнього процесу. Це також може сприяти підвищенню внутрішньої мотивації працівників та студентів, оскільки вони бачать взаємозв'язок своїх дій з загальною стратегією закладу.

Результат упровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва показав, що розроблені факторно-критеріальні субмоделі оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти; оцінки рівня сформованості духовної культури студента – майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти та субмоделі визначення результативності діяльності

кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань) забезпечують виконання єдиних вимоги до діяльності кафедр, студентів, науково-педагогічних працівників, які спрямовують роботу колективу в напрямку формування духовної культури студентів в умовах закладу вищої освіти.

Таким чином, ми підтвердили позитивний результат експериментального впровадження розробленої моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань).

3.3. Методичні рекомендації щодо застосування моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва

Для впровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР (провінція Сичуань) нами визначені науково-методичні рекомендації на рівні діяльності кафедри.

Спираючись на засоби, що визначено Г. Єльниковою, ми визначили завдання управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва, які необхідно вирішити на управлінському рівні.

Ці ідеї, які спрямовані на покращення процесу навчання і формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва:

1. Визначення перспектив: Отримання реальних результатів анкетування може вказати на напрямок розвитку учасників освітнього процесу та допомогти визначити стратегічні напрямки управління.

2. Підсилення цілеспрямованості: Впровадження нових методів управління може допомогти кафедрам більш цілеспрямовано керувати процесом формування духовної культури.

3. Використання методів партнерства: Інтеграція думки співробітників і громадськості в управління може дати більш реалістичні підходи до формування духовної культури.

4. Переорієнтація: Якщо переорієнтувати фокус кафедр на формування духовної культури, це може поліпшити якість підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

5. Узгодження векторів: Забезпечення взаємодії між реальними та нормативними напрямками формування духовної культури може зробити процес більш реалістичним та ефективним.

6. Позитивна динаміка: Успішна діяльність кафедр може мати позитивний вплив на формування духовної культури у майбутніх учителів.

7. Підвищення гнучкості та оперативності: Запровадження нових методів може підвищити гнучкість та оперативність управління кафедрами в умовах змін.

Ці цілеспрямовані кроки, спрямовані на покращення процесу навчання та формування духовної культури студентів.

Для вирішення питань управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва закладу вищої освіти доцільно використовувати подані нижче методики.

Методика використання факторно-критеріальної субмоделі оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва та факторно-критеріальної субмоделі оцінки рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти.

Моделі діяльності використовуються в освітній практиці кафедр для дослідження окремих питань.

Методика використання факторно-критеріальної субмоделі оцінки рівня сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти.

Наведемо приклади мікродосліджень. Мікродослідження 1.

Тема: Відстеження динаміки сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі навчання.

Мета: Поточне коригування навчальної діяльності студентів для досягнення запланованого результату.

Організація відстеження:

Відбір двох приблизно однакових студентських груп для відстеження. Одна з них визначається контрольною, друга — експериментальною.

Визначення груп студентів у контрольній та експериментальній групах для порівняння.

Тиражування анкети для відібраної експериментальної групи на весь період відстеження.

Проведення поточного відстеження діяльності студентів за моделлю «вхід-вихід».

За цією моделлю можна відстежувати результативність вивчення модуля навчальної програми, протягом навчання за різними спеціальностями музично-мистецького, образотворчого профілю та суспільно-гуманітарного спрямування. При цьому на «вході» і «виході» виміри робить викладач або тьютор студентської групи. Процес перетворень при засвоєнні змісту навчального предмета відстежує сам студент. Підведення підсумків проводиться за темою за результатами контрольних вимірів одночасно у контрольних та експериментальних групах. У контрольних групах студенти не проводять самовідстеження.

Ця методика оцінювання професійної діяльності викладача в закладі вищої освіти має на меті систематизацію та оцінювання роботи педагогів. Ось докладніші вказівки щодо використання цієї факторно-критеріальної субмоделі:

1. Узгодження субмоделі: Керівники кафедр спільно з науково-педагогічним колективом розробляють та узгоджують кваліметричну субмодель, що служить основою для організації діяльності викладачів.

2. Надання субмоделі викладачам: Кожен викладач отримує особисту кваліметричну субмодель, яка може бути надрукована або надана в електронному вигляді. Викладач самостійно веде відстеження своєї діяльності відповідно до цієї моделі.

3. Зовнішнє оцінювання: Адміністрація закладу вищої освіти впроваджує зовнішні виміри оцінювання. Це може бути проведення атестації, тематичного контролю або поточного відстеження. Використовується модель педагогічної діяльності для оцінки професійних здібностей та виконання завдань.

Ця методика дозволяє систематизувати процес внутрішньої самооцінки викладачів та забезпечує ефективну зворотню зв'язок з адміністрацією закладу вищої освіти.

Методика адміністративного моніторингу, яка застосовується періодично з метою активізації самоаналізу і саморегуляції діяльності науково-педагогічного колективу, включає в себе такі кроки:

– Планування моніторингу: Визначення методів збору інформації, підготовка критеріїв та показників для оцінки діяльності колективу. Розробка графіку проведення моніторингу.

– Збір інформації: Проведення опитувань, анкетування чи спостережень для збору даних про різні аспекти діяльності науково-педагогічного колективу. Це може включати оцінку здійснення планів, рівень задоволеності викладачів, виявлення проблемних аспектів тощо.

– Аналіз та обробка даних: Оцінка отриманих результатів, побудова діаграм, порівняння показників по кафедрах, визначення приросту середнього показника. Цей аналіз допомагає виявити тенденції та проблемні моменти в діяльності колективу.

– Прийняття рішень: На основі отриманих даних формулюються рекомендації та приймаються рішення щодо подальших кроків для покращення

діяльності науково-педагогічного колективу. Ці рішення можуть включати розробку заходів для вирішення ідентифікованих проблем або впровадження нових стратегій.

Цей процес сприяє систематичному аналізу та виявленню можливостей для покращення діяльності науково-педагогічного колективу, сприяє розвитку саморегуляції та розумінню труднощів для подальшого розвитку.

Зазначений алгоритм діяльності, розроблений Г. Єльніковою, структурований та спрямований на систематичний самоаналіз, колективну роботу та співпрацю всередині університетського середовища. Розподіл тижня на конкретні види діяльності допомагає забезпечити регулярний процес оцінки, аналізу та планування, що сприяє постійному вдосконаленню діяльності кафедр та науково-педагогічного колективу.

Понеділок – день, зосереджений на самоаналізі, спрямований на осмислення власної діяльності та визначення шляхів її покращення. Ось деякі критичні аспекти, які можна розглянути відповідно до кожного запитання: успішність: оцінка того, наскільки успішно вдаються плани та завдання. Чи досягаєте ви своїх мето-долей? Задоволення потреб: Осмислення того, чи відповідає поточний стан вашим особистим та професійним потребам. Виконання вимог: перевірка, чи виконуєте ви очікувані стандарти або вимоги з боку адміністрації, колег, студентів. Можливості змін: ідентифікація аспектів управлінської діяльності, які потребують змін або удосконалення. Самостійність: оцінка можливості самостійно впроваджувати зміни та удосконалення без додаткових допомог. Розвиток резервів: виявлення тих аспектів, що вимагають поєднання вашої особистої і професійної участі для досягнення успіху.

Це важливий час для переоцінки особистих цілей та намірів, а також для розуміння потреб у професійному розвитку.

Вівторок – у роботі в малих групах учасники можуть активно обговорювати та визначати шляхи покращення професійної та управлінської діяльності. Спільне обговорення та генерація нових ідей, спрямованих на

покращення педагогічної діяльності. Виявлення ключових проблем чи перешкод, які заважають ефективній управлінській діяльності.

Середа – співбесіда з членами адміністрації може бути корисною для ідентифікації резервів кафедри щодо формування духовної культури. Ось деякі питання, які можна включити до обговорення - Оцінка поточних методів та підходів, які використовуються на кафедрі для формування духовної культури студентів, визначення сильних аспектів, які сприяють формуванню духовної культури у студентів, та можливі шляхи їх посилення.

Четвер – під час наради при ректорові для зведення інформації та планування майбутніх кроків можна обговорити кілька ключових аспектів. Підсумки попереднього тижня, місяця або семестру щодо роботи кафедри у формуванні духовної культури. Визначення досягнень та проблемних аспектів. Ідентифікація потреб у внесенні змін у план роботи кафедри для покращення формування духовної культури.

П'ятниця – заповнення зведеного екрану є важливим етапом у процесі оцінки рівня сформованості духовної культури та визначення невикористаних резервів у діяльності науково-педагогічного колективу кафедр закладу вищої освіти. Це може включати: створення бази даних: уведення всіх отриманих даних у комп'ютерну систему для аналізу. Використання отриманих даних для побудови візуальних зображень, які можуть включати діаграми, графіки, таблиці тощо.

Важливою умовою здійснення адміністративного моніторингу є створення ефекту неспрямованого впливу (за К. Роджерсом). Це досягається представленням колективу на нарадах зведеного екрану без коментарів та обговорень.

Рефлексія – це важливий етап у процесі освітнього розвитку. Під час рефлексивного акту викладачі та керівники кафедр зосереджуються на аналізі своєї власної діяльності для подальшого розвитку. Цей процес включає: Аналіз мети. Розгляд та переосмислення цілей, які встановлені для власної професійної діяльності або управлінської роботи. Оцінка форм і методів: Перевірка та

оцінка використаних форм і методів у процесі роботи, чи вони відповідають потребам і вимогам ситуації. *Коригування*: Висновок про необхідність коригування або зміни власної діяльності відповідно до отриманих результатів аналізу. *Врахування факторів*: Врахування внутрішніх потреб, зовнішніх вимог та реальних обставин у прийнятті рішень.

Цей процес допомагає викладачам та керівникам кафедр зрозуміти, що працює в їхній діяльності та де можна внести поліпшення для досягнення більш ефективних результатів.

Виявленням резервів та можливостей для самовдосконалення та розвитку є ключовим етапом в професійній діяльності. Залучення викладачів до управління формуванням духовної культури студентів через адміністративний моніторинг є важливим напрямком. Цей підхід дозволяє: активізувати рефлексивний розвиток: Сприяє самопізнанню, покращенню професійних навичок та умінь через обговорення з колегами та адміністрацією. Делегувати відповідальність: дає можливість викладачам брати участь у формуванні культури навчального закладу, прийнятті рішень щодо власного та колективного розвитку. Сприяти професійному росту: дозволяє встановити пріоритети у власному професійному розвитку та впровадженні покращень на кафедрі. Цей підхід активізує внутрішню мотивацію, розвиває професійну свідомість та відповідальність викладачів за якість навчання та формування духовної культури студентів.

Управління формуванням духовної культури студентів починається з науково-теоретичної підготовки керівників кафедр та науково-педагогічних працівників. Для цього було організовано та проведено серію науково-практичних семінарів із викладачами, завідувачами кафедр. Розроблено програму духовного виховання студентів університету.

Проектування програм духовного виховання студентів університету — це дуже складний і системний процес, який передбачає координацію роботи різних підрозділів університету, різних фахівців, викладачів і студентів. Зважаючи на закономірність розвитку університетів та ситуацію, у якій вони

перебувають у сучасних економічних і соціальних умовах, цей процес має бути підтриманий університетською системою управління, викладацьким складом та сучасними інформаційними технологіями. Університетська система є меридіаном функціонування університету, починаючи від його статуту, стратегії розвитку і закінчуючи освітніми програмами професійного розвитку студентів, які регулюють різні процеси функціонування університету.

Мета програми духовного виховання студентів університету передбачає створення безперервної системи «естетичної освіти» та «естетичного виховання», упровадження комплексного та інтеграційного підходів до підготовки майбутніх професіоналів.

Для реалізації програм духовного виховання студентів необхідно, по-перше, створити спеціальну групу керівників, які займаються питаннями «естетичної освіти» та «естетичного виховання», яка б відповідала за управління програмами формування духовної культури студентів. Відповідальний за це керівник закладу. Відповідальний за питання духовної культури студентів та викладачів кафедр університету очолить робочу групу, до складу якої увійдуть керівники функціональних відділів та кафедр, керівники підрозділів як вищої, так і середньої освіти (наступність у навчанні студентів музичного виховання), представники вчителів та викладачів, студенти. Робоча група з «естетичної освіти» та «естетичного виховання» сформована.

В університетах КНР основними відділами, які опікуються питаннями формування духовної культури у майбутніх учителів є партійний комітет, відділ пропаганди та організаційний відділ. Вони відповідають за ідеологічну роботу в закладі вищої освіти. Партійний комітет відповідає за ідеологічну роботу в університеті. Організаційний відділ та відділ пропаганди поєднують ідеологію духовного виховання та формування духовної культури з освітньою політикою партії КНР та просувають її серед усіх викладачів та студентів університету.

Навчальний відділ, який відповідає за викладання та навчання на бакалавраті, встановлює відповідні вимоги до кредитів бакалаврської підготовки тощо.

Аспірантура, яка відповідає за післядипломну освіту, формулює відповідні плани післядипломної підготовки тощо.

Фінансовий відділ, який відповідає за фінансові справи університету, сприятиме фінансуванню курсів «естетичної освіти та естетичного виховання» для окремих навчальних підрозділів.

Науково-дослідний відділ, який відповідає за наукові дослідження в університеті, сприятиме фінансуванню курсів «естетичної освіти та естетичного виховання» для окремих навчальних підрозділів. Науково-дослідний відділ збільшить підтримку досліджень із «естетичної освіти та естетичного виховання», «духовної культури та естетичного виховання», особливо проєктів з розробки навчальних програм тощо, а також забезпечить та координуватиме співпрацю всіх підрозділів закладу вищої освіти.

Програма має бути розроблена таким чином, щоб посилити ініціативу університетських колективів у створенні програм курсів «естетичної освіти та естетичного виховання», заохотити студентів у їх вивченні.

Програма повинна бути переглянута з точки зору її освітніх цілей. Навчальні цілі програми для немистецьких спеціальностей полягають у тому, щоб узяти на озброєння орієнтацію кафедр ЗВО КНР на підготовку студентів, враховуючи вимоги до комбінованих професійних умінь та навичок. Це відображено у визначенні поняття «...професійна підготовка для адаптації до потреб соціалістичної модернізації побудови морального, інтелектуального, фізичного та естетичного всебічного розвитку особистості ...», де майже не враховуються елементи естетичного виховання, особливості базових знань та базових умінь студентів тощо. Тому при визначенні цілей навчання слід звернути увагу на формування у студентів базових естетичних здібностей та професійної естетичної свідомості, особливо на формування у студентів базових знань та базових умінь. Це особливо актуально після п'яти років

практичної роботи по закінченню навчання, коли студенти повинні розвинути естетичне розуміння своєї професії, спираючись на власний духовний розвиток.

Програма професійної підготовки ставить конкретні вимоги до знань студентів і оволодіння ними професійними компетенціями, які повинні мати студенти після закінчення навчання. При створенні програми професійної підготовки слід звернути увагу на естетичні індикатори випуску, які формують духовну культуру студентів. Наприклад, додати індикатор «естетична вихованість», з наступними пунктами індикатора: Індикатор 1. Мати певні базові знання з естетики та бути здатним мати сильну естетичну свідомість у повсякденному житті та соціальній практиці. Індикатор 2. Здатність використовувати естетичні знання та навички для розвитку естетичного розуміння професійної сфери та застосовувати їх на практиці. Індикатор 3: Здатність використовувати естетичні знання та навички для розвитку естетичного розуміння професійної сфери. Індикатор 4: Здатність використовувати естетичні знання та навички для розвитку естетичного розуміння професійної сфери.

Доцільним є вдосконалення кредитної системи естетичної освіти та її оптимізації.

Кредит – це одиниця виміру навчального часу, який необхідно відпрацювати на кожному курсі [4]. Зазвичай він вимагає завершення семестрового навчального часу в аудиторії та досягнення визначених вимог до якості. Можна стверджувати, що кредити є баластом у навчанні студентів університетів. Кредити з естетики повинні включати широкий спектр естетичних практик та враховувати різноманітні види діяльності, до яких залучені студенти, як на території університету, так і за його межами. Вони повинні бути акредитованими.

Навчальний відділ університету буде оцінювати і присуджувати оцінки і кредити за активну участь студентів в обговоренні проблемних питань під час навчального процесу (на лекціях суспільно-гуманітарного та музично-професійного спрямування); за участь у професійних мистецьких конкурсах,

організованих відділом зв'язків з громадськістю університету у співпраці з відділом навчальної роботи та коледжами другого рівня. Студентам також зараховуватиметься участь в естетичних та мистецьких заходах громади щодо дослідження спадщини духовної культури; презентації власних творчих мистецьких досягнень та напрацювань під час проведення музичних фестивалей та виставок.

Науково-дослідний центр естетичного виховання об'єднує музичний факультет, факультет образотворчого мистецтва та факультет педагогічної освіти, факультет словесності та мистецтв, а також інших викладачів з естетичними якостями для участі у розробці програм «естетичної освіти та виховання» в університеті. Центри проводитимуть дослідження з розробки навчальних програм з естетичної освіти, упровадження викладання естетичної освіти та оцінювання естетичних якостей студентів, а також слугуватиме аналітичним центром із питань практики естетичної освіти.

Щодо вимог до курсів естетичного виховання, розробка і впровадження курсів естетичного виховання в коледжах та університетах вимагає надзвичайно високоякісних професійних знань та унікальних естетичних здібностей від експертів з даного предмета. Це вимагає тісної співпраці професорів та експертів з різних дисциплін. Три дисципліни: педагогіка, мистецтво та естетика — є обов'язковими компонентами навчальної професійної програми з «естетичної освіти та виховання». Найважливіше питання, яке постає при розробці навчальної програми, полягає в тому, як виявити, відібрати й організувати систему змісту професійної естетики та ефективно викладати її студентам.

Для естетичного виховання, особливо з точки зору навчальних програм, «Інтернет+» має більш важливе значення. Розробка та впровадження програм естетичного виховання має базуватися на національній стратегії «Інтернет+Освіта». Необхідно «створити платформу для обміну ресурсами мережі естетичного виховання», спиратися на ресурси мережі естетичної освіти та естетичного виховання, заохочувати школи всіх рівнів враховувати нову

ситуацію розвитку «Інтернет+», посилювати мобільну освіту в школах та університетах. Інтернет надає матеріали для естетичного досвіду, які є образними, яскравими, інноваційними, вільними, творчими та більш впорядкованими і цілеспрямованими, такими, як: відео та аудіо тощо. Інтернет-технології сприяють мобільній естетичній освіті у вищій школі, компенсуючи та розвиваючи її одночасно. Використання смартфонів показало, що функції мобільних телефонів студентів університетів були ранжовані від найвищої до найнижчої: дозвілля та розваги, економіка та повсякденне життя, особиста. Запропоновано концепцію «мобільного естетичного підходу» для формування відкритої, інноваційної та зручної естетичної освіти. Для університетської естетичної освіти мобільний естетичний підхід є найбільш важливим. Програма покликана забезпечити вільне і доступне середовище для естетичного виховання у вищій школі, водночас звернути увагу на проблеми, які виникають у формуванні духовної культури.

Ми завжди наголошуємо на тому, що оцінювання знань естетичної освіти ніколи не може бути завершене контрольною роботою чи виступом, що вимагає реалізації цілого комплексу заходів, які передбачають всебічне, багаторівне і цілісне оцінювання курсу. Технічні аспекти поєднання навчальних програм естетичної освіти та оцінки даних вирішуються за допомогою таких інструментів, як оперативні дані щодо якості отриманих знань студентами та результатів навчальних досягнень та формули трансформації якості естетичної освіти.

Висновки до розділу 3

У розділі описано організацію та етапи проведення експериментального дослідження щодо перевірки результативності розробленої нами моделі

управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва.

Експериментальна перевірка здійснювалася за класичною схемою її проведення. Логіка експериментальної перевірки впровадження моделі передбачала первинне вимірювання існуючого стану освітнього процесу щодо формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва і суб'єктів освітнього процесу; запровадження моделі управління процесом формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в освітній процес ЗВО із інструментарієм визначення ефективності впровадження моделі у вигляді факторно-критеріальних субмоделей; вторинне вимірювання після запровадження; встановлення зв'язків між отриманими результатами, висновки про результативність запропонованої моделі.

Проведений у межах експериментальної перевірки ретроспективний аналіз дозволив охарактеризувати стан професійної діяльності викладачів кафедр та стану сформованості духовної культури студента — майбутнього вчителя музичного мистецтва. Динаміка показників рівня результативності діяльності кафедр у формуванні духовної культури студентів університету (на початку та наприкінці експериментальної перевірки розробленої моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва) свідчить, що показник роботи адміністрації з викладачами кафедр за чотири роки збільшився на 0,05 одиниць, або на 5 %, показник рівня освітньої діяльності студентів збільшився на 0,08 одиниць, або на 8 %. Узагалі показник рівня результативності діяльності кафедр у формуванні духовної культури студентів університету за цими напрямками збільшився на 0,13, або на 13 %.

Інтерпретуючи узагальнені дані, можна спрямувати роботу кафедр у формуванні духовної культури студентів університету, посилюючи пріоритетні сторони її освітньої діяльності. Крім того, отримана інформація дає підставу для поточного регулювання планів роботи кафедр; надає можливість створювати нові освітні навчальні програми, використовуючи диференціацію професійно-орієнтованих навчальних дисципліни підготовки студентів;

створює умови застосування міжпредметних інтеграційних зв'язків у професійно-практичній підготовці студентів, що передбачає посилення культурної домінанти в їх освіті.

Використання комплексу субмоделей, показало позитивні результати, а узагальнені результати експериментального її впровадження засвідчили підвищення результативності діяльності кафедри музичного та образотворчого мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва. Різниця в результатах вимірів не є випадковою, а викликана ефективністю експериментального впровадження, що пов'язано з посиленням критеріальності, цілеспрямованості управлінських впливів на учасників освітнього процесу щодо формування духовної культури.

Розроблено методичні рекомендації щодо роботи з моделлю управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва закладів вищої освіти у процесі професійної підготовки студентів; розглянуто питання застосування моделі в умовах освітньої діяльності кафедри. Використання методичних рекомендацій має міждисциплінарний та загально педагогічний характер та містить основні етапи підготовки та запровадження моделі управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного закладів вищої освіти.

Основні положення третього розділу дисертаційної роботи опубліковано в працях автора [87, 96, 200]

Список використаних джерел: [4, 87, 93, 98, 104, 126, 196].

ВИСНОВКИ

На підставі узагальнення результатів наукового дослідження управління формуванням духовної культури майбутніх учителів у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки) нами зроблено висновки відповідно до поставлених завдань:

1. Вивчено та оцінено поняття «духовна культура», «професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва» та «професійна компетентність викладача музичного мистецтва» в наукових джерелах є ключовим етапом у науковому дослідженні. Узагальнено існуючі підходи, повний огляд понять, охарактеризовано їх різноманітні аспекти, інтерпретації та варіації у наукових працях. Описано складові елементи кожного з цих понять, їх взаємозв'язок та важливість у контексті професійного формування майбутніх учителів музичного мистецтва та розвитку компетентності викладачів. Виявлено можливі прогалини в розумінні або дослідженні цих понять, що може вказати на необхідність подальшої роботи або вивчення в конкретних аспектах. Цей аналіз відкриває можливості для розвитку досліджень, спираючись на попередні знання та роботу в галузі духовної культури та формування професійної компетентності в музичному мистецтві. Авторкою запропоновано авторське бачення визначення таких понять: професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва - це здатність студентів до майбутньої професійної діяльності, що передбачає використання технічних навичок володіння музичною технікою, наявність знань концепцій, інноваційних технологій та сучасних практик музичного мистецтва, методів викладання предметів музичного профілю; професійна компетентність викладача музичного мистецтва передбачає високий рівень музичної освіти; знання теорії та методології викладання предметів музичного мистецтва, володіння методами емоційного впливу на студентів, що спрямовує

формування духовної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва та їх гармонійний розвиток.

На основі принципів формування та розвитку професійної компетентності вчителів музичного мистецтва в університетах КНР визначено складові професійних здібностей: базові здібності, професійні здібності, здібності до викладання, інноваційні здібності та лідерські здібності.

Встановлено, що важливу роль відіграє принцип інтеграції в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Інтеграція нами розглядається як нове, утворене нею що повинно бути цілим, що забезпечує взаємозв'язок музичного та естетичного виховання; культурологічної освіти із сімейною освітою, шкільною освітою та соціальною освітою тощо. Також встановлюється повноцінний зв'язок між викладачем і студентами; між суб'єктивними та об'єктивними умовами професійної діяльності.

2. Вперше науково обґрунтовано організаційно – педагогічні умови управління формуванням духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

Здійснений аналіз сучасного стану управління формуванням духовної культури в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в університетах Китайської Народної Республіки (провінція Сичуань), дозволив нам визначити організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури як одного з важливих орієнтирів удосконалення професійної підготовки студентів: наявність інтеграційних зав'язків та інноваційного освітнього середовища, за наявності яких відбувається спрямування особистості студента на його професійну самореалізацію; наявність навчально-методичних умінь та професійно-музичних навичок у викладачів, що забезпечують як розвиток професійних компетентностей, так і духовний розвиток студентів; умова мотивації студентів до навчальної діяльності та розвиток їх пізнавальної активності; умова забезпечення якості освітнього процесу.

3. Теоретично обґрунтовано модель управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки), яка є відкритою системою, що розвивається. Побудована модель передбачає можливість відображення принципів внутрішньої організації, певних критеріїв, показників, властивостей та ознак, які впливають на формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва і створюють оптимальні умови щодо розвитку ключових, професійних компетентностей відповідно до індивідуальних запитів і професійних потреб замовників освітніх послуг, роботодавців.

Розроблена модель складається з концептуально-цільового, змістового, організаційно-структурного, процесуально-технологічного та результативно-корекційного блоків. Кожен із блоків має свою специфіку.

Концептуально-цільовий блок містить наукові концепції, закономірності, закони та принципи управління та розкриває соціальну обумовленість проблеми формування духовної культури, яка формується через її мету.

Змістовий блок зосереджує увагу на складових духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва: «духовні цінності», «духовна культура», «естетична освіта», «естетичне виховання», «художня освіта» та інструментарії визначення ефективності управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО.

Організаційно-структурний блок розглядає суб'єкти – учасників освітнього процесу в ЗВО та об'єкти управління – процес формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО; визначає організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО.

Процесуально-технологічний блок розкриває технологію управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО (ФДК МУММ ЗВО). Технологія містить спеціальні етапи, способи і засоби реалізації управлінського процесу ФДК МУММ ЗВО, які забезпечують

наскрізність мети, взаємоадаптацію суб'єктів управління і сприяють «включенню» механізмів саморозвитку. Інструментарієм для спостереження сформованості ДК у студентів є базові кваліметричні субмоделі діяльності суб'єктів управління музичною та мистецькою освітою. Ці моделі враховують вектор активності, або пріоритетні напрямки діяльності викладачів, студентів та кафедри.

Результативно-корекційний блок передбачає аналіз результативності діяльності викладачів кафедр щодо ФДК МУММ ЗВО та побудову коригувальної траєкторії системного та індивідуального підходу щодо формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва.

Упровадження авторської моделі формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки) забезпечить цілісність і неперервність процесу формування професійної готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до мистецько-освітньої діяльності.

4. Для перевірки ефективності організаційно – педагогічні умов та моделі управління формуванням духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки) розроблено відповідний інструментарій у вигляді факторно-критеріальних субмоделей: факторно-критеріальна субмодель оцінювання професійної діяльності викладача закладу вищої освіти щодо формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки); факторно-критеріальна субмодель оцінки рівня сформованості духовної культури студента – майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки); факторно-критеріальна субмодель визначення результативності діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

Розуміння та визначення понять таких, як «параметри», «фактори», «критерії», «рівень» та «показники» важливі для наукових досліджень і аналізу. Отже: параметри: конкретні ознаки або характеристики, що вимірюються або спостерігаються в рамках дослідження. Вони використовуються для отримання даних або опису явища чи процесу. Фактори: змінні, які впливають на інші змінні. Вони можуть бути причинами або обставинами, які впливають на результати дослідження або явища. Критерії: стандарти або параметри, за якими проводиться оцінка або прийняття рішень. Критерії використовуються для оцінки досягнення певного рівня або якості. Рівень: конкретна ступінь чи рівень досягнення параметрів чи критеріїв. Це може бути вимірне значення чи стан взагалі. Показники: конкретні даними або вимірюваннями параметри, які використовуються для представлення конкретних значень або стану явища, процесу чи ступеня досягнення критеріїв. Ці поняття використовуються для аналізу, вимірювання та оцінки в рамках досліджень, надаючи можливість систематизації та вивчення явищ у науковому контексті. На підставі виділених факторів і критеріїв визначено рівні, що характеризують ступінь результативності діяльності кафедри образотворчого та музичного мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки): високий, достатній, середній, низький рівень розвитку, що відповідає або не відповідає очікуванням викладачів, завідувачів кафедр, адміністрації.

Аналіз свідчить, що показник роботи з викладачами кафедри у напрямі формування духовної культури у студентів за чотири роки збільшився на 0,05 одиниць, або на 5 %, показник рівня освітньої діяльності студентів збільшився на 0,08 одиниць, або на 8 %. Загальний показник рівня результативності діяльності кафедр у формуванні духовної культури студентів університету за зазначеними напрямками збільшився на 0,13, або на 13 %. Це свідчить про те, що діяльність кафедри музичного та образотворчого мистецтва у формуванні духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва закладі вищої

освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки) спрямовувалася на результат.

6. У дисертації надано методичні рекомендації щодо застосування моделі управління формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської Народної Республіки).

Так, після проведення дослідження завжди можуть залишатися питання, які варто вивчити детальніше чи поглибити. У вашому випадку, питання вдосконалення науково-методичного забезпечення формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в закладі вищої освіти Китаю може стати перспективною областю для подальшого наукового дослідження. Це може охоплювати такі аспекти, як:

Розробка нових методичних підходів: Створення чи вдосконалення методик, які підвищують ефективність формування духовної культури серед майбутніх вчителів музичного мистецтва. Адаптація до сучасних реалій: Розгляд та адаптація методик до сучасних вимог та потреб суспільства та музичної освіти. Удосконалення педагогічних програм: Внесення змін чи удосконалення педагогічних програм для відповідності з вимогами розвитку духовності студентів. Аналіз міжкультурних аспектів: Вивчення впливу культурних особливостей на формування духовної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва. Використання інноваційних підходів: Впровадження нових технологій та інновацій у процес формування духовності. Враховуючи ці аспекти, подальший науковий пошук може сприяти покращенню процесу формування духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва та підвищенню якості освіти в цій сфері духовної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладі вищої освіти КНР.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авдіянц Г. Г. Духовна культура як основа гуманізації вищої педагогічної освіти. *Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому навчальному закладі освіти*: матеріали Четвертих Ірпінських міжнародних науково – педагогічних читань. Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2006. 494 с.
2. Адаптивне управління розвитком професійної освіти / Г. Єльнікова, О. Загіка, Г. Кравченко та інші ; за заг. ред. Г. Єльнікової. Павлоград: ІМА. 2016. 248 с.
3. Адаптивне управління: міжгалузеві зв'язки, науково-прикладний аспект : кол. монографія / Г. В. Єльнікова, Т. А. Борова, З. В. Рябова та ін. ; за заг. і наук. ред. Г. В. Єльнікової. Харків: Мачулін, 2017. 440 с.
4. Адаптивне управління: Трансформація в закладах освіти різного рівня організації та результативність його практичного впровадження: Г. В. Єльнікова, І. П. Аннієнкова, Г. Ю. Кравченко, С. Г. Немчеко, В. С. Ульянова ; за заг. і наук. ред. Г.В. Єльнікової. Харків 2021. 298 с.
5. Актуальні питання забезпечення якості освіти в університеті: прикладні дослідження за 2019/20 навчальний рік : наукове видання / В.С.Пономаренко, Г. А. Полякова, Ю. С. Григор'єва та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора В. С. Пономаренка. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 140 с.
6. Антошко М. О. Розвиток музичної освіти у Китаї на початку ХХ століття. *Young Scientist*. 2019. №9 . с. 137-141.
7. Аніщенко Н. В. Особливості діагностування музичного сприйняття майбутніх вчителів мистецтвознавчих предметів: монографія. К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. 186 с.
8. Аннієнкова І. П. Теорія і методика моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.06. Київ, 2016. 517 с.

9. Беземчук Л. Забезпечення професійної компетентності майбутнього вчителя музики в умовах магістратури . Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Збірник наукових праць. Харків: Харк. нац. пед ун-т імени Г.С.Сковороди, 2012. Вип. 37. С. 11-21.
10. Беземчук Л. Структура підготовки майбутнього викладача музичного мистецтва до професійної діяльності в умовах ВНЗ. *Молодь і ринок*. 2014. №10. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?i21dbn=link&p21dbn=ujm&z21id=&s21ref=10&s21cnr=20&s21stn=1&s21fmt=asp_meta&c21com=s&2_s21p03=fil=&2_s21str=mir_2014_10_15
11. Бех І., Г Ганнусенко Н., Чорна К. Концепція виховання гуманістичних цінностей в учнів загальноосвітньої школи. 2005. С. 265-281
12. Бичко А. К., Бичко І. В. Феномен української інтелігенції: спроба екзистенційного дослідження. 2010. №1. С 57.
13. Бліхар Т. Т. Моніторинг навчальних досягнень у вищих навчальних закладах: підходи, здобутки. *Моніторинг якості вищої освіти: досвід роботи, інновації, проблеми* : матеріали І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. м. Ірпінь : НУ ДПСУ, 2013. С. 129-130.
14. Боблієнко О. Формування поліхудожньої компетентності майбутнього вчителя музики у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Вінниця, 2013. 20 с.
15. Божко Н. Інтегративний підхід до навчання в контексті реформування системи освіти в Україні. *Молодь і ринок*. 2018. Вип. 7. № 162. С. 84–89.
16. Боришевський М. Й. Духовні цінності як детермінанта розвитку й саморозвитку особистості. *Педагогіка і психологія*. 2008. № 2. С. 18–22.
17. Борова Т. А. Теоретичні і методичні засади адаптивного управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : 13.00.06. Київ, 2012. 40 с.
18. Борова Т. А., Погорелова Т. Ю. Place-based education: pedagogical

concept that fosters change. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика* : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. 1 – 2 чер. 2017 р. Харків : ХНЕУ імені Семена Кузнеця, 2017. С. 314-318. URL: <http://www.skced2017.hneu.edu.ua/files/sborniktezisov>.

19. Борова Т.А. Адаптивне управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників у контексті Європейських цінностей забезпечення якості вищої освіти. *Адаптивне управління*. 2018. №4. В. 7. С. 12. URL: <http://am.eor.by/index.php/gallery/126-vipusk4-7-2018>

20. Бугерко Я. Феномен духовності у контексті філософсько-психологічних досліджень. *Педагогіка та психологія*. 2015. № III. В. 27. С. 69–74.

21. Будянська В.А. Formation of internet communication culture of students as a part of the culture of business communication. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології* // голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. № 7. В. 71. С. 36-48.

22. Будянська В.А. Формування культури Інтернет-спілкування у майбутніх менеджерів освіти . *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / редкол. : Т. І. Сущенко, голов. ред. та ін. Запоріжжя : КПУ, 2016. № 46. В. 99. С. 194.

23. Валіт Е. А. Музична компетентність учителя музики як основа його педагогічної діяльності . *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія*. Ялта : РВВ КГУ, 2009. №.18. ч.2. 300с.

24. Ван Чжаньон. Освіта та викладацька діяльність у сфері культури. *Journal of Nanjing Normal University (Social Science Edition)*. 2011. № 06. С. 77-81.

25. Василенко Л. М. Взаємодія вокального і методичного компонентів у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя музики : автореф. дис. ... кандидата пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання музики і музичного виховання» / Л. М. Василенко. К., 2003. 20 с.

26. Вікторова М. В. Музична компетентність майбутнього вчителя музики як наукова проблема. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2011. № 33. С.58–62.

27. Вознюк О. В., Дубасенюк О. А. Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 684 с.

28. Волкова В.А., Хромишева О. О. Діагностика професійної діяльності студентів до педагогічної діяльності. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*: зб. наукових праць. С. 7–11. URL:http://lib.mdpu.org.ua/nvsp/articles/2010/43_05.pdf

29. Вербець В.В. Теоретико-методологічні засади формування духовно-творчого потенціалу студентської молоді: автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.01 / В.В. Вербець ; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. К., 2005. – 40 с.

30. Варенко Т.К., Ткачова Н.О. Аксиологічний підхід у професійній підготовці майбутніх вчителів. *Наука і освіта*. 2009. С. 3.

31. Гаврілова Л. Г. Професійна компетентність майбутніх учителів музики як педагогічний феномен. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2017. №2. В. 77. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?i21dbn=link&p21dbn=ujrn&z21id=&s21ref=10&s21cnr=20&s21stn=1&s21fmt=asp_meta&c21com=s&2_s21p03=fila=&2_s21str=domtp_2017_2_11

32. Гайдамака О. В. Вивчення предметів художньо-естетичного циклу в основній школі: методичні рекомендації. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 3. В. 85. С. 48–52.

33. Гамолін П. Поліхудожній підхід у підготовці майбутніх викладачів образотворчого мистецтва до роботи в закладах позашкільної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2019. № 23. В. 1. С. 121–125.

34. Герасимов Н. Е., Косярум Н. В., Король В. М., Савченко О. П. Словник-довідник з педагогіки і психології вищої школи. Черкаси: Вид-во УНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. 212 с.

35. Глосарій НАЗЯВО. URL: http://www.dnu.ua/docs/dnu/polozhennya/yakist_osvity/NAZYAVO_Glosarij.pdf.

36. Гнезділова К. М. Шляхи оцінювання якості вищої освіти *Педагогічна*

- наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку*. 2009. Вип. 2. С. 33-37.
URL:
http://intellectinvest.org.ua/ukr/pedagog_editions_emagazine_pedagogical_science_arhiv_pn_n2_2009_st_13
37. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. 2-ге вид., допов. й випр. Рівне: Вайсин: Обереги, 2011. 552 с.
38. Гринчук І., Бурська О. Проблеми музичного мислення: теорія і методика розвитку. Діалектика музичного логосу та ейдосу: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 224 с.
39. Гриньова В. М. Культурологічний підхід. Наукові підходи до педагогічних досліджень: колективна монографія / за заг. ред. В. І. Лозової. Харків : Апостроф, 2012. С. 81–126.
40. Дацко О. Розвиток мистецької освіти як чинник суспільного прогресу у ХХІ столітті. *Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей*. 2013. № 4. В. 8. С. 313–315.
41. Державний стандарт України ДСТУ ISO 9000-2001 Системи управління якістю у колективі, де є ідеал та самоорганізація, самореалізація, відповідальність. . Основні положення та словник. URL: guds.gov.ua/sub/data/.
42. Долженко В.О. Виховання духовних цінностей студентської молоді в полі культурного простору: Дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук: 13.00.07. – Луганськ, 2006. -192с.
43. Духовна культура України перед викликами часу : мат. II Всеукр. наук.-практ. конф. , м. Харків, 16 квіт. 2019 р. / А. П. Гетьман (голова), В.О.Лозовой, О. А. Стасевська, О. В. Уманець. Харків : Право, 2019. 282 с.
44. Енциклопедія освіти . Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г.Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
45. Єжова О. В. Класифікація моделей в педагогічних дослідженнях. Наукові записки. 2016. № 5. С. 202-207.
URL:<https://core.ac.uk/download/pdf/53035871.pdf>.
46. Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, іперспективи

розвитку: збірник наукових праць / за ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 560 с

47. Єременко О. В.. Концептуальні аспекти підготовки магістрів музичного мистецтва . *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*. 2013. № 1. С. 11.

48. Зубко А.М. Організаційно-педагогічні умови удосконалення навчального процесу в системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. / Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти АПН України. - К., 2002. - 240арк. - Бібліогр.: арк.189-206.

49. Зайцева А. В. Закономірності формування художньо-комунікативної культури майбутнього вчителя музики. *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Теорія і методика мистецької освіти*. Київ, 2015. №. 18. С. 97–101.

50. Заліско Л. Культура як складова професійної підготовки особистості. *Педагогіка та психологія професійної освіти*. 2009. № 4. С. 76–81.

51. Захарченко В. М. Національна рамка кваліфікацій: на шляху впровадження.2021. С. 21.

URL:www.tempus.org.ua/uk/korysna...qa.../download.html.

52. Інтернет-портал «Вища освіта в Україні». URL: <https://osvita.ua>

53. Кабріль К. В. Формування ціннісних компетентностей майбутнього вчителя музики у процесі диригентсько-хорової підготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти. Київ, 2013. 200 с.

54. Каташинська І.В. Віртуальна освіта і формування духовних і пізнавальних орієнтирів особистості // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* : Зб.наук.праць / Гол. редактор: Г.П.Шевченко. –Вип.4(10). Луганськ: Вид-во Східноукр.нац.ун-ту ім. В.Даля, 2005. С. 104-111.

55. Кваліметрія в управлінні: гуманістичний контекст: навч. посіб. / Дмитренко Г. А., Ануфрієва О. Л., Бурлаєнко Т. І., Медвідь В. В. ; за заг. ред. Г.А.Дмитренка. Київ : Вид. «Аграрна освіта», 2016. С. 335

56. Кириченко М. Культура цільового управління в національній системі

освіти: гуманістичний контекст: кол. монографія / за заг. ред. 205 Г. А. Дмитренка, В. В. Олійника. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 412 с.

57. Кириченко М. О. Методологічні основи формування ідеології інформаційного суспільства XXI століття . Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент : кол. монографія ; за наук. ред. М.О. Кириченка, Л.М. Сергєєвої. Київ: Вид-во Ін-ту обдарованої дитини НАПН України, 2018. С. 22–31

58. Кількісні методи експертного оцінювання: наук.-метод. розробка / уклад. В. П. Новосад, Р. Г. Селіверстов, І. І. Артим. Київ : НАДУ, 2009. 36 с.

59. Ковбасюк Т. Л. Духовно-моральне виховання особистості на засадах загальнолюдських та національних цінностей. *Особистість на шляху до духовних цінностей: теорія, практика, пошук*: збірник тез наукових доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції . Рівне: РОІППО, 2019. 104 с.
URL: <https://roippo.org.ua> > iblock > zbirnyk-tez

60. Козій О. Методика формування образно-інтонаційних навичок студентів педагогічних коледжів у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін : монографія. Умань, 2016. 160 с.

61. Колбіна Т. В. Теоретичні аспекти моделювання освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців: монографія . *Systems analysis models in the economic processes management / Volodymyr Ponomarenko, Tamara Klebanova, Lidiya Guryanova*, 2021. P. 395-420.

62. Концепція «Нова українська школа» : упор. Л. Гриневич. К., 2016. С.34.

63. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років : проект М-во освіти і науки. URL: <http://education-ua.org/ru/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>

64. Костікова І. І. Гнучкі непрофесійні навички Soft Skills у студентів. Аргументи сучасної філології: «нестача» і «бажання» у тексті. 2021. С. 136-140.

65. Костікова І., Цзян Х. Викладання англійської мови в Китаї: історіографічна ретроспектива. Науково-педагогічні студії. 2023. С. 40-52.

66. Костікова І. І. Комунікація як гнучка навичка студентів. Аргументи

сучасної філології. Образ жінки: «жіноче», «феміністське», «фемінне»: мат. П Міжнар. Наук. Конф. Харків. 7-8 квіт. 2022 р. Харківський національний педагогічний університет імені ГС Сковороди. 2022. С. 160-165.

67. Кравченко Г. Ю. , Лю Мейхуань. Формування духовних цінностей та духовної культури в університетах Китаю: теоретичні аспекти. *Інноваційна педагогіка* . ПУ «Причерноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2020. С. 209-215.

68. Кравченко Г. Ю., Лю Мейхуань Організаційно-педагогічні умови формування духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва. *Базова середня освіта в умовах змін* . 2021. № 6. с. 55-59

69. Кравченко Г. Ю., Лю Мейхуань. Організаційно-педагогічні умови формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва *Базова середня освіта в умовах змін*. 2021. №6. Ч. 201. С. 55-59. URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/247773>

70. Кравченко Г.Ю. Вимірювання результативності розвитку діяльності кафедри ВНЗ. *Адаптивне управління: теорія і практика. Адаптивний менеджмент*. 2017. С. 10. №2. URL:<http://am.eor.by/index.php/galler>

71. Красовська О. О. Професійна готовність майбутнього вчителя початкової школи до мистецько-освітньої діяльності. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ*. 2016. № 2 В. 16. С. 98-108.

72. Лаппо В. В. Діагностика сформованості духовних цінностей студентів, які здобувають педагогічну освіту. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Серія Педагогічні науки* . 2017. №7. В. 312. Ч. II. С. 63–76.

73. Лаппо В. В. Формування духовних цінностей студентів ВНЗ у процесі навчальної діяльності. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання у закладах освіти*. 2015. № 1. В. 12. С. 277–285.

74. Лі Хан. Методологічні підходи до формування творчої педагогічної

позиції майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. *Витоки педагогічної майстерності*. 2019. Вип. 23. С. 140–145.

URL:<http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13742/1/LEE.pdf>

75. Лі Хан. Формування творчої педагогічної позиції майбутніх учителів образотворчого мистецтва: дис. ... д-ра філософії : 011 «Освітні, педагогічні науки». Київ, 2021. 286 с. С. 5–7.

76. Лі Хан. Характеристика структурної організації творчої педагогічної позиції майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 16. Творча особистість учителя : проблеми теорії і практики : зб. наук. праць. 2018. №30. Вип. 40. С. 11–16.

77. Лі Цін. Актуалізація ціннісного ставлення майбутніх учителів образотворчого мистецтва до художньо-педагогічної діяльності як умова формування готовності до професійно-творчої самореалізації. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 4 В.108. С. 427–437. URL:<https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/44-1.pdf>.

78. Лі Чуньпен. Методика формування вокальної компетентності майбутніх учителів музики: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2013. 203 с.

79. Луговий В. І. Міжнародна й національні стандартні класифікації освіти: концепція і реалізація. *Педагогіка психологія : науково-теоретичний та інформаційний вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2013. № 1. С. 15.

80. Лунячек В. Е. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки керівних кадрів в умовах магістратури до управління якістю освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків, 2012. 572 с.

81. Лупак Н. М. Мистецький діалог в освіті. *Людинознавчі студії. Серія: Педагогіка*. Дрогобич, 2009. Вип. 19. С. 197–211.

82. Лупак Н. М. Організаційно-педагогічні умови ефективного

функціонування інтермедіальної комунікативної діяльності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей у закладах вищої освіти. *Vector of modern pedagogical and psychological science in Ukraine and EU countrits: Collective monograph. Riga: Baltija Publishing, 2020. P. 409–426.*

83. Лупак Н. М. Освітні технології: тести: навч. посіб. для студ. вищ. пед. закладів. освіти. Тернопіль: Калашник Т. Б., 2013. 127 с.

84. Лупак Н. М. Особистісна спрямованість мистецької освіти (культурологічний аспект). *Вища освіта України. Тематичний вип.: Педагогіка вищої школи: методологія, теорії, технології.* 2008. № 3. В. 2. С. 106–111.

85. Лупак Н. М. Сучасні вимоги до вчителя мистецтва. *Мистецтво та освіта: науково-методичний журнал.* 2020. № 3. В. 97. С. 2–6.

86. Лю Мейхуань . The inheritance and development of national culture in the art education of Chinese universities. *Адаптивне управління в освіті: цифрові виклики* : мат. І Всеукраїнської міжгалузевої літньої наукової online-школи з міжнародною участю . м. Харків, 07.07–09.07.2020 року. Харків, 2020. С.315.

87. Лю Мейхуань How to Construct a Scientific and Reasonable Talent Training Model for Music Education Majors in Chinese Universities. *Сучасні тенденції та чинники розвитку педагогічної діяльності та психологічні науки:* мат. Міжнар. Конференції. Токіо, 5-6 лютого 2021 року. С. 235

88. Лю Мейхуань Inheritance of national culture in music education majors in Chinese universities-take piano teaching activities as an example. *Science, innovations and education: problems and prospects:* зб. II Міжнар. науково-практ. конференції . Токіо, Японія, 15-17 вересня 2021. С. 185.

89. Лю Мейхуань Педагогічні умови формування духовної культури майбутніх учителів музики в закладах вищої освіти Китайської народної республіки. *Педагогічні науки: теорія та практика.* Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 4. В. 40. Ч. I. С. 219-224.

90. Лю Мейхуань Формування та становлення музичної культури у закладах вищої освіти Китаю. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Дрогобицьк: Гельветика, 2021. В. 44. Т. 2. С. 121-124.

91. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. The influence and significance of cultural confidence: talents cultivation in institutions of higher education of p. r. China участь у Міжнародній науково-практичній конференції. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків – м. Торунь, 3-4 березня 2020 року. Харків, 2020 р. С. 286-288.

92. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. Особливості професійної компетентності вчителя музичного мистецтва. Мережа шкіл новаторства України: розвиток професійної компетентності керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників у контексті реалізації післядипломної освіти : електрон. зб. тез I Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. з міжнар. участю. Полтава – Київ, 19 листопада 2021 р. С. 104-107.

93. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. The Role and Significance of Traditional Spiritual Culture in Music Education in Chinese Universities. Take piano teaching as an example. Китайська цивілізація: традиції та сучасність : матеріали XIV міжнародної наукової конференції, 5 листопада 2020 р. Київ : Гельветика, 2020.

94. Лю Мейхуань. THE INFLUENCE OF MENTAL COMPETENCE ON TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT. Адаптивні процеси в національній системі освіти: збірник матеріалів V Всеукраїнського наукового форуму, м. Харків, 30-31 січня 2020 р. Харків: Мачулин, 2020. С. 60-61.

95. Лю Мейхуань. Дослідження ціннісних орієнтацій університетської освіти в контексті суспільного розвитку Китаю в перехідний період. Неспокійний світ та перспективи майбутнього розвитку . Тренди в освіті та нова парадигма розвитку університетів: Міжнародна наукова конференція з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця на базі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. 25 травня 2023. Харків . 2023. С. 356.

96. Лю Мейхуань. Інтегрований підхід до реалізації завдань естетичного виховання майбутніх учителів музики у вищій школі КНР. Актуальні питання

гуманітарних наук. Дрогобицьк: Гельветика, 2021. В. 46. Т. 2. С. 143-147.

97. Лю Мейхуань. Розвиток культурної грамотності та естетичного мислення вчителів музики в університетах Китаю. Адаптивні процеси в освіті : зб. II Міжнар. Наук. форуму . м. Київ, Харків, Бердянськ. 2023. С.190 -192.

98. Лю Мейхуань. Розвиток культурологічної грамотності та естетичного мислення вчителів музики в китайському університеті.. Scientific Journal of Polonia University. PNAP Vol. 56 № 1. P.148-153.

99. Лю Чан'юй. Радість і горе навчання каліграфії в коледжах та університетах. Fine Arts Daily. 2018. № 17. С. 200.

100. Лю Юань Пін. Модель навчання вокальної музики. Пекін: КМІ, 2004. 170 с.

101. Маковська О. А. Технологія внутрішнього моніторингу якості професійної освіти в діяльності менеджерів вищих навчальних закладів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету . Педагогічні науки.* 2015. Вип. 130. С. 55-59. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP>.

102. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків: Щедра садиба, 2017. 126 с.

103. Мартинець Л. А. Управлінські умови впровадження інноваційних технологій в освітній процес. *Аграрна освіта: минуле, сучасне, майбутнє* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф.,присвяч. 100-річчю ЛНАУ 15–16 листоп. 2021 р.; Луган. нац. аграр. ун-т. Слов'янськ, 2021. С. 402–404.

104. Мартиненко О. В. Аналіз наукових підходів щодо визначення поняття «духовна культура». 2006. С. 6.

105. Матвєєва О. О. Теоретико-методичні засади педагогічної діагностики якості вищої музично-педагогічної освіти : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. С. 438 с.

106. Михаськова М. А. Формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. М. Гоголя. Київ, 2007. 235 с.

107. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції. /

Авт.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2020. – 220 с. Діагностика сформованості фахової компетентності майбутнього вчителя музики як педагогічна проблема . *Педагогічний процес: теорія і практика*: Збірник наукових праць. К.: Вид-во П/П ЕКМО , 2005. В.1. С.116-123.

108. Михаськова М.А. Формування фахової компетентності як особистісної якості майбутнього вчителя музики . *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М.Гоголя*. Ніжин: НДПУ, 2004. № 2. С. 35-39.

109. Муліна Н. І. Впровадження системи управління якістю в практику українського університету. *Проблеми забезпечення якості вищої освіти України в умовах інтеграції до Болонського процесу*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 16-18 гр. 2009 р. м. Київ. 2009. С. 350.

110. Мурована Н. М. Педагогічне керівництво розвитком професійної компетентності вчителів музики у післядипломній освіті: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.06 / Київ, 2008. 20 с.

111. Нагаєв В. М. Методологічні засади управління навчально-творчою діяльністю студентів : монографія. Харків. Стильна типографія, 2018. 151 с.

112. Овчаренко Н. А. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності : автореф. дис. ... доктора пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Н. А. Овчаренко. Кривий Ріг, 2016. 38 с.

113. Олексюк О. М. Діагностика мистецької компетентності студентів: пошук методичного інструментарію. *Вища освіта України. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору*. Київ, 2010. Дод. 4, том V. 572 с.

114. Олексюк О. М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва: навч. посіб. Київ: Знання України, 2004. 263 с.

115. Олексюк О. М., Ткач М. М., Лісун Д. В. Музично-педагогічний процес у вищій школі К. : Знання України, 2009. 123 с.

116. Олексюк О. Музична педагогіка : навчальний посібник ; Київ. нац. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2013. 248 с.
117. Особистісний підхід як методологічний інструментарій професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Н Дюшеєва, І Костікова, ВЛозова, І Мирна, Л Москальова, М Пригодій, Л Масол, М Михаськова, НОвчаренко, О Олексюк, Г Падалка. 2022. С. 38.
118. Орлов В. Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія : монографія ; за заг. ред. І. А. Зязюна. К. : Наукова думка, 2003. 262 с.
119. Остапенко Н. І. Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва . *Наукові записки. Ніжинський ДПУ ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин. 2015. С. 53-57.
120. Павлов В.І. Духовність як екзистенційний простір особистості // Пост сучасність: проблеми духовної свободи особистості: Монографія / За ред. канд.філос.наук О.О.Сердюк. Донецьк: ТОВ Юго-Восток, ЛТД, 2006. С.135-143.
121. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва : теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ : Освіта України, 2008. 274 с.
122. Пастушенко Л. А. Інструментальне виконавство в структурі професійної діяльності вчителя музичного мистецтва. *Гуманістичні орієнтири мистецької освіти*: матеріали 5 Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ 25 – 27 квітня 2013 р. Київ. нац. пед. ун-т. ім. М. Драгоманова, 2013. С. 19
123. Пастушенко Л. А. Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх учителів музики. *Мистецька освіта та розвиток творчої особистості*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції , 23 березня 2017. Рівне. 2017. С.128–132.
124. Пастушенко Л. А. Проектування та оцінювання професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки № 37. В. 205. 2012. С. 130–135.
125. Пастушенко Л. А. Технологічний концепт розвитку професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва. Педагогічна освіта:

теорія і практика. Вип. 21. Ч. 2. 2016. С. 109–115.

126. Педагогічний консалтинг : навч. посібник / Т. А. Борова, З. В. Рябова, Г. Ю Кравченко, О. О. Почуєва. Луцьк : Терен, 2019. 324 с.

127. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник. Вид 2-ге, переробл. і допов. / за ред. В. Е. Лунячек. Харків : ХарPI НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
URL:<http://www.education-ua.org/ua/analytics/1156-pedagogichnij-menedzhment>.

128. Пинзеник О. М. Діагностика професійної компетентності викладача вищої школи . *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології* : зб. наук. праць / Херсон. нац.. техн.. ун-т. С. 288–295.
URL:http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Arpdup/2009_1/1_288-295.pdf

129. Підготовка спеціалістів у вищій школі України. Вища освіта в Україні. 2011. С. 4. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14749/>

130. Повідайчик О. С. Формування інформаційної культури майбутнього соціального працівника в процесі професійної підготовки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 / Ужгородський нац. ун-т. Тернопіль, 2007. 20 с.

131. Погорелова Т. Ю. Сутнісні характеристики якості вищої освіти як основа управління процесом професійної підготовки сучасного фахівця. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти* : збірник наукових праць. Харків, 2017. Вип. 56-67. С. 68-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pipo_2017_56-57_10 (.

132. Погорелова Т. Ю. Теорія управління в освітніх системах. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика* : матеріали міжнародної наук.-практ. конф., 3-4 бер. 2020 р. Харків-Торунь, 2019. С. 173.

133. Погорелова Т. Ю. Ціннісні орієнтації у процесі формування професійної відповідальності майбутніх менеджерів. *Педагогічні науки* : збірник наукових праць. Т. 3. Херсон, 2017. Вип. LXXIX С. 181-185.
URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2017_79%283%29__37.

134. Полубоярина І. І. Формування професійної компетентності майбутніх учителів музики в педагогічному коледжі : дис. ... кандидата педагогічних наук : 13.00.04 / І. І. Полубоярина. Житомир, 2008. 210 с.

135. Полякова Г. А. Ачкасова С. А. Оцінка якості освітньої програми на основі кваліметричного підходу в закладі вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*: науковий журнал. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2018. № 10 (84). С. 131–145.

136. Полякова Г.А. Розвиток середовищного підходу у вищій освіті в умовах глобальних змін . *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. № 4. В. 78. С. 186-199.

137. Полякова Г.А. Концептуальні основи та технологія формування системи внутрішнього забезпечення якості у закладі вищої освіти. *Адаптивне управління: теорія і практика. Педагогіка*. 2018. Випуск 5 № 9. URL:<https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/73>

138. Полякова Г.А. Розвиток середовищного підходу у вищій освіті в умовах глобальних змін . *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. № 4 В. 78. С. 186-199.

139. Полякова Г.А. Соціально-психологічні дослідження освітнього середовища закладу вищої освіти в контексті забезпечення якості. *Наукові записки. Серія Педагогічні науки*. 2018. № 161. С. 141 – 147

140. Полякова Г.А., Лола Ю.Ю., Почуєва О.О. Упровадження, моніторинг та оцінка академічної доброчесності у закладах вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2019. № 13. С. 149-155.

141. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII в ред. Від 28.05.2023. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

142. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Кабінету Міністрів України від 23 лис. 2011 р. № 1341. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.

143. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України №725 від 24.05.2019 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/64664..

144. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 025

«Музичне мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України №727 від 24.05.2019. URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/025-muzichne-mistetstvo-bakalavr.pdf>.

145. Про затвердження стандарту вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29 жов. 2018 р. № 1165. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-menedzhment-bakalavr.pdf>.

146. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. 2015. URL: <http://osvita.ua/news/43501>.

147. Пушкар Т. О. Моделювання як теоретичний метод розробки педагогічної технології підготовки вчителів філологічного профілю. *Витоки педагогічної майстерності*. Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2013. Вип. 11. С. 273-278.

148. Растригіна А. Компетентнісний підхід до підготовки майбутнього магістра музичного мистецтва. *Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2012. С. 501–509.

149. Растригіна А. М. Шляхи модернізації вищої музично-педагогічної освіти в контексті болонського процесу . *Розвиток міжнародного співробітництва в галузі освіти у контексті Болонського процесу* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Ялта, 15-16 берез. 2007 р. / МОН України, АПН України, МОН АРК, РВНЗ КГУ, м. Ялта ; за ред. О. В. Глузман, М. Я. Ігнатенко. Ялта : РВВ КГУ, 2007. С. 217–221. URL: <http://www.tisi.org/Article/lists/id/3776.html>.

150. Рейзенкінд Т. Й. Дидактичні основи професійної підготовки вчителя музики в педуніверситеті : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. С. 640.

151. Рейзенкінд Т. Й. Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутнього вчителя музики у вищих навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докторара пед. наук : спец. 13.00.04 Педагогіка. К., 2008.

С. 44.

152. Роганова М. В. Виховання духовної культури у студентів вищих навчальних закладів : науково-методичний посібник . Краматорськ : ДІТМ МНТУ, 2008. С. 227.

153. Роганова М. В. Духовний розвиток студентів вищих навчальних закладів . Проблеми освіти : наук. зб.. К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2008. Вип. 55. С. 115– 121.

154. Роганова М. В. Інноваційні підходи у навчанні і вихованні духовної культури у студентів ВНЗ . *Вісник Київського міжнародного університету. Серія : Педагогічні науки* : зб. наук. праць. К. : КиМУ, 2009. Випуск 12. С. 173–186.

155. Роганова М. В. Процес виховання духовної культури студентів вищих навчальних закладів: зміст і технологія. *Духовний розвиток особистості: методологія, теорія і практика* : збірник наукових праць. Луганськ : Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2009. № 1. В. 30. С. 125–139.

156. Рогова Т. В. Професійна підготовка студентів у ВНЗ: її ознаки та якість. *Педагогіка та психологія*. 2018. № 56. С. 294-301.

157. Ростовський О. Я. Музична освіта в Україні на межі тисячоліть: стан, проблеми, перспективи. *Мистецтво та освіта*. 2000. № 4 . В. 18. С. 9–13.

158. Ружицький В. А. Розвиток мистецьких компетентностей майбутніх вчителів образотворчого мистецтва в умовах педагогічного коледжу. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки*. 2017. Вип. 5. С. 100–108.

159. Сегеда Н. А. Самореалізація особистості у професійній педагогічній сфері життєдіяльності: сутнісні виміри і модельні конструкти . Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм у системі підготовки освітянських кадрів: здобутки, пошуки, перспективи : монографія ; керівн. авт. кол. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. С.72-109.

160. Сіданіч І.Л. Духовність виховання в сучасній українській школі / Горизонт духовності виховання: колективна монографія . *The Horizon of Spirituality of Education: collective monograph* ; укл. Йонас Кевішас , Олена М.

Отич. Вільнюс Zuvedra, 2019. С.479 – 493.

161. Сіданіч І. Л. Духовність і моральність: феноменологічні аспекти в історії вітчизняної освіти. *Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. Ун-т менедж. освіти НАПН України*; редкол.: О. Л. Ануфрієва та ін. К.: АТОПОЛ, 2012. С. 116–128.

162. Сіданіч І. Л. Особливості викладання предметів духовно-морального спрямування в сучасній вітчизняній школі. *Проблеми сучасної пед. освіти. Педагогіка і психологія*: зб. ст. РВНЗ Крим. гуманіт. ун-т. Ялта: РВВ КГУ, 2013. №. 41. Ч. 1. С. 277–284.

163. Сіданіч І. Л. Правове регулювання духовно-морального виховання дітей у вітчизняній школі. *Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. Ун-т менедж. освіти НАПН України*; редкол.: О. Л. Ануфрієва та ін. К.: АТОПОЛ, 2013. С. 214–222.

164. Сідорова І. С. Формування естетичної культури студентів педагогічних університетів у позааудиторній художній діяльності. 2013. 45 с.

165. Слюсар В.М. Феномен свободи в культурній самореалізації особистості: монографія. Житомир. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 256 с

166. Скворцова С. О. Професійна компетентність вчителя: зміст поняття. *Наука і освіта*. 2009. №4. С. 93-97.

167. Смаковський Ю.В. Формування педагогічної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва засобами духовної музики: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». Бердянськ, 2018. 295 с.

168. Тао Дунфен. Літературна теорія: чому і що. Літературознавчі студії. 2010. №09. С. 5-13.

169. Ткачук Л. В. Духовно-моральні цінності у професійному становленні особистості майбутнього вчителя. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. 2015. № 2. С. 201–215

170. Ульянова В. С. Підготовка вчителів музичного мистецтва в Китаї яка оснований на традиціях. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. №. 78. С. 257-260.

171. Ульянова В. С., Гранкіна І.С. Структура професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва та художньої культури. Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. Інноваційна педагогіка. Науковий журнал. Одеса, 2019. № 10. Т. 3. С. 179 .

172. Ульянова В.С. Аналіз систем оцінювання професійної компетентності вчителів. *Наукові записки. Серія Психолого-педагогічні науки* . Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя ; за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 3. С.73-78.

173. Ульянова В.С. Контроль якості освіти за умов євроінтеграції .Theory and methods of educational management : електрон. наук. фах. вид. / ДВНЗ "Ун-т менедж. освіти" НАПН України. 2013. № 13. С. 75. URL:http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_13/2.pdf

174. Ульянова В.С. Педагогічне дослідження – запорука якості освіти . *Вісник запорізького національного університету* : збірник наукових праць. Запоріжжя . Запорізький національний університет, 2013. №2. В. 20. С. 68-73

175. Ульянова В.С. Сутність і структура професійної компетентності майбутніх учителів художньої культури і майбутніх учителів музичного мистецтва, етики й естетики в теорії педагогічної думки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. / за ред. Т.І.Сущенко та ін. Запоріжжя: КПУ, 2015. № 41. В. 94. С. 576.

176. Ульянова В.С. Характеристика еволюційного розвитку науки і практики управління . *Вісник запорізького національного університету* : збірник наукових праць. *Педагогічні науки* ; головний редактор Локарева Г.В. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2013. №3. В. 21.С. 136 -143.

177. Формування базових компетентностей учнів загальноосвітньої школи у системі інтегративної мистецької освіти: посібник для вчителя / [Л. Масол, Н. Миропольська, В. Рагозіна та ін.]; за наук. ред. Л. Масол. К.: Педагогічна думка, 2010. 232 с

178. Цзінхен Ген. Формування сценічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами естрадного співу: : дис. ... канд. пед. наук:

13.00.02/ Держ. закл. «Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова». Київ, 2015. С. 204.

179. Цзян Хепін. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики у процесі самостійної навчальної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Держ. закл. «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса, 2012. 212 с.

180. Цзяці Л. Специфіка підготовки майбутнього вчителя музики до здійснення художньо-проектної діяльності . Актуальні питання мистецької освіти та виховання. 2015. № 1-2 В. 5-6. С. 136-149. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?i21dbn=link&p21dbn=ujrn&z21id=&s21ref=10&s21cnr=20&s21stn=1&s21fmt=asp_meta&c21com=s&2_s21p03=fila=&2_s21str=apmov_2015_1-2_18

181. Цілі Сталого Розвитку 2016 – 2030. Представництво ООН в Україні: веб-сайт. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>

182. Чжан Цзянь, Чен Бенью. Дослідження мобільної естетичної освіти «Інтернет+» з використанням мобільних телефонів як терміналів [J]. Журнал Східнокитайського педагогічного університету (Education Science Edition). 2017. №5. С. 109-116,162.

183. Чжан Шуцін. Заняття з естетичного виховання на навчальних предметах: реалізація інтеграції інтелектуальних та естетичних перспектив [J]. Народна освіта. 2014 № 21. С. 46-48.

184. Чжао Лінлі. Інтернет+американська освіта: створення кращої цифрової платформи. Цифрове навчання в початковій та середній школі. 2018 . №6. В. 1. С. 17.

185. Чжао Лінлі. Про завдання естетичного виховання та його класифікаційну систему. Вісник Південно-Західного державного університету . Філософія та соціальні науки. 1995. № 3. С. 61-67.

186. Чжен Сухуа. Недосконала освіта - роздуми про поточну ситуацію з естетичним вихованням у системі вищої освіти Китаю. Modern Education Science. 2007. №9. С. 49-52.

187. Чжу Цзюньцяо Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до вокальної роботи в школі . *Вища освіта : проблеми і шляхи забезпечення якості* : мат. X Всеукр. Наук.– метод. Конфер., 28–29 лист. 2013. Київ, 2013. С.476–480.
188. Шао Бін. Опитування про поточну ситуацію з навчанням каліграфії в початкових і середніх школах. *Fine Arts News*. 2017. №012. С. 21.
189. Шапаренко Х. А. Духовний розвиток особистості в культурноосвітньому просторі ВНЗ. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2017. № 2. С. 279–289. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/domtp_2017_2_35.
190. Шевченко Г.П. Духовний розвиток особистості: Пошуки нового підходу до проблеми: зб. наук.праць / за ред.Г.П.Шевченко. Л: Вид-во Східноукр.нац. ун –т ім.В.Даля, 2005. Вип.4. С.221-226, 232
191. Ши Цзюнь-бо. Методика формування мистецької компетентності майбутніх вчителів музики в процесі фортепіанної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Ши Цзюнь-бо. К., 2007. 199 с.
192. Щербина С. Духовний розвиток та формування духовної культури особистості – найважливіші завдання сучасної освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016. № 50. С. 283-291.
193. Щолокова О. Професійна компетентність як стратегічний напрям модернізації мистецької освіти України. *Вісник Глухівського державного університету*. 2006. № 8. С. 19-23.
194. Юй Лісінь. Естетичні відмінності у викладанні мистецьких, природничих та художніх дисциплін. Навчальна програма. Навчальні матеріали. *Teaching Methodology*. 2006. № 2. С. 18-20.
195. Ян Пеймін. Естетичне виховання для вчителів. *People's Education*. 2016. №23. С. 54-56.
196. Allsup R., Westerlund H. Methods and situational ethics in music education. *Action, Criticism, and Theory for Music Education*. 2012. №11 V.1. p. 124–48.

197. Bodnar O., Burlayenko T. «Rozwój działalności doradczej jako komponentu zarządzania zasobami ludzkimi», *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu*. 2018. № 3, T. 80. P. 53–67.
198. Budapest Open Access initiative. URL: <http://www.budapestopenaccessinitiative.org>.
199. Ferm C., Johansen G. Teachers' and Students' Perceptions of Educational Quality in Musikdidaktik as related to Preconditions of Deep Learning. *British Journal of Music Education*. № 25. V. 2. 2008. p. 177–191. URL: <https://wx.zx590.com/a/1102636/50036894.html>
200. Liu Meihuan, Kravchenko Hanna. Features of the model of formation of spiritual culture in future music teachers (based on the example of universities in the people's republic of China, Sichuan province) . *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2023. №1. С.160-168.
201. Münsterberg G. *Philosophie der Werte*, Aufl. 1924. № 2. p. 248
202. Poliakova G. Marketing-Monitoring and Social-Psychological Research in Management Of Development of the Educational Environment of the Higher Education Institution . *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2017. № 6. V. 70. P. 117-130.
203. Polyakova G.. Environmental, marketing-monitoring and stakeholder approaches to institutional quality assurance in higher education. In M. Koperska & Yu. Melnyk (Eds.), *Psychological and pedagogical problems of modern specialist formation*. Warsaw: ANAGRAM; Kharkiv: KRPOCH. 2017. P. 131-139.
204. Siporin M. *Introduction to Social Work Practice*. N.Y. : Macmillan Publishing, 1975. 230 p.
205. Tang Jieying. Огляд концепції естетичної освіти [J]. *Журнал Нормального університету Південно-Західного Китаю (Humanities and Social Sciences Edition)*, 2002. № 02. С.70.
206. Tencent Research Institute. Пропозиції щодо сприяння економічному та соціальному інноваційному розвитку Китаю на основі «Інтернет+».
207. Ye Xueliang, Cha Youliang. Естетичне виховання в університеті:

проектування та досягнення поетичного життя студентів коледжу [M]. Ченду: Сичуаньське народне видавництво. 2003. С. 189-190.

208. Yelnykova H. and Ryabova Z. Adaptive technologies for training of specialists. IOP Conf. Ser.: Mater. Sci. Eng. 2021. № 1031. P. 7.

209. Zavalko K. Utilizing the Dalcroze method to improve teaching children to play violin: Proceedings . Dalcroze Studies. Coventry, 2013. P. 56.

210. Kolbina T. V., Oleksenko O.O., Tsykina D.S., Yevdokimova-Lysohor L.A. Formation of students' communicative competence in universities of Ukraine: Cross-cultural aspect. Espacios, 2019. Vol. 40 . N° 23. P.12.

211. 中華人民共和國教育部。普通高中音樂課程標準. 北京：人民教育出版社，2018年，第7頁。

212. 中華人民共和國教育部關於實際加強現代大學美育工作的意見：教育藝術第2號[EB/OL]. 2019年 URL: [http // www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_624/201904/t20190411_377523.html](http://www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_624/201904/t20190411_377523.html).

213. 國務院辦公室. 關於全面加強和改善學校美育的結論.

214. 國務院辦公廳。關於全面加強和改善學校美育的結論[EB/OL].網址：<http://www.gov.cn/zhengce/content/2015->

215. 教育部。關於新時代有效加強高等教育美育的思考.
URL:<http://www.gov.cn/xinwen/2019>

216. 教育部高等學校教學領導委員會。普通高等教育本科專業教學品質國家標準[M]. 北京：高等教育出版社

217. 曾繁仁. 邁向21世紀的美育[M]. 西安：陝西師範大學出版社，2002年。280頁。

218. 朱健. 高等學校應開設美育必修課程[N]. 中國美術報，2018. P. 107。

219. 朱峰. 漢語字典[Z]. 上海：《魯大大漢語字典》，1989。

220. 朱巨熙. 高等教育詞典[M]. 武漢：湖北省教育出版社，2003年，第54頁。

221. 楊長江美育. 武漢：武漢大學出版社。1988年。

222. 楚靜, 曾宇揚, 週令軍等。我國護理美學課程教學現況與思考[J]. 解放軍護理雜誌, 2011年, 第28期。 V.22。第 70-72 頁。
223. 王明, 曾繁仁。 高校美育大體系的現代化建設 中國的高等教育. 2017.第7號。 第 7-10 頁。
224. 範·霍維. 教育目標[A]. 梵谷作品集。 範霍維 (第 3 卷) [C]。 姚一鳴, 王陽, 主編。 北京: 中國文學報史, 1997年。 第5頁
225. 舒新成. 中國近現代教育史資料(第2卷)[M]. 北京: 人民教育出版社, 1981.P.258-259
226. 艾雪堂. 清華大學教育研究院與清華大學美術學院聯合成立清華美育研究中心[EB/OL].
227. 蔡元培. 新教育的思考[A]. 高平叔叔。 蔡元培教育著作選集[C]. 北京: 人民教育出版社, 2017: P.5。
228. 貞元, 玉玉子。 美育。 近代中國美育論文選 (1840-1949) 。 上海: 上海教育出版社, 第201頁
229. 趙林立、徐世虎、李雪銀。 美學—跨越國界—從法律到文學[M]. 北京: 北京師範大學出版社, 2017. P. 1-2.
230. 趙玲麗、鄧佳、黃雪、薛娟。 《高校美育》課程對人生價值影響的實驗研究[J]. 西南大學學報 (《社會科學》系列)
231. 郭道臣. 書法是美育的基礎[N]. 中國教育報, 2019年, 第9頁。
232. 金曉陽. 教師團隊建立成績突出[N]. 光明日報2017年第004期.
233. 鐘世龍, 李天道。 高等學校美育概論[M]. 北京: 中國社會科學出版社, 2006
234. 陳元奎. 現代大學教師素質建構的理論研究[M]. 北京: 高等教育出版社, 2009年.P.103
235. 隋雲剛. 現代書法「美」與「醜」之爭[N]. 北京商報,

ДОДАТКИ

Додаток А

Узагальнені дані моніторингу результативності рівня сформованості духовної культури у майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти КНР (провінція Сичуань)

Структура валідної вибірки офіційних декларацій

Таблиця А.1

Приклади категорій	Кількість людей (осіб)	Відсоток (%)
Стать		
Чоловік	253	26,0
Жінка	721	74,0
Шкільний рівень		
Ключові університети безпосередньо підпорядковані Міністерству освіти КНР	184	18,9
Місцеві університети	790	81,1
Ступінь навчання		
Перший курс	392	40,2
Другий курс	205	21,0
Третій курс	275	28,2
Четвертий курс	102	10,5
Професійна категорія		
Література, історія та філософія	601	61,7
Наука, інженерія та сільське господарство	200	20,5
Мистецтво	173	17,8
Усього	974	100,0

Продовження додатку А

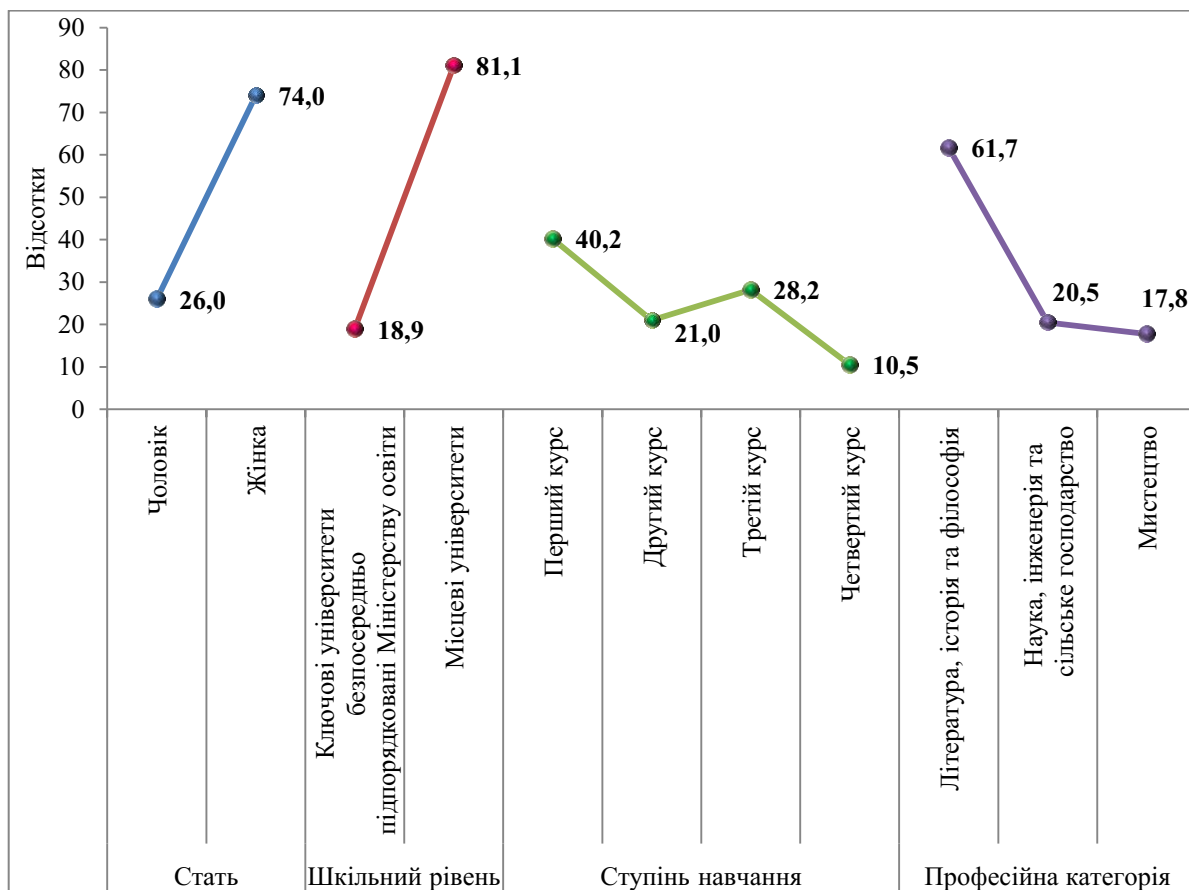

Рис. А.1. Структура валідної вибірки офіційних декларацій

Таблиця А.2

**Частота відвідування студентами курсів естетичного виховання в
університеті**

Параметри	Частота	Відсоток
Ні	755	77,5
Так	219	22,5
Усього	974	100,0

Продовження додатку А

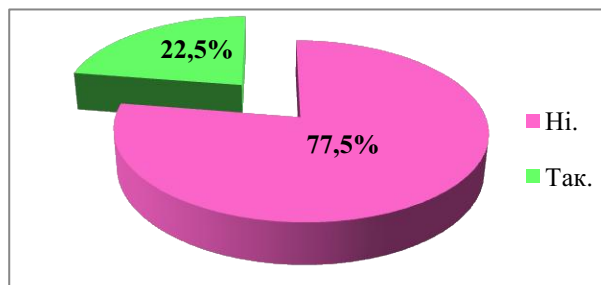

Рис. А.2. Частота відвідування курсів естетичного виховання в університеті

Таблиця А.3

Статистика наявності університетських курсів естетичного виховання (онлайн-курси (МООС))

Параметри	Частота	Відсоток
Ні	90	41,1
Так	129	58,9
Усього	219	100,0

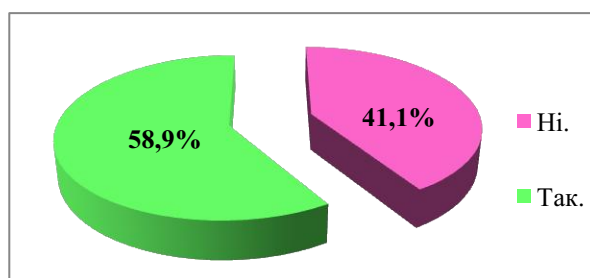

Рис. А.3. Статистика наявності університетських курсів естетичного виховання (онлайн-курси (МООС))

Продовження додатку А

Таблиця А.4

Статистика відвідування курсів публічного мистецтва

Параметри	Частота	Відсоток
Ні.	474	48,7
Так.	500	51,3
Всього	974	100,0

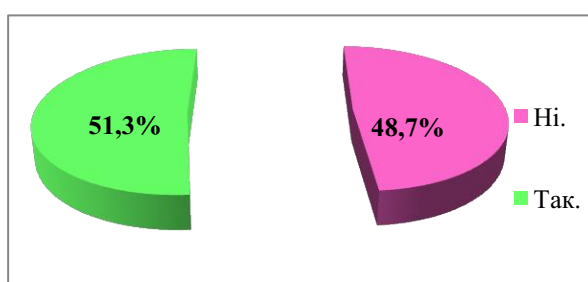

Рис. А.4. Статистика відвідування курсів публічного мистецтва

Таблиця А.5

Статистика щодо частоти відвідування публічних мистецьких курсів

Параметри	N	Відсоток	Відсоток випадків
Поцінування музики	237	18,2%	47,4%
Поцінування образотворчого мистецтва	200	15,4%	40,0%
Оцінка кіно та телебачення	182	14,0%	36,4%
Вступ до мистецтва	131	10,1%	26,2%
Оцінка танцю	123	9,5%	24,6%
Поцінування опери	98	7,5%	19,6%
Художня практика	89	6,8%	17,8%
Театральне мистецтво	88	6,8%	17,6%
Поцінування каліграфії	80	6,1%	16,0%
Інше	73	5,6%	14,6%
Усього	1301	100,0%	260,2%

Продовження додатку А

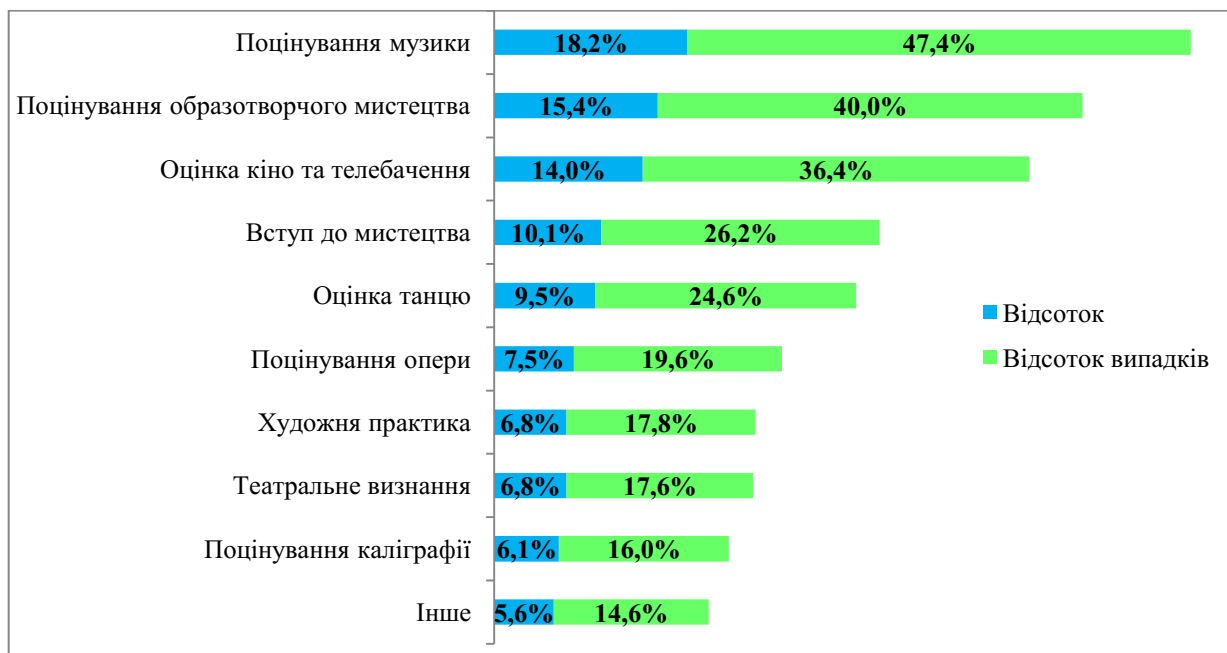

Рис. А.5. Статистика щодо частоти відвідування публічних мистецьких курсів

Таблиця А.6

Статистика доступності відкритих онлайн-курсів з публічного мистецтва

Параметри	Частота	Відсоток
Ні	132	26,4
Так	368	73,6
Усього	500	100,0

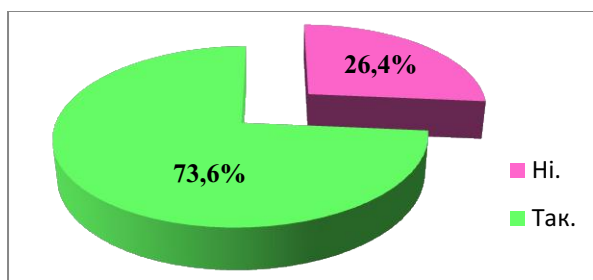

Рис. А.6. Статистика доступності відкритих онлайн-курсів з публічного мистецтва

Продовження додатку А

Таблиця А.7

Статистика щодо наявності курсів з професійної естетики на спеціальностях образотворчого та музичного мистецтва

Параметри	Частота	Відсоток
Ні	553	56,8
Так	421	43,2
Усього	974	100,0

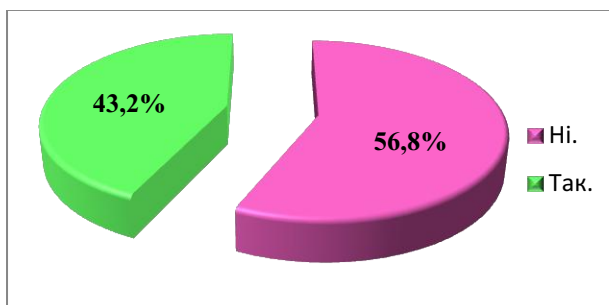

Рис. А.7. Статистика щодо наявності курсів з професійної естетики на спеціальностях образотворчого та музичного мистецтва

Таблиця А.8

Статистика відвідування студентами онлайн-курсу «Професійна естетика»

Параметри	Частота	Відсоток
Ні	235	55,8
Так	186	44,2
Усього	421	100,0

Продовження додатку А

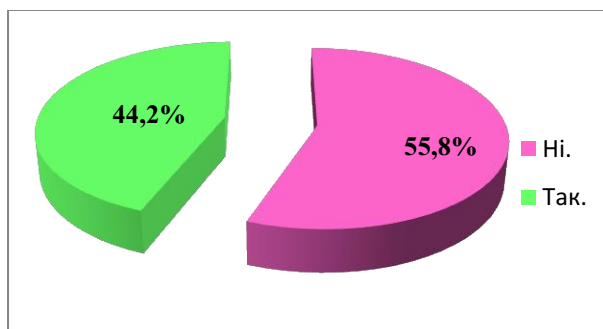

Рис. А.8. Статистика відвідування студентами онлайн-курсу «Професійна естетика»

Таблиця А.9

Статистика щодо видів гурткової роботи, у якій беруть участь студенти кафедр образотворчого, музичного мистецтва та літератури

Параметри	N	Відсоток	Відсоток випадків
Не були присутні	312	24,9%	32,0%
Інше	212	16,9%	21,8%
Клуб каліграфії	142	11,3%	14,6%
Спів	137	10,9%	14,1%
Танцювальний колектив	116	9,3%	11,9%
Літературні товариства	111	8,9%	11,4%
Клуб образотворчого мистецтва	76	6,1%	7,8%
Товариство китайської традиційної культури	61	4,9%	6,3%
Гурт	45	3,6%	4,6%
Товариство технологічної естетики	40	3,2%	4,1%
Усього	1252	100,0%	128,5%

Продовження додатку А

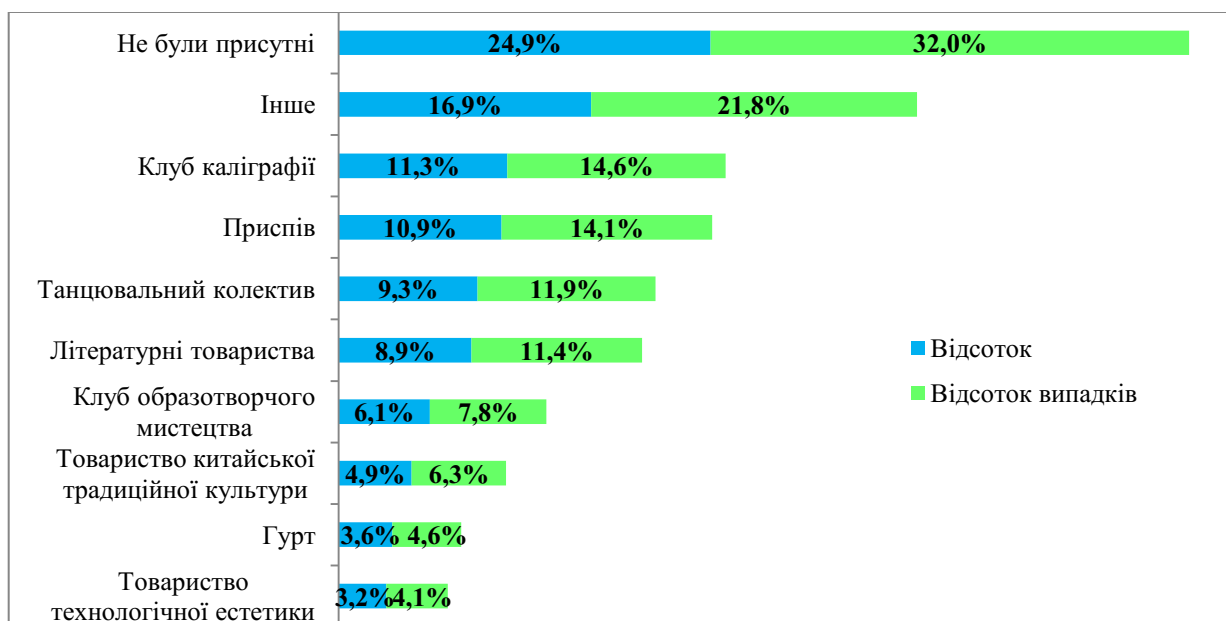

Рис. А.9. Статистика щодо видів гурткової роботи, у якій беруть участь студенти кафедр образотворчого, музичного мистецтв та літератури

Таблиця А.10

Фактори, які забезпечують естетичне задоволення студентів

Параметри	N	Відсоток	Відсоток випадків
Природне середовище кампусу	782	27,4%	80,3%
Будівлі та споруди кампусу	565	19,8%	58,0%
Навчальне середовище	301	10,6%	30,9%
Стиль викладання викладача	296	10,4%	30,4%
Шкільна пісня	246	8,6%	25,3%
Шкільний значок	200	7,0%	20,5%
Історія школи	181	6,3%	18,6%
Девіз школи	175	6,1%	18,0%
Шкільна система та управління	71	2,5%	7,3%
Інше	35	1,2%	3,6%
Усього	2852	100,0%	292,8%

Продовження додатку А

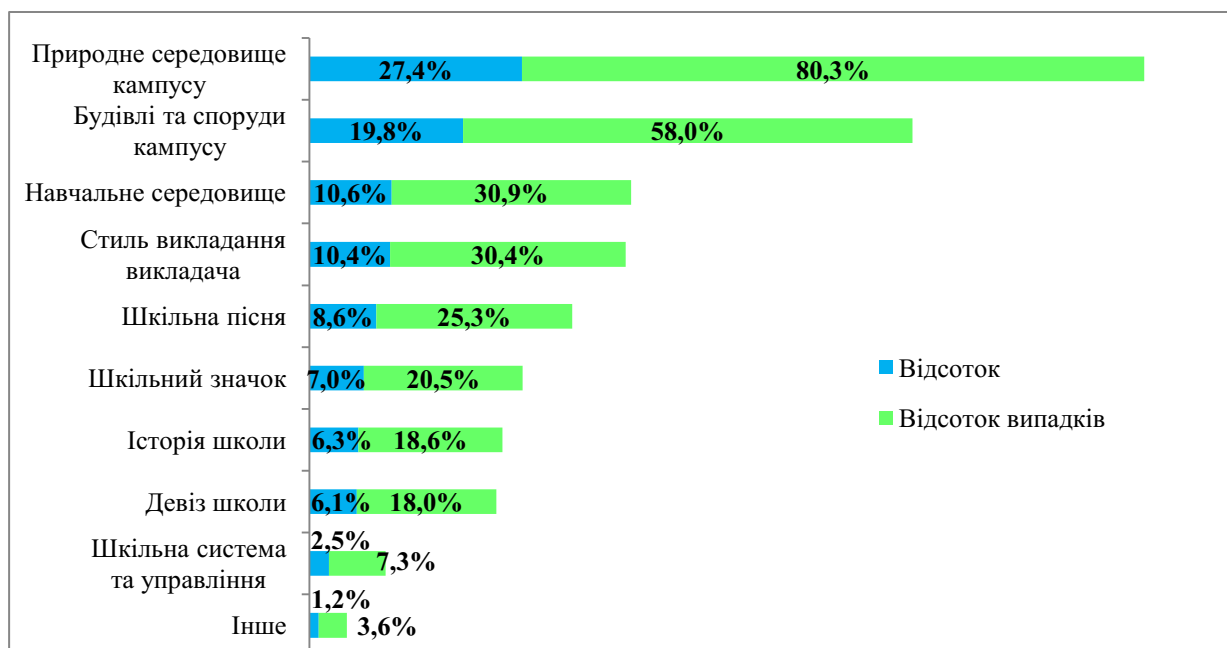

Рис. А.10. Статистичні дані щодо факторів, які забезпечують естетичне задоволення студентів

Таблиця А.11

**Статистичні дані щодо розуміння студентами
поняття «духовна культура»**

Параметри		Відсоток	Відсоток випадків
Освіта для розвитку естетичного самовираження	68	23, 1%	68,6%
Освіта для розвитку естетичного сприйняття	59	15, 9%	47,1%
Освіта для гармонійного фізичного та розумового розвитку	53	12, 2%	36,2%
Освіта для розвитку естетичної творчості	26	11, 3%	33,5%
Мистецьке виховання	64	9,1 %	27,1%
Посібники для морального виховання	61	9,0 %	26,8%
Освіта для набуття мистецьких навичок	36	8,2 %	24,2%

Продовження додатку А

Продовження таблиці А.11

Параметри		Відсоток	Відсоток випадків
Освіта для розвитку гуманістичних якостей	10	7,3%	21,6%
Образотворче мистецтво та музична освіта	4	3,3%	9,7%
Неясно	7	0,6%	1,7%
Усього	888	100,0%	296,5%

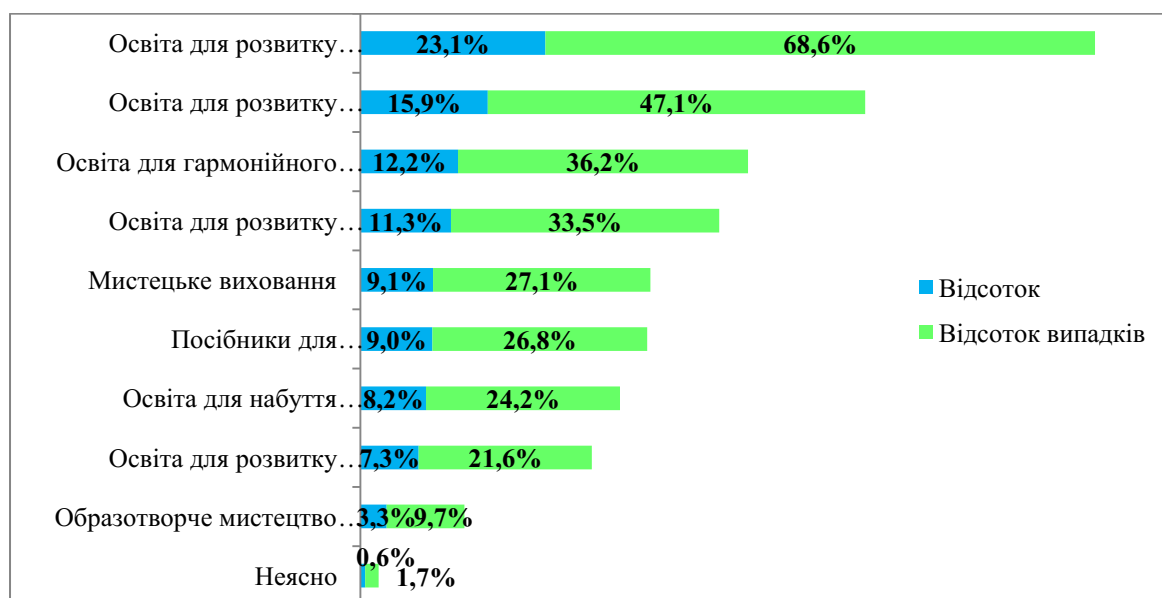

Рис. А.11. Статистичні дані щодо розуміння студентами поняття «духовна культура»

Таблиця А.12

Статистика даних щодо формування духовної культури у студентів

Параметри	N	Відсоток	Відсоток випадків
Сприйняття краси всіх видів, уява	726	25,1%	74,5%
Здатність розуміти та оцінювати різні види краси	511	17,7%	52,5%
Методи та навички вираження краси	417	14,4%	42,8%

Продовження додатку А
Продовження таблиці А.12

Параметри	N	Відсоток	Відсоток випадків
Навички оцінки мистецтва	311	10,7%	31,9%
Естетичні експериментальні навички	307	10,6%	31,5%
Уміння створювати прекрасне	282	9,7%	29,0%
Художні здібності	185	6,4%	19,0%
Професійна естетична оцінка	111	3,8%	11,4%
Навички співу та малювання	30	1,0%	3,1%
Неясно	14	0,5%	1,4%
Усього	2894	100,0%	297,1%

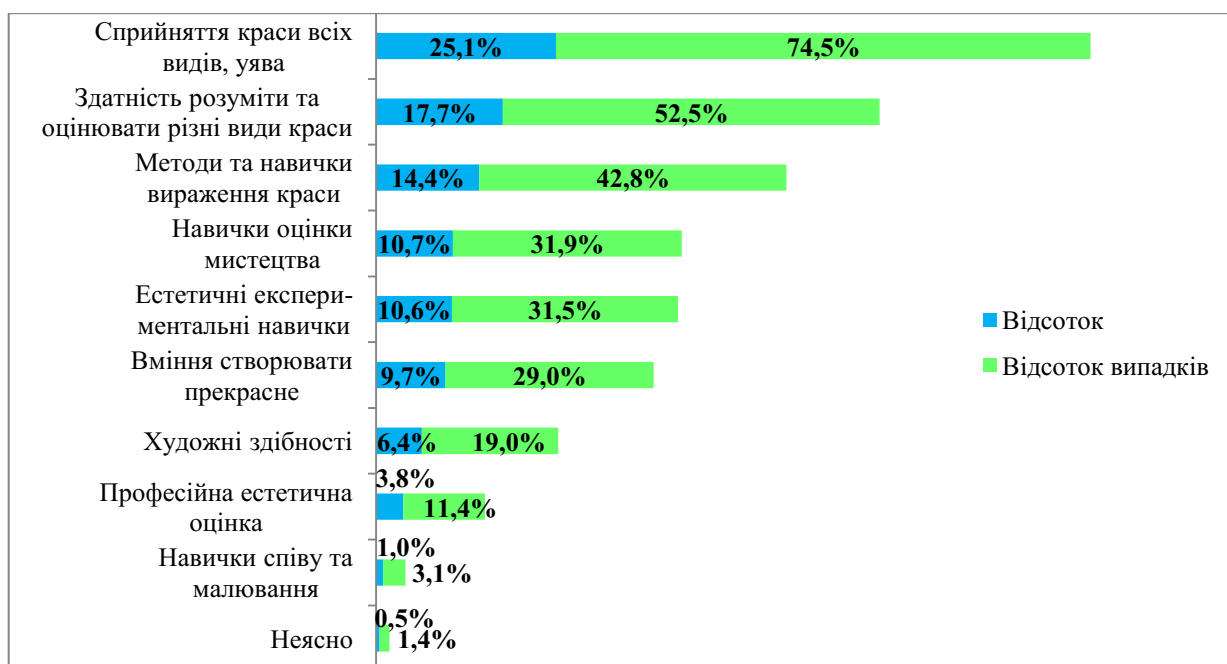

Рис. А.12. Статистика даних щодо формування духовної культури у студентів

Таблиця А.13

Обізнаність студентів зі змістом поняття «духовна культура»

Параметри	N	Відсоток	Відсоток випадків
Природна краса	611	22,8%	62,7%
Гарний стиль	458	17,1%	47,0%

Продовження додатку А

Продовження таблиці А.13

Художня краса	455	17,0%	46,7%
Формальна краса	297	11,1%	30,5%
Естетична психологія та методологія	204	7,6%	20,9%
Природа і закони краси	178	6,6%	18,3%
Соціальна краса	145	5,4%	14,9%
Технічні знання про мистецтво	136	5,1%	14,0%
Наукова краса	115	4,3%	11,8%
Ні те, ні інше не знайоме	82	3,1%	8,4%
Усього	2681	100,0%	275,3%

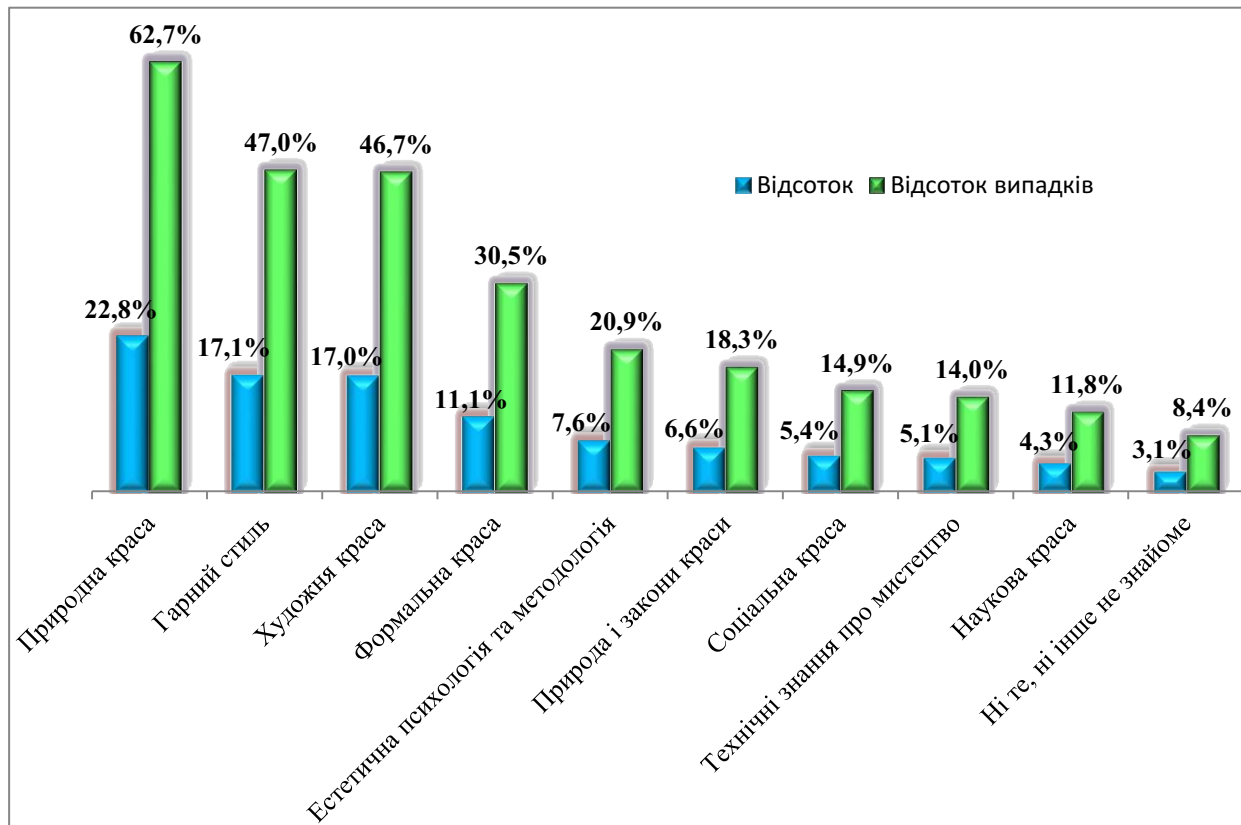

Рис. А.13. Обізнаність студентів зі змістом поняття «духовна культура»

Продовження додатку А

Таблиця А.14

**Статистичні дані щодо розуміння змісту «духовна культура»
студентами коледжів та університетів**

Параметри	Кількість осіб	Відсоток	Відсоток випадків
Естетична психологія та методологія	485	17,1%	49,8%
Гарний стиль	472	16,6%	48,5%
Природа і закони краси	458	16,1%	47,0%
Художня краса	420	14,8%	43,1%
Технічні знання про мистецтво	270	9,5%	27,7%
Природна краса	263	9,3%	27,0%
Формальна краса	202	7,1%	20,7%
Соціальна краса	146	5,1%	15,0%
Наукова краса	86	3,0%	8,8%
Неясно	40	1,4%	4,1%
Усього	2842	100,0%	291,8%

Продовження додатку А

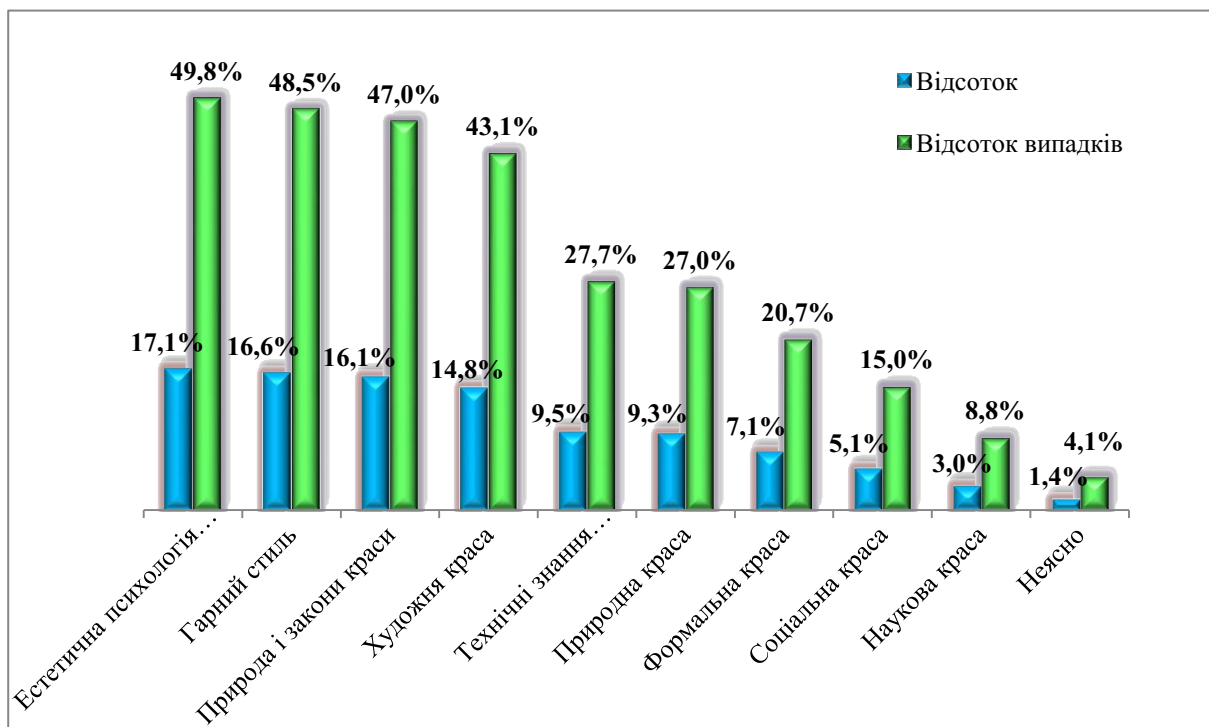

Рис. А.14. Статистичні дані щодо розуміння змісту «духовна культура» студентами коледжів та університетів

Таблиця А.15

Пріоритетність використання методів викладання навчальних дисциплін музичного мистецтва викладачами кафедри

Параметри	Кількість осіб	Відсоток	Відсоток випадків
Метод презентації	517	18,1%	53,1%
Інтерактивний	499	17,4%	51,2%
Метод нарахування амортизації	484	16,9%	49,7%
Лекційний метод	329	11,5%	33,8%
Партисипативний	284	9,9%	29,2%
Розвідувальний	280	9,8%	28,7%
Стиль обговорення	207	7,2%	21,3%
Онлайн	163	5,7%	16,7%
Мобільний	72	2,5%	7,4%
Неясно	29	1,0%	3,0%
Усього	2864	100,0%	29,0%

Продовження додатку А

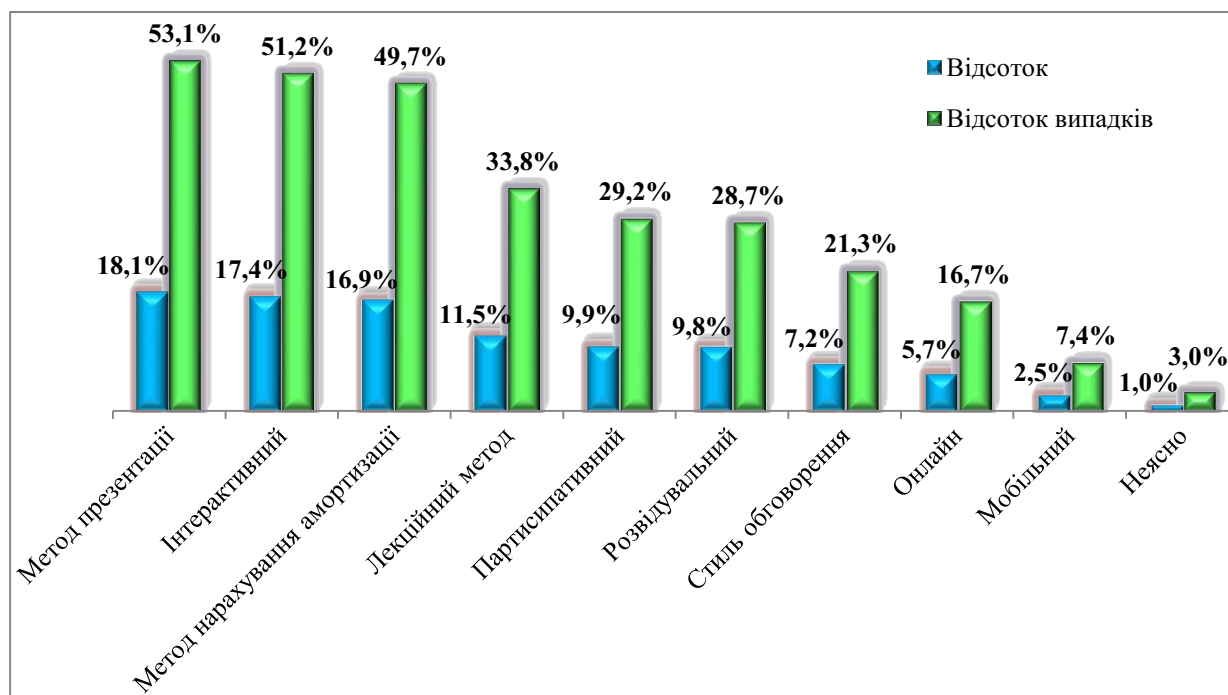

Рис. А.15. Пріоритетність використання методів викладання навчальних дисциплін музичного мистецтва викладачами кафедри

Таблиця А.16

Параметри	N	Відсоток	Відсоток випадків
Неясно	629	64,6%	64,6%
Національна програма керівництва навчальною програмою з публічного мистецтва для вищих навчальних закладів	140	14,4%	14,4%
Кілька думок Міністерства освіти щодо сприяння розвитку мистецької освіти у школах	104	10,7%	10,7%
Висновки Генеральної канцелярії Державної ради щодо всебічного зміцнення та вдосконалення естетичного виховання у школах	59	6,1%	6,1%
Рішення Центрального комітету Комуністичної партії КНР про деякі основні питання всебічного поглиблення реформ	42	4,3%	4,3%
Усього	974	100,0%	100,0%

Продовження додатку А

Рис. А.16. Джерела політики «формування духовної культури» студентської молоді

Додаток Б

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В
УНІВЕРСИТЕТАХ КНР
(ПРОВІНЦІЯ СИЧУАНЬ)**

**Курси естетичного виховання в коледжах та університетах також
були розроблені в процесі формування духовної культури студентів.**

Таблиця Б.1

Тип курсу	Курс естетичних знань	Курси мистецтвознавства	Професійні естетичні курси	Міждисциплінарний естетичний курс
Назва курсу	Вступ до мистецтва	Поцінування музики	Знаки і місто	Поцінування народного мистецтва
	Коротка історія китайської музики	Поцінування образотворчого мистецтва		
	Коротка історія західної музики	Театральне визнання	Теорія фотографії та композиція	Зростання цінності китайських національних скарбів
		Оцінка танцю		
	Коротка історія китайського мистецтва	Поцінування опери	Виставка дизайну мобільних додатків	Соціальний етикет для студентів університету
		Оцінка кіно та телебачення		
	Коротка історія західного мистецтва	Поцінування каліграфії	Оцінка класичного дизайну продукту	Вивчення іноземних культур
		Поцінування симфонічної музики		
		Оцінка музики для кіно та телебачення		
		Оцінка анімаційного мистецтва		Поцінування шедеврів китайських та західних художників

(1) Компенсаційні курси естетичних знань: наприклад, коротка історія китайської музики.

Естетичні знання — це базові знання, які люди повинні мати для того, щоб практикувати естетику, включаючи базові знання з естетики та базові знання з мистецтва. Коротка історія китайської музики використовується як приклад для аналізу практики розробки курсів естетичних знань.

*Продовження додатку Б***1. Основні відомості про курс «Короткої історії китайської музики».**

Музика — найпоширеніший вид мистецтва, з яким стикаються студенти університетів, і незалежно від їхнього естетичного сприйняття та художнього самовираження, вона завжди є однією з найважливіших форм розваг та дозвілля. Однак більшість студентів немистецьких спеціальностей не вивчали історію музики, тому вибір «Короткої історії китайської музики» є репрезентативним. Підручник «Коротка історія китайської музики» поділений на шість розділів, що базуються на історичному розвитку стародавніх династій Китаю. Кожен розділ складається з трьох підрозділів: огляд музики того періоду, музичні характеристики та естетичні особливості, оцінка музичних творів. Кожен розділ складається з трьох підрозділів: огляд музики того періоду, музичні характеристики та естетичні особливості, а також оцінка музичних творів. «Коротка історія китайської музики» є загальноосвітнім курсом для студентів університету всіх спеціальностей. Курс розрахований на 18 кредитних годин, один кредит присуджується за складання іспиту за курс.

2 Аналіз структури курсу «Естетичні знання».

Коротка історія китайської музики є не тільки обов'язковим курсом для студентів музичних спеціальностей, але й невід'ємною частиною естетичної якості музики. Розробку курсу «Коротка історія китайської музики» та його практику можна проаналізувати за трьома аспектами: цілі курсу, зміст та оцінювання.

(1) Аналіз цілей курсу «Естетичні знання».

Курс «Естетичні знання» є базою знань курсу естетичного виховання в коледжах та університетах, який включає в себе короткий зміст історії мистецтва, історії китайської музики.

Метою курсу є вивчення історії розвитку музичного мистецтва КНР протягом тисячоліть та його закономірностей на основі матеріалістичного погляду на історію. Мета полягає в тому, щоб надати студентам базові знання для покращення їхніх навичок сприйняття музики, що, у свою чергу, сприятиме розвитку їхніх естетичних здібностей та гуманістичних якостей.

Продовження додатку Б

На рівні середньої школи наголошується на «розумінні історико-культурного фону та стилістичних особливостей створених творів» [1].

Це дозволить познайомитися і полюбити музичну творчість китайського народу. Учні зможуть зрозуміти музику як один із символів національної культури і підняти її до рівня розвитку людської культури в цілому. Метою є підвищення національної гордості та культурної впевненості в собі через розуміння музичних творів та музичних явищ. Метою є виховання національної гордості та культурної впевненості. Вивчення історії музики є важливим елементом мистецької освіти та естетичного виховання в основній школі в цілому. Тому як загальний курс за вибором «Коротка історія китайської музики» спрямований на розвиток естетичних і гуманістичних якостей студентів університету, з одного боку, щоб компенсувати музичну освіту базовою освітою. Цей курс також є основою для сприяння всебічному розвитку моральних, інтелектуальних, фізичних та естетичних якостей студентів.

(2) Аналіз змісту курсу «Коротка історія китайської музики».

«Коротка історія китайської музики» — це системний підхід до історії давньокитайської музики. Історія музики у стародавньому Китаї систематично впорядкована, і навчальні цілі поставлені відповідно до розвитку історичних династій.

Основний зміст включає: стародавні династії Ся і Шан, зі вступом до стародавніх пісень, музики і танців, а також музичних інструментів цього періоду. Періоди Західного Чжоу, Весняно-осіннього та Воюючих держав викладаються з акцентом на стародавні музичні інструменти та ритуально-музичні системи цих періодів, що вимагає оволодіння поняттям ритуальної музичної системи та ідентифікації стародавніх музичних інструментів. Династії Цинь і Хань, Три царства, дві династії Цзінь, Північна і Південна династії з акцентом на музичних і культурних обмінах, що відбувалися в цей період, а також на музичних народних піснях і танцях.

Продовження додатку Б

І стародавня Цинь, пісенна і танцювальна драма, а також розмаїття музичних форм у період великої етнічної інтеграції; Суйська, Танська і п'яти династій, а також періоди Суй, Тан і П'яти династій — це знайомство з придворною музикою, народною музикою, музичними установами та відомими музикантами. Династії Сун і Юань, які характеризувалися розквітом громадянської музики, вимагають оволодіння музичними особливостями цього періоду.

У період династій Сун і Юань, який характеризувався розквітом громадянської музики, були запроваджені характерні риси, що вимагають володіння вільною музикою, реп-музикою та оперною музикою. Основна увага приділяється оперній музиці, яка процвітала в цей період, що вимагає базових знань оперної музики та розуміння особливостей різних стилів і напрямків. Курс буде зосереджений на оперній музиці династій Мін та Цін.

«Коротка історія китайської музики» — це курс, що пропонується в нову епоху великого розвитку естетичної освіти в коледжах та університетах і задуманий як фундамент естетичних знань у всій програмі естетичної освіти. Його основними ідеями є: по-перше, зосередження уваги на поєднанні раціонально-пізнавальної функції та чуттєво-експериментальної функції змісту курсу. «Коротка історія музики» — це компендіум історії розвитку музики, і попереднє викладання надавало перевагу передачі історичних знань, але музика — це мистецтво, тому емоційне переживання музично-історичних творів посилюється на основі передачі музично-історичних фактів, а увага приділяється історико-культурним конотаціям, що стоять за ними, для поглиблення розуміння творів; по-друге, поєднання теорії з практикою, а не з теорією. Курс містить багато видатних творів музичних жанрів давніх часів, що не тільки вимагає від студентів засвоєння їх огляду або характеристик, але й посилює експериментальну підготовку студентів у вивченні навичок музики (давньої музики) за допомогою певних засобів, таких, як навчання співу придворних пісень тощо;

Продовження додатку Б

по-третє, поєднання історичної рефлексії та реалістичної турботи, «навчання з історії» є одним із напрямків історичного дослідження та викладання. Курс допоможе студентам відчутти силу китайської культури в історії музики в нових історичних умовах, що буде корисним для розвитку сучасної музики і підвищить естетичні здібності до музики звичайних студентів, а також культурну впевненість і гуманістичні якості всієї нації.

«Коротка історія китайської музики» — це курс, який акцентує увагу на естетичному досвіді та стилістичних особливостях музики. Це відповідає вимогам Стандартів обов'язкової музичної освіти до навчальних програм з музики для початкової та середньої школи. Вивчення історії музики вимагає переживання музичних емоцій у культурному контексті «з музичною естетикою в основі», що базується на тисячолітніх видатних музичних і культурних традиціях КНР, через розуміння особливостей музичного мистецтва в різні періоди в цілому досягнути форми музичного вираження та основні навички нашої давньої музики. Давно сформована і добре задокументована система знань з історії музики не дає учням безпосереднього естетичного досвіду, але додає історичний контекст, допомагає культурному обміну. Наприклад, громадянська музика династій Сун та Юань була тісно пов'язана з комерційним та економічним розвитком того часу, і ця музика скоріше давала відчуття громадянської культури та фольклору. Курс розроблений як компенсаторний підхід до естетичної музичної освіти з інтелектуальної та культурної точки зору.

(3) Аналіз оцінювання курсу «Коротка історія китайської музики».

Навчальний план курсу «Коротка історія китайської музики» дає конкретні правила оцінювання, студенти можуть подати курсову роботу в кінці курсу. Конкретні критерії оцінювання включають ставлення до навчання (10%), базові знання та навички (30%), творчі здібності (10%) та завершеність (50%), з балами, розділеними на п'ять рівнів відповідно до відсоткової системи.

Продовження додатку Б

Оцінки поділяються на п'ять рівнів за відсотковою системою: відмінно (90-100 балів), добре (80-89 балів), задовільно (70-79 балів), задовільно (60-69 балів) та незадовільно (0-59 балів). Однак у жодному разі не можливо виразити та відобразити ефективність курсу в курсовій роботі. Такий метод оцінювання важко застосувати у великій групі, і він може призвести до того, що студенти не будуть приділяти належної уваги навчанню. Курс не є гарним прикладом того, як оцінювати роботу студента. На відміну від музичних спеціальностей, «Коротка історія китайської музики» як загальноосвітній курс важко оцінювати.

Однак слід дотримуватися основних принципів оцінювання курсу, таких, як: «поєднання формувального та підсумкового оцінювання» та «поєднання самооцінювання вчителя та учня, взаємооцінювання та інших видів оцінювання», щоб поєднати оцінювання знань з історії музики та навичок сприйняття музики. Тому особливо важливим є оцінювання процесу навчання студентів, з активним використанням запитань в аудиторії та групової діяльності. Підсумковим оцінюванням є курсова робота. З іншого боку, курсове есе як підсумкова форма оцінювання вимагає особливих вимог до його написання. Наприклад, есе має бути присвячене типовому твору в певній музичній формі. Есе має ґрунтуватися на культурних конотаціях твору в його історичному контексті, а також на оцінці твору з точки зору його мелодичних, ритмічних та гармонійних елементів.

3. Висновок зміцнення фундаменту музичного сприйняття студентів.

Усебічний аналіз цілей, змісту курсу та оцінювання курсу «Коротка історія китайської музики» дозволяє зробити висновок, що цей факультативний курс у вищій школі разом з іншими музичними курсами становить загальну музичну культуру

Курс має на меті сприяти розумінню студентами розвитку китайської народної музики в історичному та культурному контексті, а також надати їм можливість оцінити музику та краще розуміти китайську музику.

Продовження додатку Б

Курс покликаний надати студентам можливість вибору музики та кращого естетичного її сприйняття. Це є інтелектуальною основою для вдосконалення естетичних і гуманістичних якостей студентів. Щодо компенсаторної естетичної освіти, музично-естетична освіта компенсує відсутність або дефіцит музичної освіти в базовій освіті студентів університету, тоді як історія музики безпосередньо компенсує специфічні форми мистецьких знань. Досвід давніх музичних технік, що супроводжується інтерактивним спілкуванням з викладачами та аудиторною практикою, певною мірою компенсує їхні музично-художні навички. Однак у практиці цього курсу все ще є багато недоліків, таких, як: надмірний час занять, складний зміст і труднощі у викладанні.

Курс усе ще потребує постійного вдосконалення на практиці, щоб краще виконувати функцію курсу музично-естетичного виховання та розвивати естетичні здібності учнів.

(II) Компенсаційний курс мистецтвознавства: оцінювання каліграфії.

Мистецтвознавство є важливою частиною системи знань про мистецтво. Це загальновизнана й утверджена діяльність з естетичного відтворення, яка «вимагає від поціновувача певного рівня художньої культури та художнього сприйняття». У «Висновках» зазначається, що курси естетичного виховання у звичайних університетах мають бути обмежені. У «Висновках» також зазначається, що навчальна програма естетичного виховання у звичайних університетах має базуватися на обмеженій кількості факультативних курсів з мистецтвознавства. Таким чином, курси з мистецтвознавства все ще залишаються важливою частиною навчальної програми естетичного виховання в університетах.. У новітній історії освіти в Китаї пан Цай Юаньпей сприйняв каліграфію як важливу частину естетичного виховання і заснував Асоціацію дослідження каліграфії Пекінського університету, а також написав спеціальну лекцію на тему каліграфії в Пекінському коледжі образотворчих мистецтв.

Продовження додатку Б

Поєднання мистецтва каліграфії та естетичного виховання має давню історію, і ми беремо за приклад курс «Поцінування каліграфії». Цей курс є прикладом проєктної практики курсу з оцінки мистецтва.

1. Основна інформація про курс «Поцінування каліграфії».

Каліграфія — це традиційний вид мистецтва, притаманний лише КНР, історія якого налічує кілька тисяч років, починаючи з кістяних письмових знаків оракулів: «Мале письмо печатки» та спрощення форми і штрихів «Великого письма печатки». Це спростило форму і штрихи великого печатного шрифту, який був майже позбавлений малюнкової форми, і сформувало акуратний і красивий квадратний ієрогліф, заклавши основу китайської каліграфічної писемності. Відтоді мале печатне письмо розвинулося в офіційне письмо, звичайне письмо, скорописне письмо та письмо, що біжить. У наш час китайські ієрогліфи були ще більше спрощені, щоб сформувати нинішню форму письма, яка використовується. Згідно зі звітом про навчання китайської каліграфії, опублікованим Chinese Character Explorers, згідно з дослідженням ринку, опублікованим Hanzi Exploration, рівень участі студентів у навчанні каліграфії в містах першого рівня в КНР становить 70% [2], а мистецтво каліграфії, як правило, люблять і пропагують на різних вікових рівнях. Мистецтво каліграфії викликає загальну любов і захоплення. Тому каліграфія як базовий урок в естетичному вихованні є дуже зручним, доречним. Курс «Поцінування каліграфії» — це репрезентативний вибір. «Поцінування каліграфії» — це загальноосвітній курс за вибором, відкритий для всіх бажаючих, він складається з 18 годин навчання та оцінювання, за яке присуджується один кредит.

2. Аналіз структури навчальної програми.

В обов'язковій освіті каліграфію зазвичай викладають як частину навчальної програми з мистецтва, з акцентом на сприйнятті «класичних каліграфічних творів».

Продовження додатку Б

Це відповідає методичним рекомендаціям щодо викладання каліграфії та фізичному і психічному розвитку учнів початкової та середньої школи. Цей курс здебільшого пропонується як загальний факультатив. Практичний аналіз розробки курсу «Поціновувачі каліграфії» поділено на три основні частини.

(1) Аналіз цілей курсу «Поцінування каліграфії».

Як згадувалося раніше, мистецтвознавство є важливим засобом розвитку естетичних здібностей студентів університету, особливо їхнього естетичного сприйняття та естетичної творчості. Сприйняття каліграфії ґрунтується на знайомстві з базовими знаннями про каліграфію, теоріями та методами оцінювання, а також на сприйнятті різних форм каліграфічних творів. У 2011 році Міністерство освіти видало «Висновки щодо розвитку каліграфічної освіти в початковій і середній школі», у яких термін «письмо» було замінено на «каліграфію», а також зазначено, що учні початкової школи повинні навчатися каліграфії, каліграфія має викладатися щотижня в початкових школах з 3-го по 6-й клас. В університетах студенти повинні бути зараховані на мистецькі курси з каліграфії, слід заохочувати студентів продовжувати кар'єру в галузі каліграфічної освіти і творчості. З іншого боку, з розвитком сучасних комп'ютерних технологій сенс каліграфічної освіти полягає в тому, щоб зберегти базові навички письма в максимально можливій мірі. У той же час велика кількість так званих «потворних каліграфів» потрапила в поле зору громадськості, і питання краси та потворності каліграфії обговорюється всіма — від звичайних ентузіастів каліграфії до професійних дослідників каліграфії [4]. Ринок каліграфії заповнили дивні та химерні форми каліграфії, такі, як: «чорнильна», «виюча каліграфія», «каліграфія носом» та «каліграфія ножем». У цьому контексті «Поцінування каліграфії» — це курс, який має на меті покращити гуманістичні та художні навички студентів. Основне завдання курсу — ознайомити студентів з різними формами каліграфії за допомогою інтерактивних мультимедійних засобів.

Продовження додатку Б

Основне завдання курсу — дати студентам можливість зрозуміти концепції та технічні процеси, пов'язані з оцінкою каліграфії через викладання різних каліграфічних форм у поєднанні з інтерактивними функціями мультимедіа; а також оволодіти основними методами оцінки каліграфії. Метою цього курсу є не лише розуміння мистецтва каліграфії, але й стимулювання інтересу студентів до навчання, формування правильного уявлення про каліграфію. Мета курсу — не лише заохотити студентів до сприйняття каліграфічних робіт, а й сформуванню у них правильного уявлення про каліграфію та розвинути навички каліграфічного письма.

(2) Аналіз змісту курсу «Поцінування каліграфії».

Курс «Поцінування каліграфії» побудований за структурою «Базові знання + Поцінування та навчання». Курс організований наступним чином: базові знання про каліграфію, ознайомлення зі сферою застосування, класифікацією та іншими характеристиками каліграфії, художньою цінністю, статусом і роллю каліграфії, що вимагає від студентів розуміння значення каліграфії та форм вираження цього мистецтва. Коротка історія китайської писемності та каліграфії, знайомство з історією розвитку основних китайських писемностей, таких, як: письмо кістки оракула, письмо династії Хань, рухоме письмо та звичайне письмо, що вимагає від студентів розуміння розвитку китайської писемності та розуміння особливостей різних каліграфічних стилів. Цей курс знайомить із загальними правилами побудови китайських ієрогліфів, включаючи штрихи та корені, і вимагає від студентів розуміння основних правил китайських ієрогліфів та оволодіння ними. Очікується, що студенти зрозуміють характеристики м'якого пензля, основні прийоми використання м'якого пензля та естетичні правила роботи з ним; оцінять і вивчать регулярний шрифт, ознайомляться з поняттям і характеристиками регулярного шрифту, а також з відомими каліграфами регулярного шрифту.

Продовження додатку Б

Студенти повинні оволодіти основними правилами та прийомами написання скоропису, основними правилами і прийомами написання Уставу; сприйняти і вивчити канцелярський шрифт, включаючи характеристики канцелярського шрифту, видатних каліграфів і їхніх творів. Характеристики, класифікація та методи написання печатного шрифту, що вимагають від студентів розуміння естетичних характеристик печатного шрифту та правил його написання. Цей курс знайомить з характеристиками, класифікацією, застосуванням та естетичними правилами різних каліграфічних стилів, вимагаючи від студентів засвоєння основних правил оцінки та художніх характеристик каліграфічних робіт.

«Поцінування каліграфії» — це курс з публічного мистецтва, який охоплює основи каліграфії, закони оцінювання. Курс містить відносно повний обсяг знань про естетичне виховання каліграфії. Основна філософія курсу відображає дві головні ідеї: по-перше, він підкреслює основи каліграфії та досліджує чарівність каліграфії на прикладі традиційних класичних творів. «Розвиток каліграфії» — це мікросвіт китайської культури, історія залишила світові багато класичних творів.

Розвиток каліграфії є втіленням китайської культури. Це сприяє підвищенню естетичної обізнаності та концепції гарної традиційної культури, а також протистоянню омані небажаних каліграфічних робіт. Для студентів університету поріг для занять каліграфією є низьким. Викладачі курсу надають консультації студентам з різним рівнем каліграфії.

Викладачі надають технічні рекомендації студентам, які ніколи раніше не займалися каліграфією, почати практику, поступово переходячи від практики під керівництвом до самостійної практики, від копіювання до самостійної практики. Це відображає компенсаторну природу естетичного виховання в каліграфії.

Продовження додатку Б

У курсі «Поцінування каліграфії» використовується поєднання дошки та мультимедійних засобів навчання, щоб покращити взаємодію між викладачем та студентами та покращити розуміння студентами каліграфії. Курс викладається за допомогою поєднання письмових пояснень і мультимедійних навчальних програм, що посилює взаємодію між викладачем і студентами та покращує розуміння і когнітивні навички студентів. Це дає студентам багато знань про каліграфію і візуальне розуміння естетики каліграфії. Проте сучасні мультимедійні технології не є єдиним засобом навчання каліграфії. Однак сучасні мультимедійні технології не обмежуються лише РРТ-уроками, а й дозволяють використовувати більш зрозумілі навчальні ресурси, такі, як: електронні книги каліграфічних творів, каліграфічні роботи тощо. Навчальні ресурси можуть бути завантажені в бібліотеку навчальних ресурсів навчальної групи для легкого доступу студентів. Студенти можуть отримати до них доступ і користуватися ними. З іншого боку викладачі також можуть ділитися своїм практичним досвідом зі студентами, показувати їм свої оцінки і творчі роботи, щоб вони могли спостерігати і обмінюватися досвідом один з одним і покращувати результати навчання.

(3) Аналіз оцінювання курсу.

Оцінювання курсу «Поцінування каліграфії» зосереджене результатах навчання студентів, а навчальний план передбачає проведення іспиту. Навчальний план містить план іспиту та конкретні бали оцінювання для кожного розділу. Щодо мети та функцій іспиту, він полягає в оцінюванні знань студентів щодо основних правил каліграфії, технічних навичок та естетичного сприйняття каліграфії. Мета і функція іспиту — оцінити засвоєння студентами базових знань з каліграфії з точки зору основних правил, технічних навичок та естетичного сприйняття каліграфії. Зміст іспиту ґрунтується на основних теоріях, навичках і розумінні каліграфії. Іспит проводиться у формі фінальної дипломної роботи, а оцінка виставляється: відмінно, добре, задовільно і незадовільно.

Продовження додатку Б

Студенти курсу «Поцінування каліграфії» не оцінюються єдиним способом і не мають механізму, що поєднує процес і підсумкове оцінювання. Курс також має зосереджуватися на здатності студентів учитися і творити мистецтво в процесі сприйняття. Оволодіння базовими каліграфічними навичками і техніками має оцінюватися на практиці, наприклад, шляхом проведення виставки каліграфії в класі. Водночас слід розширити систему оцінювання від оцінювання вчителем до спільного оцінювання вчителями та студентами або навіть можна запросити всю школу для спільного виставлення оцінок. Це не лише розширить цільову аудиторію та підвищить справедливість оцінювання, але й заохотить більше студентів до участі.

3. Висновок: узгодження традиційної каліграфічної культури та залучення студентів до участі в художній творчості.

Комплексний аналіз цілей, змісту та методів оцінювання курсу «Поцінування каліграфії» показує, що поцінування каліграфії разом з іншими видами мистецтва є важливою складовою програми компенсаторної естетичної освіти.

Курс надає студентам глибше розуміння символів, що несуть у собі китайську культуру, та розуміння різних форм каліграфічних текстів. Аналіз різних форм каліграфічних текстів — чудовий спосіб прищепити студентам любов до традиційної культури.

Про важливість каліграфічної освіти свідчить те, яке значення надають їй національні органи освіти. Однак у процесі економічного та соціального розвитку КНР через різні фактори, такі, як: географічні, міські та сільські відмінності і навіть відмінності між школами, каліграфічна освіта все ще страждає від нестачі знань. Навіть у районах з кращим економічним розвитком початкової та середньої школи можуть нехтувати каліграфічною освітою через такі фактори, як «неадекватна навчальна програма,

Продовження додатку Б

брак уваги з боку керівництва, що позначається на рівні каліграфічної освіти, у результаті чого багато студентів університетів не мають достатнього досвіду в каліграфічній освіті та низький рівень каліграфічного досвіду [5]. У зв'язку з цим, потреба в естетичному вихованні каліграфії є очевидною. Мета цього курсу — дати базові знання про каліграфію і навчити студентів любити, цінувати і створювати каліграфію.

(III) Розвиваючі професійні естетичні курси: «Естетика для медсестер як приклад духовного виховання».

Ніщо не пов'язане з естетичним вихованням тісніше, ніж базові знання з естетики та мистецтва, а сприйняття мистецтва на сьогодні є найважливішим засобом естетичного виховання. Естетичне виховання — це також виховання естетики.

У вищій освіті знання поділяються на різні дисципліни, а вивчення різних професій і спеціальностей розглядається з естетичної точки зору, у результаті чого естетична освіта інтегрована в дисципліну, наприклад, гуманітарні науки, естетичне виховання. Ще під час планування «Восьмої п'ятирічки» Національної освітньої науки з естетичного виховання велика кількість дослідників естетичного виховання, адміністраторів освіти та вчителів уже сформували альянс для впровадження естетичного виховання в навчальні дисципліни, також відомі як дисциплінарні курси естетичного виховання [7].

Навчальний план ґрунтується на комплексній програмі естетичного виховання, у якій всі елементи викладання перетворюються на естетичні об'єкти, що призводить до створення єдиного цілого. Естетичні курси — це естетичні курси з інших дисциплін, окрім мистецтва, які інтерпретують і вивчають професійні знання з естетичної точки зору. Його також називають інтегрованим естетичним курсом. Курс «Естетика медсестринства» використовується як приклад для аналізу практик розробки дисциплінарних естетичних курсів.

*Продовження додатку Б***1. Основна інформація про навчальну програму.**

Медицина охоплює природничі науки, такі, як: біологія, анатомія, фізіологія, фізика, хімія тощо. Вона також включає гуманітарні науки, такі, як: етика та менеджмент. Медсестринство як другорядний предмет медицини є дисципліною, яка готує висококваліфікованих медичних працівників і займається здоров'ям людей, профілактикою та лікуванням хвороб. Життєво важливими є питання здоров'я людини, профілактики та контролю захворювань.

Медсестринство вимагає естетики, оскільки медичні працівники взаємодіють не тільки з пацієнтами, але і з членами їхніх родин, які перебувають у різних місцях. Це велике випробування як для фізіологічного, так і для психологічного здоров'я медичних працівників. Важливо розвивати навички самоконтролю, саморегуляції, самовираження, самооцінки та розуміння інших.

Отже, естетика медсестринства важлива не тільки для професії медсестри, але і для використання духовної краси, щоб пробудити розуміння і турботу всього суспільства про цілителя і доглядальницю.

«Естетика медсестринства» — це 36-годинний факультативний курс для студентів-медсестер, які отримують один кредит після завершення курсу та оцінювання.

2. Аналіз курсового проектування.

«Естетика медсестринства» — це міждисциплінарний предмет, який поєднує естетику з основними теоріями і методами охорони здоров'я. Курс призначений для застосування основних принципів і теорій естетики до оцінки та вивчення діяльності людини в галузі охорони здоров'я, а також допомагає студентам-медсестрам у сприйнятті естетичного феномену медсестринства та розумінні законів медсестринської естетики. Аналіз практики курсового проектування розділений на три частини.

Продовження додатку Б

(1) Аналіз цілей курсу.

Професійна естетика — це використання естетичних почуттів для сприйняття краси професії та оцінки знань про професію з точки зору краси. Цей курс зосереджується на «естетиці медсестринства, естетичній перспективі медсестринського персоналу та естетичній якості і підготовці медсестринського персоналу». У багатьох медсестринських програмах від студентів очікується «всебічний розвиток моральних, інтелектуальних, фізичних і естетичних якостей», «здатність до практичної діяльності і творчого підходу в медсестринській професії». Метою курсу «Естетика в медсестринстві» є розуміння базових знань з медсестринської естетики та розвиток доброго професійного ставлення до роботи. Завдання курсу — засвоїти базові знання з естетики медсестринства, розвинути почуття професійної естетики, полюбити професію медсестри, мати високу професійну етику і професійні норми, уміти застосовувати теорію і практику естетики медсестринства для оволодіння методами і прийомами формування професійного іміджу медсестринства. Ці цілі в основному охоплюють вимоги до знань та навичок і допомагають розвинути у студентів здатність сприймати, цінувати, виражати і створювати красу, а також сприяють формуванню у студентів-медичних сестер правильної медсестринської естетики та оволодіння правильними стандартизованими медсестринськими навичками.

(2) Аналіз змісту курсу.

«Естетика в медсестринстві» — це вивчення медсестринської професії з точки зору естетики. Курс охоплює такі питання, як естетика медсестринства: «Що таке естетика медсестринства», «Як працює естетика медсестринства», «Естетична психологія медсестринства», «Як виховувати та навчати естетиці медсестринства». Основний зміст курсу включає: вступний розділ, який надає базовий огляд навчальної програми з медсестринської естетики та описує взаємозв'язок між медсестринською естетикою та суміжними дисциплінами.

Продовження додатку Б

Естетичне виховання в медсестринстві знайомить з сутністю естетичного виховання в медсестринстві, його взаємозв'язком з моральним вихованням, інтелектуальним вихованням і фізичним вихованням, а також з реалізацією естетичного виховання в медсестринстві. Естетичне медсестринство знайомить з естетикою в практичній медсестринській роботі, а також з методологічними навичками в практичній медсестринській роботі.

З основного змісту курсу «Медсестринська естетика» видно, що курс, як і раніше, ґрунтується на базових знаннях про красу. По-перше, курс відповідає потребі студентів університету в красі, яка є не тільки потребою розвитку незалежної особистості студентів університету, а й потребою розвитку власної особистості в порівнянні з іншими професіями. Це необхідно не тільки для розвитку незалежної особистості студентів, але й тому, що в порівнянні з іншими професіями медсестринство більш орієнтоване на практичну діяльність, і студенти здатні переживати красу, відчувати красу і виражати красу більш інтуїтивно. По-друге, медсестринство саме по собі сповнене гуманістичної турботи і охороняє життя. Це естетичний розгляд професійної етики медсестер та гідності медсестринської роботи, який може стимулювати інтерес студентів до навчання та підвищити їх інтерес до медсестринства. По-третє, курс наближений до життя і дає студентам приємний фізичний і психічний досвід. Аналізуючи систему знань з медсестринської естетики та пов'язуючи її з життєвими взаємодіями студентів, курс надає студентам естетичну перспективу. Курс базується на естетиці медсестринства і дозволяє студентам зробити медсестринську роботу більш приємною та наближеною до життя. Курс «Естетика медсестринства» викладається з використанням різних методів. Курс розроблений таким чином, щоб більше відповідати дисциплінарним атрибутам і характеристикам студентів з медсестринської естетики та підвищити естетичне усвідомлення студентами своєї професії.

(3) Аналіз оцінювання курсу.

Продовження додатку Б

Програма курсу «Естетика медсестринства» в основному передбачає оцінювання результатів навчання студентів, включаючи роботу в аудиторії, резюме курсу та вибіркові практичні заняття у формі запитань і відповідей, причому оцінки складаються зі звичайних оцінок (30%) і резюме курсу (70%). Однак сам курс «Естетика медсестринства» характеризується багатим навчальним змістом і різноманітними методами викладання, тому оцінювання курсу також слід розглядати комплексно, щоб оцінити впровадження курсу і розвиток студента всебічно.

Курс слід оцінювати комплексно з точки зору як викладачів, так і студентів, а також з теоретичної та практичної точок зору. Відповідно до показників, розроблених для оцінювання естетичних курсів у попередньому розділі, викладання викладача слід оцінювати з точки зору ступеня досягнення студентами цілей курсу та оцінок студентів; оцінки студентів відображають ступінь розвитку з точки зору ефективності роботи студентів, що впливає з їхнього розуміння теорії медсестринської естетики та оволодіння ними медсестринською естетичною практикою.

3. Висновок: вивчення краси медсестринської професії та залучення студентів до професійної естетики.

Курс «Естетика медсестринства» є одним з важливих курсів медсестринства, який студенти можуть вільно обирати. Завдяки цьому курсу розуміння медсестринської професії зростає від інтелектуального та операційного до естетичного, що більше сприяє стимулюванню ентузіазму до навчання, а також є розширенням естетичної освіти у професійній сфері та частиною естетичної освіти. Однак слід чітко усвідомити два питання: по-перше, це зміст курсу медсестринської естетики. Аналіз змісту курсу показує, що цей курс є відносно складним, з надто великою кількістю годин, запланованих і викладених на основі принципів естетики, що певною мірою збільшує навчальне навантаження на студентів.

Продовження додатку Б

По-друге, медсестринська естетика також вимагає від професійних дослідників глибокого вивчення теорії медсестринської естетики, а від викладачів — удосконалення власної професійної естетики.

(IV) Розвиваюча міждисциплінарна навчальна програма: приклад «Естетика без кордонів».

Плюралізм сучасної естетики спонукає сучасну естетичну освіту шукати спільні естетичні перспективи світу в цілому та конструювати міждисциплінарний зміст естетичної освіти. У висновках також зазначено, що «слід активно проводити міждисциплінарні навчальні виховні та позакласні практичні заходи на тему естетичного виховання», щоб органічно інтегрувати естетичний зміст суміжних дисциплін. Об'єднання експертів з різних галузей знань у вищій освіті забезпечує міцну академічну основу для транскордонної асоціації естетичного виховання. Транскордонне естетичне виховання — це не лише втілення естетичного виховання у викладацькій діяльності різних дисциплін, спеціальностей і курсів, але й соціалізація естетичного виховання та естетизація суспільства [9], щоб естетичне виховання не обмежувалося класом і школою, а заохочувало студентів університетів вносити красу в усі аспекти особистого життя. На прикладі курсу «Естетика — перетинаючи кордони» ми проаналізуємо практичну розробку міждисциплінарних естетичних курсів.

1. Основні відомості про курс «Естетика без кордонів».

Курс «Естетика без кордонів» — це курс естетичної освіти, розроблений спеціально для студентів університетів та освіти дорослих. Це є основою для розвитку естетичного виховання у вищій школі, тоді як третій етап естетичного виховання, а саме засвоєння естетичних законів, має розвиватися в університеті, щоб забезпечити більш глибоке розуміння естетики на завершальному етапі навчання. На завершальному етапі шкільної освіти університет має розвивати третій етап естетичного виховання.

Продовження додатку Б

Саме пізнання естетичних законів, і переходити до більш високого рівня естетичної сфери — естетичного життя та естетичного буття. [10] Це вимагає перетину естетичного кордону. Курс «Естетика — перетинаючи кордони» дозволяє перейти від законів естетики до духовного життя. Модулі знайомлять з естетичними законами більш ніж десяти різних професій з різних галузей з певним ступенем репрезентативності. Курс «Естетика без кордонів» відкритий для студентів з усього університету та громади, загалом 45 уроків, які викладаються онлайн та офлайн для нинішніх студентів.

Слухачі отримають сертифікат про проходження курсу.

2. Аналіз дизайну курсу «Естетика — перетинаючи кордони»,

Курс «Естетика — перетинаючи кордони» базується на двох високоякісних курсах «Мислення, що перетинає кордони» та «Естетична освіта у вищій школі» в контексті «Інтернет+». У контексті «Інтернет+» курс був перероблений і поєднаний з перевагами інформаційних технологій.

Нижче представлено аналіз практики його розробки у трьох аспектах.

(1) Аналіз цілей курсу «Естетика — перетинаючи кордони».

Цілі курсу «Естетика — перетинаючи кордони», безсумнівно, збігаються з кінцевою метою естетичної освіти в університетах. Курс має на меті надати студентам необхідну естетичну культуру та естетичні закони, виховати правильні естетичні цінності та хороші якості, а також дозволити естетиці перетинати кордони професійних сфер, що призведе до міжпрофесійної естетики.

(2) Аналіз змісту курсу «Естетика — долаючи кордони».

Курс «Естетика — долаючи кордони» побудований за схемою «краса — класичні образи краси — сприйняття класичних творів — письмо про життя», основний зміст включає: основи естетики, знайомство з основними поняттями і законами краси та естетики. Курс розрахований на вивчення основ естетики, знайомство з основними поняттями і законами краси та естетики; естетики зображення, ознайомлення з визначенням краси зображення,

Продовження додатку Б

образністю зображення, оцінкою класичних зображень та проектуванням і створенням естетичних зображень. Естетика візуального мистецтва знайомить з визначенням візуальної краси, візуальними образами та застосуванням візуальної естетики в житті. Естетика слухового мистецтва знайомить з поняттям слухової краси, слуховими образами та застосуванням слухової естетики в житті. Естетика танцювального мистецтва знайомить з танцювальними образами. Естетика танцю фокусується на танцювальних образах, оцінці класичних танцювальних кліпів і танцю в культурному обміні. Естетика мовлення переважно знайомить з досвідом мовленнєвої діяльності, структурою мови, естетичною образністю мовлення та її проектуванням і створенням тощо. Естетика народного мистецтва, головним чином, знайомить з поняттям народної естетичної образності, сприйняттям народного мистецтва та створенням народних образів. Цей курс знайомить з поняттям наукової образності, міждисциплінарністю наукової образності, а також з науковим та життєвим письмом.

З точки зору системи навчальних програм, використання інформаційних технологій призвело до того, що «Естетика — перетинаючи кордони» демонструє внутрішні та зовнішні зв'язки і внутрішню реорганізацію. Через розвиток транскордонного мислення він сприяє використанню законів краси у сферах мистецтва, китаєзнавства. Курс покликаний сприяти використанню законів краси для сприйняття та оцінки прекрасного і, таким чином, сприяти розвитку професійних естетичних поглядів та навичок, що базуються на їхній спеціалізації. Щодо змісту курсу, «Естетика — перетинаючи кордони» представляє перетин між теорією і практикою, зображенням і абстракцією.

З одного боку, мультимедійні технології запозичуються для вираження абстрактних естетичних теорій, особливо визначення краси і законів краси в реальному житті, образних речах і відчутних емоціях, так що студенти перестають розуміти красу і закони краси в реальному житті. Для онлайн-відеокурсу найбільшим викликом є формування аудиторії.

Продовження додатку Б

Як і для онлайн-відеокурсу, найбільшим викликом є створення живої атмосфери в класі. Курс записаний під час реальних навчальних сесій, що дозволяє відійти від суто жорстких знань традиційного онлайн-навчання.

Інформаційні технології дозволяють зберігати і повторно використовувати реальні ситуації в класі, надаючи можливість кожному учневі зануритися в реальний світ.

(2) Аналіз оцінювання курсу.

Для оцінювання курсу «Естетика — долаючи кордони» використовується платформа для оцінювання онлайн-курсів, яка дає змогу краще його оцінити. Перше опитування ґрунтується на оцінюванні студентів, яке складається з 13 запитань щодо курсу, включаючи 10 запитань з декількома варіантами відповідей і три вікторини про загальне оцінювання, дизайн викладання, присутність в Інтернеті, рекомендації викладачів, онлайн-комунікацію, комунікацію між кампусами і розвиток студента. Викладач зможе візуалізувати студентам оцінку курсу у вигляді їхніх балів та відповідей на запитання. Останнє оцінюється за допомогою низки алгоритмів підрахунку балів, встановлених платформою, у результаті чого виводиться «звичайна оцінка + оцінка за тестовий розділ + оцінка за зустріч + оцінка за підсумковий іспит, що значною мірою враховує принцип поєднання процесу та підсумкового оцінювання. У зв'язку з цим все ще потрібно дослідити нові моделі з використанням Інтернету.

3. Висновок: усвідомлення присутності краси без кордонів і мотивація учнів до міждисциплінарного навчання.

Естетичне розуміння студентів університету не зосереджене в одній галузі, і міждисциплінарне навчання є для студентів важливим способом розвивати свої пізнавальні здібності. Розвиток міждисциплінарного навчання є важливим способом розвитку когнітивних здібностей студентів. Вибір студентами міждисциплінарних та міжпрофесійних досліджень ґрунтується на естетичному розумінні,

Продовження додатку Б

яке узгоджується з художнім та трансцендентальним аспектами пізнання речей і сягає сфери естетики, тобто «основних сфер епістемології, таких, як: наука, істина та ін.». Естетика охоплює різні дисципліни, такі, як: політика, історія, освіта, фізика, хімія, матеріалознавство тощо.

(V) Естетика розвитку і життєвий шлях: приклад естетичного виховання у вищій школі.

Естетичне виховання — це безпосередній розвиток духовності людини. На основі базових знань, умінь і навичок та поглиблених сутнісних законів естетичне виховання впливатиме на духовне життя людей, а це означає, що естетичне виховання в коледжах та університетах буде найвищим рівнем естетичного виховання, що ще більше підкреслюватиме значення виховання для всього життя студентів університету.

1. Основні відомості про курс «Естетичне виховання у вищій школі».

Курс «Естетичне виховання у вищій школі» побудований відповідно до підручника «Естетичне виховання у вищій школі: проектування і творення прекрасного життя», який є найважливішою частиною гуманістичної освіти у вищій школі і є курсом, що має як теоретичне забезпечення, так і практичне застосування відповідно до концепції Маркса про людину, яка вдосконалює себе і є всебічно розвиненою. Курс «Естетичне виховання у вищій освіті» спочатку пропонується в коледжах та університетах, потім записується на відео і завантажується на платформу онлайн-курсів для студентів вищих педагогічних навчальних закладів по всій країні, з подальшим відкриттям для всієї спільноти, для всіх, хто зацікавлений у навчанні. Курс складається з 30 кредитних годин, з яких 3 кредити надаються по завершенню курсу та після оцінювання.

2. Аналіз розробки курсу «Естетичне виховання у вищій школі».

Програма курсу «Естетичне виховання у вищій школі» тісно пов'язана з цілями естетичного виховання у вищій школі, основним змістом якого є базові знання про красу, сприйняття краси в житті, самовираження, дизайн і творчість.

Продовження додатку Б

Програма курсу «Естетичне виховання в коледжах та університетах» зосереджена на цілях естетичного виховання. Курс розроблений з урахуванням цілей естетичного виховання у вищих навчальних закладах. Курс також повною мірою використовує сучасні інформаційні технології для ретельної організації навчальних ресурсів та реформує традиційні методи оцінювання курсу відповідно до цілей естетичної освіти у вищій освіті, щоб сформувати ефективний метод оцінювання курсу.

(1) Аналіз цілей курсу «Естетичне виховання у вищій школі».

Завдання курсу «Естетичне виховання у вищій школі» удосконалено та переглянуто відповідно до завдань курсу «Естетична освіта в коледжах та університетах» (Aesthetic Education in Colleges and Universities), розроблених викладачами авторського колективу курсу відповідно до національного проєкту «8.5». Цілі програми з естетичного виховання були доопрацьовані та переглянуті з метою розвитку естетичного сприйняття, естетичного самовираження та естетичної творчості студентів, а також для того, щоб допомогти їм розвивати особистість та поведінку.

(2) Аналіз змісту курсу «Естетичне виховання у вищій школі».

Система змісту естетичного виховання в коледжах та університетах бере за основу виховання у студентів правильних життєвих цінностей і використовує три ключі: проєктування і творення, проєктування і творення власного образу та проєктування і творення власного життя. Зміст курсу переплітається з суміжними естетикою, мистецтвом, соціологією та психологією, формуючи абсолютно нову естетичну освіту, адаптовану до сучасних студентів університету. Курс надає студентам абсолютно новий зміст естетичної освіти, адаптований до навчання. Він надає студентам ідеї та методи про те, як використовувати закони краси для проєктування і творення свого життя. Перший розділ присвячений красі життя, який знайомить з життєвими та естетичними цінностями, а також з важливістю краси.

Продовження додатку Б

Другий розділ присвячений основам естетики, що в основному охоплює філософію краси, естетику мистецтва та естетику розуму. Третій розділ присвячений проєктуванню і створенню ідеального «Я», що в основному включає ідеальне життя. Четвертий розділ присвячений проєктуванню і створенню себе, створенню образу «Я», який в основному включає естетичні елементи образу «Я», проєктування зовнішньої краси «Я», проєктування внутрішньої краси «Я» та методи прикрашання свого образу. П'ятий розділ присвячений проєктуванню і створенню власного життя, що включає в себе естетичну оцінку краси власного життя, проєктування краси власного життя і створення власного життя. Шостий розділ присвячений руху до кращого життя, що в основному включає естетичну оцінку краси власного життя, проєктування краси власного життя і переживання краси власного життя. Розділ про рух до кращого життя головним чином розкриває той факт, що в житті немає досконалості, що боротьба є вічною темою життя і що життя завжди нове.

Щодо змісту курсу, естетична освіта у вищій школі дотримується структури «Теорія краси + Дизайн для краси в житті», повною мірою використовуючи різноманітні речі, що дозволяє розвивати свої емоції через сприйняття краси речей.

Це не метафізична вимога, а скоріше вираз основних принципів методу, щоб студенти могли оцінити сутність краси, щоб краса могла увійти в реальність з мистецтва, з природи в життя, з форми в розум, а потім з розуму в думку, мову, образ і життя, щоб вони могли вдосконалювати себе. Щодо реалізації навчальної програми, викладання естетичної освіти у вищій школі наголошує на автентичному контексті навчання студентів. Курс базується на конструктивістському погляді на викладання та навчання.

Ми використовуємо різноманітні методи, такі, як: лекції в класі, оцінювання робіт, спостереження та практичний досвід, щоб допомогти студентам відкрити та відчути красу свого оточення, а також поєднуємо домашні завдання та позакласний час,

Продовження додатку Б

щоб розвинути у студентів естетичне сприйняття. Навчальна програма з естетичного виховання передбачає естетичну діяльність, наприклад, застосування вивчених теорій у житті.

(3) Аналіз оцінювання курсу.

Програма курсу «Естетичне виховання у вищій школі» містить основні вимоги до оцінювання і передбачає, що курс ґрунтується на естетичному сприйнятті, самовираженні та творчості. Курс оцінюється за допомогою письмових іспитів, практичних робіт, регулярної практики та дискусій у формі запитань і відповідей. Практична частина курсу розглядає дизайнерську діяльність студентів і проводиться у різних формах, включаючи письмові роботи, художню творчість, перформанси та презентації, для максимального розвитку сильних сторін студентів. Це поєднання сильних сторін студентів та естетичного оцінювання. Це оцінювання не лише оцінює знання студентів, але і їхні здібності та вміння. Це також дозволяє краще розвивати особистість студентів.

3. Висновок: спрямовувати студентів на створення поетичного життя відповідно до природи і законів краси.

Виховання естетичного погляду на життя є однією з характеристик естетичного виховання студентів університету, а естетичне виховання може відігравати велику роль у формуванні правильних поглядів на життя і цінності, удосконаленні естетичних здібностей і зміні уявлень про красу і потворність, і в той же час мати великий вплив на «хороше» і «погане» [14]. Курс «Естетичне виховання у вищій школі: проектування і творення красивого життя» дає студентам можливість дізнатися про красу та естетику і застосувати це в естетичній діяльності та проектуванні естетичного життя. Майбутню епоху, якою б передовою не була технологія, неможливо відокремити від краси та естетики. Краса та естетика невіддільні від розвитку технологій у майбутньому, а краса без кордонів — це естетичне сприйняття суспільства та ставлення студентів до соціального життя.

Продовження додатку Б

Студенти — це група людей, які активно шукають і думають про себе, група людей молодих і сповнених ентузіазму. Вони мають очікування від життя в плані поезії. Проектування і досягнення поетичного життя — це інтерпретація важливості естетичного виховання в університеті для розвитку життя студентів.

Програми компенсаторної естетичної освіти ґрунтуються на базовій освіті студентів закладів вищої освіти. Програма також покликана компенсувати брак естетичного досвіду студентів. Озираючись на ті часи, коли пан Цай Юаньпей проводив кампанію за розвиток естетичної освіти в Пекінському університеті, естетична освіта була лише ідеалом. У міру того, як всеосяжна національна могутність КНР продовжувала розвиватися, народ пройшов через важкий етап становлення, збагачення і зміцнення. Як наслідок, естетичному вихованню приділяється більше уваги. Естетичне виховання — це не просто концепція освіти. Це цілісна система освіти зі своїми освітніми цілями, навчальними програмами, навчальними матеріалами, педагогікою та іншими допоміжними елементами. Завдання естетичного виховання у вищій школі включені в освітню політику партії і держави, Конституцію і Закон про освіту, тому, у першу чергу, це побудова навчальної програми з естетичного виховання. Деякі науковці прямо заявляють, що «необхідно ввести обов'язкові курси з естетичного виховання в коледжах та університетах!» [15].

Однак на практиці під час розробки навчальних планів виникає багато проблем, наприклад, курси не є комплексними, а доступні лише окремі курси з художнього сприйняття.

Однією з важливих причин відсутності курсів є нестача вчителів естетичного виховання. Розробка та впровадження програм естетичного виховання у закладах вищої освіти залежить від сильної команди викладачів, особливо тих, хто займається естетикою та мистецькою освітою. Це є проблемою для університетів, які не мають художньо-естетичної освіти. Є два можливих варіанти вирішення: запровадження великої кількості онлайн-курсів або проведення тренінгів для викладачів чи залучення відповідних викладачів.

Продовження додатку Б

Перший варіант — це, безумовно, тимчасовий захід, і розвиток програм естетичного виховання в університетах все ще залежить від сильної команди викладачів та інших навчальних закладів.

Відповідно до схеми розробки компенсаційного курсу естетичного виховання, у наступній таблиці наведено перелік курсів естетичного виховання, що пропонуються Центром мистецької освіти університету для всього університету та курсів естетичного виховання для спеціальностей цього коледжу, які в основному реалізують схему розробки курсів естетичного виховання.

Зміст курсу в основному реалізовано, і «Оцінка шедеврів китайських і західних художників» стала доступною для всіх членів спільноти на китайському університетському МООС, створюючи потужну силу для естетичного виховання. Однак зміст компенсаторної естетичної освіти, як-от: необхідність навчання художніх навичок і базових знань з естетики, а також зміст розвивальної естетичної освіти, професійна естетика та міжпрофесійна естетика все ще певною мірою залишаються поза увагою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] 中華人民共和國教育部。普通中學音樂課程標準[內文].北京：人民教育出版社，2018. №7.
- [2] 邵斌.中小學書法教學現況調查[N].美術報，2017. №012
- [3] 郭道臣.書法是美育的基礎[N].中國教育報，2019. №009
- [4] 隋雲剛.現代書法「美」與「醜」之爭[N].北京商報，2016. №D03
- [5] 劉長玉.大學學習書法的悲歡離合[N].美術日報，2018. № 017。
- [6] 於立新.藝術、自然、藝術學科教學中的美感差異[J].課程。教育材料。教學方法論，2006 №.2磷18-20
- [7] 張樹清.學科美育課堂智美融合的實現[J].國民教育2014 №.21磷46-48。

Продовження додатку Б

- [8] 楚靜, 曾宇揚, 週令軍等。我國護理美學課程教學現況與思考[J].解放軍護理雜誌, 2011, №28 在22 磷70-72。
- [9] 王明, 曾繁仁。高校美育大體系的現代化建構[J].中國高等教育, 2017 №7 磷 7-10
- [10] 葉學良、查友良。大學美育:大學生詩意生活的設計與實現[M].成都:四川人民出版社, 2003 磷 189-190。
- [11] 趙林立、徐世虎、李雪銀。美學—跨越國界—從法律到文學[M].北京:北京師範大學出版社, 2017 磷 1-2。
- [12] 陶東風.文學理論: 為什麼和什麼[J].文學研究, 2010 № 09. 磷 5-13.
- [13] 趙琳麗.論美育的任務及其分類體系[J].西南州立大學學報 (哲學社會科學. 1995. № 3. 磷. 61-67.
- [14] 趙玲麗、鄧佳、黃雪、薛娟。《高校美育》課程對人生價值影響的實驗研究[J].西南大學學報 (「社會科學」叢書) . 2019. № 45. 在 03. 磷 92-98.
- [15] 朱健.高等學校應開設美育必修課程[N].中國美術報. 2018. № 007. 磷 103

Додаток В

Список зарахованих публікацій за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. Формування духовних цінностей та духовної культури в університетах Китаю: теоретичні аспекти. Науковий журнал. *Інноваційна педагогіка*. ПУ Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2020. №. 24. Т. 1. С. 209-216. (0,65 ум.-друк. арк. / 0,33 ум.-друк. арк.)

URL:http://innovpedagogy.od.ua/archives/2020/24/part_1/42.pdf

2. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. Особливості формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики в закладах вищої освіти Китаю. *Адаптивне управління: теорія і практика. Педагогіка*. 2021. Т. 11. №21. С. 17. (0,50 ум.-друк. арк. / 0,25 ум.-друк. арк.) URL:

<https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/376/327>.

3. Liu Meihuan, Kravchenko Hanna. Peculiarities of the model of formation of spiritual culture in future music teachers (on the example of universities in the people's republic of China, Sichuan province). *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2023. В. 1. № 51. С.180-188. (0,81 ум.-друк. арк. / 0,41 ум.-друк. арк.) URL:

<https://drive.google.com/file/d/15f84t8fKYUeyWuM-lld9GrljnT9Eg3CP/view>.

4. Лю Мейхуань Педагогічні умови формування духовної культури майбутніх учителів музики в закладах вищої освіти Китайської народної республіки. *Педагогічні науки: теорія та практика*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 4. В. 40. Ч. I. С. 219-224. (0,33 ум.-друк. арк.). URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/2698/2569>

Статті у періодичному науковому виданні держави, яка входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу (Республіка Польща)

1. Лю Мейхуань. Інтегрований підхід до реалізації завдань естетичного виховання майбутніх учителів музики у вищій школі КНР. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобицьк: Гельветика, 2021. В. 46. Т. 2. С. 143-147. (0,37 ум.-друк. арк.). URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/46_2021/part_2/23.pdf

2. Лю Мейхуань. Формування та становлення музичної культури у закладах вищої освіти Китаю. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобицьк: Гельветика, 2021. В. 44. Т. 2. С. 121-124. (0,38 ум.-друк. арк.). URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/44_2021/part_2/36.pdf

3. Liu Meihuan. The development of cultural literacy and aesthetic thinking of music teachers in Chinese universitie. *Scientific Journal of Polonia University. PNAP Vol. 56 № 1. P.148-153. (0,39 ум.-друк. арк.). URL: <http://pnar.ap.edu.pl/index.php/pnar/article/view/1049>*

Інші публікації за темою дисертації

Матеріали наукових конференцій:

1. Liu Meihuan. THE INFLUENCE OF MENTAL COMPETENCE ON TEACHERS' PROFESSIONALDEVELOPMENT. *Адаптивні процеси в національній системі освіти: збірник матеріалів V Всеукраїнського наукового форуму, м. Харків, 30-31 січня 2020 р. Харків: Мачулин, 2020. С. 60-61. (0,1 ум.-друк. арк.). URL: http://adaptive.org.ua/files/zbirka_forum.pdf*

2. LIU Meihuan, Hanna Kravchenko. The influence and significance of cultural confidence: talents cultivation in institutions of higher education of p. r. China участь у Міжнародній науково-практичній конференції. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: матеріали міжнародної науково-практичної

Продовження додатку В

конференції, м. Харків – м. Торунь, 3-4 березня 2020 року. Харків, 2020 р. С. 286-288. (0,2 ум.-друк. арк. / 0,1 ум.-друк. арк.). URL: http://kafacco.hneu.edu.ua/pdf_materials/Konf_2020.pdf

3. Liu Meihuan, Kravchenko H. The Role and Significance of Traditional Spiritual Culture in Music Education in Chinese Universities. Take piano teaching as an example. *Китайська цивілізація: традиції та сучасність* : матеріали XIV міжнародної наукової конференції, 5 листопада 2020 р. Київ : Гельветика, 2020. С. 144-146. (0,22 ум.-друк. арк. / 0,11 ум.-друк. арк.). URL: https://kneu.edu.ua/get_file/9413/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2%20%D0%A5IV%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%20%C2%AB%D0%9A%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%86%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97%20%D1%82%D0%B0%20%D1%81%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%C2%BB%2C%202020.pdf

4. Liu Meihuan. Inheritance of national culture in music education majors in Chinese universities-take piano teaching activities as an example. The 2nd International scientific and practical conference. Science, innovations and education: problems and prospects, september 15-17, 2021. CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2021. С. 149-156. (0,34 ум.-друк. арк.). URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2021/09/SCIENCE-INNOVATIONS-AND-EDUCATION-PROBLEMS-AND-PROSPECTS-15-17.09.2021.pdf>

Продовження додатку В

5. Лю Мейхуань, Кравченко Г. Ю. Особливості професійної компетентності вчителя музичного мистецтва. *Мережа шкіл новаторства України: розвиток професійної компетентності керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників у контексті реалізації післядипломної освіти* : електрон. зб. тез I Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. з міжнар. участю. Полтава – Київ, 19 листопада 2021 р. С. 104-107. (0,1 ум.-друк. арк. / 0,05 ум.-друк. арк.). URL:
https://drive.google.com/file/d/1ATqHcf3lSicpbt_qFWtJLCR_r0ji_0mg/view

四川文理学院

Довідка
про впровадження результатів дисертаційного дослідження
Лю Мейхуань
за темою «Управління формуванням духовної культури майбутніх
вчителів у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської
народної республіки)»
поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки

В умовах культурного та духовного розвитку України проблема професійної підготовки майбутнього вчителя набуває першорядного значення. У цьому зв'язку особливої актуальності набуває проблема формування компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва, яка виступає як здатність особистості й вбирає в себе результати навчання, виховання та розвитку в закладах педагогічної освіти: знання, вміння, особистісні якості, необхідні для виконання професійної діяльності у відповідності з суспільними вимогами та ціннісними орієнтаціями.

Результати дослідження Лю Мейхуань, що представлені в дисертаційній роботі «Управління формуванням духовної культури майбутніх вчителів у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської народної республіки)» впроваджувались в освітній процес Сичуаньський коледж мистецтв і науки протягом 2021-2023 рр.

Наукова новизна дослідження полягає у розробленні структурно-функціональної моделі управління процесом формування духовної

культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва та технологію її застосування.

Експериментально перевірено ефективність організаційно педагогічних умов та складових моделі управління процесом формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Впроваджено запропонований авторкою інструментарій визначення ефективності впровадження моделі управління процесом формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Теоретичні дослідження й практичні напрацювання дисертаційного дослідження надалі будуть використовуватись у Сичуаньський коледж мистецтв і науки в освітньому процесі закладу.

Довідку обговорено і затверджено на засіданні кафедри Сичуаньський коледж мистецтв і наук Школа музики та виконавських мистецтв та номер протоколу засідання кафедри (No.20230523)

Сичуаньський коледж мистецтв і науки

Директор:

**Сичуанський коледж мистецтв і наук,
Школа музики та виконавських мистецтв**

Довідка
про впровадження результатів дисертаційного дослідження
Лю Мейхуань
за темою «Управління формуванням духовної культури майбутніх вчителів у
закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської народної
республіки)»
поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки

З розвитком часів та прогресом суспільства в Китаї кількість коледжів та університетів постійно збільшується. Викладачі коледжів не тільки виконують важливе завдання пропаганди творчої традиційної культури китайської нації, але й повинні мати високий ступінь культурної обізнаності та глибини. Духовна культура Китаю та весь процес навчання та виховання людей можуть виконати цю славну місію.

Ця тема дослідження локалізує поняття духовної культури в китайських університетах і висуває те, що таке духовна культура сучасних китайських соціалістичних університетів, яка не тільки повністю вбирає суть духовної культури у розвитку східної та західної цивілізацій, але також має характеристики соціалізму з китайськими особливостями.

У Сичуанський коледж мистецтв і науки проходило упровадження результатів наукового дослідження Лю Мейхуань, що представлені в дисертаційній роботі «Управління формуванням духовної культури майбутніх вчителів у закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської народної республіки)».

Новизна дослідження полягає в розробці, теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці структурно-функціональної моделі

управління процесом формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва та технологію її застосування.

Авторкою запропоновано організаційно-педагогічні умови управління формуванням духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва.

У дослідженні визначені та теоретично обґрунтовані фактори, критерії й показники формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва. Доведено ефективність форм і методів формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки.

Проведена апробація дала підстави для висновків про результативність розробленого інструментарію визначення ефективності впровадження моделі управління процесом формуванням духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва та технології його використання.

Теоретичні дослідження й практичні напрацювання дисертаційного дослідження надалі будуть використовуватись у Сичуаньській коледж мистецтв і науки в освітньому процесі закладу.

Довідку обговорено і затверджено на засіданні Сичуаньський коледж мистецтв і наук, Школа музики та виконавських мистецтв

Сичуаньський коледж мистецтв і наук,
Школа музики та виконавських мистецтв

Голова
四川文理学院
音乐与演艺学院
唐元斌
2023.5.23

ХАРКІВСЬКА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ШКОЛА I-III СТУПЕНІВ № 109
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Кошобинського, 12, м. Харків, 61145
тел. 725-85-31, e-mail sc109dzt@ukr.net
Код ЄДРПОУ23907659

№ 171

від 05.07.2023

ДОВІДКА

про впровадження результатів дисертаційного дослідження
Лю Мейхуань
за темою «Управління формуванням духовної культури майбутніх вчителів у
закладі вищої освіти (на прикладі університетів Китайської народної
республіки)»
поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки

Вивчення й аналіз педагогічних надбань теоретиків і практиків освіти
уможливляє розуміння гуманістичної основи духовної культури в контексті
формування ціннісного ставлення майбутніх педагогів музики до мистецтва.

У Китаї термін «духовна культура» в основному включає в себе
художню освіту, естетичне виховання та гуманістичне вдосконалення.

На основі аналізу теоретичних підходів із теми дослідження авторкою
визначено зміст понять професійної компетентності майбутнього вчителя
музичного мистецтва та викладача музичного мистецтва та складові
професійної компетентності складові.

У Харківській спеціалізованій школі I-III ступенів № 109 Харківської
міської ради Харківської області протягом 2021-2023 рр проходило
упровадження результатів наукового дослідження Лю Мейхуань, що
представлені в дисертаційній роботі «Управління формуванням духовної
культури майбутніх вчителів у закладі вищої освіти (на прикладі
університетів Китайської народної республіки)».

Створена автором структурно-функціональна модель управління процесом формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва дала змогу педагогічному колективу впровадити в практику закладу освіти програму курсів й спецкурсів, що сприяло системі ефективної роботи з учителями музичного мистецтва.

Експериментально перевірено інструментарій визначення сформованості духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва та управління процесом формування духовної культури студентів майбутніх вчителів музичного мистецтва у закладі освіти.

Проведена апробація дала підстави для висновків про результативність розроблених Лю Мейхуань програм курсу управління процесом формуванням духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва, а також технології впровадження моделі управління процесом формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Довідку обговорено і затверджено на засіданні методоб'єднання вчителів художньо-естетичного циклу.

Директор ХСШ № 109

Т.В. РОМАНЕНКО

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
№02071211

№ _____

20__ р.

61166, м.Харків, пр.Науки, 9-А
тел./факс: 70-20-717, 70-20-304

Д О В І Д К А № 8/2023
від 27.01.2023 р.

Дана ЛЮ МЕЙХУАНЬ,

яка бере участь у розробці ініціативної науково-дослідної роботи № 2/2020
«Управління формуванням професійних компетентностей майбутніх фахівців в умовах інформаційного полікультурного освітнього простору» з 01.09.2021 року по 31.08.2022 року.

Підрозділ 2.3. Організаційно-педагогічні умови формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва в університетах КНР.

Державний реєстраційний номер 0120U104231

Старший науковий співробітник

Ірина ЛИТОВЧЕНКО

Д О В І Д К А № 56/2023
від 15.08.2023 р.

Дана ЛЮ МЕЙХУАНЬ,

яка бере участь у розробці ініціативної науково-дослідної роботи № 2/2020
«Управління формуванням професійних компетентностей майбутніх фахівців в умовах інформаційного полікультурного освітнього простору» з 01.09.2022 року по 31.08.2023 року.

Підрозділ 1.2. Технологічні особливості моделі формування духовної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва (на прикладі університетів Китайської народної республіки, провінція Сичуань).

Державний реєстраційний номер 0120U104231

Начальник НДС

Ірина ЛИТОВЧЕНКО